

7. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

24-26 OCAK 2020
ŞANLIURFA, TÜRKİYE

KONGRE ÖZET KİTABI

EDİTÖRLER

Dr. Hasan ÇİFTÇİ
Nurlan AKHMETOV

2020

İKSAD Yayınevi

ISBN-978-625-7954-35-8

KONGRE ÖZET KİTABI

7. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ 24-26 OCAK 2020 ŞANLIURFA, TÜRKİYE

Editörler
Dr. Hasan ÇİFTÇİ
Nurlan AKHMETOV

Institute Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publisher: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org.tr www.iksadkongre.org

Bu kitabın tüm hakları İKSAD'a aittir. İzinsiz kopyalanamaz ve çoğaltılamaz.

Kitapta bulunan eserlerin yasal ve etik sorumluluğu yazarlara aittir.

İksad Publications - 2020©

Yayın Tarihi: 4.02.2020

ISBN-978-625-7954-35-8

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

7. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

24-26 Ocak 2020, Şanlıurfa, Türkiye

DÜZENLEYEN KURUM

Harran Üniversitesi & İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal
Araştırmalar Enstitüsü

DÜZENLEME KURULU

Dr. Huseyin ERIS
Assist. Prof. Muntazir MEHDI
Sonali MALHOTRA
Dr. Hasan ÇİFTÇİ
Lect. Feray KABALCIOGLU BUCAK
Dr. Ahmad S. FAKHEER

RESMİ DİLLERİ

Türkçe ve tüm lehçeleri, İngilizce, Rusça, Arapça

KATILIMCI ÜLKELER

Türkiye, Ukrayna, Azerbaycan, Irak, Kazakistan, Afganistan

KABUL EDİLEN BİLDİRİ SAYISI

120 bildiri

REDDEDİLEN BİLDİRİ SAYISI

12 bildiri

DEĞERLENDİRME SÜRECİ

*Tüm başvurular Çift kör hakem değerlendirmesi sürecinden geçmiştir.

ULUSLARARASI/ YABANCI KONUŞMACILAR

Александр Вольный - Ukrayna (sy.39)

Toğrul HALILOV - Azerbaycan (sy.59) - Azerbaycan Milli Bilimler
Akademisi

Caravan Mohamed Ahmed - Irak (sy.78) - Duhok Üniversitesi

Spatay A.O. - Kazakistan (sy.112) - SILKWAY Uluslararası
Üniversitesi

Firuz FEVZİ - Afganistan (sy.212) - Kabil Devlet Üniversitesi

SUNUM ŞEKLİ

Sözlü Sunum

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA
Orleu National Development Institute

Dr. George RUDIC
Montreal Pedagogy University

Prof. Dr. Hacer HUSEYONA
Azerbaijan Pedagogy University

Prof. Dr. Mustafa TALAS
Ömer Halisdemir University

Prof. Dr. Nadejda KHAN
Karaganda State University

Prof. Dr. Necati DEMİR
Gazi University

Prof. Dr. Kıvanç İNELMEN
Boğaziçi Üniversitesi

Dr Halil AKMEŞE
Necmettin Erbakan University

Dr. Cavit POLAT
Iğdir University

Dr. Mariam S. OLSSON
Labanise University

Dr. Nikki M. COZOLOWSKI
John Hopkins University

Dr. Wakako SADAHIRO
Sapparo City University

Dr. WU Yicheng
Minzu University

Dr. Mehmet ULUCAN
Fırat Üniversitesi

Dr. Ayşenur ERDİL
İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Doç. Dr. F. Gül KOÇSOY
Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. CENGİZ ANIK
Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet ÇOBAN
Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. İryna Dryga
Milli Bilimler Akademisi

Doç. Dr. Naile Rengin OYMAN
Süleyman Demirel Üniversitesi

Dr. Halilov Taleh Ferman Oglu
Nahçıvan Devlet Üniversitesi

Dr. Fatma Ecem CEYLAN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Dr. Güller ŞAHİN
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Prof. Dr. Hülya ÇİÇEK
Gaziantep Üniversitesi

Dr. Ekrem Mesut SU
Ali Rıza ÖZDERİCİ K.A.İ.H.L.

Dr. Hatice Evrim TÜTÜNSATAR
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Dr. Kevser Sevgi Ünal ASLAN
Korkut Ata Üniversitesi

Prof. Dr. İsa ELİRİ
Kırıkkale Üniversitesi

Doç. Dr. Mahmut DOĞAN
Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. Rüstem Barış YEŞİLAY
Ege Üniversitesi

Dr. Arzu ALTUNTAŐ

Akdeniz Üniversitesi

Dr. Müjdan DENİZ

İstanbul Üniversitesi

Dr. Seher ŐEYLAN

IŞık Üniversitesi

Dr. Semra Kılıç KARATAY

Aksaray Üniversitesi

Dr. A. Kadir ÇÜÇEN

Uludağ Üniversitesi

FOTOĞRAF GALERİSİ

7. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ 24-26 OCAK 2020 ŞANLIURFA

KONGRE YERİ: Harran Üniversitesi, Osmanbey Kampüsü, Fen Edebiyat
Fakültesi Kongre Merkezi

Adres: Gülveren Mahallesi, 63290 Şanlıurfa Merkez/Haliliye/Şanlıurfa, Türkiye

Tel: (0326) 231 31 31

PROGRAM AKIŞI

ULAŞIM-1	Şehir merkezinden Harran Üniversitesi Yenişehir Kampüsü önünden Osmanbey Kampüsüne ücretsiz servis	Saat 08:30'da kalkmış olacaktır
ULAŞIM-2	Osmanbey kampüsüne ulaşım için Urfa Büyükşehir Belediyesine ait, Aktarma Merkezi 2 (T2)' den hareket eden 90 nolu araçlar ile ulaşım sağlayabilirsiniz	90 No, kendi imkanınızla ulaşım
ULAŞIM DÖNÜŞ	OSMANBEY KAMPÜSÜ KONFERANS MERKEZİ ÖNÜNDEN hareket	Saat 18:00
AÇILIŞ - Cuma	REKTÖR ve DAVETLİ KONUŞMACI	Saat 09:00-09:30
	BELGESEL FİLM GÖSTERİMİ / Prof. Dr. Sedat BENEK / TOPRAKTAN SOFRAYA URFA İSOTU BELGESELİ	Saat 09:30-10:00
OTURUMLAR - Cuma	OTURUM BAŞKANLARI yönetir	Saat 10:00-18:00
OTURUMLAR - Cumartesi	OTURUM BAŞKANLARI yönetir	Saat 10:00-18:00

KONGRE PROGRAMI

Katılımcı Ülkeler:

Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Irak, Ukrayna, Afganistan

- ❖ Kayıt masası kongre süresince 09:00 – 18:00 saatleri arasında hizmet verecektir
- ❖ Kaydınızı oturum saatinizden en geç yarım saat öncesine kadar yaptırabilirsiniz
- ❖ Sunum sıralaması, ara verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda oturum başkanları tam yetkilidir
- ❖ Katılım belgeleri oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir
- ❖ Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır
- ❖ Programda herhangi bir eksiklik/yazım hatası olduğunu düşünüyorsanız lütfen en geç 16 Ocak 2020 tarihine (saat 17:00) kadar e-mail ile bilgilendirme yapınız
- ❖ Katılım belgelerindeki yazar isimleri ve bildiri isimleri programdaki gibi basılacaktır

TOPRAKTAN SOFRAYA URFA İSOTU BELGESELİ

7. Uluslararası
"KÜLTÜR VE MEDENİYET" Kongresi

24 Ocak/Cuma/2020 - Saat:09:30

Yer : Harran Üniv. Fen-Edb. Fak. Büyük Amfi Salonu

Senaryo/Yönetmen
Prof.Dr. Sedat BENEK

Görüntü Yönetmeni:
Yunus Emre ÇİÇEK - Ramazan AYGAT
Kameraman: Yunus Emre ÇİÇEK
Ramazan AYGAT - Ahmet YAVUZEL
Kurgu: Yunus Emre ÇİÇEK
Ses: İbrahim Halil İRIADAM
Asistanlar: Aslı CENGİZ - Esra DEMİR

24.01.2020

CUMA- SAAT 09:00-10:00 -AÇILIŞ
CUMA / 10:00-12:00

SALON KM1, OTURUM 1.		OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Murat AYDIN
Prof. Dr. Murat AYDIN		FEN VE ANADOLU LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN POTANSİYEL FARK KAVRAMINI ANLAMA DÜZEYLERİ
Prof. Dr. Murat AYDIN Şahin UZUNAY		SURİYELİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN FEN KONULARINA YÖNELİK İLGİ DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ
Doç. Dr. Ahmet KAYA Doç. Dr. Mehmet Emin USTA Banu MOÇOŞOĞLU		ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
Doç. Dr. Mehmet Emin USTA Doç. Dr. Ahmet KAYA Banu MOÇOŞOĞLU		ÖRGÜTSEL YARATICILIĞA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
Doç. Dr. Ahmet KAYA Doç. Dr. Mehmet Emin USTA Banu MOÇOŞOĞLU		OKULLARDAKİ ÖRGÜTSEL PSİKOLOJİK SERMAYEYE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
Prof. Dr. Murat AYDIN Ali KURT		ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SES KONUSU HAKKINDA SAHİP OLDUKLARI KAVRAM YANILGILARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA
Nazif DENİZ Şahin UZUNAY Dr. Öğr. Üyesi Esra AÇIKGÜL FIRAT Prof. Dr. Murat AYDIN		BASİT ELEKTRİK DEVRELERİNDE AMPULLERİN PARLAKLIĞINA İLİŞKİN 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SAHİP OLDUĞU KAVRAM YANILGILARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA
Doç. Dr. Yemliha COŞKUN (2. Oturum başkanı)		OKULLARDAKİ GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN FARKINDALIĞI, OLASI MÜDAHALE BİÇİMLERİ VE BAZI ÖNLEMLER
Doç. Dr. Levent BİLGİ		MUSTAFA KUTLU'NUN SIR ADLI HİKÂYESİ ÜZERİNE BİR DENEME
Doç. Dr. Rezan KARAKAŞ Mustafa CEYHAN		ORTAOKUL DERS KİTAPLARINDA BİLMECELERİN YERİ

24.01.2020

CUMA / 10:00-12:00

SALON KM2, OTURUM 1.		OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Hamza ATEŞ
Öğr. Gör. Savaş DENİZER		MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE MESLEĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ: ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ
Hilal MEMİŞ		KÜLTÜR POLİTİKALARINDA SOSYAL HİZMET PENCERESİ: KAZIM KARABEKİR ÖRNEĞİ
Hatice Büşra AKTAŞ Elif ATEŞ Dr. Öğr. Üyesi Gülsen ŞAHİN Prof. Dr. Murat AYDIN		ÖĞRETMEN ADAYLARININ FeTeMM FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE BELİRLENMESİ
Dr. Özlem Uluç KÜÇÜKCAN (2. Oturum başkanı)		ORTADOĞU TOPLUMLARININ SİYASAL KÜLTÜRÜNDE SİVİL TOPLUM
Öğr. Gör. Ali TELLİ		ECDADIN İZİNDEN KOCATEPE'DEN DUMLUPINAR'A ZAFER YÜRÜYÜŞÜ" PROJESİ
Öğr. Gör. Ali TELLİ		KBRN OLAY YERİ İNCELEME FAALİYETLERİ
Dr. Yusuf BAŞLAR		CEZA YARGILAMASINDA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ BOZMA KARARINA KARŞI YEREL MAHKEME UYGULAMALARI
Prof. Dr. Hamza ATEŞ Merve DEMİR		KÜRESELLEŞME VE KAMU YÖNETİMİNDE DEĞİŞİM
Öğr. Gör. Nurgül ERGÜL Öğr. Gör. Akın AY		POSTMODERN KADIN İMGESİ: REKLAMDA CİNSEL METALAŞMA ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

24.01.2020
CUMA / 13:00-15:00

SALON KM1, OTURUM 2.		OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Dicle AYDIN
Tuba BÜLBÜL BAHTİYAR Doç. Dr. Gülşen DİŞLİ	UNESCO DÜNYA GEÇİCİ MİRAS LİSTESİ ADAYLIK DENEMESİ: KONYA, KİLİSTRA ANTİK KENTİ ÖRNEĞİ	
Arş. Gör. Fatma Nur BACAK Doç. Dr. Gülşen DİŞLİ	ALÂEDDİN TEPEŞİ'NİN KONYA KENT HAFIZASINDAKİ YERİ VE ETKİN KULLANIM ÖNERİLERİ	
Prof. Dr. Dicle AYDIN Doç. Dr. Esra YALDIZ (2. Oturum başkanı)	KIRSAL MİMARİDE ÇEVRESEL TASARIM KARAKTERİSTİKLERİ: ERMENEK VE KİLİSTRA ÖRNEĞİ	
Mehmet Şamil ÖZYURT Prof. Dr. Demet BİNAN	TARİHİ SİLLE MESCİTLERİ	
Öğr. Gör. Esra KÖSEAYDIN GÜL	UŞAK İLİ DEMİR İÇERİKLİ KİLİN SERAMİK SIRLARINDA RENKLENDİRİCİ OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI	
Doç. Dr. Yavuz ARAT Gülçin ERDAŞ	EŞİT(LİKÇİ) KULLANIM-KÜLTÜR ARAKESİTİNDE EVRENSEL TASARIM YAKLAŞIMLARI; ÖZEL-KAMUSAL ALAN BAĞLAMINDA BİR SORGULAMA	
Yüksek Mimar Ayşe ÇAPKULAÇ Dr. Öğr. Üyesi Mehmet İNCEOĞLU	'SEMA AYİNİ' İLE MEKÂN ARASINDAKİ METAFORLAR	
Dr. Öğr. Üyesi Şeyda BÜLBÜL	SAKİN ŞEHİR KİMLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ: HALFETİ ÖRNEĞİ	
Arş. Gör. Mazlum KALAK İnşaat Yük. Müh. Fatih AYDOĞMUŞ	KESİKBAŞ TÜRBESİ'NİN SAYISAL ANALİZ YÖNTEMİYLE DEPREM DAVRANIŞININ BELİRLEMESİ	
Yük. Mim. Şeyda GAYBERİ Prof. Dr. Neslihan DALKILIÇ	GELENEKSEL URFA EVLERİNDE AHŞAP MALZEMENİN KULLANIMI	
Hemza BOUMARAF Assistant. Prof. Mehmet İNCEOĞLU	CONSIDERATION OF SUSTAINABLE IDENTITY COMPONENTS IN HISTORICAL CITIES: CASE STUDY OF GHARDAIA CITY IN ALGERIA	

24.01.2020
CUMA / 13:00-15:30

Bu oturumda moderatör ara verebilir

SALON KM2, OTURUM 2.		OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Shawkat Aref Muhammad Atrushi
Doç. Dr. Hamit ŞAFAKCI İbrahim Halil DEMİR	HURUFAT DEFTERLERİNE GÖRE BİRECİK CAMİLERİ	
Prof. Dr. Kıvanç INELMEN	ENCOUNTERS WITH AND REACTIONS TO WORKPLACE SEXUAL HARASSMENT: AN INVESTIGATION ON UNDERGRADUATE TOURISM STUDENTS IN ISTANBUL	
Öğr. Gör. Murat ERKOÇ	İLK DÖNEM ARAP TOPLUMUNDA MEVALİ ANLAYIŞI	
Öğr. Üyesi Firuz FEVZİ	AFGANİSTAN'DA TURİZM YENİDEN CANLANIYOR	
Doç. Dr. Ahmet ÇOBAN Öğrt. Zekiye DOĞU	İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	
Doç. Dr. Toğrul HALILOV	NAHÇIVANDA BİŞMİŞ TOPRAK KÜLTÜRÜNÜN TARİHİ VE YAYILIM ALANI	
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali TÜRKMENOĞLU	İNGİLTERE KRALİÇESİ VİCTORIA DÖNEMİNDE (1837-1901) İNGİLİZ-OSMANLI DİPLOMATİK İLİŞKİLERİ	
Dr. İskender DÖLEK	MEDENİYET OLUŞUMUNA FARKLI BİR BAKIŞ AÇISI	
Doç. Dr. Menduha Satır KAYSERİLİ Mehmet Yücel	GÖBEKLİTEPE HEYKELLERİNİN TEKNİK VE ÜSLUP AÇISINDAN İNCELENMESİ	
Prof. Dr. Shawkat Aref Muhammad Atrushi Prof. Dr. Darwish Youssef Hassan	HARRAN IS A CENTER FOR THE STUDY OF APPLIED SCIENCES DURING THE ABBASID ERA	
Dr. Caravan Mohamed Ahmed	(2018 ت) سزك ین ل فؤاد ال تاریخ المعرفة في الط بري صورة العربی ال تراث تاریخ ال تاریخ سد فره خلال من - تحلیلة دراسة -	

24.01.2020
CUMA / 15:15-17:15

SALON KM1, OTURUM 3.	OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Esra SİVEREKLİ
Doç. Dr. Harun ŞAHİN M. Murat KANKAYA	KUTADGU BİLİĞ'DE DEVLET, TOPLUM VE EKONOMİ
Prof. Dr. Esra SİVEREKLİ	TÜRKİYE'DE KÜLTÜREL NİTELİKLİ KAMU HARCAMALARI PERSPEKTİFİNDEN BİR DEĞERLENDİRME: 2003-2010 DÖNEMİ KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI BÜTÇESİ
Prof. Dr. Zehra Vildan SERİN Oya ÖZTÜRK İlhan KANUŞAĞI Arş. Gör. Can ÖZCAN	ABD'NİN DOLARDAN KAYNAKLANAN POLİTİK VE EKONOMİK GÜCÜ SÜRDÜRÜLEBİLİR Mİ?
Doç. Dr. Harun ŞAHİN Elif KOÇAK	ESKİ TÜRKLERİN İKTİSADİ HAYATINDA ATLARIN ÖNEMİ
Öğr. Gör. Baran AKKUŞ Prof. Dr. Ramazan AKBULUT	ŞANLIURFA'DAKİ TİCARET BANKALARINDA ÇALIŞANLARIN İŞ DOYUMUNUN BELİRLENMESİ
Öğr. Gör. Baran AKKUŞ Naciye ALEVOK İZCİ	KATILIM BANKACILIĞI VE EKONOMİYE KATKILARI
Öğr. Gör. İsmail GÖKTÜRK Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YILMAZ	ULUS VE MİLLET KAVRAMLARI ETRAFINDA TÜRKLERİN MİLLETLEŞME SÜRECİ
Öğr. Gör. İsmail GÖKTÜRK Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YILMAZ	KÖYDEN KENTE GÖÇ VE SOSYAL DEĞİŞME: KAVRAMSAL BİR ANALİZ
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÇETİNDAS Arş. Gör. Can ÖZCAN	TEDARİKÇİ ENTEGRASYONU VE ÇEVRESEL BELİRSİZLİĞİN İHRACAT PERFORMANSINA ETKİSİ
Uğurcan EKİNCİ Dr. Öğr. Üyesi Osman YILMAZ	E-SPOR SEKTÖRÜNÜN GELECEĞİNDE İŞ MODELİ ÖNERİLERİ

24.01.2020
CUMA / 15:45-17:45

SALON KM2, OTURUM 3.	OTURUM BAŞKANI: Doç. Dr. Nurhan KOÇAN
Dr. Mualla MURAT Fatih BOZNA	ÇİZGİ FİLM KARAKTERLERİNİN ONOMASTİK BİLİMİ İLE İNCELENMESİ
Buse BİLGİÇ Doç. Dr. Nurhan KOÇAN	KÜLTÜR SOKAĞI FİKİR PROJESİ: KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ
Melek ÖZTÜRK Doç. Dr. Nurhan KOÇAN	BURSA FOMARA (ŞEHREKÜSTÜ) MEYDANI PEYZAJ TASARIM PROJESİ
Nastaran ESLAM PARAST Dr. Öğr. Üyesi Ayşe TAŞTEKİN OUYABA	MÜLTECİ KADINLARIN RUH SAĞLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ: AFYONKARAHİSAR ÖRNEĞİ
Ebru GEZER Dr. Öğr. Üyesi Ayşe TAŞTEKİN OUYABA	ÇOCUĞU HASTANEDE YATMAKTA OLAN ANNELERİN SUÇLULUK DUYGULARININ İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Sahure YARIŞ (2. Oturum başkanı)	TARİHİ YAPILARDA YENİDEN KULLANIMA BİR ÖRNEK: TEBRİZ NOBAR HAMAMI
Dr. Arş. Gör. Semra DOĞAN AK	DİYONİSSOŞÇU YAŞAM, FESTİVALİZM: GROTESK VE KARNAVALESK
Dr. Arş. Gör. Semra DOĞAN AK	GÜNCEL SANAT VE SANAT NESNESİ KONUŞMALARI
İdris TUGUÇ Serap AKSOY Prof. Dr. Sedat BENEK	KÜRT KÜLTÜRÜNÜN ÖNEMLİ AKTARIMI OLAN DENGEBİLİK GELENEĞİNDE COĞRAFİ MOTİFLER ÜZERİNE BİR İNCELEME
Dr. Nilgün ÇEVİRİMLİ	VAKFİYELERDE MİMARİ TASVİR TANIMLAMALARI VE BAZI DİSİPLİNLER AÇISINDAN ÖNEMİ

25.01.2020
CUMARTESİ / 10:00-12:00

SALON KM1, OTURUM 1.	OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Ali KUZUDİŞLİ
Dr. Öğr. Üyesi Vesile ŞEMŞEK	İSLAM MEDENİYETİNİN DİĞER MEDENİYETLERE ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Ömer AKTAŞ	İSLAM ÖNCESİ ARAPLARINDA TARİHİ SÜREÇLE OLUŞAN DİN ALGISİ
Ass. Prof. Dr. Aysun YAŞAR	ISLAMIC THEOLOGY AND ORIENTAL STUDIES IN GERMANY
Dr. Öğr. Üyesi Halil KAYA	HACAMAT İLE İLGİLİ RİVAYETLERİN TAHLİLİ
Prof. Dr. Ali KUZUDİŞLİ	HADİS KAYNAKLARINDA CÜLEYBİB KISSASI
Doç. Dr. Mahmut ÖZTÜRK (2. Oturum başkanı)	İCAZÜ'L-KUR'AN BAĞLAMINDA NÜH SURESİNİN 3. AYETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Doç. Dr. Mahmut ÖZTÜRK	PEYGAMBERLERİN TEBLİĞİNDE ORTAK NOKTALAR
Dr. Öğr. Üyesi Gülşen İSTEK	ÜSÂME İBN MÜNKİZ'İN KİTÂBU'L-İ'TİBÂR ADLI ESERİNE GÖRE HAÇLILAR
Dr. Öğr. Üyesi SABRİ DEMİRCİ	İLMÎ TEFSİR VE RİSALE-İ NUR ÖRNEĞİ
Arş. Gör. Zehra ORUK	FÂRÂBÎ'NİN MEDENİYET ANLAYIŞINDA İŞLEVİ BAKIMINDAN "MUFARIK (AYRIK) NEFS"

25.01.2020
CUMARTESİ / 10:00-12:00

SALON KM2, OTURUM 1.	OTURUM BAŞKANI: Dr. Öğr. Üyesi Özlem AKBULAK
Arş. Gör. Furkan Kadir TOPÇU	SOYUT KELİMELERİN ZİHİNDEKİ SOMUT KARŞILIKLARI
Farida JAFAROVA	NİZÂMÎ - İ GENCEVÎ HEFT PEYKER MESNEVİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Özlem AKBULAK	ANADOLU SAHASI İLK DÖNEM TIP YAZMALARINDA HASTALIKLARIN BELİRTİ VE TEŞHİSİNİN İFADESİNDE RENK ADLARININ KULLANIMI
Assist. Prof. Dr. Nazila HEIDARZADEGAN Hüseyin İÇEN	MIRRORING MADNESS: SECLUSION OF SUBALTERN IN THIRD SPACE
Öğr. Gör. Dr. Zehra ERGEÇ	HASAN ALİ TOPTAŞ'IN "BENİ KÖR KUYULARDA" ADLI ROMANINDA BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİĞİN İZLERİ
Ayşenur AKIN	POSTMODERNİST EDEBİYATIN İZLERİ IŞIĞINDA GÜNER SÜMER'İN HİKAYELERİNE BİR BAKIŞ
Öznur İŞGÖREN	ÇİZGİ FİLM VE ANİMASYONLARDA MOBİNG VE MOTİVASYON
Şeyma DOĞAN	DİL GELİŞİMİ AÇISINDAN ÇİZGİ FİLM VE ANİMASYONLAR

25.01.2020
CUMARTESİ / 13:00-15:00

SALON KM1, OTURUM 2.		OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Ayşe ÇALIK ROSS
Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN Öğr. Gör. Dr. Serdal YERLİ	HENRİ MATİSSE’NİN ESERLERİNDE ÜÇ BOYUT VE PERSPEKTİFİ ELE ALIŞ BİÇİMİ	
Dr. Öğr. Üyesi Semra KILIÇ KARATAY (2. Oturum başkanı)	GELENEKSEL TÜRK İŞLEME VE ÖRÜCÜLÜK SANATINDA FARKLI TEKNİKLERDE TASARIM ARAYIŞLARI	
Dr. Öğr. Üyesi Semra KILIÇ KARATAY	KİLİS YORGAN SANATININ GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU	
Dr. Öğr. Üyesi Semra KILIÇ KARATAY Öğr. Gör. Yaşar MUSAOĞLU	UNUTULAN SANATLARIMIZA BİR ÖRNEK “AĞIZ KOPUZU”	
Prof. Dr. Ayşe ÇALIK ROSS	ANADOLU MEDENİYETLERİNDE KİLİKYA BÖLGESİ SANATININ ÖNEMİ	
Prof. Dr. Ayşe ÇALIK ROSS	BİR KLASİK ARKEOLOG GÖZÜYLE ANADOLU’DA YAS TUTMA TASVİRLERİ	
Öğr. Gör. Dr. Serdal YERLİ Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN	NURİ İYEM RESİMLERİNDE DENGE UNSURU OLARAK SİMETRİ	
Prof. Dr. Derya ÖCAL	REKLAMCILIK ENDÜSTRİSİNİN BİLİNÇALTINA UZANAN ELİ	

25.01.2020
CUMARTESİ / 13:00-15:00

SALON KM2, OTURUM 2.		OTURUM BAŞKANI: Dr. Öğr. Üyesi Bahanur ÖZKAN BAHAR
Aynura ALİYEVA AYDIN	BURHAN-I KATI SÖZLÜĞÜNDE KOZMONİMLER (UZAY VEYA GÖK CİSİMLERİ ADLARI	
Öğr. Gör. Dr. Muhammet ATASEVER	EVLİYA ÇELEBİ SEYAHATNÂMESİ’NDE KİLİS	
Dr. Öğr. Üyesi Bahanur ÖZKAN BAHAR	NÂBÎ DİVANINDA HZ. İBRAHİM	
Doç. Dr. Ahmet ÇOBAN Öğrt. Neslihan CENGİZ	İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARI İLE İLGİLİ GELİŞMELER	
Doç. Dr. Levent BİLGİ	SOYDAŞINIZ BALIK BURCU ROMANINDA YAHUDİ, KIBRIS, GÖÇ VE AŞK	
Doç. Dr. Levent BİLGİ	HALKIN DOSTLARI DERGİSİ ÜZERİNE BİR DENEME	
Dr. Mustafa KAYA	METİN UZUNLUKLARININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ VE ÖĞRENCİLERİN METİN UZUNLUKLARIYLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	
Dr. Mustafa KAYA	TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA GÖRSEL OKUMA VE SUNUM KAZANIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	

25.01.2020
CUMARTESİ / 15:15-17:15

SALON KM1, OTURUM 3.		OTURUM BAŞKANI: Doç. Dr. Rasim SOYLU
Doç. Dr. Rasim SOYLU		ÇALINAN TARİHİ ESERLER SORUNU VE 16. İSTANBUL BİENALİ'NDE CLAUDIA MARTÍNEZ GARAY'IN "YARATICI" ÇALIŞMASININ GÖSTERGEBİLİM YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Sabuncu		ZÜBEYR B. AVVÂM'IN HAYATI VE KİŞİLİĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Sabuncu		CENNETLE MÜJDELENER BİR SAHÂBÎ: ABDURRAHMAN b. AVF
Mehmet Cüneyt GÖKÇE		İMAN BAĞLAMINDA ÖLÇÜ VE TARTI
Mehmet Cüneyt GÖKÇE		İMAN EĞİTİMİNDE KADININ YERİ
Arş. Gör. Gülten ÇAM		ENDÜLÜS'ÜN ÜNLÜ ALİMLERİNDEN İBN HAZM VE ZÂHİRİLİĞE UZANAN MEZHEBÎ SERÜVENİ
Prof. Dr. Mehmet Şirin ÇIKAR Nur MUNLAVELİ		BİR EDEBİ ELEŞTİRMEN OLARAK SALAH FADL
Öğr. Gör. Murad KAFİ Prof. Dr. Mehmet Şirin ÇIKAR		ARAP ROMANINDA "BABA" İMAJI –KASIM TEVFİK ÖRNEĞİ
Dr. Mustafa Eser KURUM Dr. Eray ÖZTÜRK		DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMIN DEĞİŞEN GLOBAL GÖRÜNÜMÜ VE EV SAHİBİ ÜLKEYE FAYDALARI
Dr. Mustafa Eser KURUM Dr. Eray ÖZTÜRK		HELİKOPTER PARA POLİTİKASI ÜZERİNE BİR İNCELEME

25.01.2020
CUMARTESİ / 15:15-17:15

SALON KM2, OTURUM 3.		OTURUM BAŞKANI: Doç. Dr. Mesut Bayram DÜZENLİ
Kıvanç ŞEN Öğr. Gör. İsmail BİRLİK		FOTOĞRAF ÜRETİM SÜRECİNDE FOTOĞRAFÇININ PSİKOLOJİK ETKİLERİ ÜZERİNE
Dr. Öğr. Üyesi Seyfettin KAYA (2. Oturum başkanı)		BİRİNCİ HAÇLI SEFERİ SIRASINDA İZNIK'İN KUŞATILMASI VE İŞGALİ (1097)
Dr. Talip ÇUKURLU Doç. Dr. M. Bayram DÜZENLİ		ENDERUNLU FÂZİL DİVANI'NİN NÜSHALARININ TANITIMI
Doç. Dr. Mesut Bayram DÜZENLİ Dr. Öğr. Üyesi Talip ÇUKURLU		ENDERUNLU FÂZİL DİVANI'NDA YER ALAN NAZIM ŞEKİLLERİNİN DEĞER-LENDİRİLMESİ
Öğr. Gör. Abdulhakim ÖNEL		KILTU VE GİLİT LEHÇELERİNİ KARŞILAŞTIRMA DENEMESİ MARDİN VE HARRAN LEHÇELERİ ÖRNEĞİ
Öğr. Gör. Abdulhakim ÖNEL		HİLÂL B. MUHASSİN EL-HARRÂNÎ'NİN EDEBİ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ
Александр Вольный		ОБРАЩЕНИЕ К ЦИВИЛИЗАЦИИ
Spatay A.O. Baybekova M.M. Baynazarova L.A. Yessenkulova A.R.		PROBLEMS OF FORMATION OF HUMAN CAPITAL IN THE SYSTEM OF LIFELONG EDUCATION
Dr. Öğr. Gör. H. Selçuk GÜRIŞİK		GELENEKSELDEN GÜNCELE TASARIM ODAKLI KÜLTÜREL KODLARIN EVRİMİ
Dr. Öğr. Üyesi Mualla MURAT Öğr. Gör. Sultan ZEYDAN Ashihan KOCAER		İNOVASYON VE EĞİTİM

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	I
BİLİM KURULU	II
FOTOĞRAF GALERİSİ	III
KONGRE PROGRAMI	IV
İÇİNDEKİLER	V

SÖZLÜ SUNULMUŞ BİLDİRİ ÖZETLERİ

Nurgül ERGÜL & Akın AY <i>POSTMODERN KADIN İMGESİ: REKLAMDA CİNSEL METALAŞMA ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME</i>	1-2
Nilgün ÇEVİRİMLİ <i>VAKFİYELERDE MİMARİ TASVİR TANIMLAMALARI VE BAZI DİSİPLİNLER AÇISINDAN ÖNEMİ</i>	3-4
Ali TELLİ <i>ECDADIN İZİNDEN KOCATEPE'DEN DUMLUPINAR'A ZAFER YÜRÜYÜŞÜ" PROJESİ</i>	5-6
Ali TELLİ <i>KBRN OLAY YERİ İNCELEME FAALİYETLERİ</i>	7
Vesile ŞEMŞEK <i>ВЛИЯНИЕ ИСЛАМСКОЙ ЦИВИЛИЗАЦИИ НА ДРУГИЕ ЦИВИЛИЗАЦИИ</i>	8-10
Murat AKDOĞAN <i>PETROL: LANET Mİ YOKSA FIRSAT MI?</i>	11-12
Buse BİLGİÇ & Nurhan KOÇAN <i>KÜLTÜR SOKAĞI FİKİR PROJESİ: KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ</i>	13
Melek ÖZTÜRK & Nurhan KOÇAN <i>BURSA FOMARA (ŞEHREKÜSTÜ) MEYDANI PEYZAJ TASARIM PROJESİ</i>	14-15
Savaş DENİZER <i>MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE MESLEĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ: ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ</i>	16-18
Mustafa KAYA <i>METİN UZUNLUKLARININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ VE ÖĞRENCİLERİN METİN UZUNLUKLARIYLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİ</i>	19-20
Hamit ŞAFAKCI & İbrahim Halil DEMİR <i>HURUFAT DEFTERLERİNE GÖRE BİRECİK CAMİLERİ</i>	21-22
Murat ERKOÇ <i>İLK DÖNEM ARAP TOPLUMUNDA MEVALİ ANLAYIŞI</i>	23-24
Murat AYDIN <i>FEN VE ANADOLU LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN POTANSİYEL FARK KAVRAMINI ANLAMA DÜZEYLERİ</i>	25-26
Ebru GEZER & Ayşe TAŞTEKİN OUYABA <i>ÇOCUĞU HASTANEDE YATMAKTA OLAN ANNELERİN SUÇLULUK</i>	27-28

DUYGULARININ İNCELENMESİ	
Derya ÖCAL REKLAMCILIK ENDÜSTRİSİNİN BİLİNÇALTINA UZANAN ELİ	29
Nastaran ESLEM PARAST & Ayşe TAŞTEKİN OUYABA MÜLTECİ KADINLARIN RUH SAĞLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ: AFYONKARAHİSAR ÖRNEĞİ	30-31
Seyfettin KAYA BİRİNCİ HAÇLI SEFERİ SIRASINDA İZNIK'İN KUŞATILMASI VE İŞGALİ (1097)	32-33
Harun ŞAHİN & M. Murat KANKAYA KUTADGU BİLİĞ'DE DEVLET, TOPLUM VE EKONOMİ	34-36
Murat AYDIN & Şahin UZUNAY SURİYELİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN FEN KONULARINA YÖNELİK İLĞİ DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	37-38
Александр Вольный ОБРАЩЕНИЕ К ЦИВИЛИЗАЦИИ	39
Ömer AKTAŞ İSLAM ÖNCESİ ARAPLARINDA TARİHİ SÜREÇLE OLUŞAN DİN ALGISI	40-41
Tuba BÜLBÜL BAHTİYAR & Gülşen DİŞLİ UNESCO DÜNYA GEÇİCİ MİRAS LİSTESİ ADAYLIK DENEMESİ: KONYA, KİLİSTRA ANTİK KENTİ ÖRNEĞİ	42-44
Zehra Vildan SERİN, Oya ÖZTÜRK, İlhan KANUŞAĞI, Can ÖZCAN ABD'İN DOLARDAN KAYNAKLANAN POLİTİK VE EKONOMİK GÜCÜ SÜRDÜRÜLEBİLİR Mİ?	45-46
Talip ÇUKURLU & M. Bayram DÜZENLİ ENDERUNLU FÂZİL DİVANI'NIN NÜSHALARININ TANITIMI	47-48
Fatma Nur BACAK & Gülşen DİŞLİ ALÂEDDİN TEPEŞİ'NİN KONYA KENT HAFIZASINDAKİ YERİ VE ETKİN KULLANIM ÖNERİLERİ	49-50
Kıvanç INELMEN ENCOUNTERS WITH AND REACTIONS TO WORKPLACE SEXUAL HARASSMENT: AN INVESTIGATION ON UNDERGRADUATE TOURISM STUDENTS IN ISTANBUL	51
Aysun YAŞAR ISLAMIC THEOLOGY AND ORIENTAL STUDIES IN GERMANY	52
أ. د. شوكت عارف محمد الأتروشي مدينة حران مركزاً لدراسة العلوم العقلية خلال العصر العباسي	53
Murat AYDIN & Ali KURT ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SES KONUSU HAKKINDA SAHİP OLDUKLARI KAVRAM YANILGILARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA	54-55
Harun ŞAHİN & Elif KOÇAK ESKİ TÜRKLERİN İKTİSADİ HAYATINDA ATLARIN ÖNEMİ	56-57
Levent BİLGİ MUSTAFA KUTLU'NUN SIR ADLI HİKÂYESİ ÜZERİNE BİR DENEME	58
Toğrul HALILOV	

NAHÇIVANDA BİŞMİŞ TOPRAK KÜLTÜRÜNÜN TARİHİ VE YAYILIM ALANI	59
Mehmet Ali TÜRKMENOĞLU İNGİLTERE KRALİÇESİ VİCTORIA DÖNEMİNDE (1837-1901) İNGİLİZ-OSMANLI DİPLOMATİK İLİŞKİLERİ	60-62
Levent BİLGİ SOYDAŞINIZ BALIK BURCU ROMANINDA YAHUDİ, KIBRIS, GÖÇ VE AŞK	63
Mustafa KAYA TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA GÖRSEL OKUMA VE SUNUM KAZANIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	64-65
Hilal MEMİŞ KÜLTÜR POLİTİKALARINDA SOSYAL HİZMET PENCERESİ: KAZIM KARABEKİR ÖRNEĞİ	66-67
Levent BİLGİ HALKIN DOSTLARI DERGİSİ ÜZERİNE BİR DENEME	68
Sahure YARIŞ TARİHİ YAPILARDA YENİDEN KULLANIMA BİR ÖRNEK: TEBRİZ NOBAR HAMAMI	69-71
Farida JAFAROVA NİZÂMÎ - İ GENCEVÎ HEFT PEYKER MESNEVİSİ	72-74
Mesut Bayram DÜZENLİ & Talip ÇUKURLU ENDERUNLU FÂZİL DİVANI'NDA YER ALAN NAZIM ŞEKİLLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	75
Özlem AKBULAK ANADOLU SAHASI İLK DÖNEM TIP YAZMALARINDA HASTALIKLARIN BELİRTİ VE TEŞHİSİNİN İFADESİNDE RENK ADLARININ KULLANIMI	76-77
د.كرفان محمد احمد من خلال سفره التاريخي تاريخ التراث العربي - دراسة تحليلية -	78
Dicle AYDIN & Esra YALDIZ KIRSAL MİMARİDE ÇEVRESEL TASARIM KARAKTERİSTİKLERİ: ERMENEK VE KİLİSTRA ÖRNEĞİ	79-81
Nazila HEİDARZADEGAN & Hüseyin İÇEN MIRRORING MADNESS: SECLUSION OF SUBALTERN IN THIRD SPACE	82
Nazif DENİZ, Şahin UZUNAY, Esra AÇIKGÜL FIRAT, Murat AYDIN BASİT ELEKTRİK DEVRELERİNDE AMPULLERİN PARLAKLIĞINA İLİŞKİN 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SAHİP OLDUĞU KAVRAM YANILGILARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	83-85
Mehmet Şamil ÖZYURT & Demet BİNAN TARİHİ SİLLE MESCİTLERİ	86-88
Esra KÖSEAYDIN GÜL UŞAK İLİ DEMİR İÇERİKLİ KİLİN SERAMİK SIRLARINDA RENKLENDİRİCİ OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI	89
Zehra ERGEÇ HASAN ALİ TOPTAŞ'IN "BENİ KÖR KUYULARDA" ADLI ROMANINDA	90-91

BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİĞİN İZLERİ	
Ayşenur AKIN <i>POSTMODERNİST EDEBİYATIN İZLERİ IŞIĞINDA GÜNER SÜMER'İN HİKAYELERİNE BİR BAKIŞ</i>	92
Öznur İŞGÖREN <i>ÇİZGİ FİLM VE ANİMASYONLARDA MOBİNG VE MOTİVASYON</i>	93-95
Şeyma DOĞAN <i>DİL GELİŞİMİ AÇISINDAN ÇİZGİ FİLM VE ANİMASYONLAR</i>	96-97
Rezan KARAKAŞ & Mustafa CEYHAN <i>ORTAOKUL DERS KİTAPLARINDA BİLMECELERİN YERİ</i>	98
Halil KAYA <i>HACAMAT İLE İLGİLİ RİVAYETLERİN TAHLİLİ</i>	99-100
Ali KUZUDİŞLİ <i>HADİS KAYNAKLARINDA CÜLEYBÎB KISSASI</i>	101-102
Yemliha COŞKUN <i>OKULLARDAKİ GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN FARKINDALIĞI, OLASI MÜDAHALE BİÇİMLERİ VE BAZI ÖNLEMLER</i>	103-105
Ahmet ÇOBAN & Zekiye DOĞU <i>İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI</i>	106-108
Ahmet ÇOBAN & Neslihan CENGİZ <i>İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARI İLE İLGİLİ GELİŞMELER</i>	109-111
Spatay A.O., Baybekova M.M., Baynazarova L.A., Yessenkulova A.R. <i>PROBLEMS OF FORMATION OF HUMAN CAPITAL IN THE SYSTEM OF LIFELONG EDUCATION</i>	112-113
Semra DOĞAN AK <i>DİYONİSSOSÇU YAŞAM, FESTİVALİZM: GROTESK VE KARNAVALESK</i>	114-115
Semra DOĞAN AK <i>GÜNCEL SANAT VE SANAT NESNESİ KONUŞMALARI</i>	116-117
Kıvanç ŞEN & İsmail BİRLİK <i>FOTOĞRAF ÜRETİM SÜRECİNDE FOTOĞRAFÇININ PSİKOLOJİK ETKİLERİ ÜZERİNE</i>	118-119
Mualla MURAT & Fatih BOZNA <i>ÇİZGİ FİLM KARAKTERLERİNİN ONOMASTİK BİLİMİ İLE İNCELENMESİ</i>	120-121
Yusuf BAŞLAR <i>CEZA YARGILAMASINDA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ BOZMA KARARINA KARŞI YEREL MAHKEME UYGULAMALARI</i>	122-125
H. Selçuk GÜRİŞİK <i>GELENEKSELDEN GÜNCELE TASARIM ODAKLI KÜLTÜREL KODLARIN EVRİMİ</i>	126-128
Yavuz ARAT & Gülçin ERDAŞ <i>EŞİT(LİKÇİ) KULLANIM-KÜLTÜR ARAKESİTİNDE EVRENSEL TASARIM YAKLAŞIMLARI; ÖZEL-KAMUSAL ALAN BAĞLAMINDA BİR SORGULAMA</i>	129-130
Gülşen İSTEK <i>ÜSÂME İBN MÜNKİZ'İN KİTÂBU'L-İ'TİBÂR ADLI ESERİNE GÖRE HAÇLILAR</i>	131-132

Furkan Kadir TOPÇU <i>ZİHİNDEKİ SOMUT KARŞILIKLARI</i>	133-134
Rasim SOYLU <i>ÇALINAN TARİHİ ESERLER SORUNU VE 16. İSTANBUL BİENALİ'NDE CLAUDIA MARTÍNEZ GARAY'IN "YARATICI" ÇALIŞMASININ GÖSTERGEBİLİM YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ</i>	135-136
Muhammet ATASEVER <i>EVLIYA ÇELEBİ SEYAHATNÂMESİ'NDE KİLİS</i>	137-138
Bahanur ÖZKAN BAHAR <i>NÂBÎ DİVANINDA HZ. İBRAHİM</i>	139-140
SABRİ DEMİRCİ <i>İLMİ TEFSİR VE RİSALE-İ NUR ÖRNEĞİ</i>	141-143
Ayşe ÇAPKULAÇ & Mehmet İNCEOĞLU <i>'SEMA AYINI' İLE MEKÂN ARASINDAKİ METAFORLAR</i>	144-145
Mualla MURAT, Sultan ZEYDAN, Ashhan KOCAER <i>İNOVASYON VE EĞİTİM</i>	146-147
Fahrettin GEÇEN & Serdal YERLİ <i>HENRİ MATİSSE'NİN ESERLERİNDE ÜÇ BOYUT VE PERSPEKTİFİ ELE ALIŞ BİÇİMİ</i>	148-149
Serdal YERLİ & Fahrettin GEÇEN <i>NURİ İYEM RESİMLERİNDE DENGE UNSURU OLARAK SİMETRİ</i>	150-151
Mehmet Cüneyt GÖKÇE <i>İMAN BAĞLAMINDA ÖLÇÜ VE TARTI</i>	152
Mehmet Cüneyt GÖKÇE <i>İMAN EĞİTİMİNDE KADININ YERİ</i>	153
Aynura ALİYEVA AYDIN <i>BURHAN-I KATI SÖZLÜĞÜNDE KOZMONİMLER (UZAY VEYA GÖK CİSİMLERİ ADLARI)</i>	154-155
İskender DÖLEK <i>MEDENİYET OLUŞUMUNA FARKLI BİR BAKIŞ AÇISI</i>	156-158
Hatice Büşra AKTAŞ, Elif ATEŞ, Gülsen ŞAHİN, Murat AYDIN <i>ÖĞRETMEN ADAYLARININ FeTeMM FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE BELİRLENMESİ</i>	159-160
Abdulahkim ÖNEL <i>KILTU VE GİLİT LEHÇELERİNİ KARŞILAŞTIRMA DENEMESİ MARDİN VE HARRAN LEHÇELERİ ÖRNEĞİ</i>	161-162
Abdulahkim ÖNEL <i>HİLÂL B. MUHASSİN EL-HARRÂNÎ'NİN EDEBİ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ</i>	163-164
Hemza BOUMARAF & Mehmet İNCEOĞLU <i>TARİHİ ŞEHİRLERDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KİMLİK BİLEŞENLERİNİN İNCELENMESİ: CEZAYİR'DEKİ GHARDAIA ŞEHİRİ</i>	165-166
Özlem Uluç KÜÇÜKCAN <i>ORTADOĞU TOPLUMLARININ SİYASAL KÜLTÜRÜNDE SİVİL TOPLUM</i>	167-168
Zehra ORUK <i>FÂRÂBÎ'NİN MEDENİYET ANLAYIŞINDA İŞLEVİ BAKIMINDAN "MUFARIK (AYRIK) NEFS"</i>	169-170
Gülten ÇAM <i>ENDÜLÜS'ÜN ÜNLÜ ALİMLERİNDEN İBN HAZM VE ZÂHİRİLİĞE UZANAN MEZHEBÎ SERÜVENİ</i>	171-172

Menduha Satır KAYSERİLİ & Mehmet YÜCEL <i>GÖBEKLİTEPE HEYKELLERİNİN TEKNİK VE ÜSLUP AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	173-174
Baran AKKUŞ & Ramazan AKBULUT <i>ŞANLIURFA'DAKİ TİCARET BANKALARINDA ÇALIŞANLARIN İŞ DOYUMUNUN BELİRLENMESİ</i>	175-177
Baran AKKUŞ & Naciye ALEVOK İZCİ <i>KATILIM BANKACILIĞI VE EKONOMİYE KATKILARI PARTICIPATION BANKING AND CONTRIBUTIONS TO THE ECONOMY</i>	178-179
Şeyda BÜLBÜL <i>SAKİN ŞEHİR KİMLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ: HALFETİ ÖRNEĞİ</i>	180-181
İsmail GÖKTÜRK & Mehmet YILMAZ <i>ULUS VE MİLLET KAVRAMLARI ETRAFINDA TÜRKLERİN MİLLETLEŞME SÜRECİ</i>	182-184
Mehmet YILMAZ & İsmail GÖKTÜRK <i>KÖYDEN KENTE GÖÇ VE SOSYAL DEĞİŞME: KAVRAMSAL BİR ANALİZ</i>	185-186
Mazlum KALAK & Fatih AYDOĞMUŞ <i>KESİKBAŞ TÜRBESİ'NİN SAYISAL ANALİZ YÖNTEMİYLE DEPREM DAVRANIŞININ BELİRLEMESİ</i>	187-188
Mehmet Şirin ÇIKAR & Nur MUNLAVELİ <i>BİR EDEBİ ELEŞTİRMEN OLARAK SALAH FADL</i>	189-190
Murad KAFİ & Mehmet Şirin ÇIKAR <i>ARAP ROMANINDA "BABA" İMAJİ –KASIM TEVFIK ÖRNEĞİ-</i>	191-192
Ahmet ÇETİNDAS & Can ÖZCAN <i>TEDARİKÇİ ENTEGRASYONU VE ÇEVRESEL BELİRSİZLİĞİN İHRACAT PERFORMANSINA ETKİSİ</i>	193-194
Ayşe ÇALIK ROSS <i>ANADOLU MEDENİYETLERİNDE KİLİKYA BÖLGESİ SANATININ ÖNEMİ</i>	195
Ayşe ÇALIK ROSS <i>BİR KLASİK ARKEOLOG GÖZÜYLE ANADOLU'DA YAS TUTMA TASVİRLERİ</i>	196
Hamza ATEŞ & Merve DEMİR <i>KÜRESELLEŞME VE KAMU YÖNETİMİNDE DEĞİŞİM</i>	197
Ayşegül TÜRK <i>SANAT NESNESİ OLARAK HAYVAN VE MARCO EVARESTTI</i>	198
Semra KILIÇ KARATAY <i>GELENEKSEL TÜRK İŞLEME VE ÖRÜCÜLÜK SANATINDA FARKLI TEKNİKLERDE TASARIM ARAYIŞLARI</i>	199-200
Semra KILIÇ KARATAY <i>KİLİS YORGAN SANATININ GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU</i>	201-202
Semra KILIÇ KARATAY & Yaşar MUSAOĞLU <i>UNUTULAN SANATLARIMIZA BİR ÖRNEK "AĞIZ KOPUZU"</i>	203
Esra SİVEREKLİ <i>TÜRKİYE'DE KÜLTÜREL NİTELİKLİ KAMU HARCAMALARI PERSPEKTİFİNDEN BİR DEĞERLENDİRME: 2003-2010 DÖNEMİ KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI BÜTÇESİ</i>	204
Mustafa Eser KURUM & Eray ÖZTÜRK	205-206

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMIN DEĞİŞEN GLOBAL GÖRÜNÜMÜ VE EV SAHİBİ ÜLKEYE FAYDALARI	
Mustafa Eser KURUM & Eray ÖZTÜRK HELİKOPTER PARA POLİTİKASI ÜZERİNE BİR İNCELEME	207-208
Uğurcan EKİNCİ & Osman YILMAZ E-SPOR SEKTÖRÜNÜN GELECEĞİNDE İŞ MODELİ ÖNERİLERİ	209-210
Şeyda GAYBERİ & Neslihan DALKILIÇ GELENEKSEL URFA EVLERİNDE AHŞAP MALZEMENİN KULLANIMI	211
Firuz FEVZİ AFGANİSTAN'DA TURİZM YENİDEN CANLANIYOR	212
Ahmet KAYA, Mehmet Emin USTA, Banu MOÇOŞOĞLU ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	213-214
Mehmet Emin USTA, Ahmet KAYA, Banu MOÇOŞOĞLU ÖRGÜTSEL YARATICILIĞA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	215-216
Ahmet KAYA, Mehmet Emin USTA, Banu MOÇOŞOĞLU OKULLARDAKİ ÖRGÜTSEL PSİKOLOJİK SERMAYEYE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	217-218

**POSTMODERN KADIN İMGESİ: REKLAMDA CİNSEL METALAŞMA ÜZERİNE
BİR DEĞERLENDİRME**POSTMODERN WOMAN IMAGE: AN EVALUATION ON SEXUAL COMMODITY IN
ADVERTISING**Nurgül ERGÜL**

Doktora Öğrencisi, Atatürk Üniversitesi SBE Halkla İlişkiler ve Tanıtım ABD

Öğr. Gör. Akın AY

Amasya Üniversitesi Merzifon MYO Basın ve Yayıncılık Programı

ÖZET

Sanayi devrimi sonrası toplumsal yapıda meydana gelen değişimler, demokrasi, hümanizm gibi unsurlardan hareketle modernizmi oluşturmuştur. İkinci Dünya Savaşı, kapitalizm ve teknolojik gelişmeler ise post modernizmin oluşumunda başat faktörler olarak görülmektedir. Tüm bu gelişmeler yenedünya düzenine etki ederken; kitle iletişim araçları küreselleşme sürecinin lokomotifini olmuştur. Toplumsal kabule dayalı bu kodların sanat, siyaset, ekonomi, moda vb. birçok alanda etkileri görülmüş, kadın imajı tek tip cinsel nesne olarak biçimlendirilmiştir. Dönem koşulları, bireyin; edilgen bir unsur olarak ele alındığı, gerçekliğin temsilinin mümkün olmadığı (postmodernizm) anlayışına dayanır. Kitleleri etkilemek, harekete geçirmek, satın alma davranışlarına yönlendirmek amacıyla kullanılan reklamın, kitle iletişim araçları içerisindeki konumu oldukça önemlidir. Postmodern düşüncenin yaratılan imgeleme gerçek arasındaki farka yönelik temel dayanakları toplumsal kodları ifade eden önemli unsurlardır. Kadın imajına ilişkin güzellik, çekicilik, cinsellik gibi unsurların bir tabu olarak toplumsal kabulü çalışmanın temel sorunsalıdır. Postmodern düşüncenin akımlarından biri olan Fotorealist sanat anlayışı, “fotoğraf kullanarak resim yapan ve resimleri olduğu gibi kullandıkları fotoğrafa benzeten sanatçıları içeren bir akımdır”. Modelin salt (makyajsız-montajsız) biçimde yer alması örneklem seçimi açısından önemlidir. Bu çalışmada ele alınan marka (Gucci) tek tipleştirme, cinsel metalaşma sorunundan hareketle genel kabullerin aksine bir reklam yüzü tercih etmiştir. Nitekim bu çalışmada Feminist eleştirel yaklaşım aracılığıyla içerik analizi yapılmıştır. Çalışmanın amacı kadının bedeninin edilgen bir nesne olarak kodlandığı post modern anlayış içerisinde temel kabullerin sorgulanmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Cinsel Metalaşma, Reklam, Feminist Eleştiri, Postmodernizm, İçerik Analizi.

ABSTRACT

The changes that occurred in the social structure after the industrial revolution formed modernism based on factors such as democracy and humanism. Second World War, capitalism and technological developments are seen as the main factors in the formation of post-modernism. While all these developments affect the new world order; mass media has

been the locomotive of the globalization process. These codes are based on social acceptance, such as art, politics, economy, fashion and so on. effects have been seen in many areas and female image has been shaped as a uniform sexual object. Period conditions, individual; it is based on the understanding that the representation of reality is not possible (postmodernism). The position of the advertising within the mass media is very important, which is used to influence the masses, mobilize and direct the buying behaviors. The main pillars of postmodern thought regarding the difference between the imagination and reality created are important elements that express social codes. Social acceptance of the elements such as beauty, glamor and sexuality as a taboo is the main problematic of the study. One of the trends of postmodern thought, Photorealist art understanding is içeren a movement that includes artists who paint using pictures and resemble the pictures as they are used ". It is important for the sample selection to be included in the model only (without make-up and without assembly). In this study, the brand (Gucci) uniformization preferred an advertising face contrary to the general assumptions based on the problem of sexual commodification. As a matter of fact, in this study, content analysis was made through feminist critical approach. The aim of the study is to question the basic assumptions in the postmodern understanding in which the woman's body is coded as a passive object.

Keywords: Sexual Commodification, Advertising, Feminist Criticism, Postmodernism, Content Analysis

**VAKFİYELERDE MİMARİ TASVİR TANIMLAMALARI VE BAZI DİSİPLİNLER
AÇISINDAN ÖNEMİ**

DEFINITIONS OF ARCHITECTURAL DESCRIPTION IN FOUNDATIONS AND ITS
IMPORTANCE IN TERMS OF SOME DISCIPLINES

Dr. Nilgün ÇEVİRİMLİ

Sanat Tarihcisi, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Vakıf Araştırma Merkezi

Ulus / ANKARA

ÖZET

Arşiv belgeleri bir milletin hafızasını oluşturan yazılı kayıtlardır. Bunlardan önemli bir grubu da vakfiyeler oluşturur. Kendileri de birer kültür varlığı niteliğinde olan bu belgeler, diğer bir çok taşınır ve taşınmaz kültür varlığının geçmişi ile ilgili oldukça kıymetli bilgiler verirler. Özellikle Sanat Tarihi, Mimarlık, Kent Tarihi açısından ele alındığında hemen hemen her yapı türü ile ilgili oldukça ayrıntılı tasvirlerinin yapıldığı görülür. Bu anlatımlarda yapıların bulunduğu coğrafi yer ve konum, yapının planı, malzemesi, içinde ve dışında yer alan mekânlar, mimari öğeler, süslemeleri hakkında da bilgiler verildiğine şahit olunur. Yapıların geçirdiği onarımlar, onarımlardaki işlemler, harap olanlar yapıların harabiyet sebepleri anlatılır. Yıkılıp yeniden inşa edilen veya yeniden yapılması düşünülen yapılarla, başka bir yapıdan dönüştürülenlerle ilgili tasvirler yer verilir. Yine binalarda yapılan değişiklikler genişletme veya ilaveler bazen yapılan yer değiştirmelere değinilir. Yapıların bânileri ve yapı hakkındaki tasarrufları, tefrişleri için vakfedilen taşınır eşyalar ve bu eşyaların bakımı onarımı hakkında da ilk elden bilgiler verirler.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Vakıf, Yapı Tasviri, İnşa, Hayrat.

ABSTRACT

Archival documents are written records that make up the memory of a nation. An important group of these are foundations. These documents, which are themselves cultural assets, provide valuable information about the history of many other movable and immovable cultural properties. Especially when it is considered in terms of Art History, Architecture and Urban History, it can be seen that there is a detailed depiction of almost every type of building. In these narratives, it is witnessed that the geographic location and location of the buildings, the plan of the building, the materials, the spaces inside and outside, the architectural elements and the decorations are given. Repairs of buildings, operations in repairs, the causes of destruction of the ruined structures are explained. Descriptions of buildings that have been demolished, rebuilt or planned to be reconstructed and transformed from another. Again, changes in buildings, extensions or additions are sometimes referred to as displacements. They also provide first-hand information about the properties and savings of buildings, the movable goods that are dedicated to furnishing and the maintenance and repair of these goods. In this study, depictions of structures and structures were examined on

samples chosen by sounding method from foundations which are in the archives of General Directorate of Foundations between 13th and 19th centuries.

Keywords: Ottoman, Foundation, Description Of Structure, Construction, Charity

**ECDADIN İZİNDEN KOCATEPE'DEN DUMLUPINAR'A ZAFER YÜRÜYÜŞÜ"
PROJESİ**

IN THE FOOTSTEPS OF OUR ANCESTORS, "VICTORY MARCH" PROJECT FROM
KOCATEPE TO DUMLUPINAR

Öğr. Gör. Ali TELLİ

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Sivil Savunma
ve İtfaiyecilik Programı, Kütahya

ÖZET

Resilience (Direncililik); Afet Risk Azaltma Uluslararası Ofisi (UNISDR) Hyogo Eylem Planı sonuç raporunda, "Tehlikelere maruz kalmış bir sistemin, topluluğun veya toplumun, kendi temel yapılarını ve işlevlerini koruma ve onarma dâhil, bir tehlikenin etkileri karşısında zamanında ve etkin bir şekilde direnme, soğurma, uyum geliştirme ve iyileşme becerisi" olarak tanımlamaktadır.

Direncililik ve Gönüllülük: toplumsal oluşumlar (STK'lar) ve Gönüllü yönetimi uygulamaları konu başlığı altında İHH Arama ve Kurtarma Kütahya ekipleri, Zafer Haftası dolayısıyla 26 Ağustos 2017 de Kocatepe'den Dumlupınar'a 4 günlük bir yürüyüş başlattı. 64 km lik zafer yürüyüşüne ilk olarak Kocatepe şehitliğini ziyaret ederek başlayan ekibe vatandaşlar yol boyunca bayraklarla karşıladılar ve ikramda bulundular. Toplam 4 gün süren yürüyüş 30 Ağustos 2017 günü Dumlupınar Zafertepe'de son buldu.

iHH Arama ve Kurtarma Kütahya ekibi olarak bu yürüyüşü tarihimize karşı sorumluluk hissederek gerçekleştirdik. Ecdadımızı anlamanın yolu onların izinden gitmekle mümkün olabilir. Bu minvalde iHH Arama ve Kurtarma Kütahya ekibi olarak "Zafer Yürüyüşü" projesini gerçekleştirdik. Ecdadın İzinden Kocatepe'den Dumlupınar'a Zafer Yürüyüşü" projesine Türkiye'nin her yerinden Arama ve Kurtarma gönüllüsü tüm gençlerimizi davet ederek onlara afetlere karşı direnme, soğurma, uyum geliştirme ve iyileşme becerisi kazandırmak, kötü alışkanlıklarda uzak tutmak ve yine gençlerimizi toplumsal oluşumlar (STK'lar) ve Gönüllü yönetimi uygulamalarına uyumlu hale getirmeyi ve son olarak bizi 2071 Türkiye'sine ulaştıracak nesillerin inşasına katkıda bulunmayı amaçladık.

Anahtar Kelimeler: Direncililik ve Gönüllülük, Zafer Yürüyüşü

ABSTRACT

Resilience; The Hyogo Action Plan of the International Office for Disaster Risk Reduction (UNISDR) stated in its final report, Hy Timely and effective resistance, absorption and adaptation to the dangers of a danger, including the protection and restoration of a system, community or community that has been exposed to danger, including its basic structures and functions. and healing skills ve.

Resistance and Volunteerism: İHH Search and Rescue Kutahya teams started a 4-day walk from Kocatepe to Dumlupınar on 26 August 2017 under the topic of social formations (CSOs) and volunteer management practices. The citizens of the team started by visiting the martyrdom and greeted with flags along the way. The last 4-day walk ended on 30 August 2017 at Dumlupınar Zafertepe.

İHH Search and Rescue As the Kütahya team, we have realized this march by feeling responsible for our history. In this way, İHH Search and Rescue Kutahya team made the "Victory Walk" project. Ancestral Footsteps of the Kocatepe from Dumlupınar victory march "of the project to the turkey all over Search and Rescue volunteer resist disasters them by inviting all our young absorption, to bring harmony to develop and improve skills, to keep away the bad habits and also our youth social formations (NGOs) and Volunteer management practices as compatible with the last to be getirmeyiv us also aimed to contribute to the construction of the generation that will lead to Turkey in 2071.

Keywords: Resistance and Volunteerism, Victory March

KBRN OLAY YERİ İNCELEME FAALİYETLERİ**Öğr. Gör. Ali TELLİ**

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Sivil Savunma
ve İtfaiyecilik Programı, Kütahya

ÖZET

Olay Yeri İncelemesi, Meydana gelen olaylarla ilgili incelemeler yaparak, iz, belirti ve emare gibi suç unsurlarının araştırılıp, bunların teknik ve bilimsel yöntemlerle tespit etme, kayıt altına alma, toplama, ambalajlama ve incelenmek üzere ilgili birimlere gönderme aşamalarının bütünüdür. Olay Yeri İncelemesinin Amacı, Meydana gelen olayın suç olup olmadığını, olayın tabii özelliklerini, olayın faillerini tespit ederek olay yerini kayıt altına almaktır. OYİ' nin ilk safhasını oluşturur. İMK 'nın olay yerine uyguladığı ilk tedbirleri zamanında ve doğru uygulaması olay yeri ve delil olabilecek bulguların korunması ve soruşturmada kullanılabilmesi OYİ' nin doğru bir şekilde başlamasını sağlayacaktır. Sorumluluk bölgesindeki olay meydana geldiğini öğrenen jandarma birimi; olay yerine acele önlemleri uygulamaya başlar. Olay yerinin araştırılmasında iki öncelik vardır. İlki insan hayatı, ikincisi delil olabilecek bulguların tespitidir. Olay yerinin belgelendirilmesi faaliyeti (fotoğraflama, kamera kaydı, not tutma) aynı zamanda OYİT'in çalışmalarının da belgelenmesi işlemidir. Bulguların toplanmasına geçilmeden önce, gözden kaçan bir hususun olup olmadığının anlaşılması maksadıyla, olay yeri yeniden kontrol edilir. Yeni bulgu tespiti halinde kayıtlara geçirilir. Olay yerindeki bütün bulguların toplanmasına müteakip son kontrolü yapılır. Cumhuriyet Savcısının talimatına uygun olarak KBRN bulguları hazırlanarak inceleme istek formu ile diğer belgeler ve koliler ilgili laboratuvar, soruşturma sorumlusu veya savcılığa teslim edilir.

Anahtar Kelimeler: Olay Yeri İnceleme, İz, Belirti ve Emare.

İSLAM MEDENİYETİNİN DİĞER MEDENİYETLERE ETKİSİ

ВЛИЯНИЕ ИСЛАМСКОЙ ЦИВИЛИЗАЦИИ НА ДРУГИЕ ЦИВИЛИЗАЦИИ

THE EFFECT OF ISLAMIC CIVILIZATION ON OTHER CIVILIZATIONS

Dr. Öğr. Üyesi Vesile ŞEMŞEK

Kastamonu Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi Bölümü

ÖZET

Geniş bir coğrafyada yüzyıllar boyunca hakim olan İslam Medeniyeti, insanlık tarihine önemli katkılar sağladığı gibi, tecrübeleri ile klasik döneme ve sonraki çağlara da ışık tutmuştur.

Medeniyet kavramı, Batı düşüncesinde "civilisation" teriminin ifade ettiği anlamı karşılamak üzere, Osmanlı'nın son dönemlerinde (XX. Y.Y.) kullanılmaya başlandı. Türkçede, ilk yerleşik hayata geçen Uygurlara atfen türetilen "uygarlık" kavramı ile aynı anlamı ifade etmektedir. Arapçada ise, bu kavram, "umran" refah ve mutluluk, sosyo-politik bir durumu ve yapıyı imar etmek için kullanılan (mamura kılmak, şenlendirmek) kelimeler ile aynı kökten türemiştir. Diğer bir kelime, "hadare/hadarat" ise, şehirli olmak, medeni olmak anlamlarına gelmektedir.

Medeniyet, en genel anlamda insanların, bir nesilden diğerine aktardıkları maddi ve manevi kültür unsurlarının toplamıdır. Bu bağlamda, medeniyet kelimesi ile doğrudan ilgili olan kavram kültürdür. Kültür ise, toplumsal hayatın dil, din, düşünce, örf, adet ve gelenekleri ve sanat eserleri gibi maddi ve manevi unsurlardır.

Bu bildirinin Rusça hazırlanmasının temel hedefi, Rus dilli halklara İslam Medeniyetinin tarihsel gelişimini, birikimini ve güncel önemini anlatmakla birlikte, diğer Medeniyetlere etkisini ve dünya Medeniyetleri arasındaki konumunu ortaya koymaktır. Aynı zamanda, İslami değerlerin ve İslam Tarihindeki olgu ve olayların Medeniyet alanında ne gibi gelişim süreci izlediğini ve bunun günümüz dünya medeniyet algısındaki rolünün önemi anlatılmaya çalışıldı.

Anahtar Kelimeler: Medeniyet, İslam, Gelenek, Kültür, Manevi Değerler, Din

РЕЗЮМЕ

Исламская цивилизация, которая доминировала на протяжении веков в обширной географии, внесла значительный вклад в историю человечества, а также пролил свет на классический период и последующие эпохи своим опытом.

Понятие цивилизации соответствует значению, выраженному термином 'цивилизация' в западной мысли, в последние периоды Османской империи (XX. Ю.Ю.) была введена. На турецком языке он относится к тому же значению, что и понятие 'цивилизация', полученное в связи с уйгурами, которые впервые вступили в жизнь. В арабском языке это понятие происходит от того же корня, что и слова 'Умран',

используемые для процветания и счастья, социально-политической ситуации и реконструкции структуры (сделать ее мамонтом, возродить). Другое слово, "Хадаре / хадарат", означает быть городским, быть цивилизованным.

Цивилизация-это совокупность элементов материальной и духовной культуры, которые люди в самом общем смысле передают от одного поколения к другому. В связи с этим понятие, непосредственно связанное со словом цивилизация, - культура. Культура-это материальные и духовные элементы социальной жизни, такие как язык, религия, мысли, обычаи, обычаи и традиции, а также произведения искусства.

Русской декретной целью подготовки этого заявления является рассказывание русскоязычным народам об историческом развитии, накоплении и актуальном значении исламской цивилизации, а также выявление ее влияния на другие цивилизации и ее положение среди мировых цивилизаций. В то же время было предпринято попытка рассказать о том, какие исламские ценности и явления и события в истории ислама следуют процессу развития в области цивилизации, а также о его роли в восприятии современной мировой цивилизации.

Ключевые Слова: Цивилизация, Ислам, Традиции, Культура, Духовные Ценности, Религия

ABSTRACT

Islamic civilization, which has dominated for centuries in a vast geography, has made a significant contribution to the history of mankind, and has shed light on the classical period and subsequent eras by its experiences.

The concept of civilization corresponds to the meaning expressed by the term 'civilization' in Western thought, in the last periods of the Ottoman Empire (XX. Yu Yu) was introduced. In Turkish, it refers to the same meaning as the concept of 'civilization', derived in connection with the Uighurs who first came into life. In Arabic, this concept comes from the same root as the words 'umran', used for prosperity and happiness, socio-political situation and reconstruction of the structure (make it a mammoth, revive). Another word, "Hadare / hadarat", means to be urban, to be civilized.

Civilization is the totality of elements of material and spiritual culture, which people in the most General sense pass from one generation to another. In this regard, the concept directly related to the word civilization is culture. Culture is the material and spiritual elements of social life, such as language, religion, thoughts, customs, customs and traditions, and works of art.

The Russian decree purpose of this statement is to tell the Russian-speaking peoples about the historical development, accumulation and relevance of Islamic civilization, as well as to identify its impact on other civilizations and its position among world civilizations. At the same time, an attempt was made to describe what Islamic values and phenomena and events

in the history of Islam follow the process of development in the field of civilization, as well as its role in the perception of modern world civilization.

Keywords: Civilization, Islam, Traditions, Culture, Spiritual Values, Religion

PETROL: LANET Mİ YOKSA FIRSAT MI?

OIL: CURSE OR OPPORTUNITY?

Arş. Gör. Murat AKDOĞAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Boğaziçi Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

ÖZET

Bu çalışma, iki önemli lider petrol üreticisi ülke olan Suudi Arabistan ve Venezuela'nın ekonomi-politik bir karşılaştırmasını içermektedir. Araştırma için ilham kaynağı şu gelişmedir: Her iki ülke de benzer olarak petrol gelirlerine dayanan ekonomi modellerini benimsemiş olsa da, 2014'ten sonra düşen petrol fiyatlarının iki ülkeyi makroekonomik açıdan oldukça farklı şekilde etkilemiş olması; Venezuela yoksullukla boğuşurken Suudi Arabistan'ın yatırımlarına devam edebilmesi.

2014 sonrası ortaya çıkan durum, iki ülkenin petrol gelirlerini farklı şekillerde değerlendirdiğine dair izlenim yaratmıştır. Bu araştırma da, bu durumu sistematik olarak ortaya koyabilmek için ülkelerin milli petrol üretim şirketlerini merkeze alan şu iki hipotezi öne sürmüştür:

1. Saudi Aramco (Suudi Arabistan milli petrol şirketi) ve PDVSA (Venezuela milli petrol şirketi) arasındaki verimlilik ve yönetimde otonomi farklılıkları iki ülkenin 2014 sonrası benzer olmayan makroekonomik durumlarla karşılaşmalarına sebep olmuştur.

2. Petrole dayalı ekonomisini başka kaynaklara da dayandırarak çeşitlendiren ekonomiler, petrol fiyatlarındaki dalgalanmalardan daha az olumsuz etkilenir

Bu iki hipotezi test etmek amacıyla, çalışma, 1980-2010 arasında, iki ülkenin petrol şirketlerini ve makroekonomi politikalarını inceledi. Makroekonomik performans bağımlı değişken olarak belirlenirken, otonomi, verimlilik ve ekonomide çeşitlilik bağımsız değişkenler olarak seçildi. Ayrıca bu değişkenler, birçok alt-değişkenle detaylandırıldı (conceptualized and operationalized). Çalışma için panel veri seti kullanıldı ve kantitatif bir metodoloji izlendi.

Çalışmada elde edilen regresyon analizleri birinci hipotezi desteklerken, ikinci hipotezi kısmi olarak destekliyor. PDVSA'da gözlemlenen düşük kaliteli verimlilik ve yetersiz kurumsal bağımsızlık, Venezuela ekonomisi için olumsuz neticeler ortaya koyarken, bu alanlarda liyakati ön plana çıkaran Saudi Aramco, 2014 sonrası petrol fiyatlarından dolayı Suudi Arabistan ekonomisi için ortaya çıkabilecek zararı azaltmış gözüküyor.

Anahtar Kelimeler: Saudi Aramco, PDVSA, Petrol, Makroekonomi, GSYİH

ABSTRACT

This study contains a political economy analysis of two leading petroleum producing countries, namely Saudi Arabia and Venezuela. The inspiration for this work is as follows: In

the aftermath of decline in oil prices in 2014, these two countries, who shared similar economic models based on petroleum marketing, have faced disparate macroeconomic circumstances; in other words, though Venezuela has suffered intense poverty, Saudi Arabia has kept investing and prospering.

Post-2014 period in both countries has made pundits wonder the ways in which both countries have made use of their oil revenues. In this research, the following two hypotheses have been presented with the purpose of unveiling the dynamics of oil economy in both countries systematically:

H1: Differentiation in the level of efficiency and autonomy of Saudi Arabia's (Saudi Aramco) and Venezuela's (PDVSA) national oil companies (NOCs) is a significant factor in defining these countries' distinct macroeconomic performances.

H2: Diversification of petroleum-based economies mitigates the adverse effects of volatile oil prices on the macroeconomic performance of oil dependent countries by providing them with additional sources of income.

To test these hypotheses, this study focused on 1980-2010 period during which the countries' macroeconomic policies and management of NOCs were analyzed. On the one hand, macroeconomic performance has been selected as the dependent variable, and it has been further conceptualized and operationalized with additional variables. On the other hand, autonomy, efficiency and economic diversification have been named as independent variables, and they have also been further conceptualized and operationalized with extra variables. This research has employed panel data set and pursued a quantitative methodology.

While regression analyses have enabled this study vindicate the first hypothesis, the support for the second one is partial. The low-quality efficiency and insufficient managerial autonomy in PDVSA have seemed to generate adverse economic results for Venezuela. Yet, for Saudi Arabia, the meritocratic approach to company management has assuaged the negative repercussions of the fluctuating oil prices.

Keywords: Saudi Aramco, PDVSA, NOCs, Petroleum, Macroeconomy, GDP

KÜLTÜR SOKAĞI FİKİR PROJESİ: KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ**THE IDEA PROJECT ON CULTURE STREET: A CASE STUDY OF KUTAHYA PROVINCE****Buse BİLGİÇ & Doç. Dr. Nurhan KOÇAN**

Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

ÖZET

Kütahya kenti farklı ve geniş kültürel özelliklere sahip olup bu özelliklerini ve kültürünü tanıtmada konusunda yetersiz kalmış bir ildir. Geçmişine bağlı olan kentte gelenek ve görenekler her şeyin üzerinde tutulmaktadır. Çalışmada gözlemler ve yüz yüze görüşme teknikleri kullanılarak insanların önem verdikleri geleneksel unsurlar belirlenmiş ve bu anlamda “Kültür Sokağı” fikir projesi geliştirilmiştir. Çalışmada tarihi konaklar, kadın kooperatifleri, yöresel kıyafetler, yöresel yiyecekler, yöresel el sanatları, sembolik yapısal donatılar üzerinde durulmuştur. Çalışmada kültürün korunması ve yaşatılması için önerilen kültür sokağında yöresel kıyafet evi, çini evi, nostalji evi, yöresel ürün evi tasarlanmıştır. Sonuç olarak geniş öğrenci kitlesine sahip olan bu ilde yöresel ürünler ve tarihi miras unsurları geliştirilen bu projeye hem öğrenciler hem de yerli halkın dikkatini çekecektir. İlin önemli somut ve soyut değerlerinin kültür sokağı konseptiyle hayata geçirilmesi kültür turizmi açısından önemli bir değer olacaktır. Bu da yaşatarak korumayı sağlayacak, il için ekonomik getiri sağlayacaktır. Çalışmada önerilen sonuç çıktıları benzer alanlar için örnek olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Tarihi Miras, Kültür Turizmi, Kütahya**ABSTRACT**

The city of Kutahya has different and wide cultural characteristics and that is inadequate to introduce these characteristics and culture. In the city, which depends on its past, traditions and customs are held above everything. In the study, observations and face-to-face interview techniques were used to identify the traditional elements that people attach importance to, and “Culture Street” idea project was developed in this sense. In this study, historical mansions, women's cooperatives, local clothes, local foods, local handicrafts, symbolic structural accessories are emphasized. Local clothing house, tile house, nostalgia house and local product house were designed in the cultural street which was proposed for preservation and survival of culture. The city has a large student population. As a result, local products and historical heritage elements will be attracted to the attention of both students and local people with this project. The realization of the important concrete and abstract values of the city with the concept of culture street will be an important value in terms of cultural tourism. This will provide protection by keeping alive and provide economic return for the province. The proposed outcomes will be an example for similar areas.

Keywords: Culture, Historical Heritage, Cultural Tourism, Kutahya

BURSA FOMARA (ŞEHREKÜSTÜ) MEYDANI PEYZAJ TASARIM PROJESİ

LANDSCAPE DESIGN PROJECT OF BURSA FOMARA (SEHREKUSTU) SQUARE

Melek ÖZTÜRK & Nurhan KOÇAN

Bartın Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü

ÖZET

Kentlerin ortak mekanı olan kamusal alanlar, insanların bir araya gelerek sosyal aktivitelerde bulunduğu ve kullanıcıların çeşitli dinlenme ve eğlenme ihtiyaçlarını karşıladıkları yerlerdir. Kamusal alanların kendilerine özgü özelliklerinin oluşmasında insanların çevre ile etkileşimleri etkili olmaktadır. Bu sayede kent kimliğinin ve kültürünün oluştuğu alanlar meydana gelir. Kent meydanları tarihi, kültürü, sanatı ve mimarisiyle kentin odak noktalarını oluştururlar. Bu alanlar halkın ve turistik amaçlı kenti ziyaret eden misafirlerin sosyal, kültürel, ticari ve siyasi amaçları doğrultusunda kent yaşamının gerçekleştiği alanlardır. Meydanlar kentte toplanma/dağılma buluşma ve geçiş alanı olması ile tarihten bugüne insanlar tarafından en çok kullanılan alanlar olmuştur. Meydanlar, kentlerin en önemli odak noktasıdır. Çalışma alanı olarak seçilen Bursa Osmangazi İlçesindeki Fomara (Şehreküstü) Meydanı, şehrin merkezinde ve en işlek kavşağının bulunduğu, günün her saatinde yerli ve yabancı kullanıcılar tarafından yoğun bir şekilde kullanılan bir meydandır. Meydanın yakın çevresinde çeşitli kamu kurum ve kuruluşları alışveriş ve iş merkezleri, özel eğitim kurumları, restoran vb gibi kullanımlar yer almaktadır. Çalışmada Fomara Meydanında yayaya yönelik sirkülasyonu koruyarak ve geliştirerek daha kullanışlı hale getirme hedefli peyzaj tasarım projesi yapılmıştır. Tasarımda alandaki mevcut bitki varlığında iyileştirmeler yapılmış ve alandaki sorun ve eksiklikler çözümlenmiştir. Projenin çizimi ve sunumunda AutoCad 2016, SketchUp ve Lumion yazılımları kullanılmıştır. Projenin detayları üç boyutlu görseller şeklinde sunulmuştur. Çalışma sonucunda üretilen projenin fiziksel mekân kalitesinin iyileştirilmesi şeklinde yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Meydan, Kent kimliği, Fomara Meydanı (Bursa)**ABSTRACT**

Public spaces, which are common places of cities, are places where people come together and engage in social activities and meet the needs of users for various recreation and entertainment. People's interactions with the environment are effective in the formation of public spaces. These features can be unique. In this way, the areas where the identity and culture of the city occur. The city squares are the focal points of the city with its history, culture, art and architecture. These are areas where the city life takes place in line with the social, cultural, commercial and political purposes of the people and the guests visiting the city. The squares have been the most used areas by people since history. Because they are the meeting and transition areas of the city. Squares are the most important focal points of cities. Fomara (Sehrekustu) Square in the Osmangazi District of Bursa, which is selected as the study area, is a square in the center of the city, where the busiest junction is located and used

extensively by local and foreign users at all hours of the day. In the vicinity of the square, there are various public institutions and organizations such as shopping and business centers, special education institutions, restaurants etc. In this study, a landscape design project aimed at making the pedestrian circulation more useful by protecting and improving the pedestrian circulation in Fomara Square. Improvements were made in the existing plant assets and problems and deficiencies were solved in the design. AutoCad 2016, SketchUp and Lumion software were used in the drawing and presentation of the project. The details of the project are presented as three-dimensional images. It is thought that the project produced as a result of the study will be beneficial in the form of improving the physical space quality.

Keywords: City, Square, Urban identity, Fomara Square (Bursa)

**MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN
MUHASEBE MESLEĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE
GÖRE İNCELENMESİ: ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER
MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ**

THE INVESTIGATION OF THE ACCOUNTING AND TAX APPLICATIONS PROGRAM
STUDENTS' VIEWS ON ACCOUNTING PROFESSION ACCORDING TO SOME
VARIABLES: THE MODEL OF ADIYAMAN UNIVERSITY VOCATIONAL SCHOOL
OF SOCIAL SCIENCES

Öğr. Gör. Savaş DENİZER

Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu,
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı, Merkez, Adıyaman

ÖZET

Kâr amaçlı olsun veya olmasın paranın söz konusu olduğu her işte hesap tutulmasına gerek duyulmaktadır. Bu hesap tutmanın profesyonel boyutta tutulması gereği ve hatta tutulan kayıtların analizine ve yorumuna duyulan ihtiyaç öyle sanıyoruz ki muhasebe mesleğini olmazsa olmaz meslekler kategorisine yerleştirmektedir. İnşaat muhasebesi, konaklama muhasebesi, banka muhasebesi, dış ticaret muhasebesi, kooperatif muhasebesi gibi, alan muhasebe dallarının varlığı da adeta düşüncemizi doğrular niteliktedir. Muhasebe mesleğinin gerekliliğinden yola çıkılarak, bu çalışmada, muhasebe programı öğrencilerinin muhasebe mesleğine bakış düzeylerinin cinsiyete, ticaret lisesi mezunu olup olmamalarına, muhasebe derslerindeki başarı düzeylerine, annelerinin ve babalarının öğrenim düzeylerine, ailelerinde muhasebeci olup olmamasına göre ne derecede olumlu olduğunun incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın araştırma grubunu, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programında 2019-2020 öğretim yılı Güz döneminde öğrenim gören gönüllü 103 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı doğrultusunda, Erduru vd. (2017)'nin geliştirmiş oldukları 18 maddelik “muhasebe mesleğine bakış ölçeği”, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Elde edilen nicel verilerin analizi SPSS paket programı kullanılarak yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulardan muhasebe programı öğrencilerinin muhasebe mesleğine bakış puanlarının aritmetik ortalamasının 3,51 olduğu belirlenmiştir. Araştırmada, muhasebe derslerindeki başarısını “iyi” olarak nitelendiren öğrenciler ile “orta” olarak nitelendiren öğrenciler arasında ve “iyi” olarak nitelendiren öğrenciler ile “zayıf” olarak nitelendiren öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu; “orta” ile “zayıf” olarak nitelendirenler arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yine, ailelerinde muhasebeci olanların muhasebe mesleğine bakış puan ortalamalarında, ailelerinde muhasebeci olmayanlara göre anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Sınıfa (birinci ve ikinci sınıf olarak), anne ve babanın öğrenim düzeyine ve cinsiyete göre öğrencilerin muhasebe mesleğine ortalama bakış puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Genel

anlamda, öğrencilerin muhasebe mesleğine bakış düzeylerinin olumlu olduğu söylenebilir. Bunun daha da artırılması için dersi veren öğretim elemanlarının muhasebe programı öğrencilerine meslek ile ilgili olumlu tutumlarını artırıcı biçimde dersleri vermelerinin yararlı olacağı ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programı öğrencileri, Muhasebe mesleğine bakış ölçeği, MYO

ABSTRACT

Whether it is for profit or not, it is necessary to keep an account in every business where money is involved. The need to keep this account at a professional level, and even the need for analysis and interpretation of the records, we think that places the accounting profession in the indispensable occupations category. Construction accounting, accommodation accounting, bank accounting, foreign trade accounting, cooperative accounting, as well as the presence of branches of field accounting confirms our opinion. Based on the necessity of accounting profession, in this study, it is aimed to examine whether the degree of accounting program students' view of accounting profession is positive according to whether they are graduates of trade high school, success levels in accounting courses, education levels of their mothers and fathers or whether they have an accountant in their families.

The research group of the study consists of 103 volunteer students studying in the Fall Semester of 2019-2020 academic year in the Accounting and Tax Applications Program of Vocational School of Social Sciences of Adıyaman University. For the purpose of the study, Erduru and others (2017) were developed as an 18-item "accounting profession view scale", was used as a data collection tool. The quantitative data were analyzed using SPSS package program.

According to the findings of the study, the arithmetic average of the accounting program students' point of view of accounting profession was found to be 3.51. In the study, it was found that there was a significant difference between the students who defined their success in accounting courses as "high" and those who described them as "medium". In the research, it is found that there is a significant difference between students who define their success in accounting courses as "high" and those who define them as "low". In the study, it was found that there was no statistical difference between the students who defined their success in accounting courses as "medium" and those who described them as "low". It was found that there was a significant difference in the average point of view of accounting profession of those who have accountants in their families compared to non-accountants in their families. It was found that there was no significant difference between the students' average point of view of accounting profession according to class (first and second grade), education level of parents and gender. In general, it can be said that the students' level of view of accounting profession is positive. In order to increase this, it can be stated that it would be beneficial for the lecturers who teach the course to give the courses to the accounting program students in a way that increases their positive attitudes about the profession.

Keywords: Accounting and Tax Applications program students, Scale of view of accounting profession, vocational school

**METİN UZUNLUKLARININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ VE
ÖĞRENCİLERİN METİN UZUNLUKLARIYLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİ**

THE EFFECT OF TEXT LENGTH ON STUDENT ACHIEVEMENT AND STUDENTS'
OPINIONS ABOUT TEXT LENGTH

Mustafa KAYA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Türkçe ders kitaplarında temel becerileri kazandırma hususunda önemli bir yere sahip olan metinlerin uzunluğunun öğrenci başarısı üzerindeki etkisini belirlemek ve öğrencilerin metin uzunluklarıyla ilgili görüşlerini tespit etmektir.

Bu çalışmada nicel ve nitel veri tekniklerinin bir arada yer aldığı, araştırma sonuçlarını bütünleştiren karma desen çeşitlerinden açımlayıcı sıralı karma yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu, 2018- 2019 eğitim-öğretim yılında Adıyaman ili Besni ilçesindeki bir ortaokulda öğrenim görmekte olan 7. sınıf öğrencilerinden 30'u deney grubu, 30'u da kontrol grubu olarak seçilmiştir. Çalışma grubundaki 7. sınıf öğrencileri seçkisiz olmayan örneklem yöntemlerinden biri olan amaçsal örneklem yönteminin çeşitlerinden tabakalı amaçsal yöntemine göre seçilmiştir.

Araştırma kapsamında nicel veri toplama aracı olarak “İşlenen Metni Anlama Başarı Testi (İMABT)” kullanılırken nitel veri aracı olarak da “Yapılandırılmış Görüş Bildirim Formu (YGBF)” kullanılmıştır. Araştırma verilerinin nicel analizinde verinin yapısı göz önünde bulundurularak parametrik testlerden bağımlı ve bağımsız gruplarda t-testleri kullanılmıştır. Analizler “SPSS-PASW Statistcs 18” paket programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırma verilerinin nitel analizinde içerik analizi kullanılmıştır.

Bu araştırmanın sonucuna göre deney grubunun kısa metinler ön testlerinin ve son testlerinin başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir [$t_{(58)} = -4.058$ ($p=0.000$)]. Deney grubunun uzun metinler ön testlerinin ve son testlerinin başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır [$t_{(29)} = -.367$ ($p = .716$)]. Araştırma grubundaki öğrencilerin çoğu Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin uzun olduğunu, kısa metinlere yer verilmesi gerektiği ile ilgili görüş beyan etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Metin Uzunluğu, Başarı, Öğrenci

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the effect of the length of the texts which have an important role in gaining the basic skills in the Turkish textbooks on the achievement of the students and to determine the opinions of the students about the length of the text.

In this research, exploratory sequential method is used, which is a combination of quantitative and qualitative data techniques, and one of the mixed pattern types that integrates the research results.

The study group of the study was selected as experimental group and 30 as control group in the 7th grade students studying in a secondary school in Besni district of Adıyaman province in 2018-2019 academic year. The seventh grade students in the study group were selected according to the stratified aiming method which is one of the non-random sampling methods.

Within the scope of the research, Başarı Understanding Text Processing Achievement Test (IMABT) ”was used as a quantitative data collection tool, and“ Structured Feedback Form (SDS) ”was used as a qualitative data tool. In the quantitative analysis of the research data, t-tests were used in the dependent and independent groups from the parametric tests considering the structure of the data. The analyzes were performed using the SS SPSS-PASW Statistics 18 ”package program. Content analysis was used in the qualitative analysis of the research data.

According to the results of this research, it was found that there was a statistically significant difference between the achievement scores of the pre-tests and post-tests of the short texts of the experimental group [(t (58) = -4.058 (p = 0.000)]. The success of the long texts pre-tests and post-tests of the experimental group It was concluded that there was no statistically significant difference between the scores [t (29) = -. 367 (p = .716)] .The majority of the students in the research group stated that the texts in the Trukish textbooks were long and that short texts should be included.

Keywords: Text Length, Success, Student

HURUFAT DEFTERLERİNE GÖRE BİRECİK CAMİLERİ
BİRECİK MOSQUES ACCORDING TO HURUFAT NOTEBOOKS**Doç. Dr. Hamit ŞAFAKCI**

Artvin Çoruh Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Artvin

İbrahim Halil DEMİR

Yüksek Lisans Öğrencisi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Artvin

ÖZET

Bu çalışmada hurufat defterlerinde Biretü'l-Fırat olarak geçen Birecik'teki camiler incelenmiştir. Kazada camilerin yanında medrese, mescit, muallimhane ve zaviye gibi yapılar vardır. Kazada toplam 117 vakıf tespit edilmiştir. Bunların 26'sı camidir. Kazada vakıf sayısının çok fazla olması nedeniyle sadece Birecik merkezde yer alan camiler incelenmiş, köylerdeki camiler çalışma dışında tutulmuştur. Bu ibadethaneler yapıldıktan sonra camilere gelir bırakanlar da olmuştur. Çalışmada hangi şartlarla bu gelirlerin bırakıldığı üzerinde de durulmuştur. Ayrıca Birecik'teki camilerde imam, hatip, müezzin, ferraş, loğkeş ve kehfhan gibi görevliler vardı. Görevlilerin ne kadar ücret aldığı ve ücretlerini hangi vakıflardan aldıkları da tespit edilmeye çalışılmıştır.

Hurufat defterlerindeki bilgiler, diğer kayıtlarla karşılaştırılmıştır. Bu anlamda 16. yüzyıla ait tahrir defterlerindeki veriler de kullanılmıştır. Ayrıca bahsedilen vakıfların günümüzde var olup olmadığı belirtilmiştir. Mimari olarak camileri inceleyen çalışmalar da kullanılmıştır. 16. yüzyılda merkezde beş cami ve üç mescit bulunurken incelenen dönemde sayının arttığı görülmektedir. Bu anlamda çalışmada cami sayısının önceki yıllara göre artmasının nedenleri tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Şanlıurfa, Birecik, Cami, Vakıf**ABSTRACT**

In this study, the mosques in Birecik, which were referred to as Biretü'l-Fırat in hurufat notebooks, were examined. Besides the mosques, there are buildings such as madrasah, masjid, muallimhane (primary schools) and zawayah in the township. A total of 117 foundations were identified in the township. 26 of them are mosques. Only the mosques in the center of Birecik were examined due to the large number of foundations in the township, and the mosques in the villages were excluded. After these places of worship were built, there were also those which provided income to the mosques. The study also focused on the conditions under which these revenues were provided. In addition, there were officials in the mosques in Birecik such as imams, orators, muezzins, servants, loğkeş and kehfhan. It was also tried to determine how much salary the officers received and from which foundations they received their salary.

The information in the Hurufat notebooks were compared to other records. In this sense, the data in the cadastral record books of the 16th century was also used. It was also stated whether the foundations mentioned still existed. Studies examining mosques architecturally were also used. While there were five mosques and three masjids in the center in the 16th century, this figure was seen to have increased during the period examined. In this sense, the reasons for the increase in the number of mosques compared to previous years were discussed in this study.

Keywords: Şanlıurfa, Birecik, Mosque, Foundation

İLK DÖNEM ARAP TOPLUMUNDA MEVALİ ANLAYIŞI

THE MAWALI UNDERSTANDING OF THE FIRST TERM ARAB SOCIETY

Öğr. Gör. Murat ERKOÇ

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi

ÖZET

Hız. Peygamber döneminde başlayan ve Hız. Ömer dönemiyle birlikte hız kesmeden devam eden fetih hareketleri neticesinde İslam toprakları geniş sınırlara ulaşmış ve bunun sonucunda İslam dini, başta Türkler olmak üzere İranlılar, Kuzey Afrikalılar, Endülüs'teki Berberiler ve Mısır'da yaşayan Kıptiler tarafından kabul görmüştür. İslamiyet'in geniş coğrafyalara yayılması sonrası gayri Araplarla aynı coğrafya üzerinde yaşamak istemeyen Araplar, İslamiyet'i kabul ettikleri halde onları toplum içerisinde soyutlayabilmek için Mevali politikasını uygulamıştır. Mevali politikası, özellikle Emeviler döneminde daha belirgin bir hal alsa da Mes'udi, Şemredel b. Şureyk gibi ilk dönem Arap edebiyatçıların her fırsatta Türkleri aşağılayarak onları toplum içerisinde soyutlamaya çalışmaları, bu anlayışın Araplar tarafından cahiliye döneminden beri benimsendiğini göstermektedir. Ancak Arapların tarih boyunca özellikle Türklere karşı kin ve nefret beslediklerini söylememiz mümkün değildir. Nitekim Nabîğatü'z-Zübeyni, Hasan b. Hanzala, Şemmah b. Dırar gibi Cahiliye devri Arap şairleri, kaleme aldıkları şiirlerinde Türklerin kahramanlıkları üzerinde durmuşlardır. Araplar, Mevalileri, savaşlarda köleleştirilenlerin sahipleri tarafından serbest bırakılanlar ile "mevali'l-muvalat", "mevali'l-İslam", "mevali'l-ahd" ve "mevali't-tibaa" olarak da ifade edilen savaş esiri olmaksızın İslamiyet'i kabul edenler olmak üzere iki gruba ayırmışlardır. Arapların Mevali anlayışı sadece gayri Araplarla sınırlı olmamış aksine Arap oldukları halde çöllerde yaşayan Bedeviler ile herhangi bir kabileye mensup olmayan kişi veya kişiler de toplum tarafından ayıplanmışlardır. Araplar, Mevali anlayışını o kadar ileri boyutlara taşımışlardır ki bir Arabın Türk veya İranlı kişilerin arkasından namaz kılmasına, onlarla gezmesine veya evlenmesine izin vermemişlerdir. Mesela Basra kadısı Bilal b. Ebi Bürde Mevali olan İranlı Abdullah b. Avn'ın Arap asıllı karısıyla yaptığı evliliği iptal etmiştir. Kadı, bununla da yetinmeyerek ilim ve irfan sahibi olan Abdullah b. Avn'ı bu evliliğinden dolayı kırbaçlattırılmıştır. Yine künye kullanmak Araplarda asaleti simgelediği için Mevalilerin kullanmalarına izin verilmemiştir. Bu sebepten Mevaliler, künye yerine alay ve tahkir içeren lakaplarla anılmışlardır. Emeviler döneminde daha belirgin hal alan Mevali anlayışı, Abbasi döneminde de Türkler dışında başta İranlılar olmak üzere gayri Araplara uygulanmaya devam etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Araplar, Türkler, Emevi, Mevali

ABSTRACT

Because of the conquest movements that started in the time of Prophet Muhammad and continued unabated with the time of Hazrat Omar, the Islamic lands reached wide limits and

as a result of this, the Islamic religion was accepted at the first step by the Turks, then Iranians, North Africans, Andalusian Berbers, and Egyptian Copts. The Arabs who did not want to live on the same geography as the non-Arabs after the spread of Islam to wide geographies applied the Mevali policy in order to isolate them in society even though they accepted Islam. Mawali policy, especially during the Umayyad period became more prominent, although the early Arab literary writers like Mes'udi and Şemerdel b Şureyk tried to isolate them in society by insulting the Turks at every opportunity, and this shows that the Arabs have adopted this understanding since the period of ignorance. However, it is not possible to say that Arabs have been harboring hatred and grudge especially towards Turks throughout history. Indeed, Arab poets of the Jahiliyya era like Nabiğatü'z-Zübyani, Hasan b. Hanzala, Shemmah b. Dırar emphasized the heroism of the Turks in their poems. Arabs defined the Mawali in two groups, who were freed by the owners of the enslaved in wars, and the prisoner of war also referred to as "Mawali'l-Muvalat", "Mawali'l-Islam", "Mawali'l-Ahd" and "Mawali't-Tibaa" who accepted Islam without becoming prisoners of war. The Mawali understanding of the Arabs was not only limited to the non-Arabs but rather the Bedouins who lived in the desert even though they were Arabs and those who were not members of any tribe were also condemned by the society. The Arabs have carried Mawali's understanding to such an extent that they have not allowed an Arab to pray behind, walk or marry Turkish or Iranian people. For instance the Basra qadi Bilal b. Ebi Bürde annulled the marriage of Iranian Abdullah b. Avn and his Arabic wife. Qadi, who did not have content, had, renowned for his knowledge and wisdom, Abdullah b. Avn flogged because of this marriage. Again, because the use of imprints symbolized nobility in the Arabs, the Mawalians were not allowed to use them. For this reason, Mawalians, instead of imprints, were referred with sarcasm and insulting nicknames. The Mawali approach, which became more prominent during the Umayyad period, continued to be applied to non-Arabs, especially Iranians, except for the Turks during the Abbasid period.

Keywords: Arabs, Turks, Umayyad, Mawali

FEN VE ANADOLU LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN POTANSİYEL FARK**KAVRAMINI ANLAMA DÜZEYLERİ****POTENTIAL DIFFERENCE CONCEPT UNDERSTANDING LEVELS OF SCIENCE AND ANATOLIAN HIGH SCHOOL STUDENTS****Prof. Dr. Murat AYDIN**

Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Adıyaman, Türkiye

ÖZET

Fiziğin birçok konusu gibi potansiyel farkı kavramı da soyut bir kavram olduğundan anlamlı biçimde öğretilmesi de öğrenilmesi de zordur. Potansiyel fark kavramını öğrencilerin anlama düzeylerini ve yanlışlarını belirlemek amacıyla ortaöğretim seviyesinden yüksek lisans seviyesine kadar yapılan birçok çalışmada öğrencilerde bazı kavram yanlışlarının benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerde bir konu ile ilgili var olan yanlışların tespit edilmesi, giderilmesi için yapılması gerek ilk aşama olduğundan, potansiyel fark kavramı ilgili yanlışlarını belirlemek önemlidir. Konu ile ilgili yapılan literatür taramasında, Anadolu ve Fen Lisesi öğrencilerinin potansiyel farkı kavramını anlama düzeylerini birlikte değerlendirildiğine yönelik herhangi bir çalışmanın yapılmadığı görüldü. Bu çalışmanın amacı Anadolu ve Fen Lisesi öğrencilerinin potansiyel fark kavramı ile ilgili düşüncelerini ve sahip oldukları kavram yanlışlarını belirlemektir.

Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı II. Döneminde Adıyaman ilinde öğrenimine devam eden gönüllü 30 Fen lisesi ve 21 Anadolu lisesi öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak ilgili literatürden ve uzman görüşünden yararlanarak araştırmacı tarafından hazırlanan 3 açık-uçlu sorudan oluşan bir test uygulanmıştır. Öğrencilerin cevapları nitel analiz yöntemine göre analiz edilerek yanıt tipleri gruplandırılarak yüzde ve frekanslarına ayrıldı ve tabloya işlendi.

Çalışmada elde edilen bulgular, öğrencilerin devreye uygulanan potansiyel farkın dirençten dolayı meydana geldiği, devredeki kablonun direncini yok sayarak direnç olmadığı için potansiyel farkın sıfıra eşit olduğu şeklinde kavram yanlışına sahip olduklarını göstermektedir. Benzer yanlışların hem fen lisesi hem de Anadolu Lisesi öğrencilerde var olduğu saptandı. Her ne kadar $V=İR$ bağıntısını yanıtlarında yazmış olsalar da ilgili elektrik devresinde potansiyel farkının direnç ile ilişkili olduğunu göz ardı ettikleri saptandı. Bu çalışmada elde edilen bulguların önceki araştırmaların bulguları ile paralellik gösterdiği saptanmıştır. Fen lisesi öğrencisinin “potansiyel fark kavramını bilsem diğerlerini de yapabilirdim” şeklindeki ifadesi kavramların anlamlı biçimde öğretilmediğini göstermesi bakımından oldukça önemlidir. Bu nedenle, dersi veren fizik öğretmenlerinin öğrencilerin kavramları anlamlı biçimde öğrenebilmeleri için kavram karikatürleri, kavram haritaları, analogiler, simülasyonlar gibi farklı öğretim tekniklerini kullanmalarının faydalı olabileceği ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Lise Öğrencileri, Fizik Eğitimi, Potansiyel Fark, Kavram Yanılgıları.

ABSTRACT

As the concept of potential difference is an abstract concept, like many subjects of physics, it is difficult both to learn and to teach meaningfully. In order to determine the students' understanding and misconceptions about the potential difference concept, it has been found that some misconceptions are similar among the students in many studies conducted from secondary level to graduate level. It is important to identify the misconceptions about the concept of potential difference, since it is the first step that needs to be done in order to identify and correct any errors in students. In the literature review on the subject, it was seen that no study was conducted to evaluate the level of understanding of potential difference concept of Anatolian and Science High School students together. The aim of this study is to determine the thoughts and misconceptions of Anatolian and Science High School students about the concept of potential difference.

The study group of the research was 2018-2019 Academic Year II. During the period, 30 volunteer science high schools and 21 Anatolian high school students are continuing their education in Adıyaman. A test consisting of 3 open-ended questions prepared by the researcher using the relevant literature and expert opinion was used as a data collection tool. The answers of the students were analysed according to the qualitative analysis method and the response types were grouped into percentages and frequencies and recorded in the table.

The findings of the study show that students have misconceptions that the potential difference applied to the circuit is due to resistance, and that the potential difference is equal to zero since there is no resistance by ignoring the resistance of the cable in the circuit. Similar misconceptions were found in both science and Anatolian high school students. Although they wrote $V = IR$ in their responses, they ignored the potential difference in the related electrical circuit to be related to resistance. It was found that the findings obtained in this study are in line with the findings of previous studies. The expression of the science high school student *"I could have done the others if I knew the concept of potential difference"* is very important in terms of showing that the concepts cannot be taught in a meaningful way. For this reason, it can be stated that physics teachers who teach the course can use different teaching techniques such as concept cartoons, concept maps, analogies and simulations for students to learn concepts in a meaningful way.

Keywords: High School Students, Physics Education, Potential Difference, Misconceptions

**ÇOCUĞU HASTANEDE YATMAKTA OLAN ANNELERİN SUÇLULUK
DUYGULARININ İNCELENMESİ**INVESTIGATION OF GUILT FEELINGS OF MOTHERS WHOSE CHILDREN ARE
HOSPITALIZED**Ebru GEZER**Hemşire, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık, Uygulama ve Araştırma
Merkezi**Dr. Öğr. Üyesi Ayşe TAŞTEKİN OUYABA**

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

ÖZET

Uzun süreli hastalıklar ve hastanede yatma hem çocuklar hem de aileleri üzerinde korku, kaygı gibi olumsuz duygusal etkiler yaratan olaylardır. Çocuğun hastalığı ve hastanede yatma sürecinde anne sıklıkla kendini suçlar. Annelerin yaşadığı olumsuz duygu ve düşüncelerin nedenleri araştırılmadan çocuk ve ailesine yardımcı olmak mümkün olamamaktadır. Bu çalışmanın amacı, çocuğu hastanede yatan annelerde suçluluk duygusu ve nedenlerini incelemektir. Araştırma Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Çocuk Cerrahi Kliniğinde yatmakta olan 253 hasta çocuğun annesi ile yapılmıştır. Veriler anket yöntemi ile toplanmıştır. Anket, Tanıtım Formu ve Çocuğu Hastanede Yatan Annelerde Suçluluk Duygusu Ölçeği (ASDÖ) ile toplanmıştır. Anket formu suçluluğa ilişkin düşüncelerini öğrenmeye yarayan 57 sorudan oluşmaktadır. Verilerin değerlendirilmesinde, One Way ANOVA ve t testi kullanılmıştır. Çalışmamızın sonuçlarına göre, ilkokul mezunu olan ve çocuk bakımında eş desteği olmayan annelerin suçluluk duygusu daha yüksek seviyededir. Anne yaşı, çocuk sayısı, annelerin çalışma durumu, gelir durumu, yaşadığı yer, çocuğun cinsiyeti, eşiyile akraba olup olmaması, engelli çocuğu olup olmaması, hastanede yatılan gün sayısı, hasta çocuğun yaşı, hasta çocuğun ailedeki sırası annenin yaşadığı suçluluk duygusunu etkilememektedir ($p>0.05$). Hastalık ya da sağlık durumunda bir annenin çocuklarına karşı yalnız başına yüklendiği sorumluluk, annenin suçluluk ve kaygı düzeylerini arttırmaktadır. Çocuğu hastanede yatmakta olan annelerin psiko-sosyal gereksinimlerinin en az çocuğun bakımı kadar önemli olduğu unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Annelik, Suçluluk, Hasta Çocuk**ABSTRACT**

Long-term illness and hospitalization are events that have negative emotional effects such as fear and anxiety on both children and their families. The mothers often blame herself for the child's illness and hospitalization. It is not possible to help the child and his / her family without investigating the causes of the negative feelings and thoughts experienced by the mothers. The aim of this study was to investigate the guilt and the causes of guilt among children in hospitalized mothers. The study was conducted with the mothers of 253 patients

who were hospitalized in the Department of Pediatric Surgery at the Health Application and Research Center of the Health Sciences University of Afyonkarahisar. Data were collected by questionnaire method. The questionnaire was collected by using the Presentation Form and the Guilt Feeling Scale (ASRS) in the Hospitalized Mothers. The questionnaire consist of 57 questions to learn about the thoughts of guilt. One Way ANOVA and t test were used to evaluate the data. According to the results of our study, guilt feelings of mothers who are primary school graduates and who do not have spousal support in child care are at a higher level. Maternal age, number of children, working status of mothers, income status, place of residence, sex of the child, whether they have disabled children, the number of days in hospital, the age of the sick child, the order of the sick child in the family did not affect the guilt feeling ($p > 0.05$). In case of illness, the responsibility of a mother alone towards her children increases the level of guilt and anxiety of the mother. It should be noted that the psychosocial needs of mothers whose children are hospitalized are as important as the care of the child. In addition health personnel should know that the mental health of mothers of children with illness is at risk.

Keywords: Motherhood, Guilt, Sick Child

REKLAMCILIK ENDÜSTRİSİNİN BİLİNÇALTINA UZANAN ELİ**Prof. Dr. Derya ÖCAL**

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü

ÖZET

İçinde bulunduğumuz yüzyıl, bireyi, ‘tüketim toplumu’, ‘postmodern dünya’ ve ‘imajlar çağı’ ekseninde davranış sergiler hale getirmiştir. Postmodern dünyada tüketerek kendini anlamlandıran birey, kimliğini ‘sembol’ ve ‘imge’ odaklı kurgulamaktadır. Tüketim toplumunun temel taşları arasında yer alan meta ve estetik anlayışı, bireyin yaşamsal amacını tüketme ve hazza/doyuma ulaşma bağlamına yerleştirmektedir. Firmalar ve firmaları öne çıkaran markalar ise pazarlama ve reklamcılık strateji ve süreçleriyle metalara işlevselliklerinin ötesinde yüklenen anlamlar aracılığıyla imajlar çağını desteklemektedir. Tüketim nesnesine yüklenen simgesel ve sembolik anlamlar, bireyin imajlar eşliğinde düşünme ve davranma alışkanlığı geliştirmesinin önünü açmaktadır. Özünde satın alma ve tüketim davranışını tetiklemek üzere ikna amaçlı mesajlar içeren reklamlar, bireyde tüketim bağımlılığı geliştirmektedir. Bilinçaltı reklamlar da bu stratejiler arasında önemli bir yere sahiptir. Bu çalışma ile amaçlanan bilinçaltı reklamcılığı, reklamcılık stratejileri açısından ele almak ve birey üzerindeki etkileri bağlamında örnekler eşliğinde değerlendirmektir. Bu tarz bir çalışma, günümüz tüketim eylemselliğini çözümlmek ve reklamcılığın birey davranışları üzerindeki etkilerini ortaya koymak açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilinçaltı Reklamcılık, Tüketim Toplumu, Simge ve Semboller.

**MÜLTECİ KADINLARIN RUH SAĞLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN
İNCELENMESİ: AFYONKARAHİSAR ÖRNEĞİ****INVESTIGATION OF FACTORS AFFECTING MENTAL HEALTH OF REFUGEE
WOMEN: THE CASE OF AFYONKARAHİSAR****Nastaran ESLAM PARAST**Yüksek Lisans Öğrencisi, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim
Enstitüsü**Dr. Öğr. Üyesi Ayşe TAŞTEKİN OUYABA**

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

ÖZET

Günümüzde birçok insan yaşamlarını sürdürdükleri yeri terk edip başka bir yerlere göç etmektedirler. Son zamanlarda uluslararası alanda zorla yerinden edilme oranındaki artışlar, toplum sağlığı açısından kaygı verici boyuta gelmiştir. Göç sonrası ruh sağlığını etkileyen faktörler, mülteci ruh sağlığının önemli belirleyicileridir. Sosyoekonomik zorluklar, sosyal ve kişilerarası zorluklar, iltica süreci ve göç politikalarıyla ilgili yaşanan stresler, mültecilerin ruh sağlığını etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı mülteci kadınların ruh sağlığını etkileyen faktörleri incelemektir. Afyonkarahisar ilinde ikamet eden toplam 380 (190 Türk, 190 mülteci) kadınlara çalışma yapılmıştır. Veriler anket formu ile tercüman eşliğinde toplanmıştır. Anket formu kadınların sosyodemografik ve göçe ilişkin özelliklerini sorgulayan sorular ile Depresyon-Anksiyete-Stres Ölçeği (DASS- 21), Yaşam Doyum Ölçeği ve Yaşam Kalitesi Ölçeğinden (SF-36) oluşmaktadır. Çalışmamızda mülteci kadınların depresyon, anksiyete, stres puanları Türk kadınlarından daha yüksek; yaşam kalitesi ve yaşam doyumu düzeyleri daha düşüktür. Mülteci kadınların eğitim seviyeleri ve ekonomik durumları daha düşük; gebelik ve düşük sayıları daha yüksektir. Mültecilerinin ruh sağlığını DASS-21 puanları, ailede başka çalışan varlığı ve birlikte yaşadığı kişiler olumsuz etkilemektedir. Afganistan doğumlu olanlar ile şiddette maruz kalan mülteci kadınların ruh sağlığı, yaşam doyumu ve yaşam kalitesi düzeyleri daha olumsuz durumdadır. Mülteci kadınların sağlığının korunması ve geliştirilmesinde sağlık personelinin görev ve sorumlulukları vardır. Mülteci kadınların yaşadıkları sosyoekonomik zorluklar onların sağlık hizmetlerinden daha az yararlanmalarına neden olmaktadır. Mülteci kadınların ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesi için riskli gruplar olarak kabul edilmeli ve sağlık davranışlarının neler olduğunu öğrenilmelidir. Bu çalışma Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bilimsel Araştırma projeleri koordinatörlüğü tarafından 19.LİS.005 proje numarası ile yüksek lisans tez projesi olarak desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, Kadın, Depresyon, Anksiyete, Stres, yaşam doyumu, Yaşam kalitesi

ABSTRACT

Today, many people leave the place where they live and migrate to another place. Recent increases in the rate of forced displacement in the international arena have become a concern for public health. Factors affecting post-migration mental health are important determinants of refugee mental health. Socio-economic difficulties, social and interpersonal difficulties, asylum process and stresses related to immigration policies affect the mental health of refugees. The aim of this study was to investigate the factors affecting the mental health of refugee women. A total of 380 women (190 Turks, 190 refugees) living in Afyonkarahisar province were studied. Data were collected by questionnaire and interpreter. The questionnaire consisted of questions about the sociodemographic and migration characteristics of women and the Depression-Anxiety-Stress Scale (DASS-21), Life Satisfaction Scale and Quality of Life Scale (SF-36). In our study, depression, anxiety and stress scores of refugee women were higher than Turkish women; quality of life and life satisfaction levels are lower. Refugee women have lower educational levels and economic status; pregnancy and miscarriage numbers are higher. DASS-21 scores, the presence of other employees in the family and the people they live with have a negative effect on the mental health of the refugees. Mental health, life satisfaction and quality of life levels of those born in Afghanistan and of refugee women exposed to violence are more negative. Health personnel have duties and responsibilities in the protection and promotion of refugee women's health. The socioeconomic difficulties experienced by refugee women make them less likely to benefit from health services. Refugee women should be considered as risky groups for the protection and promotion of mental health and health behaviors should be learned. This study was supported by Afyonkarahisar University of Health Sciences Scientific Research Projects with the project number 19.LIS.005 as master thesis project.

Keywords: Refugee, Women, Depression, Anxiety, Stress, life satisfaction, Quality of life

BİRİNCİ HAÇLI SEFERİ SIRASINDA İZNIK'İN KUŞATILMASI VE İŞGALİ (1097)

SIEGE AND OCCUPATION OF İZNIK DURING THE FIRST CRUSADE (1097)

Dr. Öğr. Üyesi Seyfettin KAYA

Siirt Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Orta çağ Ana Bilim Dalı

ÖZET

Birinci Haçlı Seferi (1096-1099) katılımcıları iki grup halinde Anadolu topraklarına intikal etmişlerdir. Keşiş *Pierre l'Ermite* öncülüğünde ve halkın oluşturduğu birinci grup, 1 Ağustos 1096 yılında İznik (Nicaea) önlerine intikal etmiştir. Çok kalabalık olmalarına rağmen sayıları hakkında kesin bir rakam verilemeyen bu ilk grup Haçlı ordusu, Kibotos (günümüzde Yalova ili Altınova ilçesine bağlı Hersek Köyü civarı) ve Kserigordon Kalesi'ine (İznik yakınlarında bir Kale) hâkim olmuştur. Ancak *I. Kılıç Arslan* öncülüğündeki Türk kuvvetlerinin saldırıları sonucunda 21 Ekim 1096 tarihinde *Drakon (Civetot-Kırgeçit) Muharebesi* yapılmış, Haçlı ordusunun bu ilk grubu kılıçtan geçirilerek geri çekilmesi sağlanmıştır. Birinci Haçlı Seferi'nin ikinci grubu ise *Drakon Muharebesi*'nin sonrasında İstanbul'a ulaşmıştır. Avrupalı kont, dük ve baronların öncülüğünde doğuya gelen ikinci grup Haçlı ordusu, İstanbul'u geçtikten sonra Maltepe'de (Palekanon) toplanmaya çalışmıştır. Nitekim Avrupalı bazı kontların toplanma yerine gelmelerinin gecikmesi üzerine harekete geçilmiş, İzmit (Nikomedia) yolu üzerinden İznik'e gelinmiş ve 6 Mayıs 1097 tarihinde İznik şehri kuşatma altına alınmıştır. Şehir surlarının dışarıya açılan kuzey kapısı *Godefroi*, doğu kapısını *Tankred* ve güney kapısı ise yolda gelmekte olan *Raymond de St. Gilles*'in kuşatmasına bırakılmıştır. Kuşatma haberini Malatya'da iken duyan Selçuklu kuvvetleri geri dönerek şehrin güney kapısına yönelmiş ve şehri savunmak için içeri girmeye çalışmışlardır. Ancak *Raymond de St. Gilles*'in daha erken davranarak şehrin güney kapısını tutması üzerine öncü Türk kuvvetleri başarısız olmuşlardır. Bizans'tan alınan ve bazılarını kendilerinin inşa ettikleri mancınıklarla İznik'in surlarını dövmeye başlamışlardır. Bu esnada Malatya kuşatmasından asıl kuvvetleriyle dönen *I. Kılıç Arslan* ve Selçuklu ordusu, kuşatma halindeki Haçlı kuvvetlerine taarruz etmişlerdir. Ancak bu çatışmalardan bir sonuç alınamamış ve Türk kuvvetleri geri çekilmişlerdir. Bizans'ın desteği üzerine göl tarafından da kuşatılan İznik, 19 Haziran 1097 tarihinde Haçlı ordusuna teslim olmak zorunda bırakılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Haçlılar, İznik, Bizans, I. Kılıç Arslan, Selçuklular**ABSTRACT**

Participants of the First Crusade (1096-1099) came to Anatolia in two groups. The first group of people, led by the monk *Pierre l'Ermite*, came to Iznik (Nicaea) in 1 August 1096. Despite being very crowded, this first group of Crusaders dominated the Kibotos (now the vicinity of Hersek Village of Yalova province) and the Kserigordon Castle (a Castle near Iznik). However, as a result of the attacks of Turkish forces led by *Kılıç Arslan I*, the Battle of *Drakon (Civetot-Kırgeçit)* was held on October 21, 1096, and this first group of the Crusaders' army was passed through the sword and withdrawn. The second group of the First Crusade

reached Istanbul after the *Battle of Drakon*. The second group of Crusaders, who came to the east under the leadership of European counts, dukes and barons, tried to gather in Maltepe (Palekanon) after crossing Istanbul. As a matter of fact, some European counts were delayed when they arrived at the gathering place, they came to Iznik via Izmit (Nikomedia) road and the city of Iznik was besieged on 6 May 1097. The northern gate of the city walls was left to the siege of *Godefroi*, the eastern gate of *Tankred* and the southern gate of *Raymond de St. Gilles* on the way. When the news of the siege was heard in Malatya, the Seljuk forces went back to the southern gate of the city and tried to enter the city for defense. However, the pioneering Turkish forces failed, since *Raymond de St. Gilles* acted earlier and held the southern gate of the city. They started beating the walls of Iznik with catapults that were taken from Byzantium and some of them were built by themselves. In the meantime, the main forces returned to the siege of Malatya *Kilij Arslan I* and the Seljuk army, the siege crusade attacked the forces. However, there was no result from these conflicts and the Turkish forces withdrew. Iznik, which was besieged by the sea with the support of Byzantium, was forced to surrender to the Crusader army on 19 June 1097.

Keywords: Crusades, İznik, Byzantium, Kilij Arslan I, Seljuks

KUTADGU BİLİG'DE DEVLET, TOPLUM VE EKONOMİ**Doç. Dr. Harun ŞAHİN**

Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İktisat Bölümü, Şehitkamil, Gaziantep

M. Murat KANKAYA

Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İktisat Bölümü, Şehitkamil, Gaziantep

ÖZET

Kutadgu Bilig'in devlet, toplum ve ekonomi yaklaşımının incelendiği bu çalışmada, öncelikle eser hakkında kısa bilgi verilmiştir. Çalışmanın kaleme alındığı dönem incelenerek, Karahanlıların ekonomik ve sosyal durumu açıklanmıştır. Çalışmada Yusuf Has Hacib'in dönemin toplum ve ekonomik hayatına ilişkin düşünceleri incelenmiş ve analiz edilmiştir. Bu kapsamda 11.yy. ile günümüz şartlarının benzeşen ve ayrılan yönleri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Eserde 11.yy.'da devlet ve toplum düzeninin sağlanmasında özellikle yönetici sınıfın dürüst ve eğitilmiş olması tavsiye edilmektedir. Bu dönem emek ve toprak en önemli üretim faktörleridir. Devlet-toplum ilişkisi dini, ahlaki ve geleneksel temele dayandırılmıştır. Halbuki günümüz yönetim anlayışında devlet tamamen kurumsal kimlik kazanmıştır. Devlet-toplum ilişkisinde din ve ahlak bağı kopmuş, laik anlayış hakim olmuştur. Emek ve toprağın yerini ise sermaye ve teknoloji almıştır.

Çalışmada ekonomik yapı özelinde; devletin mali yönetiminden sorumlu olan hazinedar'ın taşınması gereken niteliklere ve kişilik özelliklerine değinilmiştir. Bunun yanında, çiftçilerin toplum ve devlet için önemine değinilmiş ve onlar ile ilişkinin nasıl olması gerektiğinden bahsedilmiştir. Satıcıların ekonomi içerisindeki faaliyetlerine ve dış ülkeler ile ilişkilerdeki rolüne değinilmiştir. Hayvan yetiştirenlerin ürettikleri ürünlerin, askeri alandaki ihtiyaçları karşılaması ve hayvan yetiştirenlerle ilişkinin nasıl olması gerektiğinden bahsedilmiştir. Zanaat erbabının askeri alandaki ihtiyaçların karşılanmasındaki rolü ile süs eşyaları üretimi konularından bahsedilmiş ve zanaat erbabı ile ilişkinin nasıl olması gerektiğinden bahsedilmiştir. Yoksullar ile münasebetin nasıl olması gerektiği açıklanarak, yoksullara yapılan yardımların onların duaları ile karşılık bulacağı ve dini inanç açısından önemli olduğu vurgusu yapılmıştır.

Hazinedar ile günümüzdeki karşılığı olan hazine ve maliye bakanlığı karşılaştırması yapılarak, aradaki farklar ve benzerlikler vurgulanmıştır. Çiftçilerin ürettikleri ürünlerin toplam üretim içindeki payı ve günümüz şartlarındaki değişimi; satıcıların satışını gerçekleştirdikleri ürün çeşitleri ve günümüzdeki rol değişimi; hayvan yetiştirenlerin ürettikleri ürünlerin askeri alana katkısı ve günümüz şartlarındaki değişimi; zanaat erbabının

ürettiği ürünlerin askeri alana katkısı ve sanayi devrimi sonrası zanaat erbabının üretim içindeki rolünün değişimi; ve son olarak yoksullara yapılan yardımların dini kaygılarla gerçekleştirilmesi anlayışından, sosyal devlet anlayışı gereği transfer harcamalarının gerçekleştirilmesine geçiş değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kutadgu Bilig, Yusuf Has Hacib, Devlet, Siyasetname, Ekonomi.

ABSTRACT

In this study where Kutadgu Bilig's approach to state, society and economy is examined, firstly brief information is given about the work. The period in which the study was written was examined and the economic and social situation of the Karahans was explained. In this study, the ideas of Yusuf Has Hacib about the social and economic life of the period were examined and analyzed. In this context, it is tried to put forward similar and separated aspects of 11th century and present conditions.

In the work, it is recommended that the ruling class should be honest and educated especially in the establishment of state and society in the 11th century. Labor and land are the most important factors of production in this period. The state-society relationship is based on a religious, moral and traditional basis. However, in today's understanding of government, the state has gained a completely institutional identity. The relationship between religion and morality has broken in the state-society relationship and secular understanding has prevailed. Labor and land have been replaced by capital and technology.

In the study; The characteristics and personality traits of the treasury responsible for the financial management of the state are mentioned. In addition, the importance of farmers for society and the state is mentioned and how the relationship with them should be mentioned. The activities of vendors in the economy and their role in relations with foreign countries are mentioned. It was mentioned that the products produced by animal breeders should meet the military needs and how the relationship with animal breeders should be. The role of the craftsman in meeting the needs in the military field and the production of ornaments were mentioned and how the relationship with the craftsmen should be discussed. Finally, in the study which explains how the relationship with the poor should be, it is emphasized that the aid given to the poor will be answered with their prayers and that it is important for religious belief.

By comparing the treasury and finance ministry, which is the equivalent of the present day, the differences and similarities between them are emphasized. The share of the products produced by the farmers in the total production and the changes in the current conditions were evaluated. The types of products sold by the sellers and the current role change have been evaluated. The contribution of the products produced by animal breeders to the military field and the changes in today's conditions were evaluated. The contribution of the products produced by the artisans to the military field and the change of the role of artisans in production after the industrial revolution were evaluated. The transition from the

understanding of the aid to the poor with religious concerns to the transfer expenditures in accordance with the social state approach was evaluated.

Keywords: Kutadgu Bilig, Yusuf Has Hacib, State, Treasurer, Economy.

SURİYELİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN FEN KONULARINA YÖNELİK İLGI DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE INTEREST LEVELS OF SYRIAN SECONDARY SCHOOL STUDENTS ON SCIENCE ISSUES ACCORDING TO SOME VARIABLES

Prof. Dr. Murat AYDIN

Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Adıyaman, Türkiye

Şahin UZUNAY

Adıyaman Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adıyaman, Türkiye

ÖZET

Tarih boyunca savaşlar, doğal afetler, kıtlıklar, açlık, sefalet ve istikrarsız ortam nedeniyle bireyler yaşadıkları topraklardan göç etmek zorunda kalmışlardır. Bu göçlerden en fazla olumsuz etkilenenler çocuklar olmuştur. 2011 yılında Suriye’de yaşanan katliamlar nedeniyle çok sayıda çocuk aileleri ile birlikte ülkemize sığınmışlardır. Bu çocukların büyük çoğunluğu eğitim çağındaki çocuklardan oluştuğu göz önüne alındığında bu çocuklara yönelik eğitim planlamasının yapılmasının önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Belirli bir derse veya etkinliğe yakınlık duyma, ondan hoşlanma ve ona öncelik tanıma olarak tanımlanan ilgi, öğrencilere yön veren, seçimlerini belirleyen önemli faktörlerden biridir. Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin belirlenerek o doğrultuda nitelikli, kaliteli ve uygulamaya yönelik çalışmalar yapmak oldukça önemlidir. Hiç şüphesiz öğrencilerin belli bir derste başarılı olabilmeleri için o alana ilgi duymaları gerekmektedir. Bu çalışmada, Türkiye’ye göç etmiş Suriyeli ortaokul öğrencilerinin bazı değişkenlere göre fen konularına ilgi düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde Şanlıurfa ili Suruç ilçesinde 5., 6., 7. ve 8. sınıflarda öğrenim gören 110 gönüllü Suriyeli öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak Şimşek ve Nuhoglu (2009) tarafından geliştirilen 27 maddelik 5’li likert tipi fen konularına yönelik ilgi ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirlik katsayısı Cronbach Alfa=0.79 bulunmuştur. Bu çalışmada ise ölçeğin güvenirlik katsayısı 0.64 olarak hesaplanmıştır. Verilerin analizi SPSS paket programı yardımıyla yapılmıştır.

Yapılan analizlerde öğrencilerin fen konularına ilgi düzeylerinin ortalaması 2.41 olduğu görülmüştür. Buda Suriyeli öğrencilerin fen konularına ilgilerinin düşük olduğunu göstermektedir. İstatistiksel olarak kız ve erkeklerde ya da Suriye iç savaşında yakınına kaybeden ile kaybetmeyenler arasında fen konularına ilgi bakımından anlamlı bir fark olmadığı görüldü. Ancak çadır kente kalan öğrenciler ile kalmayanlar arasında kalanların lehine anlamlı bir fark olduğu görüldü. Türkçe anlama düzeyinin iyi olduğunu belirten öğrenciler ile anlama düzeylerinin orta olduğunu belirten öğrencilerin fen konularına yönelik ilgi puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak iyi olduğunu belirten öğrencilerin lehine

anamlı fark olduğu tespit edildi. Yapılan bu çalışma neticesinde Suriyeli öğrencilerin fen konularına ilgi düzeylerini artırmak için Türkçe anlama düzeylerinin artırılmasına yönelik etkinliklere yer verilmesinin gerekliliği önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Öğrenciler, İlgi, Fen Konularına Yönelik İlgi, İlgi.

ABSTRACT

Throughout history, individuals have been forced to migrate from the land they live in because of wars, natural disasters, famines, hunger, misery and unstable environment. Children were the most affected by these migrations. Due to the massacres in Syria in 2011, many children took refuge in our country with their families. Considering that the majority of these children are children of educational age, it is important to make educational planning for these children. Interest, defined as being close to a particular course or activity, liking and giving priority to it, is one of the important factors that determine students' choices and determine their choices. Determining the interests and abilities of the students, it is very important to carry out qualified, quality and practical studies. Undoubtedly, students need to be interested in the field in order to be successful in a certain course. In this study, the Syrian middle school students have migrated to Turkey aimed to determine their level of interest in science subjects according to some variables.

The study group consists of 110 volunteer Syrian students attending 5th, 6th, 7th and 8th grades in Suruç district of Şanlıurfa province in the first semester of 2019-2020 academic year. In the research, general screening model was used. As a data collection tool, 27-item 5-point Likert-type science scale, developed by Şimşek and Nuhoglu (2009), was used. The reliability coefficient of the scale was Cronbach's Alpha = 0.79. In this study, the safety coefficient of the scale was calculated as 0.64. Data were analyzed with the help of SPSS software.

According to the analyzes, the average level of interest of students to science subjects was 2.41. This shows that Syrian students have low interest in science subjects. Statistically, there was no significant difference in terms of interest in science subjects between boys and girls or those who lost and did not have relatives in the Syrian civil war. However, there was a significant difference between the students staying in the tent city and those not staying in the tent city. There was a significant difference in favor of the students who stated that the level of understanding of Turkish was good and the students who stated that the level of understanding was moderate and that the students who stated that the level of interest about science subjects were good. As a result of this study, it may be suggested that activities to increase Turkish comprehension levels should be included in order to increase Syrian students' interest in science subjects.

Keywords: Syrian students, Interest, Interest in science subjects, Interest.

ОБРАЩЕНИЕ К ЦИВИЛИЗАЦИИ**Александр Вольный**

Не быть в людях добру, пока философы не станут царями или цари – философами.

Платон

Когда б хоть половину тех усилий,
Что отданы ведениям войны,
Мы делу просвещения посвятили, —
Нам арсеналы были б не нужны.
И «воин» стало б ненавистным словом,
И тот народ, что вновь, презрев закон,
Разжег войну и пролил кровь другого,
Как злобный Каин, был бы заклемен.
Лонгфелло Г.

Я искренне рад приветствовать великую открытую Книгу Человечества, являющуюся совершенным олицетворением мирового духа и интеллекта – Книгу нашего опыта, достижений и глобальных созидательных перспектив, где все мы – главы Вселенской поэмы под названием «Жизнь».

Среди космической системы
Являя мирозданный смысл,
Мы главы истинной поэмы
С лирическим названием «Жизнь»

Когда собираются воедино лучшие представители всех наций и народностей, умы, олицетворяющие многогранность культурного и научного прогресса, я, по праву, верю в достойное Грядущее. Пока существует культура и наука, приносящая свет нашему миру, будет существовать сама Жизнь, вызревая духовным созиданием на нашей планете в безграничном Океане Космоса. Каждая нация, имея свой колоритный настрой, через призму коллективного сознания пропускает мудрость времен, но все мы – ноты единой гармоничной Симфонии во Вселенском Хорале Вечности.

İSLAM ÖNCESİ ARAPLARINDA TARİHİ SÜREÇLE OLUŞAN DİN ALGISI
THE PERCEPTION OF RELIGION IN HISTORICAL PROCESS IN PRE-ISLAMIC
ARABS

Dr. Öğr. Üyesi Ömer AKTAŞ

Kastamonu Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü,
Kuzeykent Kampüsü, Kastamonu

ÖZET

Hicaz bölgesinin Mekke şehrinde doğup büyüyen Hz. Muhammed (sav), 610 yılında vahye muhatap olmuştur. Gelen ilk vahiy onu İslâm dinini tebliğ ve tebyinden sorumlu tutmuştur. Bu sorumluluk gereği Hz. Peygamber en yakın çevresinden başlamak suretiyle İslâm'ı tebliğ etmiş ve bununla birlikte cahiliye örf ve adetlerine karşı çıkarak insanlık için yeni bir hayat ve yeni bir dünya düzeni ortaya koymuştur. Bu yeni düzende tevhit, adalet, eşitlik, kardeşlik, yardımlaşma, merhamet gibi hususlar öne çıkmaktadır. İslam dininin güçlü bir şekilde vurguladığı bu erdemleri cahiliye Araplarına kabul ettirmek sanıldığı kadar kolay olmamıştır. Çünkü Hz. Peygamber'in ilk muhatapları olan Araplar onun tebliğ ettiği din ve yeni bir dünya davetine başlangıçta olumlu cevap vermedikleri gibi ona ve inananlara şiddetle karşı çıkmış ve tepki vermişlerdir. Bunun sebebi ise onların geçmişlerine, köklerine, atalarından almış oldukları mirasa sıkı sıkıya bağlı olmaları gösterilir.

Tarihi kaynaklara göre Arap yarımadasına Hz. Muhammet'ten önce Hz. Hüd, Hz. Sâlih, Hz. İsmail ve Hz. Şuayib olmak üzere dört peygamber gönderilmiştir. Bu peygamberlerin isimleri ve tebliğ ettiği bazı değerler cahiliye Araplarında bilinen hususlardandır. Ayrıca adı geçen peygamberlerin ve beraber yaşadıkları kavimlerin yarımada üzerinde inşa ettikleri dini, sosyal ve kültürel medeniyet izlerine bugün bile rastlanmaktadır.

Araplar tarihin her döneminde yarımada üzerinde ticaret vasıtasıyla çok önemli ve sistemli bir ulaşım ve iletişim ağı kurmuşlardır. Bu sayede onlar hem ekonomilerini güçlendirmiş hem de her türlü bilginin elde edilmesini sağlamışlardır. Bu iki zenginlik sayesinde onlar yarımada ve çevresinde yaşayan halkların dinlerini, peygamberlerini ve de yaratıcı olan bir Allah'ın varlığını öğrenmişlerdir. Zira, İslam bir din olarak yeryüzüne indirildiğinde putperest olmaları cahiliye Araplarının Allah'ın varlığını bilmediklerini sonucunu doğurmaz. Çünkü onlar Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'in soyundan gelmiş olmakla övünmenin yanında Kâbe'nin de onlar tarafından inşa edildiğini bilmekteydiler.

İslam Tarihi kaynaklarında zikredilen bu bilgilerin teferruatlı bir şekilde ele alınıp incelenmesi cahiliye döneminin ve bu dönemde yaşayan Arapların dini düşünce ve algıları hakkında daha somut bilgilerle değerlendirilmesi fırsatını verecektir, kanaatini taşımaktayız.

Anahtar Kelimeler: Arabistan Yarımadasına Gönderilen Peygamberler, Cahiliye dönemi, Araplar, Din algısı, Ticaret.

ABSTRACT

Prophet Muhammad (pbuh) was born and raised in the city of Mecca in the Hejaz region, and he was the addressee of the revelation in 610. The first revelation made him responsible for preaching and delivering Islam to people starting from his nearest kin. Due to this revelation he opposed the ignorant customs and traditions of the Pre-Islam Arab community and laid out a new life and a new world order for humanity. In this new order, issues such as monotheism, justice, equality, brotherhood, solidarity and compassion come to the fore. It has not been as easy to assume that these virtues strongly emphasized by the Islamic religion are accepted by the Pre-Islam Arabs. Because the Arabs, the first interlocutors of the Prophet, did not initially respond positively to the religion and the invitation of a new world to which he communicated, and strongly opposed him and his believers. The reason for this is their strict adherence to their past, their roots, and their inheritance.

According to historical sources: before the Prophet Muhammad, prophet Hud, Salih, Ismail and Şuayb four prophets were sent to the Arabian peninsula. The names of these prophets and some of the values they disseminated were among the issues known to the Arabs of Jahiliyya. In addition, traces of religious, social and cultural civilization built in the peninsula by the prophets and the tribes they live with can be encountered even today.

Arabs have established a very important and systematic transportation and communication network through trade on the peninsula in every period of history. In this way, they both strengthened their economies and provided all kinds of information. Thanks to these two riches, they learned the religions, prophets of the peoples living in and around the peninsula, and the existence of a creative God. Because when Islam is brought down to the earth as a religion, being pagans does not result in the conclusion that the Arabs of ignorance do not know the existence of God. Because they also know that the Ka'ba was built by them, as well as boasting of being descendants of prophet Ibrâhîm and prophet Ismail.

The fact that this information mentioned in islamic history sources will give the opportunity to be evaluated with more concrete information about the period of ignorance and the religious perceptions of the Arabs living during this period, we carry it.

Keywords: Pre-Islamic, The period of ignorance, Arabs, Perception of religion, Trade.

**UNESCO DÜNYA GEÇİCİ MİRAS LİSTESİ ADAYLIK DENEMESİ: KONYA,
KİLİSTRA ANTİK KENTİ ÖRNEĞİ**

THE NOMINATION TRIAL REGARDING THE UNESCO TENTATIVE WORLD
HERITAGE LIST: THE CASE OF KILISTRA ANCIENT CITY FROM KONYA, TURKEY

Tuba BÜLBÜL BAHTİYAR

Doktora Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi,
Mimarlık Bölümü

Doç. Dr. Gülşen DİŞLİ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü

ÖZET

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) 1946 yılında kurulmuş, 1972 tarihinde, Dünya Doğal ve Kültürel Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmeyi kabul etmiştir. Dünya genelinde üye ülkelerin topraklarında yer alan, üstün evrensel değere sahip, özgünlük ve bütünlüğü büyük ölçüde koruyan eser/alanların tüm insanlığın ortak malı olarak kabul edildiği bu Sözleşme ile Dünya Miras Listesi ve/veya Geçici Listesine giren eserlerin korunması, artık tüm insanlığın sorumluluğu haline gelmiştir. Ulusal envanter niteliğinde olan Geçici Listelerin hazırlanması, Dünya Miras Listesine aday gösterilecek eser/alanların belirlendiği adaylık sürecindeki en önemli adımlardandır. 2019 yılı itibarıyla Türkiye'nin Dünya Miras Listesinde 18, geçici listede ise 78 mirası bulunmaktadır. Bu araştırma kapsamında, Konya, Kilistra antik kentinin UNESCO Dünya Geçici Miras Listesi adaylık denemesi için alan yönetim planı yapılarak adaylık formatı hazırlanmıştır. Konya'nın güneybatısında, kent merkezine ≈50 kilometre uzaklıktaki tarihi Kral Yolu (Via Sebaste) üzerinde yer alan antik kent, M.Ö. 3. yüzyılda yerleşim yeri olarak kullanıldığı, erken Hristiyanlığın gelişimi açısından önemli bir yerleşim yeri olduğu bilinmektedir. Doğal kaya oluşumları, kaya oyma ve yığma yapıları ile Kapadokya benzeri bir yerleşim özelliği gösteren alanda, günümüzde betonarme tekniğinde bilinçsiz yapılaşma nedeniyle ve doğal etkenlere bağlı olarak kent dokusunda bozulmalar başlamıştır. Kilistra kırsal mimarisi, mimari anıtların detaylı tarifi, alanın kayaç yapısı, bölgenin tarihsel gelişimi, halk mimarisi ve konut dokusu üzerine çalışmalar mevcuttur. Ayrıca, kaya oyma yapı oluşumlarının tahribatsız yöntemlerle bozulmuşluk durumlarının belirlenmesi ve bölgedeki konut dokusunun sürdürülebilirliğine dair araştırmalar da bulunmaktadır. Ancak, söz konusu çalışmalarda, alanın üstün evrensel değer potansiyellerine ve bunların korunmasına dair uzun ve kısa vadeli eylem planlarına değinilmemiştir. Bu araştırma ile hazırlanan yönetim planı kapsamında, alanın evrensel değerleri, özgünlük ve bütünlük durumu kapsamlı olarak incelenmiş, ülkemiz ve Dünya'daki Dünya Miras Listesinde yer alan benzer örneklerle karşılaştırmalı bir analizi yapılmış, UNESCO Dünya Miras Geçici Listesine alınabilme potansiyeli araştırılmıştır. Yapılan inceleme ve araştırmalar sonucunda, Kilistra'nın kaya oyma yapılaşması, çok katmanlı yerleşimleri, önemli anıtsal yapıları, sivil mimari örnekleri ve doğal kayaç oluşumları ile

UNESCO Uygulama Rehberinde belirtilen kültürel ve doğal kategorideki kriterlerden birden fazlasını karşılayarak Dünya Mirası Geçici Listesine girme potansiyeli olduğu değerlendirilmiştir. Bu araştırma ile yapılan UNESCO Dünya Geçici Miras Listesi Adaylık Denemesi kapsamında alan için hazırlanan eylem planları doğrultusunda, bölgenin hem tanınırlığının hem de etkin korunurluğunun artırılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kilistra, Kaya Oyma Mimari, Konya, UNESCO Dünya Geçici Miras Listesi

ABSTRACT

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) was founded in 1946 and accepted the Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage in 1972. Protection of the artifacts within the World Heritage List and/or Tentative List became the responsibility of the entire humanity following the adoption of the afore-noted convention where the artifacts/areas, which have outstanding universal values while being present as largely authentic and intact on the lands of member countries, were accepted as the common property of mankind. Preparation of the Temporary List, which can be regarded as a national inventory, is among the most important steps through which the artifacts/areas to be nominated for the World Heritage List are determined. As of 2019, Turkey has 18 artifacts in the World Heritage List and 78 artifacts in the Tentative List. An area management plan was performed for the nomination trial of Kilistra ancient city from Konya, Turkey for the Tentative World Heritage List of UNESCO and a nomination format was prepared for this purpose. Evidences indicate that the ancient city, which is located on the King's Road (Via Sebaste) at the northwest of Konya and at approximately 50 km away from the city center, was used as a residential area during the third century BC and that the city was quite important for the development of early Christianity. The urban pattern in the area, which resembles Cappadocia due to its natural rock formations and engravings and masonry formations, has recently began to be distorted because of the improper concrete building technique in the area and natural reasons. The relevant literature has studies on the rural architecture of Kilistra, detailed explanation of the architectural monuments, rocky formation of the area, historical development of the area, public architecture, and housing pattern. In addition, there are also studies on determining the distortion on the structures of rock engravings through non-destructive methods and on the sustainability of the housing pattern in the area. However, these studies do not mention about the outstanding universal values and potentials of the area and about the short/long-term action plans on conserving these values or potentials. The universal values and authenticity and integrity of the area were thoroughly examined through the management plan prepared in this study. Moreover, a comparative analysis was performed with the similar examples from Turkey and other countries, which are also in the World Heritage List, and the potential for the inclusion in the Tentative World Heritage List of UNESCO was reviewed. The examinations and researches conducted in this study revealed that Kilistra has the potential of being included in the Tentative World

Heritage List as it meets multiple criteria in the cultural and natural category within the UNESCO operational guidelines and as it has rock engraving examples, multi-layered settlements, significant monumental structures, civil architecture examples and natural rocky formations. This study aimed to increase the recognition and active conservation for the area in relation to the action plans prepared for the area which was examined within the Nomination Trial regarding the Tentative World Heritage List of UNESCO.

Keywords: Kilistra, rock engraving architecture, Konya, UNESCO Tentative World Heritage List

**ABD’NİN DOLARDAN KAYNAKLANAN POLİTİK VE EKONOMİK GÜCÜ
SÜRDÜRÜLEBİLİR Mİ?**

IS THE USA POLITICAL AND ECONOMIC STRENGTH ARISING FROM DOLLARS
SUSTAINABLE?

Prof. Dr. Zehra Vildan SERİN

Hasan Kalyoncu Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölüm Başkanı

Oya ÖZTÜRK

Doktora Öğrencisi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

İlhan KANUŞAĞI

Doktora Öğrencisi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

Arş. Gör. Can ÖZCAN

Doktora Öğrencisi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

ÖZET

Tarih boyunca uluslararası finans sisteminin kurallarını belirleyenler aynı zamanda ekonomik ve politik gücün de sahibi olmuşlardır. Ancak dünyada finansal istikrar ve istikrarsızlık arasında sürekli değişiklikler görülmektedir. Altın standardı ile yakalanan finansal istikrar dönemleri I. ve II. Dünya Savaşları ile yerini yeniden istikrarsızlığa bırakmıştır. Bu istikrarsızlık 1944 yılında imzalanan Bretton Woods Anlaşmasına kadar devam etmiştir. Bretton Woods sistemi ile yakalanan istikrar sistemin yıkılmasıyla yerini tekrar istikrarsızlıklara bırakmıştır. Sonuç olarak, sistemin çöküşü ile dünyadaki ekonomik ve finansal sorunları alevlendiren bir dizi belirsizlik ortaya çıkmıştır. 20. yy’ın başından itibaren ABD dünya ekonomisinde baskın bir ekonomik ve politik oyuncu olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle II. Dünya Savaşı sonrası ABD, Bretton Woods Anlaşması ile uluslararası para sisteminin kurallarını belirleyerek; üretim, güvenlik ve finansal yapılarda hâkim bir güç haline gelmiştir. Doğal olarak bu yeni yapılanma ABD’nin çıkarları doğrultusunda şekillenmiştir ve şekillenmeye devam etmektedir. ABD kendi çıkarlarının olduğu alanlarda dünya ekonomisini liberalleştirirken faydalarının daha az belirgin olduğu alanlarda korumacılığa yönelmiştir. Bunlar hegemonun ayrıcalıklarıdır. Bretton Woods Anlaşması ile birlikte dolar hegemonyasının oluşumu ve mevcut finansal sistem içerisindeki konumu irdelenerek dolara alternatifler üretmek amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra finansal sistemde yaşanan belirsizliklerin neden olduğu finansal karmaşanın ortadan kaldırılması için yeni nesil bir finansal sistem nasıl oluşturulabilir? sorusuna cevap aranmaktadır. Yeni finansal sistemin oluşturulabilmesi doğrultusunda; bu çalışmada küresel finansal sistemin dinamiklerini önemli ölçüde aydınlatacak temel sorular cevaplanmaya çalışılacaktır. İlk olarak dolar hegemonyasının nasıl oluştuğu ve ne gibi yaptırımlarının olduğu incelenecektir. İkinci olarak uluslararası finansal sistemde gücün nasıl dağıtıldığı ve kullanıldığı sorgulanmaktadır.

Üçüncü olarak farklı ulusal para birimleri arasındaki ilişkinin nasıl oluştuğu ve hangi faktörler tarafından belirlendiği açıklanmaya çalışılacaktır. Son olarak dolara alternatif para birimleri ile daha esnek ve daha istikrarlı bir sistemin nasıl kurulabileceği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: ABD, Uluslararası Rezerv Para Birimi, Dolar, Uluslararası Para Sistemi

ABSTRACT

Throughout history, those who set the rules of the international financial system have also been the owners of economic and political power. However, there are constant changes between financial stability and instability in the world. The periods of financial stability achieved with the gold standard were replaced by instability once again with the I. and II. world wars. These instabilities continued until the Bretton Woods agreement signed in 1944. The stability achieved by the Bretton Woods system was replaced by instability once the system collapsed. As a result, a series of uncertainties arose that fueled the economic and financial problems of the world with the collapse of the system. Since the beginning of the 20th century, the USA has emerged as a dominant economic and political player in the world economy. The United States of America, in particular by determining the rules of the international monetary system with the Bretton Woods Agreement after World War II; has become a dominant force in production, security and financial structures. Naturally, this new structure has been and continues to be shaped in the interests of the United States of America. While the United States liberalizes the world economy in areas of its own interest, it has turned to protectionism in areas where its benefits are less pronounced. These are the privileges of the hegemon. It is aimed to produce alternatives to dollars by examining the formation of dollar hegemony with the Bretton Woods Agreement and its position in the current financial system. In addition, the answer is sought to the question "How can a new generation financial system be created to eliminate the financial turmoil caused by uncertainties in the financial system?". In line with the creation of a new financial system; In this study, we will try to answer the basic questions that will shed light on the dynamics of the global financial system. First of all, how dollar hegemony is formed and what sanctions it has will be examined. Secondly, how the power is distributed and used in the international financial system is questioned. Thirdly, it will be tried to explain how the relationship between different national currencies are formed and which by factors are determined this relationship. Finally, it will be focused on how to establish a more flexible and stable system with alternative currencies for dollars.

Keywords: USA, International Reserve Currency, Dollar, International Monetary System.

ENDERUNLU FÂZIL DİVANI'NIN NÜSHALARININ TANITIMI

INTRODUCTION OF THE COPIES OF THE ENDERUNLU FAZIL DIVAN

Dr. Talip ÇUKURLU & Doç. Dr. M. Bayram DÜZENLİ

Siirt Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi

ÖZET

Enderun'da yetiştiği için Enderunlu Fâzıl olarak bilinen ve asıl adı Hüseyin olan şair Akka'da doğmuştur. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber kardeşinin ölümü için düşürdüğü tarihten hareketle 1756-1757 civarında doğduğunu söylemek mümkündür. Dedesi Zahir el-Ömer ve babası Ali Tahir, I. Abdülhamid zamanında Akka'da, devlete karşı isyan ettikleri için öldürülmüşlerdir. Fâzıl, kardeşi ve amcaları Gazi Hasan Paşa tarafından İstanbul'a getirilmişlerdir. Hükümdarın fermanı ile Fâzıl ve kardeşi Hasan 1775'te Enderun'a alınmışlardır.

Enderun'da 8-9 yıl kadar iyi bir eğitim alan Fâzıl, sefahate düşkünlüğü ve aşk maceraları sebebiyle 1783-84 yıllarında saraydan çıkarıldı. İstanbul sokaklarında 12 yıl kadar perişan bir hayat sürdü. Bu durumu anlatan kasidelerinin etkisiyle olsa gerek Rodos, Halep ve Erzurum yöresinde çeşitli görevler aldı. Görevlerden sonra İstanbul'a dönen şair hicivleri yüzünden 1799'da Rodos'a sürüldü. Fâzıl, Rodos'ta gözlerini kaybedince İstanbul'a dönmesine izin verildi. Yaklaşık 10 yıl yatalak ve kör olarak yaşayan şair 1810 yılında öldü. Şairin, caize alabilmek için kör ve yatalak haldeyken bile dönemin devlet büyüklerine kasideler sunduğu bilinir.

Fâzıl, soyuttan uzak oldukça realist bir tarz benimsemiştir. Hayatı ve çevreyi gerçekçi bir biçimde ortaya koyması sebebiyle başarılı bulunan şair, bilhassa mesnevilerinde günlük hayatın basit zevklerini bayağılığa düşerek laübali bir üslupla işlemesi sebebiyle sanat noktasında başarısız kabul edilir.

Fâzıl'ın *Divan*, *Hûbannâme*, *Zenannâme*, *Çenginâme (Rakkasnâme)*, *Defter-i Aşk*, *Şevkengîz* isimli eserleri vardır. Bu eserlerin en önemlisi ise *Divan*'ıdır. Enderunlu Fâzıl'a ait bu Divan maalesef hala günümüz alfabesine aktarılmış bir biçimde neşredilmemiştir. Fâzıl *Divanı*'nın yurtiçi ve yurtdışı kütüphanelerinde tespit edebildiğimiz 23 nüshası bulunmaktadır. İngiltere Milli Kütüphanesi'nde bulunan 3 nüsha ve Medine Arif Hikmet Kütüphanesi'ndeki bir nüsha haricindeki 19 nüsha tarafımızdan temin edilmiştir. Bu bildiride bu nüshaların tanıtımı yapılarak ilim alemine ve eserin neşrini yapmak isteyenlere katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Enderunlu Fâzıl, Divan, Nüsha**ABSTRACT**

He was born in Akka, known as Hüseyin and known as Enderunlu Fâzıl because he grew up in Enderun. Although the exact date of birth is unknown, it is possible to say that he was born

around 1756-1757 from the date he dropped for his brother's death. His grandfather Zahir al-Omar and his father Ali Tahir were killed in Akka during the reign of Abdulhamid I because they rebelled against the state. Fâzıl, his brother and uncles were brought to Istanbul by Gazi Hasan Paşa. With the decree of the ruler Fâzıl and his brother Hasan were taken to Enderun in 1775.

Fazil, who had a good education in Enderun for 8-9 years, was removed from the palace in 1783-84 due to his devotion and love adventures. He lived a miserable life for 12 years on the streets of Istanbul. Under the influence of the kasides describing this situation, he took various positions in Rhodes, Aleppo and Erzurum. After his duties, he returned to Istanbul and was deported to Rhodes in 1799 because of his satirical poets. When Fazil loose one's sight in Rhodes, he was allowed to return to Istanbul. The poet died in 1810 as a blind and bedridden for about 10 years. It is known that the poet offered ode to the state elders of the period even when he was blind and bedridden in order to get a permit.

Fazil has adopted a very realistic style far from the abstract. The poet, who was successful in realizing his life and environment, is considered to be unsuccessful in the art point, especially in his mesnevi because of the simple pleasures of daily life and his shameless style.

Fâzıl has works named Divan, Hûbannâme, Zenannâme, Çenginâme (Rakkasnâme), Defter-i Aşk, Şevkengîz. The most important of these works is the Divan. Unfortunately, this Divan of Enderunlu Fâzıl has not yet been published in a transcript of today's alphabet. There are 23 copies of Fâzıl Divanı which we can detect in domestic and international libraries. Except for the 3 copies in the National Library of England and one copy in the Arif Hikmet Library in Medina, the other 19 copies were provided by us. This paper is intended to contribute to the world of science by making the introduction of these copies and to those who wish to publish the work.

Keywords: Ederunlu Fâzıl, Divan, Copy

**ALÂEDDİN TEPESİ'NİN KONYA KENT HAFIZASINDAKİ YERİ VE ETKİN
KULLANIM ÖNERİLERİ****ALÂEDDİN HILL IN KONYA CITY MEMORY AND SUGGESTIONS FOR ITS
EFFECTIVE REUSE****Arş. Gör. Fatma Nur BACAĞ**

KTO Karatay Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü

Doç. Dr. Gülşen DİŞLİ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü

ÖZET

Konya, Alâeddin Tepesi, şehrin kuruluşundan bu yana her dönemde kent hafızasındaki yerini korumuş, Roma döneminden itibaren kentin gelişimi ve oluşumu, bu tepeden gerçekleşmiştir. Arkeolojik kazılara göre tarihi dört bin yıl öncesine kadar uzanan bölgede, geçen bu uzun süreç içerisinde, gerek insan kaynaklı tehditler, gerekse doğal ve gelişime bağlı tehditlere bağlı olarak ciddi kayıplar meydana gelmiştir. Günümüzde ise bu tehditlere ek olarak, bölge ve yakın çevresi, Şükran Mahallesi ve çeperlerindeki çöküntü bölgesinin hemen yakınında olmasından kaynaklı nitelikli kullanım problemi ile karşı karşıyadır. Bu araştırmanın konusunu oluşturan Alâeddin Tepesi'nin değişimi, dönüşümü ve günümüzdeki korunmuşluk durumu ile ilgili çalışmalar mevcuttur. Yine, farklı araştırmacılar tarafından bölgedeki arkeolojik mirasın sürdürülebilirliği kapsamında, koruma geliştirme stratejileri için öneriler sunulmuş, bölge, mimari ve sanat tarihi açısından detaylı olarak araştırılmış ve peyzaj mimarlığı açısından incelenerek çözüm önerileri geliştirilmiştir. Bahse konu literatürden farklı olarak, bu çalışma kapsamında ise Alâeddin Tepesi, potansiyel üstün evrensel değerleri, özgünlük ve bütünlüğü açısından değerlendirilmiş, bölgenin alan yönetim planı denemesi yapılarak, etkin kullanımına dair kısa ve uzun vadeli eylem planları belirlenmiştir. Eylem planları; kaynak planlaması, koruma, işletme, ziyaretçi planlaması, ulaşım ve dolaşım planı, risk-kriz yönetimi planlaması, itibar yönetimi, tanıtım, eğitim ve bilinçlendirme planlamalarını içermiştir. Tarihi ve arşiv taraması ile arazi çalışmaları, bu çalışmada kullanılan başlıca metotlar olmuştur. Bölgenin ilk oluşumundan bu yana farklı katmanları ve bileşenlerinin özgünlük durumu, Nara Bildirgesi göz önünde bulundurularak konum, tasarım, malzeme ve işçilik parametreleri baz alınarak değerlendirilmiştir. Bütünlük kapsamında ise alanın tarihi, mimari ve sanatsal birlikteliği incelenmiştir. Yapılan inceleme ve araştırmalar sonucunda, Alâeddin Tepesi'nin sadece bölge ve ülke ölçeğinde değil, çok katmanlı yapısı, birden fazla insanlık dönemini, farklı kültürleri ve gelenekleri temsil etmesi ile tüm dünya ölçeğinde üstün evrensel değerlere sahip bir alan olma potansiyeli olduğu değerlendirilmiştir. Özgünlük ve bütünlüğünü kısmen yitirmiş olsa da, bölgenin bu araştırma kapsamında önerilen eylem planları, hedef ve vizyonlar doğrultusunda yeniden nitelikli olarak canlandırılabilirdiği, böylece kent hafızasındaki yerinin tekrar kazanılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Alâeddin Tepesi, Kent Hafızası, Konya, Mimari Koruma, Etkin Kullanım

ABSTRACT

Konya, Alâeddin Hill has preserved its place in urban memory in all periods since the establishment of the city. The development and formation of the city has been realized from this hill since the Roman period. According to archaeological excavations, the region, which dates back to four thousand years ago, has suffered serious damages due to human, natural and developmental threats during this long period. Today, in addition to these threats, since the region and its immediate periphery are rather close to Şükran District, a collapse area in city center, have the problem of qualified use. There are some studies on the change of Alâeddin Hill, its transformation process, and state of conservation. In addition, some researchers proposed suggestions for conservation development strategies of the region, within the scope of sustainability of its archaeological heritage. The hill has been investigated in terms of architecture and art history as well, and solutions have been developed by examining its landscape architecture. Yet, different from these existing literature, in the scope of this study, Alâeddin Hill has been evaluated in terms of its potential outstanding universal values, authenticity and integrity, short and long term action plans have been determined regarding the effective reuse of the region by preparing an area management plan trial. Action plans include financial planning, protection and management planning for the area, visitor planning, transportation and circulation planning, risk and crisis management planning, planning for reputation management and promotion, and planning for education and awareness raising. Historical and archival research and field works have been the primary methods used in this research. Since the first formation of the region, various layers of the Hill, and originality of components have been evaluated on the basis of parameters including location, design, material, and technique taking into consideration the Nara Declaration. In terms of integrity, the historical, architectural and artistic association of the region was examined. As a result of the investigations and researches, it was evaluated that Alâeddin Hill is not only important in the region and country scale, but also has the potential to be an area of outstanding universal values all over the world with its multi-layered structure, representing more than one period of humanity and different cultures and traditions. Although the authenticity and integrity of the region has been partially lost, it is thought that the region can be revitalized in a qualified manner in line with the action plans, goals and visions proposed within the scope of this research, thus the Hill will be able to regain its place in the city memory.

Keywords: Alâeddin Hill, City Memory, Konya, Architectural Conservation, Effective Reuse

**ENCOUNTERS WITH AND REACTIONS TO WORKPLACE SEXUAL
HARASSMENT: AN INVESTIGATION ON UNDERGRADUATE TOURISM
STUDENTS IN ISTANBUL**

Prof. Dr. Kıvanç INELMEN

Boğaziçi University

ABSTRACT

Through anecdotal evidence and interviews with experts suggest that it could be expected that tourism students, and especially women, experience a sizable amount of sexual harassment during their internship. Be it due to the nature of work and/or hierarchical power relations within the industry, often sexual harassment cases encountered by tourism management students are not much given attention. Thus, this study was planned to map: What are the encounters of and reactions to sexual harassment, among tourism management undergraduate tourism management students during their internship/part time job? The study's data collected from n=216 tourism management students in six universities in Istanbul. Managerial implications with regard to the industry will be elaborated.

Keywords: Workplace sexual harassment, Undergraduate students, Istanbul

Acknowledgements

The author likes to thank to Şeyma Dalkıran, Burcu Kısakürek and Merve Ulusoy for data collection.

ISLAMIC THEOLOGY AND ORIENTAL STUDIES IN GERMANY**Assis. Prof. Dr. Aysun YAŞAR**

Mersin University, Faculty for Islamic Theology

Department for Islamic History, Yenişehir, Mersin

ABSTRACT

Ten years ago the German Scientific Council called for the establishment of Islamic theology at German universities. Meanwhile there are several centers for Islamic theology and Islamic religious pedagogy at the following universities: Frankfurt am Main, Gießen, Osnabrück, Münster, Tübingen, Erlangen-Nuremberg, Paderborn and Berlin. An extraordinary idea became an integral part of the German academic landscape.

The history of the Oriental studies in Germany is by far an elder one – it has more than one hundred years of experience in research and teaching. Oriental studies, in special Islamic Sciences, both deal with Islam. In Turkey, for example, we have faculties for Islamic theology and there's no second discipline dealing with the Islamic culture and religion. It's worth asking the question how the relationship between the centers for Islamic theology and Islamic sciences in Germany is.

Both disciplines deal with Islam and try to establish a border between each other. The discipline of Islamic studies is described analysing Islam from an "inner perspective" while Oriental studies have the "outsider's perspective". It is emphasized that Islamic theology makes research on Islam as a religion, while Oriental studies have a focus on the culture and language of Islam.

Is it so easy to separate Islamic theology from Islamic sciences? Prof. Dr. Fuat Sezgin was impressed by the German Orientalist Prof. Dr. Hellmut Ritter and studied Oriental studies as well as Arabic and Persian philology. He became a scientist worldwide known in Oriental studies and in Islamic theology.

This contribution analyses the founding of the Islamic theology and its relationship to the Oriental studies in Germany and asks how they can enrich each other. The results of a possible enrichment could be significant for the Islamic theology in Turkey, too.

Keywords: Islamic Theology, Oriental Studies, Germany

مدينة حران مركزاً لدراسة العلوم العقلية

خلال العصر العباسي

أ.د. شوكت عارف محمد الأتروشي

قسم التاريخ- فاكولتي العلوم الانسانية- جامعة زاخو

أ.د. درويش يوسف حسن

قسم التاريخ- فاكولتي العلوم الانسانية-جامعة دهوك

ملخص البحث

تُمثل مدينة حران احدى مدن الجزيرة الفراتية العريقة بتاريخها، وحضارتها، وتقع على بعد 40 كيلو متر جنوب شرق مدينة الرها – اورفا التركية- وبالقرب من الحدود السورية، وقد اكتسبت هذه المدينة أهمية كبيرة في تاريخ الشرق القديم لوقوعها على طرق التجارة الدولية القديمة الواصلة بين بلاد الشام، والعراق، والاناضول، والسبب الثاني لشهرتها أنها كانت آخر مدينة لجأ اليها الاشوريون بعد سقوط عاصمتهم نينوى سنة 612ق.م. فضلاً عن المكانة الدينية لحران حيث كانت المدينة مركزاً لعبادة اله القمر المشهور الذي شاعت عبادته في مناطق واسعة من الشرق القديم بدءاً من الالف الثاني ق.م.

ورغم تعرض مدينة حران للكثير من التقلبات السياسية، والحروب، والأزمات الاقتصادية الا أنها مع ذلك بقيت مُحفظة بمركزها الديني، والعلمي حتى بعد أن فتحها المسلمون سنة 39هـ/ 639م في عهد الخليفة الراشدي عمر بن الخطاب رضي الله عنه، ثم أصبحت عاصمة للأمويين في عهد خليفهم مروان بن محمد، كما تمتعت المدينة في العصر العباسي بأهمية كبيرة، وأصبحت مركزاً علمياً مرموقاً لدراسة الكثير من العلوم العقلية لا سيما الطب، والفلسفة، والرياضيات، والفلك، وغيرها من العلوم التي كانت رائجة، وبرز من أهلها علماء كبار كان لهم دور كبير في حركة الترجمة من الاغريقية، والسريانية الى العربية، ويبدو أنّ دورها الريادي في الحركة العلمية قد استمر الى أن اجتاحتها المغول بقيادة هولاكو سنة (658هـ/1260م) الذي قام بتدمير المدينة، وتشريده أهلها.

والبحت الذي بين أيدينا محاولة للوقوف على جوانب الحركة العلمية بمدينة حران، وبيان اسهامات علمائها في العلوم التطبيقية حصراً، وتم تقسيم البحث الى ثلاثة مباحث كالآتي:

المبحث الأول: تمّ فيه التعريف بمدينة حران، وعرض لجوانب من تاريخها.

والمبحث الثاني: تمّ فيه التطرق الى اسهامات العلماء الحرانيين في العلوم التطبيقية ابتداءً بالعلوم الطبية، والصيدلة، ثم العلوم الرياضية، والهندسة، والفلك، وغيرها.

أما المبحث الثالث، والأخير: فقد خُصّص للوقوف على أبرز المراكز العلمية، والمدارس في حران. واختتم البحث بذكر أبرز الاستنتاجات.

الكلمات المفتاحية الدالة: حران، العلوم العقلية، العصر العباسي.

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SES KONUSU HAKKINDA SAHİP OLDUKLARI
KAVRAM YANILGILARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA****Prof. Dr. Murat AYDIN**

Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Adıyaman, Türkiye

Ali KURT

Adıyaman Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adıyaman, Türkiye

ÖZET

Eğitim hayatının ilk yıllarından itibaren dikkat edilmesi gereken önemli bir süreç kavram öğretimidir. Fen bilimleri eğitiminin içerdiği kavramların büyük çoğunluğu, soyut olan temel kavramlardır. Bu kavramların ilköğretimde tam ve doğru olarak öğretilmesi, öğrencilerin ortaöğretim ve daha sonraki dönemlerde kavramları anlamalarında oldukça önemlidir. Öğrencilerin temel kavramlarda yanlışlarının olması ve yeterli eğitimin sağlanamaması öğrencilerin bilgiyi yeni durumlara transfer etmesini de olumsuz yönde etkilemektedir. Kavram yanlışlarını gidermek için yapılması gereken ilk adım öğrencilerde var olan yanlışları tespit etmektir. Bu çalışmada ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin ses konusunda sahip oldukları kavram yanlışlarını tespit etmek amaçlanmıştır.

Çalışma grubunu Kahramanmaraş İl merkezindeki bir devlet ortaokulunda 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı Birinci Döneminde öğrenim gören 69 gönüllü 7. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak çalışmanın amacına uygun biçimde ses konusundaki kazanımları göz önünde bulundurularak literatür taraması yapılarak, öğretmen ve uzman görüşlerine başvurularak araştırmacılar tarafından hazırlanan 11 sorudan oluşan iki aşamalı “kavram yanlışlığı belirleme testi” kullanılmıştır. Hazırlanan test öğrencilere uygulanmış ve cevap kağıtları nitel yolla analiz edilerek öğrencilerde var olan yanlışlar benzerliklerine göre frekans ve yüzdeleri belirlenerek tabloya işlenmiştir.

Araştırmanın bulguları 7.sınıf öğrencilerinin ses konusunda birçok kavram yanlışlığına sahip olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin verdiği yanıtlardan öğrencilerin “*Sesin oluşumu, sesin bir yüzeye çarpıp kulağımıza geri gelmesine bağlıdır*” şeklinde kavram yanlışlığına sahip olduğu anlaşılmıştır. Sesin hızıyla ilgili olarak “*Sesin hızının ortamın yoğunluğu ve tanecik yapısıyla ilişkili değildir*” şeklinde kavram yanlışlığına sahip oldukları tespit edilmiştir. Birçok öğrencinin “*Sesin bir engelle karşılaşması durumunda sesin maddeyi aşarak geçemeyeceği*” şeklinde kavram yanlışlığına sahip olduğu saptandı. Bazı öğrencilerin “*sesin bir enerji olduğunu fakat bir maddeyi kıramayacağını*” ifade ettikleri tespit edildi. Dolayısıyla öğrencilerin bu konuda kavram yanlışlarının olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin en çok karşılaştığı kavram yanlışlarının giderilmesi için önceden öğrenilen yanlış kavramların belirlenmesi gerekmektedir. Öğrencilerde kavram yanlışlarının oluşmaması için öğretmenlerin kavram öğretimine katkı sağlayacak şekilde ders planı hazırlamasının ve düzenlenmesinin yerinde olacağı ifade edilebilir. Ayrıca öğretmenlerince sonunda konu ile

ilgili kavram yanlışlarının giderildiğinden emin olmak ve yanlış öğrenmelerin önüne geçmek için gerekli yöntemleri kullanması yararlı olacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul Öğrencileri, Fen Eğitimi, Ses, Kavram Yanlışları

ABSTRACT

An important process that must be considered from the first years of education is the teaching of conception. The majority of the concepts in science education are basic concepts that are abstract. Teaching these concepts fully and correctly in primary education is very important for students to understand the concepts in secondary education and in later periods. The fact that the students have misconceptions about the basic concepts and the lack of adequate education affects the transfer of knowledge to new situations negatively. The first step to eliminate misconceptions is to identify the misconceptions of the students. In this study, it is aimed to determine the misconceptions of middle school 7th grade students about sound.

The study group consisted of 69 volunteer 7th grade students studying in the first semester of 2019-2020 Academic Year in a state secondary school in Kahramanmaraş city center. Two-stage “misconception determination” consisting of 11 questions prepared by the researchers was used as a data collection tool in accordance with the aim of the study, by making a literature review by taking into consideration the gains in sound. The prepared test was applied to the students and the answer sheets were analyzed qualitatively and the frequencies and percentages were determined according to their similarities and recorded in the table.

The findings of the study show that 7th grade students have many misconceptions about sound. It was understood from the students' answers that the students had the misconception that “the formation of sound depends on the sound hitting a surface and coming back to our ears.” It has been found that they have misconceptions about the speed of sound as “The speed of sound is not related to the density and particle structure of the environment.” It was found that many students had the misconception that “if the sound encounters an obstacle, the sound cannot cross the matter”. Some students stated that “sound is an energy but it cannot break a substance.” Therefore, it is understood that students have misconceptions about this subject. In order to eliminate misconceptions that students encounter the most, it is necessary to determine the misconceptions learned beforehand. In addition, it can be said that it would be useful for teachers to use the necessary methods to make sure that the misconceptions related to the subject are finally eliminated and to prevent misleading.

Keywords: Secondary School Students, Science Education, Sound, Misconceptions.

ESKİ TÜRKLERİN İKTİSADİ HAYATINDA ATLARIN ÖNEMİ**THE IMPORTANCE OF HORSES IN THE ECONOMIC LIFE OF OLD TURKS****Doç. Dr. Harun ŞAHİN**

Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

İktisat Bölümü, Şahinbey, Gaziantep

Elif KOÇAK

Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

İktisat Bölümü, Şahinbey, Gaziantep.

ÖZET

Türk bozkır kültürünün ayrılmaz bir parçası olan at, bu coğrafyanın üzerinde yaşayan insanlar için besin kaynağı, ulaşım aracı ve bir silah arkadaşı olarak görülmüştür. Bozkır Türklerinin atlarıyla birlikte gömülmeleri, onları Gök Tanrı'ya kurban olarak sunmaları, atlarına isimler vermeleri, renklerde ve takvimlerinde at isimleri kullanmaları, eğlencelerinde atlara yer vermeleri ve daha niceleri atlara verilen değer en önemli göstergelerindedir. Orta Asya'da sayı bakımından en fazla bulunan hayvanlardan biri olan at, günlük yaşam gereksinimlerinin dışında aynı zamanda devletin de ayakta kalma sembolü olarak tarihimizde yerini almıştır. Atların, dinamizme ve keskin bir manevra kabiliyetine sahip olması, bozkır ikliminin çetin hava şartlarında önemli bir avantaj arz etmektedir. Özellikle belirli dönemlerde karasallığın kendini yoğun şekilde hissettirmesiyle beraber, artan tehlike durumlarında ve yaşadıkları bölgelere yapılan ani baskınlarda atların Türkler için ehemmiyeti daha da artmıştır. Göçebe Türk topluluklarının hızlı bir şekilde toparlanıp düşmanlara karşı savunmaya geçebilmeleri açısından atlar zamanla stratejik bir silah haline dönüşmüşlerdir. Tüm bu bahsettiğimiz etkenler aynı zamanda yasa temelli bir kültür yansıması olduğu için eski Türk dilleri incelendiğinde atla ilgili birçok deyim, vecize ve kalıp görülmektedir.

Yetiştirilen at türleri de Türklerin başarılarını etkileyen bir diğer önemli faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle "Prezevalsky" olarak adlandırılan at türü, çok uzun süreler Türklere yaşamlarında eşlik etmiştir. Temel geçim kaynağı hayvancılık ve madencilik olan Bozkır Türkleri hayvansal ve madeni ürünleri satabilmek için atlı arabaları yoğun şekilde kullanmışlardır. Çin devletinin sınırlarında pazarlar kuran Bozkır Türkleri burada ticaret yapma imkânı bulmuşlar ve atların satışlarından da büyük avantajlar elde etmişlerdir. Ticari açıdan değerlendirildiğinde atlar, bilhassa Çin ile ilişkilerde bir mübadele aracı olarak önemli bir yer teşkil etmiştir. Orta Asya Türk devlet ve topluluklarının iktisadi gücünün kriteri olmasının yanında siyasi açıdan da at sayısı zamanla güç kriteri haline gelmiştir. Çin hanları Türk yurdundaki at sayısına bakarak Türklerin ekonomik, siyasi ve askeri bakımdan ne kadar güçlü olduğunu tespit edebilmişlerdir. Türk devletleriyle var olan ilişkiler bu tespitler sonucunda düzenlenmiştir. Atın ticari değeri ve Türk yurtlarına akınlar bu tespitlere göre şekillendirilmiş ve bu yönüyle at devletlerarası ilişkilerin pusulası haline gelmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bozkır Kültürü, Eski Türkler, Atlar, Ekonomi

ABSTRACT

The horse, which is an integral part of the Turkish steppe culture, has been seen as a food source, means of transportation and a companion of arms for the people living in this geography. Steppe Turks are buried with their horses, their horses are sacrificed to God, they name horses, use horse names in their colors and calendars, use horses in their games and many other things are the most important indicators of the value given to horses. The horse, which is one of the most abundant animals in terms of numbers, has taken its place as a symbol of daily life as well as the survival of the state in our history. The dynamism and sharp maneuverability of the horses provide an important advantage in harsh weather conditions of the steppe climate. The importance of horses for the Turks increased, especially in bad weather, in the event of danger and during sudden raids. The nomadic Turkish communities can quickly recover and turn to defense against the enemies. Since all these factors are also a cultural reflection based on the law, many idioms and expressions can be seen when we examine ancient Turkish languages.

Breed horse species is another important factor affecting the success of the Turks. Especially the horse type called Prezevalsky accompanied the Turks for a long time. Steppe Turks used horse carriages extensively to sell animal and mineral products. The steppe Turks, who established markets on the borders of the Chinese State, had the opportunity to trade here and they also gained great advantages from the sales of horses. From a commercial point of view, horses have played an important role as a means of exchange, particularly in relations with China. In addition to being the criterion of the economic power of the Central Asian Turkish states and communities, the number of horses has become a criterion of power in political terms. Chinese inns were able to determine the economic, political and military strength of the Turks by looking at the number of horses in the Turkish homeland. The commercial value of the horse and the influx of Turkish dormitories have been shaped according to these determinations and in this respect the horse has become the compass of the interstate relations.

Keywords: Steppe Culture, Ancient Turks, Horses, Economy

MUSTAFA KUTLU'NUN SIR ADLI HİKÂYESİ ÜZERİNE BİR DENEME

Doç. Dr. Levent BİLGİ

Harran Üniversitesi, Yeni Türk Edebiyatı

ÖZET

Mustafa Kutlu, “Sır” adlı hikayesini ilk olarak Ekim 1990’da yayımlamıştır. Hikâye sıradan, dürüst, fakir bir köylünün bağlı olduğu tarikata şeyh olması ile başlıyor. Şeyhi ölmeden önce fakir köylüyü yerine bırakmıştır. Yeni şeyh olan fakir köylü bir müddet hem tarikat işlerini hem de toprak işlerini devam ettirir. Ancak müritlerin ısrarı üzerine toprak işlerini bırakarak sadece tarikat işleri ile uğraşır. Daha sonra tarikat mensupları artar, siyasiler de karışır. Mustafa Kutlu bu hikâyesinde yeni zamanların dünyevi, siyasilerle içli dışlı tarikatlarını ve yöneticilerini eleştirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarikat, Şeyh, Tasavvuf, Mürit, Sır.

NAHÇIVANDA BİŞMİŞ TOPRAK KÜLTÜRÜNÜN TARİHİ VE YAYILIM ALANI

Doç. Dr. Toğrul HALILOV

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Nahçıvan Bölümü

ÖZET

Dünya arkeolojisinde en eski pişmiş toprak kalıntılarının bulunduğu dönem M.Ö. IX-VIII binyıllara aittir. Bu döneme ait pişirilmiş toprak örnekleri Mezopotomiyadan, Filistin'den, Merkezi Avropodan ve diğer yerlerden bulunmuştur. Azerbaycan'da, onun ayrılmaz bir parçası olan Nahçıvan'da Neolitik döneminden başlayarak pişmiş topraktan çeşitli memulların yapımına başlanmıştır. "Kür-Araz" kültürü döneminde Nahçıvan seramikleri gri, siyah ve pembe renklerde kablolar yapmışlar. İnce duvarlı, iyi cilalanmış kapların yapılması bu dönemde kapların pişirilme tekniğindeki gelişmelerle ilgilidir. Bu döneme ait kapların bazılarının ağız kenarlarının kalın yapılması Doğu Anadolu'nun seramik mamulleri için karakteristik özelliklerdendir. Bu dönemde kilden kablolarla yanısıra heyvan figürleri, ocaqlar, manqallar vb. yapılmıştır. Onların hepsi maddi ve menevi kültürümüzün araştırılmasında bilimsel önem taşıyor ve "Pişmiş toprak kültürünün"nin çok yaygın ve çeşitli olduğunu kanıtlamaktadır. Mahtadan, Ovçular tepesinden bulunmuş Erken Tunç çağına aid gil hayvan figürleri Karaz, Boğazkale yerleşimlerinden bulunmuş at figürleri gibi belirli sanat yeteneğiyle yapılmıştır. Her iki kültürlerde kil kablolar yaygındır. Bunun başlıca nedeni kil kapların insanların hayatında önemli yer tutması, geniş kullanılmasıdır. Kil kapları mutfak ve çiftlik kapları olmak üzere iki gruba ayrılabilir. Onların süslemesinde kullanılan her bir desenlerde seramikçilerin sanatkarlık yeteneğiyle yanısıra zevki, dini-ideolojik görüşleri de önemli yer tutuyor. Ovçular tepesi, I Mahta, Helec yapılarında bulunmuş Proto Kür-Aras seramiği Nahçıvan'da Kür-Aras kültürünün oluşumu tarihinin eski olduğunu kanıtıyor. "Pişmiş toprak kültürünün"nin gelişmesi sonucunda bu kültürden gelmeler olan " Kür-Aras" (Erken Tunç çağında), "Boyalı kaplar" (Orta Tunç çağında), Hocalı Gedebe (Son Tunç-Erken Demir çağında) kültürleri yaranmıştır. "Boyalı kaplar kültürü" Nahçıvanın yanı sıra Urimiya havzası ve Doğu Anadolu'da da yaygındır. Bu kültür Orta Tunç çağından Son Tunç-Erken Demir çağına dek devam etmiştir. "Boyalı kaplar kültürü"nde gil kablolar monokrom (bir boyalı) ve polikrom (çok boyalı) yapılmıştır. II Kültepeden bulunmuş seramikçi emalathanesi ve içerisinde boya olan çok sayıda kil kablolar bu yerleşimin Nahçıvanın önemli seramikçi merkezlerinden biri olduğunu kanıtlamaktadır. Kızılburun abidesinden tapılmış Orta Tunç dövrüne aid olan kişi figüründe kıyafet, kil kabin üzerinde dans kültürümüzün bütün özellikleri yansımıştır. Belirtilen konu şimdiye kadar kompleks biçimde araştırılmadığından tarafımızdan incelenmiştir

Anahtar Kelimeler: Nahçıvan, Tunç çağı, Pişmiş toprak kültürü, Boyalı kablolar kültürü, Kür-Aras kültürü.

İNGİLTERE KRALİÇESİ VİCTORIA DÖNEMİNDE (1837-1901)

İNGİLİZ-OSMANLI DİPLOMATİK İLİŞKİLERİ

THE QUEEN OF ENGLAND IN THE VICTORIA PERIOD (1837-1901)

BRITISH-OTTOMAN DIPLOMATIC RELATIONS

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali TÜRKMENOĞLU

Harran Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

ÖZET

İngiltere ve Osmanlı Devleti coğrafi olarak farklı mekânlarda yer almalarına rağmen özellikle Osmanlı Devleti'nin son birkaç yüzyılında birbirine çok yakın olmuş iki büyük imparatorluktur. İki memleket arasındaki mesafenin uzaklığı ve İngiltere'nin XVI. yüzyıla kadar Akdeniz devletleriyle önemli bir ilişkisinin olmayışı Türk-İngiliz münasebetlerinin kurulmasını bu yüzyıla kadar geciktirmiştir. XVI. yüzyılda ise İngiltere'nin dünyaya açılması, İngiliz tüccarlarının Akdeniz'de de görülmeye başlanması İngiltere için bölgenin en önemli gücü olan Osmanlı Devleti ile münasebetler kurulmasını zorunlu hale getirmiştir.

İki devlet arasında 1580'de Fransa ve Venedik'e tanınmış olan kapitülasyonların İngiltere'ye de verilmesiyle ilk ciddi münasebetlerin başladığı kabul edilir. Ticari gaye ile başlayan ilişkiler zamanla çeşitlenmiş ve ticaret siyaseti de önemli ölçüde etkilemiştir. Nitekim XVI. yüzyılda sadece ticari amaçlarla gönderilen ve adeta bir ticaret ajanı gibi çalışan İngiliz elçileri XVII. yüzyıldan itibaren siyasi gayelere hizmetle de görevlendirildiler. Bu dönemden itibaren İngiliz elçileri Osmanlı Devleti'nin yaptığı savaşlarda arabuluculuk rolü üstlenmeye ve İngiltere'nin siyasi menfaatini gözetmek için çalışmaya başladılar. Bunun birkaç başarısız teşebbüsten sonra ilk başarılı örneği Karlofça Anlaşmasının imzalanmasında İngiliz elçisi Lord Paget'in resmi arabuluculuğunun önemli payı olmasında karşımıza çıkmaktadır.

Bundan sonraki yüzyılda ise İngiliz-Osmanlı ilişkileri hem ticari hem siyasi alanlarda büyük gelişme göstermiştir. Bu dönemde Osmanlı Devleti kayıplarına rağmen yine de Avrupa'da güçlü bir devletti. Bu yüzyılda güçlenen bir başka devlette Rusya idi. Büyüyen Rusya kendisine hedef olarak Osmanlı topraklarını ele geçirip, Akdeniz'e inmeyi seçmişti. Ancak bu hedef İngiltere için büyük tehlike oluşturuyordu. Çünkü İngiltere bölgenin yeni hâkimiydi ve bu hâkimiyetini Rusya gibi güçlü bir devletin tehdidine maruz bırakmak istemiyordu. Bu yüzden Osmanlı Devleti ile Rusya arasında başlayan mücadelede Osmanlı Devleti'nin tarafını tuttu ve Onun toprak bütünlüğünü savundu.

XIX. yüzyıl bu mücadelenin somut örneklerinin verildiği çağdır. Yüzyılın büyük döneminde İngiltere kraliçesi olan Victoria (1837-1901) da şark meselesi diye bilinen ve tüm dünyayı ilgilendiren bu meselede Osmanlı Devleti'nin yanında yer aldı. Onun hükümdarlığı İngiltere'nin dünya politikasında en etkin olduğu yıllara rastlamaktadır. Bu yüzden İngiltere'nin bu politikasının Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde önemli katkısı oldu. Ancak İngiltere yüzyılın sonunda bu politikanın uygulanamayacağına inandı ve Osmanlı

Devleti'nin toprak bütünlüğünü savunmaktan vazgeçti. Bu durumda Osmanlı Devleti kendisine yeni bir hamî buldu ise de bu, Ona yetmedi. Hamisi Almanya ile birlikte katıldığı Dünya Savaşı sonu oldu.

Bu çalışmada Türkiye'de yapılan çoğu çalışmada olduğu gibi olaylara Osmanlı Devletinin bakış açısından bakılarak Osmanlı Devletinin dış politikası çerçevesinde Osmanlı-İngiliz diplomatik ilişkileri değil, İngiltere'nin perspektifinden bakılarak İngiltere'nin Victoria döneminde uyguladığı Osmanlı politikası oluşumu, uygulanışı, değişmesi ve sonuçları açısından incelenmiş bu açıdan İngiliz-Osmanlı diplomatik ilişkileri ele alınmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, İngiltere, Diplomatik, Victoria

ABSTRACT

Although England and the Ottoman Empire are located in different geographically different places, they are two great empires that have been very close to each other especially in the last few centuries of the Ottoman Empire. The distance between the two countries and the lack of significant relations between England and the Mediterranean states until the 16th century delayed the establishment of British-Turkish relations until last centuries. In the 16th century, the opening of England to the world and the start of British merchants in the Mediterranean sea it necessary for England to establish relations with the Ottoman Empire, which is the most important power of the region.

It is accepted that the first serious relations between the two states started in 1580 with the capitulations given to France and Venice to England. Relations with trade goals have diversified over time and have significantly affected trade policy. Indeed, 16th century, the British ambassadors who were sent only for commercial purposes and worked like a trade agent. Since the 17th century, they have been charged with serving political purposes. From that time on, the British ambassadors began to take on the role of mediators in the wars of the Ottoman Empire and to work for the political interests of England. The first successful example, after several unsuccessful attempts, is the official mediation of the British ambassador, Lord Paget, in the signing of the Karlofca Agreement.

In the following century, the English-Ottoman relations have developed greatly in both commercial and political fields. During this period, despite the losses of the Ottoman Empire was still a strong state in Europe. In this century, Russia was in another state that became stronger. Growing Russia as its target to seize the Ottoman territory, had chosen to land in the Mediterranean. However, this target posed a great danger for England. Because England was the new ruler of the region and did not want to expose it to the threat of a powerful state like Russia. Therefore, in the struggle between the Ottoman Empire and Russia, he took the side of the Ottoman Empire and defended its territorial integrity.

19th century is the era in which concrete examples of this struggle are given. Victoria (1837-1901), who was the queen of England during the great century, took the side of the Ottoman Empire in this matter, which was known as the oriental issue and which was of interest to the

whole world. Her reign coincided with the years when Britain was most influential in world politics. Therefore, this policy of England made an important contribution in the last period of the Ottoman Empire. However, England believed that this policy could not be implemented at the end of the century and gave up defending the territorial integrity of the Ottoman Empire. In this case, the Ottoman Empire found itself a new protector, but it was not enough for Empire. It was the end of World War II when Ottoman Empire joined the protector together with Germany.

In this study, within the framework of the foreign policy of the Ottoman Empire as viewed from the perspective of the events in most studies done in Turkey is not the Ottoman Empire Ottoman-British diplomatic relations, From the perspective of England, it was examined in terms of the formation, implementation, change and results of the Ottoman policy applied by the British during the Victorian period.

Keywords: Ottoman Empire, England, Diplomatic, Victoria

SOYDAŞINIZ BALIK BURCU ROMANINDA YAHUDİ, KIBRIS, GÖÇ VE AŞK**Doç. Dr. Levent BİLGİ**

Harran Üniversitesi, Yeni Türk Edebiyatı

ÖZET

Romanda yazar Mehmet Yaşın, Mişel adı ile görülür. Olayı biz hep onun ağzından ve gözlemlerinden izleriz. O hem romanın yazarı hem de roman boyunca anlatıcısıdır. Mişel Türkiyeli bir Yahudi ailesine sahip genç bir yazardır. Babası İzmir, annesi Paris doğumludur. Küçük yaşta İsrail'deki babaannesinin yanına gönderilir. Büyükanne de İstanbul'dan İsrail'e göçmüştür. Burada savaş şartlarında yetişir. Yahudi zulmüne karşı çıkar, yazılarıyla Araplara yapılan haksızlıkları dile getirir. Bu sebeple Yahudiler tarafından dışlanır. Türkiye, İngiltere ve Yunanistan'da yasar. Çoğu Türk olan bir grup arkadaşı vardır. Bunlarla bir çok ülkeyi gezer. Deniz adlı bir kızla aşk ilişkisi yasar. Romanda Misel'in hayat, millilik, kimlik, savaş, ölüm, intihar gibi görüşlerinin düzensiz olarak verilir.

Anahtar Kelimeler: Yahudi, Kıbrıs, Kimlik, Göç, Aşk.

**TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA GÖRSEL OKUMA VE SUNUM
KAZANIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ****Dr. Mustafa KAYA**

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Van

ÖZET

Son yüzyılda bilim, teknoloji alanında meydana gelen gelişmelere paralel olarak eğitim, iş, ticaret, ulaşım ve haberleşme gibi pek çok alanda yeni gelişmelerin olduğunu gözlemlemek mümkündür. Hem bilim hem de teknoloji alanında meydana gelen gelişmeler duygu, düşünce, tasarım vb. birçok olgunun aktarımı açısından farklı ifade yollarının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu ifade yollarından biri de birçok alanda kullanılan görsel okuma ve görsel sunudur. Türkçe öğretim programlarında görsel okuma ve görsel sunu becerilerine ne oranda yer verildiği tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada nitel verilerin analizlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Bu kapsamda Türkçe öğretim programlarında yer alan kazanımlar tek tek okunup görsel okuma ve görsel sunu ile ilgili kazanımlar tespit edilip tablo halinde sunulmuştur. Bu araştırmanın sonucuna göre Görsel okuma ve görsel sununun bir beceri alanı olarak ilk kez 2005 Türkçe Öğretim Programında yer aldığı tespit edilmiştir. 2006 Türkçe Öğretim Programında okuma ve yazma beceri alanı altında görsel okuma ve sunuyla ilgili iki kazanıma yer verilmiştir. 2015 Türkçe Öğretim Programında okuma beceri alanı altında sadece 1, 2, 3, 4 ve 5. sınıflarda iki kazanıma yer verilmiştir. 2017 Türkçe Öğretim Programında ise dinleme beceri alanı altında görsel okuma ve sunu ile ilgili 2 kazanıma, okuma becerisi altında on kazanıma yazma becerisi altında 6 kazanıma yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Dersi, Öğretim Programı, Görsel Okuma Ve Sunu**ABSTRACT**

In parallel with the developments in the field of science and technology in the last century, it is possible to observe new developments in many fields such as education, business, trade, transportation and communication. Developments in both science and technology have led to the development of emotions, ideas, and design. it has led to the emergence of different ways of expression in terms of the transfer of many phenomena. One of these ways of expression is visual reading and visual presentation used in many fields. In this study, which aims to determine the extent to which visual reading and visual presentation skills are used in Turkish curriculum, document analysis method, which is one of the qualitative research methods, is used. Content analysis, which is one of the qualitative data analyzes, was used in the research. In this context, the gains in Turkish curriculum are read one by one and the gains related to visual reading and visual presentation are determined and presented in a table. According to the results of this research, it was found that visual reading and visual presentation were included in the 2005 Turkish Curriculum as a skill field for the first time. In the 2006 Turkish

Curriculum, two acquisitions related to visual reading and presentation were given under the field of reading and writing skills. In the 2015 Turkish Curriculum, two achievements were included only in grades 1, 2, 3, 4 and 5 under the reading skill area. In the 2017 Turkish Curriculum, two acquisitions related to visual reading and presentation, ten acquisitions under reading skills and six acquisitions under writing skills were included in the listening skill field.

Keywords: Turkish Course, Curriculum, Visual Reading And Presentation

KÜLTÜR POLİTİKALARINDA SOSYAL HİZMET PENCERESİ:**KAZIM KARABEKİR ÖRNEĞİ**

SOCIAL SERVICES WINDOW IN CULTURAL POLICIES:

SAMPLE OF KAZIM KARABEKİR

Araştırmacı Hilal MEMİŞ

Erzurum Atatürk Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi

ÖZET

Vicdani duyguların başında gelen yardımlaşmanın; sosyal hizmet olgusunun ortaya çıkmasındaki etkisi oldukça büyüktür. Bununla birlikte sosyal hizmette yardımlaşma ve dayanışma da hem devlet hem de gönüllü kuruluşlar sayısız rol üstlenmiştir. Sosyal çalışmalarla birlikte bireyin gelişimine olanak sağlamak , duygusal anlamda; mutlu huzurlu bir ortamın hazırlanması , insan hakların korunması ve toplumdaki eşitsizliklerin giderilmesi hedeflenmiş olup , doğrudan bir çözüm üretmek yerine, sorunların çözümü için seçenekler sunulmuş , uygun ortamın hazırlanmasına yardımcı olunmuştur.

Bu anlamda sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın amaç ve gereklerini kendine görev olarak bilmiş isimlerden birisi olan Kazım Karabekir paşa örneği kullanılmıştır. Siyasi ve askeri faaliyetlerinin yanı sıra çocuklara da ayrı bir sevgi besleyen Kazım Karabekir hakkında biyografik bilgi verildikten sonra , özellikle bu alanda yaptığı çeşitli faaliyetlerinden bahsedilmiştir. Bu örnekle birlikte daha Türkiye’de sosyal hizmet kavramı yokken bile sosyal hizmet ruhunun var olduğunun , toplumlarının çoktan atıldığını ortaya koymak hedeflenmiştir. Karabekir ’in eserlerinde yazdığı çocuklarla olan yakınlığını, ilgisini ve sevgisini ele alarak yardımlaşma ve dayanışmadaki düşünce tarzımıza katkı sunmak istenmiştir.

Bu düşüncelerden hareketle; sosyal hizmet kavramının çeşitli hususların meydana gelmesiyle, ortaya çıkmasını zorunlu hale getiren gelişmeler anlatılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın amacı sosyal hizmet olgusunun varoluş sebebini , en uygun örnekleri vererek toplumdaki etkisini belirlemektir. Yapılan araştırmalar sonucunda; Türk milletinin geçmişten günümüze kadar , yardımlaşma ve dayanışma konusundaki hassasiyeti sosyal hizmetin temelini atmış , bu alandaki yeniliklere zemin hazırlamıştır. Sadece Türkiye ’nin değil dünyanın da gündeminde olması gereken bu sosyal hizmet kavramı; insanlık için en önemli konulardan biridir. Türk milletinin her alanda olduğu gibi bu alandaki tutumu da iyi bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tebliğin amacı verilen bilgi ve örneklerle birlikte Türk milletine ilham kaynağı olması yolunda , sosyal hizmet hakkında genel bilgiler sunmaktır.

Anahtar Kelimeler : Sosyal hizmet, Yardımlaşma ve dayanışma, Kazım Karabekir, Kültür politikaları, Toplum

ABSTRACT

One of the most important of conscientious emotions is the effect of solidarity on the emergence of the principle of social service. Though, both government and voluntary organizations have played numerous roles in solidarity and assistance in social service. It is aimed to enable the development of the individual along with social studies, to prepare an emotionally happy-peaceful environment, to protect human rights and to eliminate inequalities in the society. Instead of creating a direct solution, options were provided for the solution of the problems and the preparation of the appropriate environment was helped.

In this sense, Kazım Karabekir Pasha, one of the names who knew the aims and requirements of social assistance and solidarity as a duty, was told as an example. After giving biographical information about Kazım Karabekir, who has a special love for children besides his political and military activities, his various activities in this field have been mentioned. Even in the absence of the concept of social services in Turkey, that have been targeted spirit of social services reveals that its seeds already been taken. It was aimed to contribute to our way of thinking in assistance and solidarity by addressing Karabekir's affinity, interest and love with the children.

Based on these considerations, it is tried to explain the developments that necessitate the emergence of the concept of social work with the occurrence of various issues. The aim of this study is to determine the reason of existence of social work phenomenon and its effect in society by giving the most appropriate examples. As a result of the researches, the sensitivity of the Turkish nation to assistance and solidarity from the past to the present laid the foundation of social work and prepared the ground for innovations in this field. Not only in Turkey, the notion that social services should be on the agenda of the world is one of the most important issues for humanity. The attitude of the Turkish nation in this field is a good example.

The aim of the communiqué is to provide general information about social work in order to inspire the Turkish nation with the information and examples given.

Keywords: Social service, Solidarity, Kazım Karabekir, Cultural policies, Society

HALKIN DOSTLARI DERGİSİ ÜZERİNE BİR DENEME

Doç. Dr. Levent BİLGİ

Harran Üniversitesi, Yeni Türk Edebiyatı

ÖZET

Halkın Dostları dergisi 1970 ile 1971 yılları arasında yayımlanmıştır. Derginin kurucuları İsmet Özel ve Ataul Behramoğlu'dur. Toplumcu, gerçekçi bir çizgi izlemiştir. Dergi kadrosunda İsmet Özel, Ataul Behramoğlu, Nihat Behram, Asım Bezirci, Haluk Şahin, Murat Belge gibi önemli yazar ve şairler bulunur. II. Yeni şiirini eleştirirler. Marksist söyleme yakındırlar. Dergi döneminde oldukça ses getirmiştir. Bugünün pek çok usta yazarı ilk olarak kendilerini Halkın Dostları'nda göstermişlerdir. Genç idealist bir ekibin ürünüdür. Bu makalede derginin çıkışı, problemler ve kapanışı ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Halkın Dostları, İsmet Özel, Ataul Behramoğlu, Dergi, Toplumcu Şiir.

**TARİHİ YAPILARDA YENİDEN KULLANIMA BİR ÖRNEK: TEBRİZ NOBAR
HAMAMI**

AN EXAMPLE OF RE-USE IN HISTORICAL BUILDINGS: TABRIZ NOBAR BATH

Dr. Öğr. Üyesi Sahure YARIŞ

Dicle Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü

ÖZET

İnsanoğlunun varlığından bu yana görülen hızlı değişim, hem insanların ihtiyaçlarını hem de yapıldıkları döneme göre mekânların değişimine de neden olmaktadır. Bu hızlı değişimle beraber yapılarda geçmişteki işlevlerinden uzaklaştırılmakta, ikinci bir işlevle devamlılığını sürdürmektedir. Özgün mimarisi ve işleviyle kullanılacak durumda olmayan yapıların tekrar yaşama katmak ve hizmet sunmasını sağlamak için yapılan koruma yöntemlerinden biri olan yeniden kullanıma en güzel örneklerden biri Kaçar Hanlığı dönemine ait Tebriz Nobar Hamamı'dır.

Ortadoğu'nun merkezinde yer alan ve bir köprü gibi Hazar denizini Fars körfezine bağlayan İran'ın Tahran, Meşhed ve İsfahan'dan sonra dördüncü büyükşehri olan Tebriz, bugün İran İslam Cumhuriyeti sınırları içerisinde, ülkenin kuzeybatısında yer alır.

Eskiden beri önemli bir merkez olan Tebriz, kuzey-güney ve doğu-batı doğrultularında ticaret yolları üzerinde (İpek ve Baharat yolları üzerinde) bulunması bakımından önemini korumaktadır. Bu özelliğinden dolayı tarihte Hindistan ile İstanbul arasındaki toplanma merkezlerinden bir olmuştur.

Tebriz, tarihte Azerbaycan'ın önemli kalelerinden biri olarak tanınmıştır. Güney Azerbaycan olarak adlandırılan bu coğrafyanın Türkleşmesi milattan önceki yıllardan başlamıştır. Selçuklular, İlhanlılar, Karakoyunlular, Akkoyunlular, Safeviler, Afşarlar, Hanlıklar ve Kaçarlar dönemi ile devam eden Türkleşme hareketleri görülmektedir. 1828 yılında Kaçar Hanlığı Tebriz'de hâkimiyet kurarak burayı, veliahtlarının resmi oturma yeri olarak kullanmıştır.

Yüz otuz yıl (1795-1925) hüküm süren bu hanedanlık ülkede dini, sivil, askeri ve su mimarisi gibi birçok eser yaptırmıştır. Su mimarisi içerisinde dikkat çeken yapılardan biri hamamlardır. İnsanlık tarihi kadar eski olan hamam, eski çağlarda dini inançların etkisi altında doğmuş bir yapı tipidir. İran'da da eski zamanlarda yıkanmak vücudun temizlenmesi ve ruhun arınması amacı ile yapılmıştır.

İran hamamları beş bölümden meydana gelmektedir. Bunlar Heşti, Serbine (soğukluk), Mıyander (ılıkılık), Germhane (sıcaklık) ve Hazine'dir. Heşti, hamamın soğukluk kısmına geçmeden önce yapılmış küçük giriş kısmına denir. Serbine, hamama gelen kişilerin soyunmak için kullandığı bölümdür. Mıyander, hamamın sıcaklık bölümüne geçmeden önceki kısımdır. Hamama gelen kişilerin bu kısımda sıcaklığa alışması ve dinlenmesi için yapılmıştır. Germhane, hamamın ana mekânını oluşturur. Asıl yıkanma işleminin

gerçekleştiği bölümdür. Hazine bölümü ise hamamın daha nemli ve sıcak kısmıdır. Soğuk, ılık ve sıcak suların bir arada olduğu bu bölümde bir de kazan yer alır. Hamamın bölümleri birbirine ya dar koridorlarla ya da kapılarla açılırlar. Hamamların ısınması cehennemlik, külhanla sağlanmaktadır. Kaçar Hanlığı döneminde de bu plan şekli kullanılmaya devam etmiştir. Kaçar dönemi hamamlarından biri Nobar Hamamı'dır. Tebriz şehir merkezinde yer alan hamam, tek fonksiyonlu olarak yapılmıştır. Heşti, Serbine, Mıyander, Germhane, Hazine ve cehennemlik kısımlarından oluşmaktadır.

Bildiride, Kaçar Hanlığı'nın hamam mimarisi anlatılmaya çalışılarak, yapıldıkları dönemin sosyal, siyasi ve mimari ortamını yansıtan birer belge niteliğinde oldukları anlatılacaktır. Konumuz olan hamamın plan ve mimari özellikleri değerlendirilecektir. Orijinal özelliklerini kısmen koruyan Nobar Hamamı'nın işlevi dışında kullanılması üzerine açıklamalar yapılarak bugünkü kullanım işlevi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelime: İran, Kaçar Hanlığı, Temizlik, İşlev Farklılığı, Hamam

ABSTRACT

The rapid change that has been observed since the existence of human beings causes the change of places both according to the needs of the people and the period in which they are made. With this rapid change, the structures are removed from their past functions and they continue with a second function. One of the best examples of reuse, which is one of the conservation methods that are used to bring the buildings back to life and provide services with their original architecture and function, is the Tabriz Nobar Baths of the Qajar Khanate period.

Located in the center of the Middle East and connecting the Caspian Sea to the Persian Gulf as a bridge, Tabriz, the fourth capital of Iran after Tehran, Mashhad and Isfahan, is located in the northwest of the country. Tabriz, which has been an important center since ancient times, maintains its importance in terms of its location on the trade routes (on the Silk and Spice roads) in the north-south and east-west directions.

Due to this feature, it has been one of the meeting centers between India and Istanbul in history. Tabriz has been recognized as one of the important fortresses of Azerbaijan in history. Turkification of this geography, which is called South Azerbaijan, began in the years before Christ. Seljuks, İlhanlılar, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Safavids, Afşarlar, Khanates and Qajar period of Turkification movements are seen. In 1828, the Qajar Khanate established dominance in Tabriz and used it as the official residence of the heirs.

Hundreds of thirty years (1795-1925) ruled this dynasty in the country, religious, civil, military and water architecture, such as built many works. One of the striking structures in the water architecture is the baths. The bath, which is as old as the history of humanity, is a type of structure that was born under the influence of religious beliefs in ancient times. In Iran, in ancient times, bathing was done with the aim of cleansing the body and purifying the soul.

Iranian baths consist of five parts. These are Heşti, Serbine (coldness), Mıyander (warmth), Germhane (warmth) and the Treasury. Heşti, the small part of the bath before the cold section of the entrance is called. Serbine, is the part used by people coming to the bath to undress. Mıyander is the part of the bath before the temperature section. It is made for the people coming to the baths to get used to the heat and rest in this part. Germhane is the main place of the bath. It is the part where the actual washing process takes place. The treasure section is the more humid and hot part of the bath. There is a boiler in this section where cold, warm and hot waters are together. The sections of the bath open to each other either through narrow corridors or doors. The heating of the baths is provided by hell and ash. This plan form continued to be used during the Kaçar Khanate. One of the baths of the Qajar period is the Nobar Bath. Located in the city center of Tabriz, the bath was built as a single function. It consists of Heşti, Serbine, Mıyander, Germhane, Treasury and Hell.

In this paper, it will be explained that the bath architecture of Qajar Khanate is a document that reflects the social, political and architectural environment of the period in which they were made. The plan and architectural features of the bath will be evaluated. The use of the Nobar Bath, which partially preserves its original features, will be explained and the current use will be emphasized.

Keywords: Iran, Qajar Khanate, Cleaning, Function Difference, Bath

NİZÂMÎ - İ GENCEVÎ HEFT PEYKER MESNEVİSİ

THE SEVEN BEAUTIES OF NİZAMÎ GANJAVÎ

Farida JAFAROVA

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Selçuklu, Konya

ÖZET

Azerbaycan topraklarında edebiyatın canlanmaya başladığı bir dönemde, XII. yüzyılda dünyaya göz açmış Nizâmî Gencevî, hayatı boyunca bu topraklarda yaşamıştır. Şark edebiyatının büyük klasiklerinden ve en büyük romantik şairlerinden biri olan Nizâmî, konuşma dili ve realist düşünce tarzını Fars edebiyatına getirmesi ile bilinmektedir. Aynı zamanda şair, manzum aşk hikayelerinin ustası ünvanını da kazanmıştır. Nizâmî'nin eserlerinde, insanlar arasında beraberlik kavramı, emekçi halkın maddi durumunun iyileştirilmesine yönelik humanist yaklaşım, adaletsizliğe ve gaddarlığa karşı cesaretli duruş, adil hükümdar modeli gibi idealist yaklaşımları görmek mümkündür. Şair, eserlerinde her zaman birçok ilme vakıf olduğunu belirtmiş lakin sonunda Allah'tan büyük bir kuvvet olmadığını kabul ettiğini göstermiştir. Bazen şairin panteist düşüncelerinin izlerine rastlansa bile zamanenin talepleri gereği bunu gizli tutmaya çalıştığı da aşikârdır. Özellikle *İskendernâme* eseri bu bağlamda nitelikli sayılabilir. Şiirlerinde tasavvufî düşüncelerle karşılaşmak da mümkündür lakin Nizâmî, mutasavvıf bir şair değildir. Görüldüğü üzere Nizâmî Gencevî eserleri, her bakımdan oldukça rengarenktir. Fikrimizi, **Necip Fazıl**'ın şairin *Heft Peyker* eseri hakkında söylediği kelimelerle ifade edersek; “*Yaradılışındaki şiir kabiliyeti bu zahidane hayat içinde pek renkli ve coşkun eserler ibdâ etmiştir.*” Nizâmî Gencevî'yi dünyaya tanıtan 35.000 beyitlik *Penc Genc (Beş Hazine)* adı ile de bilinen Hamse'sidir. Hamse'de bulunan bütün mesneviler yani *Sırlar Hazinesi* (الاسرامخزن - Mahzenü'l-Esrâr); *Hüsrev ve Şirin* (شیرینخسرو - *Hüsrev ü Şîrîn*); *Leylâ ve Mecnun* (لیلی و مجنون - *Leylâ vü Mecnûn*); *Yedi güzel* (پیکهفت - *Heft Peyker*); *İskendernâme* (اسکندرنامه) eserleri, Fars dilinde kaleme alınmıştır. Çalışmamızın konusu olan *Behrâm-nâme*, *Heft Günbed*, *Yedi Güzel isimleri ile de bilinen Heft Peyker* eseri, kronolojik açıdan sıralandığında Hamse'ye dahil olan dördüncü mesnevidir. Başında *heft* (yedi) kelimesinin yer aldığı yedi bölümlük mesnevi yazma geleneği, Türk edebiyatına Fars edebiyatından gelmiştir. Fars edebiyatında, yedi bölümlük macera anlatımlarına verilen ve adları *heft* kelimesiyle başlayan mesnevilerin genel özelliği, esas çerçeveyi oluşturan bir hikaye içinde yedi küçük hikayenin yer almasıdır. *Heft Peyker* eseri de aynı özellikleri taşımaktadır. Eserin baş kahramanı, Sâsâniyân sülalesinden olan Behrâm-ı Gûr'dur. Behrâm Şâh'ın yedi iklimden cariye olarak getirdiği yedi prensesi, yedi farklı renkli kubbesi olan kulede, haftanın yedi gününün gecesinde ziyaret etmesi ve her birinden farklı hikayeler dinleyerek kamilliyeye adım adım ulaşması, eserin ana temasını teşkil etmektedir. Bu yedi kule, Divan edebiyatında sıkça kullanılan feleğin yedi katmanını temsil etmektedir. Nizâmî'nin de tâbir ettiği üzere kendini

ve Yaradan'ını arama yolculuğunda olan Behrâm Şâh, eserin sonunda eyş ü işretten kafasını kaldırarak başsız kalmış ülkesinin halini görür ve bu sefer yerdeki yedi mazlumun hikayesini dinler. Nizâmî, sufi bir şair gibi önce kahramanını göklere çıkarır, sonra ise zahidlerin dediği gibi ona yerdeki dertlerle “vicdan muhasebesi” ettirir. Eserin konusunun yıldızlar ilminin insan kaderinde ve mevcut olaylarda etkisi üzerine kurulduğu oldukça açıktır. Bu çalışma giriş, iki bölüm ve sonuç kısmından oluşmaktadır. Nizâmî Gencevî'nin hayatı ve eserleri ile ilgili giriş kısmında bilgi verilecektir. Birinci bölümde, Heft Peyker mesnevisinin yazılma tarihi ve eserin özellikleri hakkında bahsedilecektir. İkinci bölümde ise eserin konusu ve bu bağlamda eserin tahlili için gerekli olan eski gök bilimi; eserin temelini dayandığı *heft* sözünün karşılığı olan yedi rakamı; baş kahraman Behrâm-ı Gûr ile ilgili yapılmış araştırmalar sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nizâmî Gencevî, Hamse, Heft Peyker

ABSTRACT

În a period when literature began to revive in the territory of Azerbaijan in the 12th century Nizami Ganjavi who opened the eye to the world lived in this land throughout his life. Nizami, one of the great classics and one of the greatest romantic poets of Oriental literature, is known for bringing the language of speech and realist thinking to Persian literature. At the same time, he became the master of poetry love stories. In the works of Nizami, unity among people concept, humanist approach to improving the material situation of the working people, courageous stance against injustice and cruelty, idealistic approaches such as the model of fair rulers. The poet stated that he always knew many sciences in his works but he finally showed that he accepted that there was no great force from Allah. It is also evident that even if traces of the pantheist thoughts of the poet are sometimes encountered, he tries to keep it secret due to the demands of the time. Especially the Iskender-name work can be considered qualified in this context. It is possible to encounter mystical thoughts in his poems, but Nizami is not a sufi poet. As you can see, Nizami Ganjavi's works are very colorful in all respects. If we express our idea with the words of Necip Fazıl about the work of the poet Heft Peyker; “*The ability of poetry in his creation has made many colorful and exuberant works in this like those of the zahids' life.*” It is also known as Penc Genc (Five Treasures), a 35,000 couplet which introduces Nizami Ganjavi to the world. All the masnavi found in Hamse, Treasure of Secrets (الاسرامخزنر - Mahzenü'l-Esrâr); Husrev and Shirin (شدرید ندرسو - Husrev ü Shirin); Leylâ and Majnun (لیدلی - Leylâ vü Mecnûn); Seven Beauties (پدیکهفت - Heft Peyker); Iskender-name (اسندرنامه) works are written in Persian language. Heft Peyker, also known as Behram-name, Heft Gunbad, Seven Beauties which is the subject of our working, is the fourth masnavi which was included in Hamse in chronological order. The seven-part masnavi writing tradition, with the word heft (seven) at the beginning, came from Persian literature to Turkish literature. In the Persian literature, the general feature of the masnavi which is given to the seven-part adventure narratives and whose names begin with the word heft is that there are seven small stories in a story that constitutes the main frame. Heft Peyker also has these

features. The protagonist of the work is Behram-1 Gur, one of the Sasanian family. The main theme of the work is that Behram Shah visited seven princesses brought from seven climates as concubines in the tower which has seven different colored domes on the night of seven days of the week and reached to the mosque by listening to different stories from each of them. These seven towers represent the seven layers of the commonly used catastrophe in Divan literature. Behram Shah, who went on a journey to search for himself and his creator as Nizâmî was used to, sees the story of the seven oppressed on the ground by seeing the state of his country by raising his head at the end of the work. Nizami, like a sufi poet, first glorifies his hero and then, as zahid says, makes him heart-searching with troubles on the ground. It is clear that the subject of the work is based on the influence of the science of stars on human destiny and current events. This study consists of introduction, two chapters and conclusion. Information about Nizami Ganjavi's life and works will be given in the introduction. In the first part, the history of writing of Heft Peyker and the characteristics of the work will be mentioned. In the second part, the subject of the work and the old astrology which is necessary for the analysis of the work; the seven figures corresponding to the word heft on which the work is based; researches about the protagonist Behram-1 Gur will be presented.

Keywords: Nizami Ganjavi, Hamse, Heft Peyker

**ENDERUNLU FÂZIL DİVANI'NDA YER ALAN NAZIM ŞEKİLLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ****Doç. Dr. Mesut Bayram DÜZENLİ**

Siirt Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Talip ÇUKURLU

Siirt Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

ÖZET

19. yy. Divan şiirinin önemli şairlerinden biri de Enderunlu Fâzıl'dır. Asıl adı Hüseyin olan Fâzıl, I. Abdülhamid zamanında devlete isyan edip 1775'te Kaptanıderya Cezayirli Gazi Hasan Paşa tarafından yakalanarak öldürülen Akka muhafızı Zahir Ömer'in torunudur. Fazıl, Akka kalesine bağlı Safed isimli beldede dünyaya gelir. Doğum tarihi kesin olarak bilinmese de 1170 (1756-57) yılı civarında doğduğu söylenebilir. İsyen eden dedesinin idam edilmesi sonrası Gazi Hasan Paşa kendisine sahip çıkarak İstanbul'a saraya gönderir. Fazıl, hükümdarın fermanı ile Enderun'a girer. Bu sıralarda on sekiz on dokuz yaşlarındadır. Fazıl, sarayda kaldığı müddet içinde vaktini boşa geçirmez; ilim ve fen tahsil eder.

Enderunlu Fazıl, Abdülhamid Han zamanında parasız pulsuz ve zavallı bir şekilde saraydan ihraç edilir (H 1198 / M 1783-84). İstanbul sokaklarında on iki yıl kadar perişan ve serseri bir hayat sürer. III. Selim tahta çıktığında kendisine acıklı halini dile getiren kaside arz etmesi sonrası, haccanlık ve Rodos'ta bir tevliyyete kavuşur. Daha sonra haccanlık rütbesiyle Halep defterdarlığına maden-i hümayun emanetine ve buna benzer bazı memuriyetlere tayin olunur. Dokuz ay kadar Erzurum'da bulunan Fazıl, daha sonra İstanbul'a döner. Ancak, hakkındaki şikâyetler sonrası H 1214'te (M 1799/1800) Rodos'a sürülür. Rodos'ta iken gözlerini kaybetmesi sonrası İstanbul'a dönmesine izin verilir. Fazıl, câize alarak geçimini sağlayabilmek için kör ve yatalak iken bile padişaha ve dönemin devlet büyüklerine kasideler sunmuştur. Vefatı, "Göçdü Fâzıl Beg gece ahbâbı nâlân eyledi." mısraının delalet ettiği 3 Zilhicce 1225 (30 Aralık 1810) tarihindedir.

Enderunlu Fâzıl'ın *Hubanname*, *Zenanname*, *Çenginame* ve *Defter-i Aşk* isimli eserleri dışında üzerinde şimdiye kadar bilimsel bir çalışma yapılmamış hayli hacimli bir *Divan*'ı vardır. Yurtiçi ve yurtdışında pek çok nüshası bulunan *Divan*'ın hacimli nüshalarından birisi, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde "NEKTY02819" demirbaş numarasıyla kayıtlı olup 29 Rebiülahir 1248 (25 Eylül 1832) tarihinde istinsah edilmiştir. *Divan*'da bir kısmı Arapça ve Farsça yazılmış olan kaside nazım şekli önemli bir yer tutmakta, ayrıca tarih kıt'ası, gazel ve musammat şeklindeki diğer manzumeler de bulunmaktadır. Bu bildiride, 10 bin beyit civarında bir hacme sahip olan *Enderunlu Fâzıl Divanı*'nda yer alan manzumelerin nazım şekilleri hakkında detaylı bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Enderunlu Fâzıl, Divan, nazım şekilleri, Divan Edebiyatı

**ANADOLU SAHASI İLK DÖNEM TIP YAZMALARINDA HASTALIKLARIN
BELİRTİ VE TEŞHİSİNİN İFADESİNDE RENK ADLARININ KULLANIMI****THE USAGE OF COLOR NAMES FOR THE EXPRESSION OF DISEASES AND
DIAGNOSIS IN FIRST TERM MEDICINE MANUSCRIPTS IN ANATOLIA FIELD****Dr. Öğr. Üyesi Özlem AKBULAK**Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Bölümü, Çanakkale.**ÖZET**

Renkler bir dilin ve kültürün yapısında çok önemli bir role sahip, olmazsa olmaz unsurlardan biridir. Tarih boyunca çeşitli kullanım alanları bulmuş olan renkler toplumların günlük yaşamından tutun da inanç, gelenek görenek, giyim kuşam, coğrafya, mimari, mitoloji, bilim, sanat gibi bütün alanlarında gerek simgesel olarak gerekse soyut-somut anlamda önemli bir yer tutmaktadır. Renkler bazen çeşitli olayları, duyguları, durumları anlatmada kullanılırken bazen de somut anlamda insanı etkileyen konularda daha farklı işlevlerle karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada da renklerin farklı kullanım alanlarından biri olan sağlık/tıp alanı üzerinde durulmuş ve renk adlarının hastalık belirtileri ve teşhisinin ifadesindeki işlevleri konusundaki kullanımları ele alınmıştır. Bu bağlamda Anadolu'da yazılmış olan ilk dönem tıp yazmalarından Ahmedî'nin *Tervîhü'l-Ervâh*, Hekim Bereket'in *Tuhfe-i Mübârizî* ve İshâk Bin Murâd'ın *Edviye-i Müfrefe* adlı eserleri incelenmiş ve bu eserlerde kullanılan renk adları, hastalıkları ifade etme yönündeki ilişkileri açısından değerlendirilmiştir. Günümüz modern tıbbında bile hâlâ vücuttaki çeşitli doku ve organlardaki renk değişimleri; idrar ve dışkıının renginde oluşabilecek değişiklikler; vücutta salgılanan çeşitli sıvıların veya akıntılarının renklerindeki farklılıklar birtakım hastalıkların teşhisinde ipucu niteliği taşıyabilmektedir. Bu açıdan bakıldığında eski dönem tıbbında, bahsedilen bu belirtilerin önemi yadsınamaz.

Eski dönem tıp anlayışına göre insan bünyesi, *kan*, *sevda*, *safra* ve *balgam* denen dört ana öğeden oluşmaktadır ve bu dört öğenin vücuttaki oranları kişilerin mizaçlarını belirlemektedir. İncelenen metinlerde de kişilerin beden renklerinin çeşitli renklere daha yakın olması, kişinin mizacıyla yani bahsedilen bu dört unsurdan birinin baskınlığıyla açıklanmıştır. Bu eserlerde renklerin kişilerin mizaçlarıyla olan ilişkilerine özel bir yer verilmiş ve bu bağlamda sağlık açısından çeşitli çıkarımlar yapılmıştır. Yine gerek insan vücudundaki organ ve dokularda meydana gelen renk değişikliklerinin, gerekse idrar ve dışkıdaki çeşitli renk farklılıklarının çok geniş bir renk adı yelpazesine ayrı ayrı ele alınıp sağlık açısından değerlendirildiği görülmüştür. Bütün bu konular göz önünde bulundurularak, ilgili çalışma kapsamında belirlenen eserlerdeki renk adları taranmış ve tarama sonucunda tespit edilen sözcükler anlam ilişkileri gözetilerek incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dili, Eski Anadolu Türkçesi, Tıp Yazmaları, Renk Adları

ABSTRACT

Colors are one of the sine qua non elements which have a very important role in the structure of a language and culture. Colors, which have found various usage areas throughout history, hold an important place in all fields such as belief, tradition, clothing, geography, architecture, mythology, science and art as well as in the abstract-concrete sense. Colors are sometimes used to explain various events, emotions, situations, and sometimes they come appear with different functions in subjects that affect people in concrete terms. In this study, health/medicine field, which is one of the different usage areas of colors, is emphasized and the usage of color names in the expression of disease symptoms and diagnosis is discussed. In this context, three of the first medical manuscripts written in Anatolia, Ahmedî's *Tervîhü'l-Ervâh*, Hekim Bereket's *Tuhfe-i Mübârizî* and İshâk bin Murâd's *Edviye-i Müfred*e were examined and the color names used in these works are handled in terms of expressing the diseases. Even in today's modern medicine, color changes in various tissues and organs in the body; changes in the color of urine and feces; differences in the color of various fluids or discharges secreted in the body may still be a clue in the diagnosis of a number of diseases. In this respect, the importance of these symptoms which are mentioned cannot be denied in the period of ancient medicine.

According to the old medical perspicacity, the human body consists of four main elements called blood, love, bile and sputum and the proportions of these four elements in the body determine the temperament of the people. In the examined texts, the fact that the body colors of the individuals are closer to the various colors is explained by one's temperament, that is, the dominance of one of these four elements mentioned. In these works, the relations of colors with individuals' temperament are given a special place and in this context, various health implications are made. However, it was observed that both color changes in organs and tissues in the human body and various color differences in urine and feces were handled separately with a wide range of color names and evaluated in terms of health. Considering all these issues, the color names in the works determined within the scope of the study were scanned and the words determined as a result of the scanning were examined considering the meaning relations.

Keywords: Turkish Language, Old Anatolian Turkish Language, Medical Manuscripts, Color Names

من خلال سفره التاريخي تاريخ التراث العربي

- دراسة تحليلية -

د. كرفان محمد احمد

استاذ التاريخ الاسلامي المساعد

عميد كلية التربية الاساسية - جامعة دهوك

ملخص البحث :

تتصدى هذه الدراسة لصورة واحد من اشهر مؤرخي الاسلام في العصر الوسيط الا وهو ابن جرير الطبري (ت 310 هـ / 923 م) ، من خلال المعرفة التاريخية لفؤاد سزكين ، و ما نشر عنه في مصنفه الشهير ، تاريخ التراث العربي ، وبيان المعطيات التي اعتمدها سزكين في توضيح صورة الطبري التاريخية ، وكيفية تعامله مع تنسيق المصطلحات التراثية المتعلقة بعصر ابن جرير ، وابرز ما دونه يراعه من كتب ، كانت لها صدى بارزا بين اوساط المجتمع الاسلامي في العصر الوسيط ولاسيما مصنفه الابرز عند المؤرخين (تاريخ الرسل والملوك او تاريخ الطبري) ، والى اي مدى اثر الطبري في تطور التدوين التاريخي ، وبالتالي تلخيص تلك الصورة السزكينية للطبري بابرار وجهة نظر صاحب الترجمة عن هذا المؤرخ و مدوناته المكتوبة .

مفاتيح الدراسة : الطبري ، سزكين ، التراث العربي ، التاريخ الاسلامي الوسيط

**KIRSAL MİMARİDE ÇEVRESEL TASARIM KARAKTERİSTİKLERİ: ERMENEK
VE KİLİSTRA ÖRNEĞİ**

THE ENVIRONMENTAL DESIGNING CHARACTERISTICS IN RURAL
ARCHITECTURE: CASES OF ERMENEK AND KILISTRA

Prof. Dr. Dicle AYDIN

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi,
Mimarlık Bölümü, Meram/Konya

Doç. Dr. Esra YALDIZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi,
Mimarlık Bölümü, Meram/Konya

ÖZET

Çevreye en az zarar veren, çevrenin sunduğu imkânları en iyi şekilde kullanan yerleşimler, gelecek kuşaklara aktarılacak değerli bir miras niteliğindedir. Tarihi kültürel mirasın bir parçası olarak değerlendirilen kırsal mimarlık ürünleri, bütüncül bir mimarlık anlayışı içinde, kültür, bağlam, işlev, mekan, yapım sistemi bakımından uyumu bünyesinde barındırmaktadır.

Bu nedenle “kırsal mimari” günümüz mimarisi ve kent dokusuna olumlu girdiler sağlamakta, geleneğe ışık tutarak bugün ve gelecek için yol gösterici olmaktadır.

Kırsal mimarlık ürünleri doğal çevre ile uyumlu, çevreden gelen verileri kültür ile harmanlayarak gereksinimler doğrultusunda oluşan ve farklılıkları sergileyen değerler olarak karşımıza çıkmaktadır. Kırsal alanlardaki meskenler; doğal çevre verilerinin (topoğrafya, jeolojik yapı), iklim özelliklerinin, (yağış, hâkim rüzgâr, güneş vb.) ve çevrede bulunan doğal kaynakların (yöreyle özgü yapı malzemesi) belirleyiciliğinde kültürel normlar ile biçimlenmektedir.

Anadolu coğrafyasında farklı kültür ve yere ait, doğayla uyumlu, doğadan aldığı doğaya geri veren, işgücü ve hammadde kullanımında en akılcı yolu seçen mimarsız mimarlık ürünlerinin oluşturduğu özgün kırsal yerleşimler bulunmaktadır. Bu çalışmada iklim yönünden farklı ancak yerin özellikleri bakımından benzerlikler gösteren Ermenek (Karaman) ve Kilistra (Konya) yerleşimleri ele alınmaktadır. Çalışma kapsamında Ermenek ve Kilistra kırsal yerleşimlerinde, (i) yerleşim analizi (topoğrafya, iklim koşulları, peyzaj, jeolojik koşullar), (ii) yapı çevrenin analizi (meskenler arasındaki ilişki) ve (iii) meskenlerin analizi (yapı formu, mekan düzenlemesi, yapı, yapı malzemeleri, termal konfor koşulları, doğal havalandırma vb) niteliksel olarak gerçekleştirilmiş, şematik çizim ve görsellerle desteklenmiştir.

Karasal sert iklim bölgesinde yer alan Kilistra’da arkeolojik kent dokusu üzerinde yer alan meskenler, eğimli bir arazi üzerinde birbirinin komşuluğunda, güneye yönelerek yerleştirilmişlerdir. Ilıman karasal iklimin hakim olduğu Ermenek yerleşkesinde ise

meskenler eğimli olan doğal topoğrafyada, bitişiklik ve çoğu zaman birbirinin kullanım alanını destekler biçimde üst üste gelerek, güneye yönelmişlerdir. Benzer yapı malzemesiyle inşa edilen meskenlerde mekan organizasyonu farklılıklar göstermektedir. Bu bağlamda ele alınan çalışmada, doğal çevre verileri ile uyumlu kırsal yerleşmelerin farklı coğrafi koşullar karşısında iki ayrı yerleşimdeki aynı ve farklı yönleri, ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kırsal mimari, Ermenek, Kilistra

ABSTRACT

The settlements that harm the environment the least and use the opportunities provided in this regard in the best way possible can be regarded as significant heritages to be handed down to next generations. Rural architectural products, which are regarded as the certain elements of historical cultural heritage, possess harmony in terms of culture, scope, function, space and production system within a holistic architectural conception.

Moreover, these products provide positive input to the rural architecture, modern architecture and urban pattern, and they guide the activities of the modern and upcoming times by shedding light on the relevant traditions.

The rural architecture products are the values that are in harmony with the natural environment, that emerge upon certain requirements and with the combination of environmental and cultural data, and that display differences. The residences in rural areas are shaped in accordance with natural environmental data (topography, geological structure etc.), climatic characteristics (precipitation, prevailing wind, sun, etc.) and natural sources around (local construction material), and they are formed through the cultural norms.

The Anatolian geography has unique rural settlements consisting of architectural products from different cultures and places that suit the nature, that recycle what they take from the nature, that choose the most logical way in using the raw material, and that are not produced by architects. This study reviews the settlements of Ermenek (Karaman, Turkey) and Kilistra (Konya, Turkey) which are climatically different but terrestrially similar. It qualitatively performed analyses toward (i)the settlement (topography, climatic conditions, landscape, geological conditions), (ii) built environment (the relationship between the houses) and (iii) houses themselves (construction form, spatial organizations, construction, constructional material, thermal comfort conditions, natural ventilation etc.), which were supported with schematic drawings and visuals.

The houses of the archaeological urban pattern in Kilistra, a settlement area which is located in a severe continental climate zone, are located on an inclined land in a way that they neighbor one another and face south. Regarding the settlement of Ermenek where temperate continental climate is dominant, the houses face south while being positioned adjacent and supporting one another's area of use in an inclined natural topography. Spatial organization shows differences in the houses built by using the same constructional material. Accordingly,

this study reflects the similar and different aspects of rural settlements in two different cases in accordance with the natural environment data and under different geographical conditions.

Keywords: Rural Architecture, Ermenek, Kilistra

MIRRORING MADNESS: SECLUSION OF SUBALTERN IN THIRD SPACE

Assist. Prof. Dr. Nazila HEİDARZADEGAN

Karabuk University

Department of Western Languages and Literatures, Karabuk, Turkey.

Hüseyin İÇEN

Master Student, Department of Western Languages and Literatures

Karabük University, Karabük, Turkey

ABSTRACT

The present paper studies the metaphor of mirror as third space of enunciation in Jean Rhys's *Wide Sargasso Sea* and Sylvia Plath's *The Bell Jar*. Women characters' madness as a result of colonial power namely patriarchy in Esther of *Bell Jar* and imperial approach in Antoinette of *Wide Sargasso Sea* is the result of their fractured sense of identity, response to their dispossession from selfhood, and frightening sense of dismissing culture and sanity. Both female characters are emotionally vulnerable; while Antoinette is economically powerless; internally displaced, who deals with dismissed sexual passion, Esther's suicidal depression is the result of her reaction against the pressures of social conventions and protest against patriarchal power which has contaminated the psychiatric treatment to make female patients obedient wives. Both Esther and Antoinette seek seclusion in mirrors following the loss of their mental health. The looking glass in both novels suggests double identity, madness and deterioration of subjectivity as a result of colonizing power. Mental instability and loss of identity has been interpreted as Bhabhaian third space of enunciation in mentioned novels.

Keywords: Wide Sargasso Sea, The Bell Jar, Mirror, Colonial Power, Identity, Third Space, Women

BASİT ELEKTRİK DEVRELERİNDE AMPULLERİN PARLAKLIĞINA İLİŞKİN 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SAHİP OLDUĞU KAVRAM YANILGILARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH ON DETERMINATION OF THE CONCEPT ERRORS OF 8th GRADE STUDENTS ABOUT THE BRIGHTNESS OF BULBS IN SIMPLE ELECTRICAL CIRCUITS

Nazif DENİZ

Adıyaman Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adıyaman, Türkiye

Şahin UZUNAY

Adıyaman Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adıyaman, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Esra AÇIKGÜL FIRAT

Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Adıyaman, Türkiye

Prof. Dr. Murat AYDIN

Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Adıyaman, Türkiye

ÖZET

Geçmişten günümüze kavram ile ilgili birçok tanımlama yapılmaya çalışılmıştır. Genel anlamda kavram, bireyin zihninde farklı obje, olay ve olgular ile ilgili şema ve şekil oluşmasını temsil eden bir bilgi formudur. Fen eğitiminde birçok kavram soyut olduğundan anlamlı biçimde öğrenilmesi ve öğretilmesi oldukça zordur. Son yıllarda kavram yanlışları fen eğitiminde geniş bir yer tutmaktadır. Araştırmacıların da titizlikle üzerinde durduğu bu durum, öğrenme ortamını son derece olumsuz olarak etkilemektedir. Kavram yanlışlarını gidermek için başta yapılması gereken ilk işlem basamağı öğrencilerdeki kavram yanlışlarını tespit etmektir. Kavram yanlışlarının tespitinde birçok yöntem kullanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, ortaokul fen bilimleri müfredatında yer alan seri ve paralel bağlı elektrik devrelerinde ampul parlaklığına ilişkin öğrencilerin sahip oldukları kavram yanlışlarını tespit etmektir.

Araştırmanın çalışma grubunu Adıyaman İl'inde yer alan bir devlet ortaokulu 8.sınıfında 2019-2020 eğitim öğretim yılının ilk döneminde öğrenimine devam eden gönüllü 72 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak çalışmanın amacına uygun biçimde 3 öğretmen ve 2 uzman görüşüne başvurularak araştırmacılar tarafından hazırlanan 2 sorudan oluşan iki aşamalı bir test kullanılmıştır. Hazırlanan test öğrencilerin cevaplamaları için verilmiş ve cevaplamalarını tamamlayan öğrenciler cevaplarını teslim etmişlerdir. Verilerin analizinde 4 öğrencinin verileri değerlendirme dışı tutulmuştur. Sadece 68 öğrencinin verileri değerlendirmeye alınmış ve yanıt tipleri benzerliklerine göre gruplara ayrılarak frekans ve yüzdelerine ayrılarak tabloya işlendi.

Araştırmanın bulguları, 8. sınıf öğrencilerinin seri bağlı elektrik devrelerinde ampullerin aynı parlaklıkta yanmasının sebebinin tam olarak idrak edemediklerini; bunu elektrik enerjisi paylaşımı ile lambalara düşen enerjide azalma, pozitif kutba yakınlığı lamba parlaklığını artırıcı, negatif kutba yakınlığın ampul parlaklığın azaltıcı, kutuplardan gelen akımının ortada çarpıştığı için ortadaki ampulün parlaklığını artırıcı, akım pilden uzaklaştıkça azalacağından pile daha yakın olan ampulün daha parlak yanacağı gibi yanlışlara sahip olduklarını gösterdi. Aynı duruma eş değer bulgular paralel bağlı elektrik devrelerinde de gözlemlendi. Bu durum öğrencilerin kavramları anlamlı öğrenme yerine genelleme yaparak öğrenmeye çalıştıklarından dolayı kavram yanlışlarına neden olduğunu gösterir. Bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda fen bilimleri öğretmenlerinin seri ve paralel bağlı elektrik devrelerinde ampul parlaklığı konusunu verirken daha önceden öğrenci zihninde oluşmuş kavram yanlışlarını dikkate alarak ve yeni kavram yanlışlarını zihinde oluşturmayacak şekilde öğrenme ortamlarını düzenlemeleri yararlı olacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ampul Parlaklığı, Elektrik Devreleri, Fen Eğitimi, Kavram Yanlışları

ABSTRACT

Many definitions have been made about the concept from past to present. In general, the concept is an information form that represents the formation of schemes and shapes related to different objects, events and phenomena in the mind of the individual. Since many concepts are abstract in science education, it is very difficult to learn and teach in a meaningful way. In recent years, misconceptions have a wide place in science education. This situation, which researchers have meticulously emphasized, has a very negative effect on the learning environment. The first step of the process is to determine misconceptions in the students in order to eliminate misconceptions. Many methods are used in the detection of misconceptions. The aim of this study is to determine the students' misconceptions about bulb brightness in series and parallel connected electrical circuits in secondary science curriculum.

The study group consists of 72 volunteer students attending the 8th grade of a public secondary school in Adıyaman Province in the first semester of the 2019-2020 academic year. As a data collection tool, a two-stage test consisting of 2 questions prepared by the researchers was applied to the opinions of 3 teachers and 2 experts in accordance with the purpose of the study. The test was given for the answers of the students and the students who completed their answers submitted their answers. In the analysis of the data, the data of 4 students were excluded. Data of only 68 students were evaluated and the response types were divided into groups according to their similarities and frequency and percentages were recorded.

The findings of the study indicated that 8th grade students could not fully comprehend the reason why bulbs burn in the same brightness in series connected electric circuits; this is the reduction of energy falling to lamps by sharing electrical energy, proximity to the positive pole, increasing the brightness of the lamp, the negative pole of the bulb brightness decreases, the polarity of the current of the bulb in the middle to increase the brightness of the bulb in

the middle, increasing the distance from the battery closer to the light they showed. Equivalent findings were observed in parallel circuits. This situation shows that students cause misconceptions because they try to learn concepts by generalizing rather than meaningful learning. In line with the findings obtained in this study, it can be said that science teachers should be able to organize learning environments by taking into account the misconceptions that have already occurred in the student mind while giving light bulb brightness in series and parallel connected electrical circuits.

Keywords: Light bulb brightness, Electrical circuits, Science education, Misconceptions.

TARİHİ SİLLE MESCİTLERİ

EVALUATION REGARDING THE HISTORICAL SİLLE MASJIDS

Mehmet Şamil ÖZYURT

Yüksek Mimar, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi,

Mimarlık Bölümü Doktora Öğrencisi, Konya

Prof. Dr. Demet BİNAN

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi

Mimarlık Bölümü, İstanbul

ÖZET

Tarihi Sille Kenti, Konya'nın 8 km Kuzey batısında, Giret Deresinin oluşturduğu vadide, Selçuklu İlçesi sınırları içinde, mahalle olarak yer almaktadır. Günümüzde kamu kurumları tarafından yapılan restorasyon çalışmaları ile tekrar hayat bulan kentin tarihi, Hitit, Frig, Roma, Bizans, Anadolu Selçuklu, Osmanlı ve son olarak Cumhuriyet dönemi izler taşımaktadır. Yaklaşık beş bin yıllık tarihi bulunan Konya ve Sille coğrafi olarak yakın olmalarına bağlı olarak sürekli ilişki içinde olmuşlardır. Tarihi kaynaklarda Konya'da gelişen her olayın Sille'yi doğrudan veya dolaylı olarak etkilediği görülmektedir. Kaya oyma yapılaşmalar ile mimari olarak gelişime başlayan kent, ilk dönem Hıristiyan nüfusun Sille'ye yerleşmesi ile gelişmiştir. Bu dönemde Sille Hıristiyan keşiş ve rahipler için uygun bir ibadet ve inziva yeri olmuştur. Sille'nin Roma-Kudüs hac yolu üzerinde olması nedeniyle 327 yılında İmparator Costantin'in annesi tarafından Sille'ye uğranılmış ve kentin sembolik yapısı olan "Aya Elena Kilisesi" yapımına başlanmıştır. Kent, Konya ile Konya'ya hakim Gevele Kaleleri arasındaki konumu nedeniyle Türklerin 1073 yılında Konya'yı almasının ardından siyasi ve sosyolojik olarak hareketlenmiştir. Bu dönemde Konya'da bulunan Hıristiyan nüfus yoğun olarak Sille'ye göç etmişlerdir. Bu gelişme ile birlikte Sille Rum yerleşimi olmuştur. 19.yy.'a kadar Müslüman nüfus yoğunluğu bulunmayan kentin bu dönem sonrasında sosyo-politik yapısı değişiklik göstermiş ve Müslüman hane sayısında artış olmuştur. Sille'de bulunan yedi adet tarihi mescit yapısı bu tarih aralığına tarihlenmektedir. Osmanlı kaynaklarına göre 14 mahalleden oluşan kentte mescitler buldukları mahallelerdeki nüfus yapısını da göstermektedir. Tarih boyunca herhangi bir baş kaldırma isyan ya da eşkıyalık faaliyetine ev sahipliği yapmamış olan Sille için bilinen tarihte yaşadığı en büyük zarar olarak 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Krallığı arasında Lozan Barış Antlaşması'na ek olarak gerçekleştirilen nüfus mübadelesi olmuştur. Sille'de bulunan gayrimüslim nüfus Yunanistan'a göç ettirilmiştir. Zorunlu göç ile Müslüman nüfus da kenti terk etmiştir. 2000'li yılların başında başlayan restorasyon çalışmaları ile tekrar özgün dokusuna ulaşmaya başlamıştır. Kentte bulunan yedi adet mescit bu kapsamda yerel idarelerce restore edilmişlerdir. Ahşap ve taş işçiliği ile Sille'nin geleneksel mimari özelliklerini gösteren yapılar 19.yy. ikinci yarısına tarihlenmektedir. Ahşap dikmeli, moloz taş

duvar taşıyıcılı yapıların mihrap, minber ve kürsülerinde eğri kesim tekniği ile yapılmış ahşap elemanlar ortak özelliklerdir. İbadete açık olan yapılar, restorasyon çalışmaları ile sağlam duruma gelmişlerdir. Bununla birlikte Venedik Tüzüğü ve ICOMOS ilkeleri doğrultusunda korumanın sürdürülebilirliği sağlanması amaçlanmıştır. Yapılan restorasyon çalışmaları sonrasında koruma durumunu değerlendirmiştir. Süreçte oluşan bozulma durumları uygulama, uygulayıcı, kullanıcı gibi farklı etkenler altında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sille, Kaya Oyma Kilise, Aya Elena Kilisesi, Sille Mescitleri, Konya, Nüfus Mübadelesi.

ABSTRACT

The historical city of Sille is located as a neighborhood in the valley formed by Giret Stream within the borders of Selçuklu District. Its location is eight km away from the northwest of Konya. The history of the city, which has been revived once again through the restoration works conducted by modern public institutions, bears traces from the Hittite, Phrygian, Roman, Anatolian, Seljuk, Ottoman and Republican periods. Konya and Sille have a history of approximately 5000 years and thus have been in close relationships. According to historical sources, every incident that occurred in Konya directly or indirectly affected Sille. The architectural efforts in Sille started with the buildings made of engraved rocks and were developed upon the settlement of early Christian population in Sille. Sille became a suitable praying and seclusion location for the Christian monks and priests in that era. Mother of Emperor Constantin visited Sille in 327 as the city was on the pilgrimage route between Rome and Jerusalem, and the construction of “Hagia Eleni Church”, the symbol of the city, was initiated later. The city became active politically and sociologically after Turks conquered Konya in 1073 due to its location between Konya and major Gevele Castles in Konya. The Christian population in Konya intensively migrated to Sille in that period. Then, Sille became a Greek settlement. The city did not have an extensive Muslim population until the 19th century. However, after the 19th century, sociopolitical structure of the city changed and number of Muslim houses increased. Seven historical masjids in Sille date back to this period. Ottoman sources indicate that the masjids in Sille, which consists of 14 neighborhoods, reflect the populational characteristics of the neighborhoods hosting them. The greatest harm done to Sille, which has not hosted any rebellions, riots or thuggish activities in history, is the population exchange conducted between the Republic of Turkey and Greece Kingdom in 1923 as per the Treaty of Lausanne. The non-Muslim population in Sille migrated to Greece upon the orders. The Muslim population also left the city due to obligatory population. Sille started to gain its authentic pattern following the restoration studies which began in early 2000s. Seven masjids in the city were restored by the local administrators. The architectural works containing woodworking and stone masonry while reflecting the traditional architectural characteristics of Sille date back to the second half of 19th century. The wooden elements that are formed through the curved cutting method on the shrine, pulpit and lectern of the structures with wooden post and rubble wall carrier are the

common items. The buildings that are open to praying were strengthened through the restoration studies. Moreover, the aim was to sustain conservative actions as per the Venice Regulation and the principles of the International Council on Monuments and Sites. The status of conservation was assessed following the restoration activities. The distortions that occurred in this period were evaluated considering different factors such as practice, operator or user.

Keywords: Sille, Rock Engraving, Church, Hagia Eleni Church, Sille Masjids, Konya, Population Exchange.

UŞAK İLİ DEMİR İÇERİKLİ KİLİN SERAMİK SIRLARINDA RENKLENDİRİCİ OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI

THE INVESTIGATION ON THE POSSIBLE USE OF IRON CONTAINED CLAY IN USAK AS A COLOURING IN CERAMICS GLAZES

Öğr. Gör. Esra KÖSEAYDIN GÜL

Uşak Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi,
Seramik Bölümü, Merkez, Uşak

ÖZET

Çalışmada Uşak ilinin Kaşbelen köyü yakınlarından temin edilen demir içerikli kilin seramik sırlarında boya olarak kullanılabilirliği incelenmiştir. Farklı miktarlardaki malzeme, şeffaf sır içerisine renklendirici olarak doğrudan kullanılmıştır. Sırlar deneme tabletlerine daldırma yöntemi ile uygulanmış ve 1000 °C’de fırınlanmıştır.

Bu denemelerden sonra Uşak iline ait demir içerikli kilin nihai üründe hiçbir probleme ve hataya yol açmaksızın sır reçetelerinde boya olarak kullanılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Seramik, Sır, Seramik Boya

ABSTRACT

In the study, the usability of iron containing clay obtained from the vicinity of Kaşbelen village of Uşak province as a paint in ceramic glazes was investigated. Different amounts of material were used directly as a colorant in transparent glaze. Glazes were applied to the tablets by immersion method and fired at 1000 ° C.

After these experiments, it is thought that the iron-containing clay of Uşak can be used as a colorant in glaze recipes without causing any problems and faults in the product.

Keywords: Ceramic, Glaze, Ceramic Pigment

**HASAN ALİ TOPTAŞ'IN “BENİ KÖR KUYULARDA” ADLI ROMANINDA
BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİĞİN İZLERİ****TRACES OF MAGICAL REALISM IN HASAN ALİ TOPTAŞ'S “BENİ KÖR
KUYULARDA”****Öğr. Gör. Dr. Zehra ERGEÇ**

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Türk Dili Bölümü, Merkez, Kilis.

ÖZET

1920’li yıllarda resim sanatıyla ilgili bir terim olarak ortaya çıkan büyülu gerçekçilik, daha sonra edebî alana da sıçrar. Edebî sahada Latin Amerika’da doğan ve gelişen büyülu gerçekçilik akımı, zamanla diğer ülkelerin edebiyatında da etkisini göstererek geniş bir yayılma alanına kavuşur. Büyülu gerçekçilik anlayışıyla kaleme alınan metinlerde, olağanüstü durum ve olaylardan, masallardan, efsanelerden faydalanılır ve bu unsurlar anlatıldığı metnin bağlamında gerçekçi öğelerle iç içe yer alır. Doğüstü, masalımsı, fantastik olay ve karakterler gerçekçi bir dille yansıtılır ve eserlerdeki kurgu kişileri tanık oldukları her durumu olağanmış gibi karşılar. Bu anlatım biçiminde ironik unsurlar, gerçeklikle gerçeküstülüğün birbiriyle çatışmadan ilerlemesini sağlar. Gerçekliğini sorgulayabileceğimiz olay ve durumlar kurgunun içerisinde kusursuz biçimde işlenir.

Hasan Ali Toptaş’ın “Beni Kör Kuyularda” adlı romanında olağanüstü durumlar Ankara’nın bir gecekondu mahallesinde gündelik hayatın sıradanlığı içinde barınır. Romanda gerçek-hayali, olağan- olağanüstü, doğal- doğüstü gibi zıtlıklar birbirleriyle uyum içinde bir arada yer alır.

Bu çalışmada, büyülu gerçekçiliğın doğuşu ve gelişmesi kronolojik olarak ele alınarak edebî eserlerde görülen özelliklerine değinilecek ve büyülu gerçekçilik akımının Hasan Ali Toptaş’ın “Beni Kör Kuyularda” adlı romanındaki izleri tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Büyülu Gerçekçilik, Beni Kör Kuyularda, Hasan Ali Toptaş.

ABSTRACT

Magical realism, which emerged as a term related to the art of painting in the 1920s, later spread to the literary field. The movement of magical realism was born and developed in Latin America in the literary field, has gained a wide span of influence in the literature of other countries. In the texts written under the influence of magical realism, extraordinary situations and events, tales, legends are utilized and these elements are intertwined with realistic elements in the textual context. The supernatural, fairy-tale, fantastic events and characters are reflected in a realistic fashion, and the fictional characters in the texts experience every situation as unexceptional happenings. In this form of narrative, the ironic elements enable the real and the surreal to proceed without conflict of interests. The events and situations in which we can question the reality are processed perfectly in the fiction.

In Hasan Ali Toptaş's novel "Beni Kör Kuyularda, extraordinary situations are experienced in the mediocrity of everyday life in a slum of Ankara. In the novel, contrasts such as real-imaginary, ordinary-extraordinary, natural-supernatural coexist in harmony with each other.

In this study, the birth and development of magical realism will be discussed in a chronological order; its features in literary works will be highlighted; and the traces of magical realism in Hasan Ali Toptaş's novel "Beni Kör Kuyularda" will be determined.

Keywords: Magical Realism, Beni Kör Kuyularda, Hasan Ali Toptaş.

**POSTMODERNİST EDEBİYATIN İZLERİ IŞIĞINDA GÜNER SÜMER'İN
HİKAYELERİNE BİR BAKIŞ****A VIEW TO GÜNER SÜMER'S STORIES IN THE LIGHT OF THE TRACES OF
POSTMODERNIST LITERATURE****Ayşenur AKIN**Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı
Anabilim Dalı**ÖZET**

Önceleri felsefî bir terim olarak kullanılan “postmodernizm” tabiri İkinci Dünya Savaşı ve işgal yıllarının getirdiklerinden payını alarak yeni arayışlar içerisinde olan insanın aktüalitesinde de önemli bir yer edinmiştir. Pek çok araştırmacı tarafından üzerinde ittifak edilen “postmodernizm” akımı modernizme tepki olarak doğmuştur. Bu akımın dönemsel seyirinden önce kelimenin etimolojisine bakmakta fayda vardır. Ön ek olarak bilinen “post” ile “modern” kelimesinden müteşekkil olan postmodernizm kavramı “moderden sonrası, modernin ötesi” gibi anlamlara gelmektedir. Toplumda yaşanan dönüşümler neticesinde 1960’lı yılların politik olaylarının yazın hayatına da sirayet etmesi postmodernist akıma ivme kazandırmıştır. Böylece yeni dünya düzeninin inşâ edilme sürecinde toplumun siyasî-politik devinimi, kültür, mimari, fotoğraf ve edebiyat gibi muhtelif alanlarda kendisini göstermiştir. Güner Sümer’in 1963-1977 yılları arasında etkin yazın hayatını sürdürmesi hikayelerini bu izlekte incelememize imkan tanır. Güner Sümer’in seçtiğimiz hikayeleri ışığında döneminde etkin olan anlayışın panoramasına dair görüş geliştirdik; postmodernizmin yansımalarını hikayeleri vasıtası ile değerlendirmiş olduk.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, Güner Sümer, Edebiyat, Hikaye**ABSTRACT**

The term “postmodernism”, which was formerly used as a philosophical term, has gained an important place in the actuality of the people who are searching for new ones by taking their share of the Second World War and the years of occupation. The trend of “postmodernism”, which has been allied by many researchers, was born in response to modernism. It is useful to look at the etymology of the word before the periodic course of this trend. The concept of postmodernism, which consists of the term “post” and “modern meaning”, which is known as prefix, means post-modern, beyond modern; As a result of the transformations in the society, the political events of the 1960’s spread to the literature also accelerated the postmodernist movement. Thus, while the political movement of the society, culture, architecture, photography and literature has shown itself in various fields during the construction of the new world order, Güner Sümer's active writing life between 1963-1977 allows us to examine the stories in this context. In the light of the selected stories of Güner Sümer, we developed an insight into the panorama of the understanding that was active in the period; we have evaluated the reflections of postmodernism through their stories.

Keywords: Postmodernism, Güner Sümer, Literature, Story

ÇİZGİ FİLM VE ANİMASYONLARDA MOBİNG VE MOTİVASYON

MOBING AND MOTIVATION IN CARTOONS AND ANIMATIONS

Türkçe Öğretmeni Öznur İŞGÖREN

İstanbul Aydın Üniversitesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi,

Oruçgazi Ortaöğretim Okulu

ÖZET

Günümüzde eğitim asal derslerin uzmanı tarafından öğrenene aktarılmasıyla biten bir eylem olmaktan çıkmış, küreselleşen dünyada evrensel ufka ulaşmayı amaçlayan bireyler yetiştirmek üzere yeni görüşler ve programlar geliştirmeye başlanmıştır. Eğitimin amacı her zaman bireyin evrensel ufka ulaştırmak olmasına rağmen son yıllara kadar bu çok mecburiyet hissettirmemiştir. Küreselleşen dünya insan ve toplum yaşamında çok ciddi değişiklikler yapmış, yaşam biçimleri farklı ihtiyaçlara mecbur kalmıştır. Bireyler bu ihtiyaçlar karşılanırken farklı rekabet biçimleri ve çeşitleriyle de uğraşmak zorunda kalmışlardır. Rekabet insanın kendi kendisiyle olan insanın insanla olan ve ait olduğu kurum kuruluş veya toplumların birbirileriyle olan ortamlarında çağın getirdikleriyle yapılmaya başlanmıştır. Bunların başında teknolojinin avantaj ve dezavantajları gelmektedir. Teknolojinin inkâr edilmez gerçeklerinden biriside eğitime rakip olduğu çeşitli alanlardır. Geniş bir hedef kitleye sahip olan çizgi film ve animasyon sektörü gerek olaylar zinciriyle gerek kahraman ve karakter rolleri ile çocuklara adeta bir sosyal öğrenme ortamı hazırlamakta onları bilişsel, duyuşsal ve davranışsal açılardan etkilemektedir. Gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri pek çok olayı çizgi film ve animasyonlarda izleyen çocuklar, anne baba ve eğitimciler tarafından doğru yönlendirilmezlerse izlenimlerde ki olağanüstülüklerden etkilenerek ve yanlış bakış açısıyla doğrudan uzaklaşabilirler. Eğitim fakültelerinin özellikle Türkçe öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği gibi, çizgi film ve animasyonları programları alarak eğitimde kullanmaları gerekir. Çizgi film ve animasyonlarda ki olaylar zinciri içerisinde gerçekleşen akran zorbalığı çeşitli mobingler karşısında ki tutum ve davranışları çocuğa eleştiriler bakış ile doğru ve yanlışları gösterilmeli, kişilik gelişiminde bu tip taarruzlara karşı ne yapmaları gerektiği konusunda yönlendirilmelidir. Bireyin meslek hayatına yansiyacak olan inanç ve tutumları açısından öğretmen adayları hedef kitesinin ilgi alanlarını tespit ederek bireyde çalışma azmini, disiplinini, sabrını, araştırmacılığını vb. özelliklerini geliştirerek motivasyonunu yüksek tutmasını öğretmelidir. Çalışma da doküman analizi ve içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Aynı zamanda çalışmada beş yerli ve beş yabancı çizgi film ve animasyona yer verilmiştir. Çizgi filmler incelenen konular ise; eğitim, mobing, akran zorbalığı ve motivasyon bağlamında incelenmiş ve bu doğrultuda araştırılmıştır.

Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye olarak Türk Dil Kurumu'nda tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2019)

Eğitim, toplumsal bir süreçtir. Eğitimin temel işlevi toplumsal yaşamın ürünü olan kültürü yeni kuşaklara aktarmaktır. Öyle ise, eğitim hem kökeni, hem de işlevi bakımından toplumsal bir olgudur. Eğitimin içeriğinin toplumdan topluma farklılık ve çeşitlilik göstermesi, her toplumun kendi coğrafyasında ürettiği sosyal, siyasal ve ekonomik değerlerinin yani kültürünün farklılığından ileri gelmektedir. Eğitim, toplumsal bir kurum ve toplumda gerçekleşen bir süreç olduğuna göre, eğitimin toplumsal temellerini inceleyen bilim dalı, sosyolojinin bir alt dalı olan Eğitim Sosyolojisidir. Başka bir anlatımla, Eğitim Sosyolojisi, eğitim ile toplum ve toplumun diğer kurumları arasındaki işlevsel ilişkileri inceler (ASLAN, 2011).

Bireyin yaşam boyu öğrenmesi ve bu bilgileri hayatı boyunca kullanmasına eğitim denilmektedir. Kişide istendik davranışının oluşumuna etki eden faktörlerin (öğrenme, öğretme) bütününe eğitim adı verilebilir. Nesilden nesile aktarılan bilgiler, toplumsal bir eğitimidir. Mobing, ast veya üst pozisyonda olan bir meslektaş, sistematik bir biçimde, agresif ve tekrarlayıcı eylemlerle yıldırma süreci olup ciddi sosyal, psikolojik ve psikosomatik sorunlara yol açan bir fenomen olarak tanımlanmaktadır. İşyerinde mobingin nedenlerine yönelik araştırmalar, psiko-sosyal iş ortamı ile kişilik ve bireysel özellikler olmak üzere iki ana konuya odaklanmaktadır (Akt: Ançel, 2012).

Anahtar Kelimeler: Mobing, Motivasyon, Çizgi Film, Animasyon

ABSTRACT

Today, education has ceased to be an action that ends with the transfer of prime courses to the learner by the expert, and new ideas and programs have been started to train individuals aiming to reach the universal horizon in the globalizing world. Although the aim of education has always been to reach the universal horizon of the individual, this has not been felt until the last years. The globalizing world has made serious changes in human and social life, and life styles have been compelled to different needs. Individuals have to deal with different forms and types of competition while meeting these needs. Competition has started to be made with the things brought by the age in the environment of the human being with the human being and the institutions, organizations or societies with which each other belongs. The advantages and disadvantages of technology are the most important ones. One of the undeniable realities of technology is that it rivals education. The cartoon and animation sector, which has a broad target audience, prepares a social learning environment for children both through the chain of events and hero and character roles and affects them cognitively, affectively and behaviorally. Children who watch many events that they may encounter in real life in cartoons and animations may be directly distracted by the wrong point of view and affected by the extraordinariness of the impressions if they are not directed correctly by parents and educators. The faculties of education should take cartoons and animations, especially Turkish teaching and classroom teaching, and use them in education. Behaviors and peer bullying in cartoons and animations should be guided to the child with criticism, right and wrong, and should be guided about what they should do in the development of

personality. In terms of the beliefs and attitudes that will be reflected in the professional life of the individual, the prospective teachers determine the areas of interest of the target audience and determine the determination, discipline, patience, research and so on. should keep motivation high. Document analysis and content analysis method were used in the study. Five domestic and five foreign cartoons and animations were also included in the study. Cartoons are examined; education, mobbing, peer bullying and motivation.

Helping children and young people to acquire the knowledge, skills and insights necessary to take their place in community life, to develop their personalities, directly or indirectly, in and out of school, and training. (TDK)

Education is a social process. The main function of education is to transfer culture which is the product of social life to new generations. If so, education is a social phenomenon both in origin and function. The diversity and diversity of the content of education from society to society stems from the diversity of the social, political and economic values, that is, the culture that each society produces in its own geography. Since education is a social institution and a process that takes place in society, the science which examines the social foundations of education is the Sociology of Education, which is a sub-branch of sociology. In other words, Sociology of Education examines the functional relationships between education and society and other institutions of society. (LION, 2011)

An individual's lifelong learning and the use of this information throughout his life is called education. The factors that affect the formation of the desired behavior (learning, teaching) can be called education. The information transmitted from generation to generation is a social education. Mobbing is defined as a phenomenon that leads to serious social, psychological and psychosomatic problems, which is a process of intimidation by aggressive and repetitive actions systematically in a subordinate or a senior position. Research on the causes of mobbing in the workplace focuses on two main topics: psycho-social work environment and personality and individual characteristics (Act: Ançel, 2012).

Keywords: Mobbing, Motivation, Cartoon, Animation

KAYNAKÇA

Aslan, A. K. (2001). Eğitimin toplumsal temelleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5, 16-30.

Ançel, G. Mobing In Workplace: The Personal Structure Of Vıctım and The Triple Drama Of Karpman Workplace Mobbing: Personality Of Vıctım And Karpman's Triangle Drama.

TDK, Güncel Türkçe Sözlük. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>

DİL GELİŞİMİ AÇISINDAN ÇİZGİ FİLM VE ANİMASYONLAR**CARTOONS AND ANIMATIONS IN TERMS OF LANGUAGE DEVELOPMENT****Türkçe Öğretmeni Şeyma DOĞAN**

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Aydın Üniversitesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

ÖZET

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de okullardaki eğitime rakip olan çizgi film ve animasyon sektörü gerek yerli yapım gerek yabancı yapım ürünler ile eğitim çağındaki geniş bir kitleye hâkim olmaktadır. Ivan Illich'in "Okulsuz Toplum" adlı eserinde eğitimdeki başarıyı engelleyen faktörlerden birini de müfredat olarak görmektedir. Hızla gelişen ve çağı etkileyen yenilikleri müfredata almadığımız takdirde eğitimdeki sorunlara devam etmiş olunacaktır. Eğitim fakülteleri, bu gelişmeleri ve yenilikleri YÖK ve MEB ile birlikte takip ederek, eğitimdeki planlamayı hızlandırmalıdır. Okul-aile ve sosyal ortam olan çevre saç ayağında gerçekleşen eğitimin hepsine hâkim durumda olan çizgi film ve animasyonlar çocuğun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal açıdan gelişimini etkilediği gibi dilsel açıdan gelişimini de etkilemektedir. Teknolojinin hızlı gelişimi ve yayılımı eğitimdeki hedeflenen pek çok beklentiye engellemeye başlamıştır. Okullar ve aileler, çocukta okuma alışkanlığını beklenen hedefe ulaştıramamışken, çizgi film ve animasyon sektörü bu sorunu daha da artırmıştır. Bu durumda çocuktaki dilsel gelişimi sağlayabilmek için özellikle Türkçe öğretmenliği ve bütün öğretmen adayları/öğretmenler, hedef kitlesi olan çocuklar ile birlikte bu sektörün ürünlerini takip etmeli ve eleştirel bir yaklaşımla uygulama ve etkinlikler düzenlemelidir. İnovasyon çağında robotik, tekno kodlama gibi pozitif bilimlere yönelik çalışmaların artması, dil gelişimi ve iletişimi hafifletmeye başlamıştır. Bireyin toplum içinde yer edinmesi, problem çözme becerilerini geliştirmesi, evrensel ufka ulaşması, kendini ifade edebilmesi ve iletişim kurmasına bağlıdır. Birey, yaşamdaki mutluluğunu ancak sosyal iletişim, yani kendini ifade ettiği dil becerisiyle sağlar.

Bu çalışmada yerli ve yabancı çizgi film ve animasyonlarda geçen söylem, slogan, kalıp ifadeler, vecizeler, atasözleri ve deyimler tespit edilerek olaylarla fonksiyonel ilişkisi, dilsel gelişim açısından incelenmiştir. Çizgi film ve animasyonların ikinci kademedeki beklenen soyut düşünme becerilerinin gelişmesi açısından da ne denli faydalı olup olmadığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışmada doküman incelemesi kullanılmış ve bulgular içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Çocukların dil gelişimini sağlayabilmek için eğitim ve öğretim sürecinde bu filmlerin nasıl kullanılabileceğine yönelik etkinlikler tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dil Gelişimi, Eğitim, Animasyon.**ABSTRACT**

As in the rest of the world, the cartoon and animation sector, which rivals education in schools in our country, dominates a wide audience of education age with both domestic and

foreign production products. In Ivan Illich's *Schoolless Society*, he sees one of the factors that hinder the success of education as a curriculum. If we do not include the rapidly developing and influencing innovations in the curriculum, problems in education will continue. The faculties of education should accelerate the planning in education by following these developments and innovations together with Higher Education Institution and Ministry of Education. Cartoons and animations, which dominate all the education in the environment, which is the school-family and social environment, affect the child's cognitive, affective and behavioral development as well as linguistic development. The rapid development and dissemination of technology has begun to hinder many targeted expectations in education. While schools and families could not achieve the expected reading habits in children, the cartoon and animation sector increased this problem even more. In this case, in order to ensure the linguistic development of the child, especially Turkish teacher and all teacher candidates / teachers should follow the products of this sector together with the target audience and organize practices and activities with a critical approach. In the age of innovation, increasing number of studies aimed at positive sciences such as robotics and techno coding has started to ease language development and communication. The individual's place in society depends on his / her problem solving skills, reaching the universal horizon, expressing himself / herself and communicating. The individual provides his / her happiness in life only through social communication, in other words his language skills.

In this study, discourse, slogans, stereotypes, aphorisms, proverbs and idioms in domestic and foreign cartoons and animations are identified and their functional relationship with events is examined in terms of linguistic development. It has been tried to determine whether cartoons and animations are useful for the development of abstract thinking skills expected in the second stage. Document analysis was used in the study and the findings were evaluated by content analysis. In order to ensure the language development of children, activities were designed for how these films can be used in the education and training process.

Keywords: Language development, education, animation.

KAYNAKÇA

Kayhan, N. (2015). Medyadaki Şiddet Kültürünün Çocuklara Etkisi ve Mağduriyetler. *Toplum Bilimleri Dergisi*, 9(18), 61-91.

Demirbaş, M., & Yağbasan, R. (2005). Sosyal Öğrenme Teorisine Dayalı Öğretim Etkinliklerinin, Öğrencilerin Bilimsel Tutumlarının Kalıcılığına Olan Etkisinin İncelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 363-382.

Bulduklı, Y. (2019). Eleştirel Çalışmalarda Nitel Araştırma Yöntemi Olarak Gömülü Teori. *Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 1-14.

Şimşek, H. (2009). Eğitim Tarihi Araştırmalarında Yöntem Sorunu. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(1), 33-51.

ORTAOKUL DERS KİTAPLARINDA BİLMECELERİN YERİ**Doç. Dr. Rezan KARAKAŞ**

Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Siirt/Türkiye

Mustafa CEYHANYüksek Lisans Öğrencisi, Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi ABD,
Siirt/Türkiye.**ÖZET**

Nesre dayalı türlerden olan bilmeceler, birçok milletin kültüründe eğlenmek, hoş vakit geçirmek için ya da diğer bir yandan bilgide, muhakeme etmede, zekâda ön plana çıkma amacıyla söylenmektedir. Ayrıca halk bilmecesinin bir söyleme usulü ve geleneği de vardır. Bilmece soran karşısındakine düşünmesi ve çözmesi için zaman, gerektiği durumlarda ise ipuçları verir. Cevap bilindikten sonra ya da soran kişi bilmecenin cevabını söyleyince yeni bilmeceye geçilir. Bilmece sormaya genellikle yaşça büyük olan başlar.

Bilmece sorma etkinliği en az iki kişiyle oynanan bir tür zekâ oyunudur. Bilmece sorma becerisi olan çocukların iletişim kurma becerilerinin de gelişebileceği iddia edilebilir. Bilmeceler, çocukların zihinsel, bilişsel ve dilsel becerilerin geliştirilmesinde mihenk taşı olarak kullanılabilir.

Çocukların en çok karşılaştığı basılı materyallerden biri ders kitaplarıdır. Çocuklar ders kitaplarında birçok metinle karşılaşmaktadır. Bundan dolayı ders kitapları hazırlanırken belirli ölçülere dayanmalı; dayandığı ölçülere uygun şekilde öğrencilerin eline geçmelidir. Eğer ders kitaplarında hassas davranılmazsa öğrenciler gelecek sınıflardaki derslere yeterince hazırlanmayabilir, okuma zevki oluşmayabilir veya okuma onun için bir alışkanlık durumuna gelmeyebilir.

Ders kitaplarında birçok türde metinler yer almaktadır. Bunların başında hikâyeler ve masallar gelmektedir. Ancak anonim türlerden biri olan bilmecelere de ders kitaplarında yer verilmelidir. Çünkü bilmeceler çocukların dikkatini çekebilmekte, onların metne karşı ilgisini artırabilmektedir. Bu nedenden ötürü bu çalışmamızda ortaokul ders kitaplarında bilmecelerin ne kadar yer aldığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Ders kitapları öğretmenler için harita, öğrenciler için ise bir nevi kılavuz niteliğindedir. Bu araştırmada 2019-2020 eğitim-öğretim yılına ait ortaokul düzeyindeki ders kitapları incelenmiştir. Matematik, fen bilgisi, Türkçe ve Sosyal Bilimler derslerine ait toplam otuz iki kitap çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Bunlar arasında sadece üç (3) kitapta bilmece türüne yer verildiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular özel yayınevlerine aittir. MEB yayınlarına ait hiçbir ders kitabında bilmecelere rastlanmamıştır. Bu çalışmada MEB yayınlarına ait kitaplarda da bilmecelere yer verilmesi gerektiği düşünülmekte ve bilmecelerin yer alabileceği konularla ilgili tespitlerde bulunmaktadır. Çalışmada çeşitli ders konularına uygun ders kitaplarında yer alabilecek bilmece örneklerine de verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilmece, Ders, Kitap, Ortaokul, Halk Edebiyatı

HACAMAT İLE İLGİLİ RİVAYETLERİN TAHLİLİ

ANALYSES OF NARRATIONS ABOUT HAJAMAT

Dr. Öğr. Üyesi Halil KAYA

Hakkari Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi,

Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Hakkari / Merkez.

ÖZET

Bu makalenin gayesi; aslı (temel) hadis kaynaklarında yer alan ve özellikle tıp alanına dair “hacamat” = “phlebotomy (flebotomi)” ile ilgili rivayetlerin tespit edilip bir araya getirilmesi ve bir bütünlük içerisinde değerlendirilmesidir. Tarihçesi çok eskilere dayanan hacamat Hz. Peygamber’in döneminde de yaygın olan bir tedavi yöntemi idi. Nakledilen rivayetlerden de anlaşıldığına göre Hz. Peygamber, bizzat hacamat yaptırmış ve tavsiye de etmiştir. Konuyla ilgili haberlere gelince genellikle hadis kaynaklarının “TIB” bölümünde geçmekte; ayrıca bazı rivayetlerin tababet dışındaki diğer konuları da içermesi hasebiyle diğer bölümlerde de rastlanmaktadır. Bu rivayetlerin bir kısmında taksir/kısaltmaya gidildiği müşahede edilmiştir.

Bu çalışmada hacamat ile ilgili rivayetler, dört başlık altında işlenmiştir. Bunlardan biri, genel anlamda hacamat yaptırmanın şifa kaynağı olduğunu ifade eden haberleri ihata etmektedir. İkincisi Belli vakitlerde/günlerde yapılmasını tavsiye eden rivayetleri kapsamaktadır. Üçüncüsü ise bazı vakitlerde yapılmasını tavsiye edilmeyen rivayetleri içermektedir. Dördüncü başlıkta ise Hz. Peygamber’in bizzat hacamat yaptırdığına dair haberlere yer verilecektir. Hacamatla ilgili en çok İbn Abbas’tan olmak üzere, Câbir b. Abdillâh, Şa‘bî, Ebû Hureyre, Enes b. Malik, Selma (Hz. Peygamber’in hizmetçisi), Ümmü Seleme (Hz. Peygamber’in eşi), Ma‘kal b. Yesâr, İbn Ömer, Abdullah b. Buhayne, Hz. Ali, Ebû Kebşe el-Enmârî, Abdurrahman b. Ka‘b b. Malik, Abdurrahman b. Osman et-Teymî ve Abdullah b. Cafer gibi farklı birçok sahâbeden farklı rivayetler nakledilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Hz. Peygamber, Şifa, Tedavi, Hacamat**ABSTRACT**

The purpose of this article; The origin of the (basic) hadith sources and especially in the field of medicine “hacamat” = “phlebotomy fle (phlebotomy)” is to identify and combine the rumors and evaluate them in an integrity. History is based on very old hacamat Hz. It was a common treatment in the period of the Prophet. According to the rumors that the transplanted Prophet. The Prophet himself had a hajama and recommended it. When it comes to news, it is usually mentioned in the “TIB” section of the hadith sources; In addition, some rumors include other subjects other than medicine because of the other sections are also encountered. It has been observed that in some of these narratives it was observed that taxation / abbreviation was applied.

In this study, rumors related to hacamat have been processed under four headings. One of them reveals the news that making the pilgrimage in general is a source of healing. The latter includes rumors that advise you to do it at certain times. The third includes rumors that are not recommended at some times. In the fourth title Hz. There will be reports that the Prophet himself had a hacamat. In the case of Jabir b. Abdillah, Sha'bi, Abu Hurayrah, Enes b. Malik, Selma (servant of the Prophet), Umm Salaam (wife of the Prophet), Ma'kal b. Yesar, Ibn Omer, Abdullah b. Buhayne, Hz. Ali, Abu Kebse al-Enmari, Abdurrahman b. Ka'b b. Malik, Abdurrahman b. Osman et-Teymi and Abdullah b. Many rumors have been transferred from many different companions such as Jafar

Keywords: Hadith, Prophet, Healing, Treatment, Hacamat

HADİS KAYNAKLARINDA CÜLEYBİB KISSASI

JULAYBIB STORY IN HADITH SOURCES

Prof. Dr. Ali KUZUDİŞLİ

Gümüşhane Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Merkez,
Gümüşhane

ÖZET

İslam'ın Medine döneminde ilk gençlik çağlarında olan Cüleybîb adlı sahabi, rivayetlerde kısa boylu ve çirkin yüzlü biri olarak tavsif edilir. Bu fiziksel özelliğinin yanı sıra kadınlarla sohbet etmekten hoşlanmak gibi kötü görülen bir huya sahip olduğundan da söz edilir. Bazı rivayetlerde onun, zina etmek için Hz. Peygamber'den izin istediği, Hz. Peygamber'in ona annesini, kız kardeşini ve teyzesini hatırlatarak, onların bu günahı işlemeleri durumunda bunu nasıl karşılayacağını sorduğu ve bu yanlış istekten vazgeçirdiği anlatılır. Yine rivayetlere göre, farklı bir zamanda Hz. Muhammed (s), Ensar'dan bir aileye Cüleybîb için dünürücü gider. Ailenin gönlü olmamasına rağmen, talip olunan kız, Hz. Peygamber'in isteğine saygısından dolayı evlenmeye razı olur. İki genç evlenir ve Hz. Peygamber kıza, hayırlara gark olması ve yaşamı boyunca hiç sıkıntı çekmemesi dileklerini içeren bir dua eder. Aradan zaman geçer, Hz. Peygamber'in önderliğinde Müslümanlar bir sefere çıkarlar. Savaşın sonunda Hz. Peygamber, ashabına kayıpları olup olmadığını, Cüleybîb'i neden göremediğini sorar ve savaşta ölenleri kontrol etmelerini emreder. Cüleybîb'i aramaya gidenler, onun cesedini yedi müşrik cesedinin yanında bulur. Anlaşıldığına göre o, yedi kişiyi öldürmüş, sonra da orada şehit düşmüştür. Hz. Peygamber onun şehadetine ve kahramanlığına çok duygulanır. Onun cansız bedenini kucağına alır ve defnedinceye kadar da bir yere bırakmaz. Bu arada birçok kere, o bendendir ben de ondanım, der.

Cüleybîb'le ilgili yukarıda özetlenen rivayetler geçmişte ve günümüzde birçok değerlendirmelere konu edilmiş; ahlak, edep ve kahramanlıkla ilgili kitaplarda bu kıssaya atıflarda bulunulmuştur. Cüleybîb, bazı rivayetlerde çirkin yüzlü biri olarak nitelendirildiğinden dolayı bu hikâyeye, İslam'ın engellilere bakışıyla ilgili araştırmalara da konu olmuştur. Cüleybîb kıssasının da referans gösterilerek yapılan değerlendirmelere göre engellilerin saygınlığı Hz. Peygamber dönemi İslam toplumunda korunmuş, asla örselenmemiş veya normal bir insanın saygınlığından daha aşağıda bırakılmamıştır; engellilere yönelik bu insanî uygulamalar insan haklarını konu alan beyannamelerden çok önce hayata geçirilmiştir.

Bu tebliğde Cüleybîb kıssasına temel olan rivayetlerin tahrir ve tahlili yapılacak, kıssanın modern dönemde yapılan çalışmalarda nasıl değerlendirildiği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Cüleybîb kıssası, Engelli, Metin tenkidi

ABSTRACT

The companion named Julaybib, who lived in the early ages of Islam in the Medina period, is described as a short and ugly face in the narrations. In addition to this physical feature, it is also mentioned that it has a bad attitude such as enjoying chatting with women. In some narrations mentioned that he asked permission from The Prophet for adultery but The Prophet did not permit him reminding of his mother, sister and aunt, and asking what would he does if they had committed adultery, and finally discouraged him from this wrong request in this way.

According to some narrations, The Prophet went to a family from Ansar to ask their daughter for Julaybib to marry. Despite the family reluctance, their daughter was willing to marry because of the respect of the Prophet. Finally, two young people married, and The Prophet prayed to the girl, wishing her good deeds and never having trouble during her all life. Later, under the leadership of the Prophet, Muslims set out for a jihad. At the end of the war The Prophet asked his companions whether they were missing, saying why he could not see Julaybib, and ordered them to control those who had died in battle. Those who went looking for Julaybib found his body next to the seven infidel death bodies. It appeared that he had killed seven people and then died as a martyr. The Prophet was very touched by his martyrdom and heroism. He took his lifeless body in his arms and did not leave it until he buried, saying many times: “He is from me and I am from him.”

The narrations outlined above about Julaybib have been the subject of many evaluations in the past and present; this story has been cited in the books about morality, decency and heroism. Since Julaybib is described as an ugly face in some narrations, this story has also been the subject of research on Islam's view of the disability. According to the evaluations referring to the story of Julaybib, the respectability of disabled people was preserved in Islamic society at the period of the Prophet, without distortion or leaving below the dignity of a normal person; these humanitarian practices for the disabled people have been implemented long before the declarations on human rights.

In this paper, the narrations about Julaybib story and how this story was evaluated in the modern period studies will be analyzed.

Keywords: Hadith, Julaybib story, Disabled people, Text criticism

**OKULLARDAKİ GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN
FARKINDALIĞI, OLASI MÜDAHALE BİÇİMLERİ VE BAZI ÖNLEMLER****TEACHER AWARENESS ON NOISE POLLUTION IN SCHOOLS, POSSIBLE
INTERVENTION FORMATS AND SOME MEASURES****Doç. Dr. Yemliha COŞKUN**

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Eğitim Bilimleri Bölümü, Avşar, Kahramanmaraş.

ÖZET

Gürültü kirliliğinin, psikolojik ve fiziksel anlamda olumsuz etkisinin, insan sağlığını tehdit eden bilinen gerçekliği, bizlerin bu sorunun engelleyici tedbirlerini düşünmemizi ve çözüm önerileri geliştirmemizi gerekli kılmaktadır. Bu anlamda bir eğitim ortamı olarak önemli bir misyona sahip olan okullarımızın, etkinlik ve verimliliğinin olabildiğince en üst düzeye çıkarılmasında, hem öğrencilerin, hem de onları yetiştiren eğitimcilerimizin bedensel ve psikolojik sağlıklarının gürültü kirliliğinin olumsuz etkilerinden korunarak daha mutlu bir okul toplumsal yapısının oluşturulması, eğitim çabalarının hedeflerine ulaşmasında katkı sağlayıcı önemli bir unsurdur. Okul ortamı genel manada değerlendirildiğinde oldukça kalabalık ve de gelişim dönemleri gereği enerjik, hareketli insan popülasyonuna sahiptir. Ancak buna karşın iyi bir eğitimin sağlanabilmesi açısından da, iletişim için olabildiğince gürültüden arındırılmış bir ortama ihtiyaç vardır. Bu gerçeklik, bilinçli bir çabayı gerektirir. Öncelikle okul toplumunun probleme ilişkin farkındalığının sağlanması, sorunun çözülebileceğine olan inanç, daha sonra bilinçlenme için eğitim, yani öğrencilere okulun özelliklerine uygun şekilde davranma gerekliliğini öğretme ve benimsetme ve de okulun inşasında ve donanımında kullanılan malzemelerin alışlagelmiş bina inşasında kullanılan malzemelerden farklı, özellikli olmasını gerektirir. Okullarda gürültü kirliliğinin varlığı ve bu durumun, okul ortamında hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin performansını olumsuz yönde etkilemesi, eğitim ve öğretimde istenmedik sonuçlar doğurmaktadır (Debnath, Nath & Barthakur, 2012; Ibrahim, Richard, 2000). Gürültü, öğretmenin öğrenci tarafından duyulamamasına, anlaşılmasına ve sınıfta zaman kaybı yaşanması gibi istenmedik durumlara sebebiyet verebilmektedir (Ikenberry,1974). Ayrıca gürültünün, okul iklimini bozucu etkisi öğretmenlerin motivasyonunun ve veriminin düşmesine (Bulunuz, Bulunuz, Tuncal, 2017; Bulunuz vd., 2018), öğretmen ve öğrencilerin dikkatlerini dağıtarak zihinlerinin çabuk yorulmasına ve öğrenmeyi güçleştiren birçok istenmeyen davranışların ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Engin, Özen, Bayoğlu, 2009) insan sağlığı açısından da hem psikolojik hem de fizyolojik anlamda olumsuz etkilerini de unutmamak gerekir. Tüm bu gerçekler çerçevesinde, okullardaki gürültü kirliliğine dikkat çekmesi ve kontrol altına alınmasında yararlı olması umulan bu çalışma ile ilkökul, ortaokul ve liselerdeki gürültü kirliliği olgusunun öğretmen görüşleri temelinde belirlenmesi amaçlanmıştır. Tarama modelinde betimsel bir çalışma olan bu araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında

Kahramanmaraş ili merkez Onikişubat ilçesindeki 15 farklı okulda görev yapmakta olan 342 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Veriler anket tekniği ile toplanmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğretmenlerin okullardaki gürültü kirliliği konusunda farkındalığa sahip oldukları, psikolojik ve fizyolojik anlamda rahatsızlık duydukları, öğretmenlerin neredeyse tamamına yakını, okullarda gürültü kirliliğini önemli bir sorun olarak algıladıkları görülmüştür. Ayrıca öğretmen görüşlerine göre, gürültü kirliliğinin en fazla ilkokullarda (% 94.1) sonra ortaokullarda (% 93.1) ve daha sonrada liselerde (% 90.0) olduğu görülmektedir. Sorunun çözümü adına öncelikle, gürültü kirliliğinin eğitimde verimi düşürmesi yanında insan fizyolojisi ve psikolojine olan olumsuz etkisi konusunda eğitim çalışanlarının ve karar alıcı makamların bilgilendirilmesiyle, sorunun gündeme alınarak değerlendirilmesi sağlanmalıdır. İnsan ve teknik donanıma bağlı gürültü kaynaklarının oluşturduğu gürültü kirliliğinin en aza indirilmesi ya da mümkünse ortadan kaldırılması yönünde teknik, eğitsel, yasal, çaba ve çözüm yollarına başvurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Okul, Gürültü Kirliliği, Öğretmen Görüşleri

ABSTRACT

The known reality of noise pollution, psychological and physical negative effects that threaten human health requires us to think about preventive measures and develop solutions. In order to maximize the efficiency of our schools, which have an important mission as an educational environment in this sense, creating a happier school social structure by protecting the physical and psychological health of both students and educators from the negative effects of noise pollution is an important element contributing to the achievement of the goals of educational efforts. When the school environment is evaluated in general terms, it has a very crowded and energetic, mobile human population due to its developmental periods. However, in order to provide a good education, a noise-free environment is needed for communication. This reality requires a conscious effort. First of all, to ensure the awareness of the school community about the problem, the belief that the problem can be solved, then education for awareness, that is, teaching and adopting the necessity to treat students in accordance with the characteristics of the school, and the materials used in the construction and equipment of the school should be different from the materials used in the usual building construction. The existence of noise pollution in schools and this situation adversely affect the performance of both teachers and students in the school environment have undesirable consequences in education and training (Debnath, Nath & Barthakur, 2012; Ibrahim, Richard, 2000). Noise can cause unintended situations such as inability to hear, understand and loss of time in the classroom by the student (Ikenberry, 1974). In addition, the disturbing effect of noise and school climate causes teachers' motivation and efficiency to fall (Bulunuz, Bulunuz, Tuncal, 2017; Bulunuz vd., 2018), distracting teachers and students, causing their minds to wear out quickly and many undesirable behaviors that make learning difficult (Engin, Özen, Bayoğlu, 2009) human health in terms of both psychological and physiological negative effects should not be forgotten. Within the framework of all these facts, this study, which is expected to

draw attention to and control noise pollution in schools, aims to determine the phenomenon of noise pollution in primary, secondary and high schools on the basis of teachers' opinions. The research is a descriptive study in screening model. The research was conducted with 342 teachers working in 15 different schools in Onikişubat district of Kahramanmaraş city center in 2018-2019 academic year. The data were collected by questionnaire technique. According to the results of the research, it is seen that teachers are aware of noise pollution in schools, they have psychological and physiological discomfort and almost all of the teachers perceive noise pollution as an important problem in schools. In addition, according to the opinions of teachers, noise pollution was observed mostly in primary schools (94.1%), then in secondary schools (93.1%) and later in high schools (90.0%). In order to solve the problem, first of all, it should be ensured that the education personnel and decision-making authorities are informed about the negative impact of noise pollution on human physiology and psychology, and that the problem is raised and evaluated. Technical, educational, legal, effort and solution methods should be used in order to minimize or eliminate noise pollution caused by human and technical equipment related noise sources.

Keywords: School, Noise Pollution, Teacher Opinions

REFERENCES

- Bulunuz, M., Bulunuz, N., Tavşanlı, Ö.F., Orbak, A.Y., ve Mutlu, N. (2018). İlkokullarda gürültü kirliliğinin düzeyi, etkileri ve kontrol edilmesine yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Education Journal*, 26(3), 661-671. doi:10.24106/kefdergi.412246.
- Debnath, D. , Nath, S.K & Barthakur, N.K. (2012). Environmental noise pollution in Educational Institutes of Nagaon Town, Assam, India. *Global Journal of Science Frontier Research Enviornment & Earth Sciences*, Volume 12, Issue 1, Version 1.0: 1-5.
- Engin, A. O., Özen, Ş., Bayoğlu, V. (2009). Öğrencilerin okul öğrenme başarılarını etkileyen bazı temel değişkenler, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Journal of the Institute of Social Sciences, Sayı 3, Bahar, 125-156.
- Ibrahim Z, Richard H (2000). Noise pollution at school environment located in residential area. *Jurnal Kejuruteraan awam (J Civil Eng)* 12(2):47–62.
- Ikenberry, Larry D. (1974). School noise and its control. *Journal of Environmental Health*, March/April, Vol. 36, No.5, pp. 493-498.
- Bulunuz, M., Bulunuz, N., Tuncal, J. K. (2017). Assessment of noise level in A school with acoustic improvement (Akustik iyileştirme yapılmış bir okulda gürültü düzeyinin değerlendirilmesi), *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 13 (4), 637-658.

**İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARININ
KARŞILAŞTIRILMASI****COMPARISON OF ENGLISH LANGUAGE TEACHER TRAINING UNDERGRADUATE
PROGRAMS****Doç. Dr. Ahmet ÇOBAN**

Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi,
Eğitim Bilimleri Bölümü, Sur, Diyarbakır

Öğrt. Zekiye DOĞU

Şanlıurfa Milli Eğitim Müdürlüğü

ÖZET

Bilişim çağının gereği olarak, ülkelerin iletişim halinde olması bir zorunluluk olarak değerlendirilmektedir. Bu iletişimi sağlayacak ortak bir dile gereksimin bulunmaktadır. Bu dilin çoğunlukla, uluslararası iletişimde, İngilizce olduğu çok açıktır. Bu nedenle, birçok ülke eğitim sisteminde İngilizce öğrenmek ve öğretmek büyük önem arz etmektedir.

Diğer eğitim sistemlerinde olduğu gibi, Türk Eğitim Sisteminde de İngilizce, diğer dillere göre, daha ayrı bir öneme sahiptir. Bu dilin öğrenilmesi ve öğretilmesi ile ilgili zorluklar bir türlü giderilememiş, bu durumun nedeni bazen öğrencilerde bazen de öğretmenlerde aranmıştır.

Türkiye’de öğretmen yetiştiren kurumların tümünün 1982 tarihinde 41 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı hakkında kanun hükmünde kararname ile üniversitelere devredilmesiyle birlikte diğer programlarda olduğu gibi, İngilizce öğretmenliği lisans programında da yeni bir yapılanmaya gidilmiştir. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 1996 yılı başında ülkemizin ihtiyaç duyduğu öğretmenleri yetiştirmek üzere Eğitim Fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi çalışmalarını başlatmış ve buna göre fakültelerimizdeki lisans düzeyinde yürütülen programlarda bir takım değişiklikler yapmış ve yeni yapılanmayı uygulamaya koymuştur.

İngilizcenin öğrenilmesinde, öğrenme-öğretme süreci boyutunda, İngilizce öğretmenleri öncelikli önemli etkiye sahiptirler. Nitelikli İngilizce öğretmenlerinin yetiştirilmesi, lisans programları ile mümkün olmaktadır. Bu nedenle, İngilizce Öğretmenliği Lisans Programlarını incelemek, karşılaştırmalar yapmak ve gerekli değerlendirmelerde bulunmak önem arz etmektedir.

Araştırmanın amacı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan İngilizce Öğretmenliği 2006 ile 2018 yıllarına ait Lisans Programları ile ilgili gelişmeleri incelemek, karşılaştırmak ve gerekli değerlendirilmeleri yapmaktır. Bu temel amaç çerçevesinde şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları hangi gerekçelerle hazırlanmış ve geliştirilmiştir?

2. İngilizce Öğretmenliği Lisans Programları arasında,

a. Ders sayısı,

b. Ders çeşidi,

c. Ders saat sayısı,

d. Ders kredi sayısı,

açısından farklılıklar nelerdir?

3. Sınıf Öğretmenliği Lisans Programlarında, ders sayısı, ders çeşidi, ders saat sayısı ve ders kredi sayısının,

a. Meslek Bilgisi,

b. Genel Kültür,

c. Alan Eğitimi

açısından gösterdiği farklılıklar nelerdir?

Araştırma ile ilgili verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın hazırladığı ve geliştirdiği 2006 ve 2018 Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları incelenmiş; değişikliğe gidilme gerekçeleri ortaya konulduktan sonra, İngilizce Öğretmenliği Lisans Programlarının, ders sayısı, ders çeşidi, ders saat sayısı ve ders kredi sayısı, genel kültür, alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri açısından gerekli analizleri yapılmış, veriler tablolara dönüştürülerek yorumlara yer verilmiştir. Daha sonra, elde edilen sonuçlardan hareketle öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce, Öğretmenlik, Program, İngilizce Öğretmenliği, Lisans Programları

ABSTRACT

As a requirement of the information age, it is considered obligation for countries to be in communication with each other. A lingua franca is required to communicate. Apparently, this language is mostly English in international communication. Therefore, learning and teaching English is very important in many countries' educational systems.

English has a particular importance in Turkish Education System compared to other languages as does in other education systems. Difficulties regarding learning and teaching of this language have not been solved so far and sometimes teachers or sometimes students are blamed for the results. With the were affiliation of the teacher training institutions to The Council of Higher Education (CoHE) in Turkey by Law amending ordinances No. 41 about CoHE, there have been reorganizing in English Teacher Training Undergraduate programs as have been in other undergraduate programs.

At the beginning of 1996, the CoHE initiated the reorganization of the teacher education programs of the Faculties of Education in order to train the teachers needed and made some changes in the programs carried out at the undergraduate level in faculties and implemented the new restructuring.

During the learning-teaching process, English teachers have a significant and prior impact on English language teaching. The training of qualified English teachers is possible through undergraduate programs. For this reason, it is important to examine the English Language Teaching Undergraduate Programs, make comparisons and make the necessary evaluations.

The aim of the research is to examine, compare and evaluate the developments related to the undergraduate programs of English Language Teaching of 2006 and 2018 prepared by the CoHE. Within this framework, the following questions were sought:

1. On what grounds were the Teacher Training Undergraduate Programs prepared and developed?
2. What are the differences in terms of ...
 - a. The number of courses,
 - b. The type of courses,
 - c. The number of course hours,
 - d. The number of course credits?
3. What are the differences between the number of courses, type of course, number of course hours and number of course credits in English Language Teaching Undergraduate Programs in terms of,
 - a. Professional Knowledge,
 - b. General Knowledge,
 - c. Field Knowledge?

In the collection, analysis and interpretation of the data related to the research, document analysis, one of the qualitative research methods, has been used. 2006 and 2018 English Teacher Training Undergraduate Programs which is prepared and developed by the Council of Higher Education were examined. After explaining the reasons for the change, the necessary analyzes were made in terms of the number of courses, course type, number of course hours and number of course credits in terms of general knowledge, field knowledge and teaching profession knowledge. The data were transformed into tables and interpretations were included. Then, suggestions were developed based on the results obtained during the research.

Keywords: English, Teaching, Program, English Language Teaching, Undergraduate Programs

**İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARI İLE
İLGİLİ GELİŞMELER**

DEVELOPMENTS IN PRIMARY SCHOOL MATHEMATICS TEACHING
UNDERGRADUATE PROGRAMS

Doç. Dr. Ahmet ÇOBAN

Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi,
Eğitim Bilimleri Bölümü, Sur, Diyarbakır

Öğrt. Neslihan CENGİZ

Şanlıurfa Milli Eğitim Müdürlüğü

ÖZET

Ülkelerin Eğitim Sistemlerinde Matematik, önemli görülen dersler arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Bilişim çağının gereği olarak, bu ders daha da önem kazanmıştır. Diğer eğitim sistemlerinde olduğu gibi, Türk Eğitim Sisteminin de bireylerin matematik bilgi ve becerisi için önemli çabalar gösterilmektedir. Ancak bu bilgi ve becerilerin kazanılmasında, en önemli rol matematik öğretmenlerine düşmektedir. Özellikle Temel Eğitim düzeyinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin beklentilere cevap verecek niteliklere sahip olmaları önem arz etmektedir. Bu nitelikler, ancak lisans programları ile sağlanabilir.

Türk Eğitim Sisteminde öğretmen yetiştiren kurumların tümünün 1982 tarihinde 41 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı hakkında kanun hükmünde kararname ile üniversitelere devredilmesinden günümüze kadar geçen süreçte öğretmen yetiştirme lisans programlarıyla ilgili olarak 1997, 2006 ve 2009 yıllarında yeniden düzenleme çalışmaları yapılmıştır. Bu konuda en kapsamlı çalışma, 1996-1997 yıllarında Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın, 1997, 2006 ve 2018 yıllarında "İlköğretim Matematik Öğretmenliği Lisans Programları"nda yaptığı değişiklikleri, gerekçeleri ile birlikte incelemek ve değerlendirmek, işin niteliği boyutu açısından önem arz etmektedir.

Araştırmanın amacı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan İlköğretim Matematik Öğretmenliği Lisans Programları ile ilgili gelişmeleri incelemek ve gerekli değerlendirilmeleri yapmaktır. Bu temel amaç çerçevesinde şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları hangi gerekçelerle hazırlanmış ve geliştirilmiştir?

2. İlköğretim Matematik Öğretmenliği Lisans Programları arasında,

a. Ders sayısı,

b. Ders çeşidi,

c. Ders saat sayısı,

d.Ders kredi sayısı,

açısından farklılıklar nelerdir?

3.İlköğretim Matematik Öğretmenliği Lisans Programlarında, ders sayısı, ders çeşidi, ders saat sayısı, ders kredi sayısının,

a.Meslek Bilgisi,

b.Genel Kültür,

c.Alan Eğitimi

açısından gösterdiği farklılıklar nelerdir?

Araştırma ile ilgili verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın hazırladığı ve geliştirdiği 1997, 2006 ve 2018 Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları incelenmiş; değişikliğe gidilme gerekçeleri ortaya konulduktan sonra, İlköğretim Matematik Öğretmenliği Lisans Programlarının, ders sayısı, ders çeşidi, ders saat sayısı ve ders kredi sayısı, genel kültür, alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri açısından gerekli analizleri yapılmış, veriler tablolara dönüştürülerek yorumlara yer verilmiştir. Daha sonra, elde edilen sonuçlardan hareketle öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim, Matematik, Matematik Öğretmenliği, Öğretmenlik, Lisans Programları.

ABSTRACT

Mathematics takes first place among the courses considered important in countries' education systems. As a requirement of the information age, this lesson has become even more important. Along with other education systems, significant efforts are being made for individuals' knowledge and skills in mathematics in Turkish Education System. In gaining this knowledge and skills, mathematics teachers have the most important role. It is important that elementary mathematics teachers have the qualities to meet expectations, especially in the elementary level. These qualities can be provided with undergraduate programs.

New regulations related to teacher training undergraduate programs have been made in 1997, 2006 and 2009 since all of the teacher training institutions were united and taken over by Higher Education Institute by the decree law numbered 41 in 1982. The most comprehensive study on this subject was conducted by within the scope of National Education Development Project in 1996-1997.

It is considered to be important to study and evaluate the changes in Mathematics Primary Mathematics Teacher Education Undergraduate Programs made by Higher Education Council in 1997, 2006 and 2018.

The purpose of this research is to study and evaluate the developments in Elementary Mathematics Teacher Education Undergraduate Programs made by the Council of Higher Education. With this elemental purpose following questions are tried to be answer;

1. What are the grounds of Teacher Education Undergraduate Programs and the changes?
2. What are the differences related to Undergraduate Mathematics Education Programs in terms of;
 - a. Number of courses,
 - b. Type of course,
 - c. Number of lessons
 - d. Number of course credits
3. What are the differences in number of courses, type of courses, course hours and course credits in Elementary Mathematics Teacher Education Undergraduate Programs in terms of;
 - a. Pedagogical Training
 - b. General Knowledge Training
 - c. Subject knowledge Training

Data collection, analysis and interpretation are made by using document analysis technique of qualitative research methods. After 1997, 2006 and 2018 Teacher Training Undergraduate Programs, prepared and developed by the Council of Higher Education are examined, the reasons for the changes are found out and necessary analysis are conducted in terms of the number of courses, type of courses, course hours, course credits, general knowledge training, subject knowledge training and pedagogical training in Elementary Mathematics Teacher Education Undergraduate Programs. Data are converted into tables and comments are provided. Finally, suggestions are developed and stated based on the results.

Keywords: Primary Education, Mathematics, Mathematics Teaching, Teaching, Undergraduate programs.

ҮЗДІКСІЗ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ АДАМИ КАПИТАЛДЫҢ ҚАЛЫПТАСУ
МӘСЕЛЕЛЕРІСпатай А.О.¹, Байбекова М.М.², Байназарова Л.А.³, Есенкулова А.Р.⁴PROBLEMS OF FORMATION OF HUMAN CAPITAL IN THE SYSTEM OF
LIFELONG EDUCATIONSpatay A.O.¹, Baybekova M.M.², Baynazarova L.A.³, Yessenkulova A.R.⁴¹6D010300 «Педагогика және психология» мамандығының 2 курс докторанты,
SILKWAY Халықаралық университеті, Шымкент, Қазақстан²Психология ғылымдарының кандидаты, аға оқытушы³SILKWAY Халықаралық университеті, аға оқытушы⁴SILKWAY Халықаралық университеті, аға оқытушы

Аңдатпа. Берілген жұмыстың мақсаты—«адамзаттық капитал» атты жетекші категорияға кіретін білім берудің адами капиталының педагогикалық тұжырымдамасы және осыған байланысты сұрақтарды қарастырып талқылау, ол сұрақтар: білім беру қызметі, білім беру сапасы, мотивация, күзiреттiлiк, жеке адам, денсаулық, әлеуметтік мәдениет және т.б.

Біздер өз жұмысымызда үздіксіз білім беруді адамзаттық капитал теориясының бірден бір негізгі құрамдас бөлігі ретінде деген пікірді алға ұсынамыз. Адами капитал теориясы—бұл тек қана экономика саласы бойынша жәй ғана теория емес, белгілі бір дүниетаным тұрғысындағы адамзаттық іс-әрекеттің кең спектрін талдауға кешенді көзқарас деген сөз. Үздіксіз білім беру орталық орын алады, ол жоғары оқу орындарының ғана емес, аймақтың, тіпті жалпы алғанда еліміздің ғылыми, экономикалық дамуының қайнар көзі болады. Мақаланың өзектілігі адами капиталдың тек қана экономикалық емес педагогикалық контекстегі рөлін қарастыруға байланысты болып отыр. Бұл аталмыш мақалада біздер адами капитал мен үздіксіз білім беру арасындағы өзара байланысты көрсетеміз.

Кілт сөздері: үздіксіз білім беру, біліктілікті арттыру, оқытушы, ЖОО, адами капитал.

Abstract. The aim of this work is to demonstrate that is the place to be and teaching the concept of human capital is education, which should be included in leading the category of "human capital" and related issues: educational services, quality of education, motivation, competence, personality, health, social culture, etc.

In our work, we propose that life long education is one of the main components of the theory of human capital. The theory of human capital is not just a theory in the field of economics, it is an integrated approach to analyzing a wide range of human activities in the light of a certain worldview. Life long education, in this approach is at the center, and is the source of

scientific, economic development not only of the university, but of the region, and of the country as a whole. The relevance of the article is to consider the role of human capital not only in the economic and pedagogical context. In the article, we carry out the relationship between continuing education and human capital.

Keywords: life long education, professional development, teacher, high school, human capital.

**DİYONİSSOSÇU YAŞAM, FESTİVALİZM: GROTESK VE KARNAVALESK
FESTIVALISM, DIONISSUOUS LIFE: GROTESQUE AND CARNAVALESQUE****Dr. Arş. Gör. Semra DOĞAN AK**Adıyaman Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi,
Resim Bölümü, Altınşehir Mahallesi, Adıyaman.**ÖZET**

Festivalizm konulu makalenin yöntemi kelimenin etimolojik yapısından yola çıkarak oluşturulmuştur. Festival ve karnavalların kökeninden, alışkanlığından bahsedilerek günümüz hayat pratikleri reflekslerine nasıl yol açtığından söz edilmektedir. Sonuçta ise, günümüz sanatı tarafından nasıl okunduğuna değinilerek bağlanmaktadır.

“Festivalizm nedir”, sorusuna “karnavaleskin tanımı nedir” sorusu bağlamında ele alınarak tanımı yapılmıştır. Mihail Bahtin’e ait olan bu terim bu nedenle sık sık tercih edilmiştir. Roma, Antikite, Rönesans öncesi dönemde halkın gülüşü olarak kabul edilen festival ve karnavalların, günümüzdeki sıçramalarına ayna tutulmaktadır.

Ortaçağda, ciddiyet, suskunluk önemli erdemlerdi. Din, ebedi ağırbaşlılığı ve yası gerektirmekteydi. Fakat kilisenin tahakkümüne karşılık, halkın kendi kilisesi vardı. Karnavallar, tüm hiyerarşik düzenlerin askıya alındığı dönemlerdir. Karnavallarda herkes eşitti, kast sistemi hissedilmezdi. (Karnavallar günlük hayatın kendisine, halkın tümünden onayı ile yaşanmaktaydı). Karnavallarda, Bahtin’in vurguladığı en önemli nokta ise, her şeyin *tersyüz* edilmiş olmasıydı. Krallar soytarı, soytarılar kral olurdu. Mizah, olumsuzlama ile değil olumlama ile kendisini göstermekteydi.

Karnaval sanat ile hayat arasındaki ince çizgidir. Karnavallar sahne ışığında yaşayamaz, izleyicileri insanlar değildir; onlar içerisinde yaşarlar. Karnavalesk konuşma, iki insanın basitçe samimiyetine bağlıdır. İkili resmi konuşma yapıyorsa, alay etme ancak üçüncü kişi hakkında olur. İki dost konuşurken, sesleri yükselir, omuz ve karnına vurur. Bu karnavalesk jestler Bahtin’e göre geçmişe dayanır. Ancak artık yan anlamlarını kaybetmişlerdir. Rabelais’in romanı, dönemin romanlarından üslupça oldukça farklıdır; sıralamalar, karşılaştırmalar, örnekleme, abartmalar, vurgulamalar ve tutumtraklı sözlerle zenginleştirmiştir. Romanda gülmenin Ortaçağ halkına ait bir ayrıcalık olduğunu ve Rönesans’ı tetikleyen sebeplerden biri olduğunu savunulmaktadır. Gülme, korku karşısında Ortaçağ insanının tek zaferiydi. Sadece Tanrısal olan değil, doğa güçlerine de karşı son derece etkiliydi (mana ve tabu). Aşk ve suçluluk karşısında kazanılan kısa bir zaferdi.

Metnin karnavalesk terimine vurgu yapması, sanat dinamikleri içinde halkın söyleminin önemini vurgulamaktadır. Her sanat pratiği içerisindeki halk tahrikleri ve yorumları, reflekslerinin var olduğunu ve bunların karnavalesk alışkanlıklar bağlamında olduğunu belirtmeye çalışmaktadır. Günümüz sanat pratiklerinin büyük oranda halk refleksleri

bağlamında şekil değiştirilmesine izin verilen yapıda olduklarına vurgu etmeye çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Grotesk, Karnavalesk, Bürleks

ABSTRACT

The method of the article named Festivalism is formed by etymological meaning of the word. It is based on reflexes of the modern days life practices and routines, how it retraces the old days' festivals and carnivals. In the contrary, it is determined the contemporary art dialogues.

The answer of "What is festivalism?" is identified by the question "What is the definition of carnivalesque?". This term, which belongs to Mihail Bahtin, is very frequently used in the article. Festivals, which are accepted as public laughter of the Roman, Antique, and pre-Renaissance times, are reflected to the modern days.

In the Medieval ages solemnity and silence were superior virtue. Religion demanded mourning and eternal dignity. But despite the dominance of the church, the public had its own church. Carnivals were the times which systems of hierarchy temporarily suspended. In the carnivals everybody was equal, caste system was out of place temporarily. (Carnivals were lived with the full public approval). Bahtin stresses on the very important topic that everything in carnivals was turned out upside down. Kings were crowns and the crowns were kings. The humor was on with affirmation, not the negation.

Carnivals are the fine line between art and life. Carnivals dont live on stages, the scene is not the public: on the contrary the public lives inside. Carnavalesque talk is slightly connected to the candour between two people. If two people have a serious speech, the topic is always the third person. If two fellows are talking their voice gets high and they hit on shoulders or tummies. Bahtin thinks that, these carnivalesque gesticulations come from very past habits. But only they have lost their connotations. Rabelais' book is quite different from the boks of its time; which is enriched with process, comparisons, sampling, dramatisations, stressing and allusive words. In the book it is stressed out that the laughter belongs to the medieval public, which triggered off the Renaissance. The laughter was the only victory of the medieval person against the fear. Not only it was the divine, it was also very effective against the nature (intention and taboo). It was a small victory over love and crime.

The article emphasises on the term carnivalesque, because it gives the importance of the public speech in the contemporary art practices. It gives the idea that every art paractice has a bound on carnivalesque habits as public provocations and interpretations or reflexes. It stresses on the idea that contemporary art practices change in the habit of public reflexes and provocations.

Keywords: Grotesque, Carnavalesque, Burlesque.

GÜNCEL SANAT VE SANAT NESNESİ KONUŞMALARI

CONTEMPORARY ART AND ART OBJECT DIALOGUES

Dr. Arş. Gör. Semra DOĞAN AK

Adıyaman Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi,

Resim Bölümü, Altınşehir Mahallesi, Adıyaman.

ÖZET

Her sanat türü ve sanat eseri az veya çok politiktir. Politikanın da hayatın değişmez bir parçası olduğu göz önünde bulundurulduğu üzere sanat nesnelere politik anlamlar referans vermektedirler. Hayat, kültür, sanat, spor felsefe, ekonomi.. hayatın kendisine dair her terim politiktir. Günceldir ve tarihseldir. Politika güncel hayatın değerlerindedir ve sanat nesnelere kaçınılmaz olarak politiktir. Çünkü, sanatçı bulunduğu ortamdan kopuk bir eser üretimine giremez. Güncel hayat, söylencelere (mitoslara) gebedir ve sanat eseri de söylencelere sebebiyet verir. Eski dönemlerde söylenceler sonrası sanat imgeleri oluşturulurken, artık sanat imgeleri oluşturulduktan sonra söylenceler (mitoslar) türetilir olmuştur. Bu söylenceler güncel olanın yeni öyküsüdür.

Eylemlerin sürece bağlı ortaya çıkması bağlı oldukları durumlarda dikkat çekici veya farkındalık sebebi olmalarına sebep olabilir. Her ne kadar, sanat eserlerinin öncül, avangard, güncel amaçları olsa da her dönemde bu kadar ilgi çekemeyebilirler. Bu onların değersiz veya başarısız oldukları anlamına gelmez. Yalnızca, doğru zamanda ortaya çıkmaları, dikkatlerin doğru zamanda odaklanması ve doğru yerde bulunmak gibi farklı parçaların bir araya gelmesi gerekli olmaktadır. Ayrıca politik olanın dönemsel tutarlılığı da önemli bir etkidir.

Toplumsal olaylar, çok ilginç çıkış ve sonuçlara sebep olmaktadır. Bazı eylemler sanatçılara ilham verirken bazıları doğrudan içinde olma isteği oluştururlar.

Güncel sanat ve çağdaş sanat ayrımı net olarak yapılamazken ülkemizde, (yeni) sanat nesnesinin durumu da muğlaktır. Bu konuda Vasıf Kortun güncel sanatın net tanımını yaptığı iddiasındadır. Ayrıca, güncel ve çağdaş kelimelerinin İngilizceye çevrilmesi ile bunları karşılayan contemporary ve modern sözcükleri ayrımı daha da netleştirmektedir.

Dünyada ise, Duchamp sonrası sanat nesnesi yorumları tamamen değişmiştir. Sanat nesnesinin yararlılığı, eser mi iş mi olduğu sorularını ortaya atmıştır. Bitirilmiş, çerçevesiz sanat eserlerine alışkın olan toplum yeni bir sanat eseri ile karşı karşıya kalmıştır. Sanatın satın alınması, alınmaması onun para ile diyaliktiğini değiştirmiş, sanat alımayıcıları farklılaştırmıştır. Yeni sorular, yeni sanat estetiği disiplinleri ile anlatılır olmuştur. Duchamp sonrası kriz artık Clement Greenberg estetiğini, yorumunu taşıyamaz olmuştur. Yeni anlatılar için, diyalikte, yapıbozuma başvurulmalıdır ve ilişkisel estetiğe ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Sanat Nesnesi, Eser, Güncel, İlişkisel Estetik.

ABSTRACT

Every single art practice and artwork is less or more political. Given as the politics is indispensable part of our lives, it is very obvious that the art objects give references to the politics. Every term of life as culture, life, art, sports, philosophy, economy are political. They are actual and historical. Politics is the worth of actual life and art objects are inevitably political as well. Just because an artist cannot create art from the reality living in. Actual life, is conceive to myths and the art object provoke the myths. In the ancient times art object were created after the appearance of the myths, but in the current the myths appear after the art objects are created. These myths are new stories of the actual life.

The activities may appear very remarkable in the period. Whenever each art activity aims to give avandgarde, prior, contemporary ideas, they may not be remarkable as viewed out. This will never give the meaning they are useless or ineffective. Only the lucky occasion is needed as the right timing, the right focusing and the right presence. Even the right era occurrence of the political thing is a big factor. It is searched out that the political thing, artwork, image, myths and the actions have to be coherent with the time soul (zeitgeist). Because the meaning scratched out may appear only with the solidity and concretization in the time soul (zeitgeist).

Social events have very interesting conclusions. As some may give the will to be involved in, some may give the artists inspiration. The collapse of Berlin Wall, Nürnberg Trials, The Arab Spring, first satellite in the space, big migrations, the shoe thrown over American President George W. Bush, Gezi, feminist and ecological acts, the executions of Saddam Husein the President of Iraq and Muammer Kaddafi the President of Libya are very important event that has changed the actual sensation of social dynamics.

In our country we cannot give the proper definition of the differences of contemporary art and modern (çağdaş) art. At this point the curator Vasif Kortun acclaims to give the definition of contemporary art. Even, the translation of (güncel) and (çağdaş) are contemporary and modern and they stress the real difference.

In the world, after the crisis of Duchamp, the readings of art image have completely changed. The function of the art object creates questions of the artwork and art piece. The society which was used to see framed canvases on the walls, has encountered with new artworks. The market of art has even changes art dealers' expectations. New questions have been answered by new art aesthetics. Art after The Duchamp Crisis can no more be explained by the Clement Greenberg aesthetics. The contemporary art needs dialectics, deconstruction and relational aesthetics.

Keywords: Art Object, Artwork, Contemporary, Relational Aesthetics.

**FOTOĞRAF ÜRETİM SÜRECİNDE FOTOĞRAFÇININ PSİKOLOJİK ETKİLERİ
ÜZERİNE****ON THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS OF PHOTOGRAPHER IN PHOTOGRAPHY
PRODUCTION PROCESS****Kıvanç ŞEN**

Doktora Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü,
Sanat Tasarım Bölümü, Tınaztepe, İzmir.

Ögr. Gör. İsmail BİRLİK

Bayburt Üniversitesi, Teknik Bilimler M.Y.O, Merkez Bayburt

ÖZET

Bu çalışmada fotoğrafçının fotoğraf çekimi esnasında yaşadığı psikolojik etkileri çözümlenmeye çalıştık. Öye ki fotoğrafçılar dış dünyayı kendi bakış ve algıları doğrultusunda fotografik bir nesne olarak kaydetmeye çalışırlar. Bunu yaparken de duygu ve düşüncelerini estetik birikimlerini esere yansıtarak ortaya çıkacak olan ürünü sanat nesnesine dönüştürmeyi hedeflerler. Bu doğrultuda salt olarak yalnızca fotoğrafçı değil aynı zamanda o anki çevre koşullarına rağmen ortaya çıkacak ürünün üzerinde bir sanatçı titizliği ile çalışarak hayatı estetize etme yolunda önemli kilometre taşı olmayı başarmışlardır.

Bu bağlamda fotoğrafçının gerçekliği yanıltıcı hiçbir davranışta bulunmaması da doğrudan fotoğrafın elde edilmesinde etkili rol oynar. Doğrudan fotoğraf yaklaşımlarında temel esas olarak iki yöntem ele alınır. Biçim öncelikli olarak hayatı estetize etmek ve ikinci öge olarakta içerik bağlamında anlatıyı kurmaktır.

Sanat psikolojisi henüz yeni olmasına rağmen iki konu üzerine eğilmiştir. Bunlardan birincisi sanatçının psikolojisi, diğeri ise algılayanın psikolojisidir. Aslında bunu aynen fotoğraf içinde kullanabiliriz; çünkü fotoğrafta tamamen yapı olarak sanatın tüm elemanlarından en üst düzeyde yararlanmaktadır. Yani öncelikle fotoğrafçının psikolojisi sonra fotoğrafa maruz kalan seyircilere eserin yansıttığı psikoloji, ve daha sonra ise algılayanın yani izleyicinin psikolojisidir.

Psikolojinin diliyle ise genel olarak sorulan, “insanı” sanat eseri yapmaya yönelten şey nedir?’ sorusudur. İnsanoğlunun psikolojik yapısı irdelendiğinde, onun aslında estetik kavramlara sahip olmasını merkeze alır, bir anlam da bunu zorunlu hale sokar. Genel olarak tüm sanat ideolojileri, belli bir zamanın psikolojisidir. Tüm sanat kuramları sanatsal oluşturmanın meydana getirdiği psikolojik sorunların incelenmesini ister. Sanatın psikolojik konuları içerisinde, sanatçı, eser ve seyirci ile ilgili psikolojik etkiler söz konusudur.

Bu çalışmada Gestalt psikolojisindeki karşılıklı belirleyicilik kuramından yola çıkarak, o anki atmosferin Fotoğraf üretim sürecinde ortaya çıkan ürün üzerindeki etkileri üzerinde durulmaktadır. Bu bağlamda üretim sürecinde çevre koşulları ile birlikte fotoğrafçının psikolojik etkileri arasındaki çözümlenmeler yapılmıştır. Örneğin Kevin Cartner in ‘Akbaba ve Çocuk’, Catherine Leroy’un Vietnam savaş fotoğrafları ile Nick Ut’un Minamoto köyünde

çektığı Nepalm bombasından kaçan çocukların fotoğrafı üzerinden algı ve içerik bağlamında fotoğrafçıların psikolojik yorumları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fotoğraf, Psikoloji, Sanat

ABSTRACT

In this study, we tried to analyze the psychological effects experienced by the photographer during the photo shoot. So, photographers try to save the outside world as a photographic object in line with their own perspective and perceptions. While doing this, they aim to transform the product that will emerge by reflecting their feelings and thoughts to their aesthetic accumulations on the work. In this regard, they have managed to be an important milestone in the way of aestheticizing life by working not only with the photographer but also with an artist titz on the product that will emerge despite the current environmental conditions.

In this context, the fact that the photographer does not mislead the reality plays an effective role in obtaining the photograph from the east. In direct photography approaches, basically two methods are considered. The form is primarily to aesthetize life and to establish the narrative in the context of content as the second element.

Although art psychology is new, it focuses on two issues. The first is the psychology of the artist, and the other is the psychology of the perceiver. In fact, we can use it exactly in the photo; because in photography, it fully utilizes all elements of art as a structure. In other words, the psychology of the photographer is the psychology reflected by the work to the audience exposed to the photography, and then the psychology of the perceiver, that is, the audience.

In the language of psychology, what is asked in general is what prompts “people” to make works of art? ”. When the psychological structure of human beings is examined, it centers on the fact that it actually has aesthetic concepts and makes a meaning mandatory. In general, all art ideologies are the psychology of a certain time. All art theories want to examine the psychological problems caused by artistic creation. Within the psychological issues of art, there are psychological effects related to artist, work and audience.

In this study, based on the mutual determinism theory in Gestalt psychology, the effects of the current atmosphere on the product emerging in the process of photography production are emphasized. In this context, analyzes were made between the environmental conditions and the psychological effects of the photographer in the production process. For example, the psychological interpretations of the photographers were evaluated in terms of perception and content through Kevin Cartner's 'Vulture and Child', Catherine Leroy's Vietnam war photos and the photo of children escaping from the Nepalm bomb taken by Nick Ut in Minimato village.

Keywords: Photography, Psychology, Art

ÇİZGİ FİLM KARAKTERLERİNİN ONOMASTİK BİLİMİ İLE İNCELENMESİ
INVESTIGATION OF CARTOON CHARACTERS WITH ONOMASTIC SCIENCE**Dr. Öğr. Üyesi Mualla MURAT****Türkçe Öğretmeni Fatih BOZNA****ÖZET**

Çizgi film ve animasyon sektörü bugün sadece ülkemizde değil bütün dünyada çok geniş bir hedef kitleye ulaşmıştır. Bu sektör 0- 1 yaş grubuna ninnileriyle başlayarak yetişkin grupları da dahil olmak üzere dil, din, ırk ayrımı yapmaksızın uluslararası kitleye ulaşmıştır. Bu sektör, evde ana babanın, okulda öğretmenin etkisini pasifize etmeye başlamıştır. Eğitim fakülteleri bu sektörün etkisini fark ederek müfredatta yer vermek durumundadır YÖK ve MEB müfredat programlarında bu sektörle ilgili çalışmalara başlamalıdır. Her türlü olay ve rol model çocuğu etkilediği gibi, çizgi film ve animasyonlardaki temalarda işlenen kültür, tarih, değerler, doğa olayları kadar çizgi film ve animasyonlarda kullanılan isimlerde çocuğun bilişsel gelişimini etkiler. Onomastik bilimi adı altında çalışan isimler bir milletin kültürel kodlarını temsil eder. Çocuk edebiyatının bir ürünü haline gelen çizgi film ve animasyonlar için tam gelişmiş yöntem ve metotlar son şeklini almamıştır. Masal, fabl, hikâye türünün ortak özelliklerini taşıyan çizgi film ve animasyonlar, bu üç türün yöntem ve metotlarıyla incelendiği gibi diğer disiplinlerin yöntem ve metotlarıyla da incelenebilmektedir. Bu çalışmada kahraman ve karakter isimleri ele alınmış bu isimlerin mesleklere yansımalarına dikkat edilmiştir. Doküman analizi yöntemiyle gömüleme metoduyla yapılan bu çalışmada, Google arama motorunda, çeşitli yıllarda en çok izlenmiş film listelerinden, ikinci kademeye hitap edebilecek filmler incelenmiştir. Nitel araştırmalarda, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi farklı kaynaklardan elde edilen büyük miktarlardaki veriler önce incelenerek kodlanır ve sonra kodlamalar dikkate alınarak sentezlenerek bulgulara ulaşılır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2018). Gömülü desenin daha çok nicel araştırma desenlerinin deneysel ve ilişkisel araştırmaları nitel çalışmalarla desteklemek amacıyla kullanıldığı görülmektedir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2018).

Hammaddesi insan olan eğitimin, misyonu iyi birey yetiştirmek vizyonu sağlıklı mutlu toplum oluşturmaktır. Eğitimin bu amacı gerçekleştirebilmesi için daimici ve esasici felsefi akımlarda olduğu gibi sadece temel dersler vermemelidir. Güncel konuları takip etmeli, hedef kitlenin ilgi alanını tespit ederek onların yönelimleriyle birlikte eğitimdeki yeni yönelimleri programına dahil etmelidir. Onomastik bilimi, iç ve dış göçlerin yoğun olduğu günümüzde daha da önem kazanmıştır. Bu alandaki çalışmalarını eğitim programlarına dahil etmek gerekir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Dil, Onomastik Bilimi, Çizgi Film

ABSTRACT

Nowadays, the cartoon and animation sector has reached a very wide target audience, not only in our country but all over the world. This sector started with lullabies in the 0-1 age group and reached an international audience, including adult groups, regardless of language, religion or race. This sector has started to pacify the influence of parents at home and teachers at school. The faculties of education (YÖK and MEB) should recognize the impact of this sector and give a place in the curriculum. All kinds of events and role models affect the child, as well as the culture, history, and values. The names working under the name Onomastic Science represent the cultural codes of a nation. The full-blown methods and methods for cartoons and animations that have become a product of children's literature have not taken their final shape. Cartoons and animations, which have common characteristics of fables, story types, can be examined with the methods of these three genres as well as with the methods of other disciplines. In this study, heroes' and characters' names were discussed and attention was paid to the reflection of these names on professions. In this study, which was conducted by embedding method with document analysis method, the google search engine examined the films that could appeal to the second tier from the most viewed film lists in various years. In Qualitative Research, large amounts of data obtained from different sources such as observation, interview, and document analysis are first examined and encoded and then synthesized by taking into account of coding. Last of all, The embedded pattern is most likely seen as quantitative research and the patterns are used to support experimental and relational research with qualitative studies.

(Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2018).

The raw ingredient of human education, the mission is to create a healthy happy society with a vision of educating the good individual. In order for education to achieve this goal, it must not give only basic lessons, as in fundamental philosophical currents. Follow up the current issues, identify the target audience's interest and include their orientation as well as their new orientation in the education program. The science of onomastics has become more important today, when internal and external migrations are intense. studies in this field should be included in the training programs.

Keywords: Education, language, Onomastic Science, Cartoon

**CEZA YARGILAMASINDA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ BOZMA KARARINA
KARŞI YEREL MAHKEME UYGULAMALARI****LOCAL COURT PRACTICES AGAINST THE DECISION OF THE REGIONAL COURTS
OF APPEAL IN CRIMINAL PROCEDURE****Dr. Yusuf BAŞLAR**

Starts Editörlük ve Danışmanlık Hizmetleri, Eyyübiye, Şanlıurfa.

ÖZET

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanununun 25 ve Geçici 2. maddeleri uyarınca bölge adliye mahkemeleri kurulmuş ve yargı çevreleri belirlenmiş olup tüm yurttan 20.07.2016 tarihinde göreve başlamıştır. Aynı Kanununun 33/1 maddesi uyarınca bölge adliye mahkemeleri adli yargı ilk derece mahkemelerince verilen ve kesin olmayan hüküm ve kararlarına karşı yapılacak başvuruları inceleyip karara bağlamakla görevlidir. Kanununun 37/1 maddesi gereğince de bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin, adli yargı ilk derece ceza mahkemelerince verilen ve kesin olmayan hüküm ve kararlara karşı yapılacak başvuruları inceleyip karara bağlama görevleri bulunmaktadır. Diğer taraftan, istinaf kanun yolunun 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 272 ila 285 maddeleri arasında düzenlendiği, CMK'nın 286/1. maddesindeki düzenlemeye göre ise bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin bozma dışında kalan hükümlerinin temyiz edilebileceği, bunun istisnalarının da maddenin devamında düzenlendiği görülmektedir.

Uygulamada bölge adliye mahkemelerinin CMK m. 280 ve 289'u geniş yorumlayarak Kanunda yer verilmeyen "eksik inceleme" gerekçesi ile "görev sınırlarını da aşmak suretiyle" bozma kararı verip dosyayı yerel mahkemelere gönderdiği bilinmektedir. Esasen yerel mahkemelerce verilen bir kararda var olduğu düşünülen bir eksikliğin bölge adliye mahkemesi tarafından kanun yolu incelemesi sırasında tamamlanması gerekmektedir. Buna karşın bölge adliye mahkemeleri tarafından verilen söz konusu bozma kararlarına karşı direnmek isteyen yerel mahkemeler ise bölge adliye mahkemelerinin görev alanlarında kalan bir hususta CMK m. 280 ve 289'dan kaynaklanan yetkilerini geniş ve hatalı kullanarak vermiş oldukları bozma ilamının gerçekte görevsizlik kararı vasfında olduğundan bahisle "karşı görevsizlik kararı" vererek uyuşmazlığın çözümü için dava dosyasını Yargıtay'a gönderebilmektedir.

Yukarıda verilen örneğe benzer bir olayda Yargıtay 5. Ceza Dairesi 20.02.2017 tarihli, 2017/792 E. ve 2017/591 K. sayılı ve aynı mahiyette verdiği 27.04.2017 tarihli, 2017/648 E. ve 2017/1707 K. sayılı kararlarda; yerel mahkemenin bölge adliye mahkemesinin bozma kararına karşı vermiş olduğu görevsizlik kararının esasen "direnme hükmü" niteliğinde olduğuna, mer'î kanunlarda ilk derece mahkemesi ile bölge adliye mahkemesi arasında görev ihtilafı çıkabilecek bir hususun bulunmadığına, kaldı ki CMK'nın "Direnme Yasağı" başlıklı 284. maddesi uyarınca, bölge adliye mahkemesi karar ve hükümlerine karşı

direnilemeyeceğine; bunlara karşı herhangi bir kanun yoluna gidilemeyeceğine, bu itibarla bölge adliye mahkemesi bozma ilamının kesin ve bağlayıcı nitelikte, yerel mahkemenin görevsizlik kararının da yok hükmünde olduğuna hükmetmiştir.

Bu durumda bölge adliye mahkemesi tarafından bozma kararı verilip dosyanın yerel mahkemeye gönderilmesi durumunda yerel mahkemenin CMK'nın "Direnme Yasağı" başlıklı 284. maddesi uyarınca bozma kararına uyararak dosyayı esasa kaydetmekten başka bir yolu bulunmamaktadır. Bununla birlikte bölge adliye mahkemesi tarafından bozulan karara yerel mahkeme tarafından uyulması sonrasında ortada hukuken geçerli bir karar olmayacaktır. Bu nedenle mahkeme yeniden bir hüküm vereceği sırada kural olarak ne bölge adliye mahkemesinin bozma kararı ile ne de daha önce vermiş olduğu kendi kararı ile bağlı değildir. Buna bozmadan sonra serbestlik kuralı da denilmektedir.

Bu bağlamda; yerel mahkeme verdiği kararın eksik olmadığına ve doğruluğuna inanmakta ise bozma kararına uyup yeniden duruşma açarak, aynı gerekçe ile eski hükmünü yeniden kurabilecektir. Uygulamada bu durum, eylemli direnme ya da eylemli uyma olarak da isimlendirilmektedir. Buna karşın yerel mahkeme bozma kararına konu edilen eksikliğin giderilmesi sonrasında hukuki değerlendirmesinde değişikliğe giderek farklı bir karar da verebilir. Ancak bu durumda yalnızca sanık lehine yasa yoluna başvurulmuş olması söz konusu ise yeniden verilecek hüküm önceki hükümle belirlenen cezadan daha ağır olamaz.

Bu bildiri de bölge adliye mahkemelerinin vermiş olduğu bozma kararları neticesinde yerel mahkemelerce uygulanması gereken usul ve yöntemler konuya temas ettiği ölçüde 17.10.2019 tarih ve 7188 sayılı Kanun değişiklikleri ve yargı içtihatları da dikkate alınarak açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bölge Adliye Mahkemesi, İstinaf Kanun Yolu, Direnme Yasağı, Aleyhe Değiştirme Yasağı

ABSTRACT

In accordance with article 25 and provisional article 2 of Law No. 5235 on the Establishment, Duties and Jurisdictions of the first Instance and Regional Courts of Appeal, regional courts of appeal have been established and their circuit of jurisdiction have been identified and these courts have started to serve throughout the country on 20.07.2016. In accordance with article 33/1 of the same Law, the regional courts of appeal have been authorized to examine and decide the applications lodged against the judgments and decisions which are not final rendered by the first instance courts. Pursuant to article 37/1 of the Law, the criminal chambers of the regional court have also been authorized to examine and decide the applications lodged against the judgments and decisions rendered by the criminal courts of first instance. On the other hand, it can be observed that the remedy of appeal is regulated between articles 272 to 285 of the Code of Criminal Procedure no. 5271. According to the regulation in article 286/1 of the regional courts of appeal, the decisions of the criminal chambers of such court except for decisions to quash can be appealed, exceptions of this provision is governed in the follow up of that article.

In practice, it is known that the Regional Courts of Appeal, by the way of interpreting article 280 and 289 of the CPC in a broader way and exceeding the boundaries of their jurisdiction, have been deciding to quash and reverse the judgments of the first instance courts on account of “insufficient examination” In fact, the deficiency that was considered to have existed in the decision of the first instance courts should be completed by the regional courts in the course of the appeal proceedings. On the other hand, the courts of first instance choosing to resist the decisions of the regional courts of appeal to quash by means of false exercise of and exceeding their authorities stemming from article 280 and 289 of the CPC, can send the case file to the Court of Cassation for the resolution of the dispute, by interpreting that such decision to quash of the regional courts of appeal were actually the decision of non-jurisdiction and giving “counter non-jurisdiction decision”.

In a case similar to the example given above, the 5. Criminal Chamber of the Court of Cassation in its decisions dated 20.02.2017, numbered 2017/792 E. and 2017/591 K. and in another decision in the same way dated 27.04.2017, numbered 2017/648 E. and 2017/1707 K. It decided that the decision of non-jurisdiction given by the court of first instance against the decision of the regional court of appeal was essentially a decision of resistance, that there is no such matter in which a dispute of jurisdiction between the first instance courts and the regional courts of appeal can arise, that, still in accordance with article 284 of the CPC entitled as “Resistance Prohibition”. It cannot be resisted against the decisions and judgments of the regional courts of appeal and that there was no legal remedy against such decisions, and that as such the decisions of the regional courts of appeal to quash were final and binding and that the decisions of non-jurisdiction of the first instance courts in this regard were null and void.

In this case, pursuant to article 284 of the CPC entitled as “Prohibition of Resistance” when the regional court of appeal decided to quash and reverse the case to the court of first instance, there is no other way than to record the file on the docket of court of first instance. However, there will be no legally valid judgment when the court of first instance has chosen to comply with the decision to quash of the regional court of appeal. In view of the above, as a rule, the court shall not be bound neither by the decision of the regional court of appeal, nor by its own decision given before. This situation is called as rule of independence after quashing.

In this context; if the court of first instance believes that its decision is not incomplete but correct; will be able to re-establish the former decision on the same grounds by opening a new hearing. In practice, this is also called active resistance or active compliance. On the other hand, the court of first instance may change its legal assessment after the deficiency which led to quash was remedied and render a different decision. However, in this case, if the appeal has lodged in favor of the defendant, the later decision cannot be heavier than the previous sentence.

In this declaration, the procedures and methods to be applied by the courts of first instance as a result of the decisions to quash rendered by the regional courts of appeal will be explained

in the light of the amendments to the Law no. 7188 dated 17.10.2019 to the extent of their relevance with the issue and the jurisprudence of the Court of Cassation.

Keywords: Regional Court of Appeal, Remedy of Appeal, Prohibition of Resistance, Prohibition of Change against Defendant

**GELENEKSELDEN GÜNCELE TASARIM ODAKLI KÜLTÜREL KODLARIN
EVRİMİ**DESIGN MEMEPLEXES EXCHANGE INTERVENE IN TRADITIONAL TO
CONTEMPORARY PRODUCT DEVELOPMENT**Dr. Öğr. Gör. H. Selçuk GÜRIŞİK**

Kültür Üniversitesi Tekstil ve Moda Tasarımı Meslek Yüksek Okulu Y.Z.

ÖZET

Bu makale, Anadolu keçe üreticileri ile omuz omuza çalışan tasarımcı arasındaki öğrenme sürecinde kültürel kodların/meme değişim yönleri ile geleneği günümüze doğru sürükleyen ürün odaklı stratejilerin evrimsel bölümlerini pekiştirmeye çalışıyor. Hikâyeleri ve genetik kodları farklı olmasına rağmen, atölye ortamında “bilgi paylaşımı”nın yaratıcı uygulamalarıyla ortaya çıkan üretim farklılıkları, tasarımla ilintili kültürel kodların transferini ve ardından yeni tasarım ‘Memepleksini’ kolaylaştırır.

Aslında Memeplex terminolojisi; Aristo ve Platodan beri sanat ve tasarım disiplinlerinde kullanılan Mimesislerin gruplandırılmasıdır.

Platon, Sanatı resmin bir kopyası ve yeniden imgelemesi olarak tanımladı ve sanatın bir Mimesis olduğunu söyledi. Kabaca Mimesis, Aristo düşünme mekanizmasında sanat taklit olarak kabul edilir. Daha sonraları Plato onu 'öykünme' olarak kavramsallaştıracaktır.

Platon, Sanatı resmin bir kopyası ve yeniden canlandırılması olarak tanımladığı gibi sanatın bir Mimesis olduğunu da açıklamıştır.

Platon'a göre, doğada genel bir sanat kavramı yoktur, ancak bazı sanatlar vardır. Bu sanatlar öznel deneylerin anlatı tarzı değil, günlük faaliyetlerin narin biçimlendirilişleridir.

Mimesis veya Mimeisthai (Memeplex 'in tekil hali) aldatmanın etkileri sadece Platon'un Devlet kitabından sonraları netleşebilecektir.

Estetik iz düşümün konusu daima insancıldır. Bu estetik yansımadaki iki önemli unsurdan birisi; sanatçının istekleri ve arzuları, diğeri ise toplumun istekleridir. Bu iki çelişki (paradoks) ancak sanatçının çalışmalarını topluma kabul ettirebilmesi ve sanatsal doyuma ulaşabilmesi ile nötrleşebilirdi.

Ayrıca, on yıllık araştırma döneminden sonra ortaya çıkan bağlamsal modelin analiz edilmesi, daha geniş bir yelpazedeki alternatif öğretim yöntemlerini ortaya koymuştur. Çevre konularının ele alınması sürecin karşılıklı fayda sağlanması ve öğrenilmesi esasına dayanmıştır. Çağdaş kültürel evrim geleneği sonucunda araştırmacının ve Anadolu Keçe Üreticileri-Sanatkârlarının işbirliği arabuluculuk eylemine yansımıştır.

Bu ara-buluculuk süresi sonunda oluşturulan bu örnek Modelin temel dayanağı; üretilmiş sanat ve tasarım ürünlerinin farklı platformlar tarafından (hem akademik hem de sanatsal)

kabul görmesi ve onaylanmış olmaları bu teoriye dayalı pratik tasarım projesinin (deneyin) sonuçlarının doğruluğunu kanıtlamış olmuştur..

Aslında Anadolu Keçeciliğine uygulanan bu model; her hangi bir başka ölmeye yüz tutan el sanatları disiplini için de uygulanabilir bilinir esnek yapısallık taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Ülkenin Elyapımı Yünden Keçeleşmiş Giysileri, Memplex, Kültürel Obje, Bezemeci İkonografisi, Yüklenen Değerler, Katı Kitap Süsleme Tekniği, Dikişsiz Elbiseler...

ABSTRACT

This article attempts to consolidate evolutionary segments of object-based strategies driving tradition toward the contemporary via aspects of design meme exchange between Anatolian felt-makers and mediator/designer working in proximity. Although his-stories and genetic codes are differentiated, object-based reciprocity evolved through creative practices of “information sharing” in the workshop environment facilitates design meme transfer and thereafter-new design-memplex.

In fact the terminology of Memplex is the grouping of Memes, which has been used in art and design disciplines since Aristo and Platoon.

Plato defined Art as a replication of a replica and re-imagination of the image and said that art is a Mimesis. Roughly Mimesis is considered as Aristo thinking mechanism as Art, imitation. Then later Plato is considered that as to be 'emulation'.

Plato defined Art as a replication of a replica and reimagination of the image and said that art is a Mimesis.

According to Plato, there is no general concept of art in nature, but there are some arts. These arts are not a narrative style of subjective experiments, but rather delicate forms of daily activities.

The word Mimesis or Mimeisthai (singular of Memplex) is thought to be; the implications of deception will only be established by the book of Plato; The State.

The subject of aesthetic projection is always humane. There are two important elements in aesthetic reflection. One of them is the artist's aspirations and desires, and the other is the wishes of society. In these two contradictions, if the artist was able to get his work accepted to society, he could reach the main satisfaction.

Also, analyzing the contextual model, this found after ten year research period become base on creating alternate teaching and learning environmental issues deals within a larger spectrum; Tradition to Contemporary cultural evolution reflected up on inter-mediatory action of the author/researcher and Anatolian Felt-maker Artisans.

The outcomes of product orientated (theory related practice base) research; through memplex exchange as a mediatory action of the rejuvenation practice for the product (felted artefacts)

and create another specific example in the cultural continuum of the art and craft movement in Anatolian cultural geography.

Keywords: Anatolian Hand Crafted Wool Felted Textiles, Memplex, Cultural Object, Decorative Iconography, Aggregated Qualities. Essential Nature, Ottoman Katı Techniques, Seamless Dresses, Humanization of Time...

**EŞİT(LİKÇİ) KULLANIM-KÜLTÜR ARAKESİTİNDE EVRENSEL TASARIM
YAKLAŞIMLARI; ÖZEL-KAMUSAL ALAN BAĞLAMINDA BİR SORGULAMA**
UNIVERSAL DESIGNING APPROACHES IN THE INTERSECTION OF EGALITARIAN
USE AND CULTURE: AN EXAMINATION IN THE CONTEXT OF PRIVATE-PUBLIC
AREA

Doç. Dr. Yavuz ARAT

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü,
Meram, Konya.

Gülçin ERDAŞ

Y. Mim., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık (DR),
Meram, Konya.

ÖZET

Evrensel tasarım kavramı; kullanıcı, yaş, boyut, beceri, kültür, cinsiyet gibi pek çok değişkeni kendi içinde ayrı ayrı değerlendiren, herkes için eşit ve erişilebilir olma ilkesini temel alan bir tasarım yaklaşımıdır. Evrensel tasarımın pek çok ilkesi olmakla birlikte, en temel olanı eşitlikçi kullanım ilkesidir. Aralık 1995'te "The Center of Universal Design" tarafından yayınlanan evrensel tasarım ilkelerinin birinci versiyonu, ilk olarak eşit(likçi) kullanım ilkesiyle başlar. Burada eşit kullanımdan kasıt, sadece fizyolojik farklılıkları temel alarak herkes için sayısal verilere ve yapısal detaylara yönelik çözüm üretmek değildir, olmaması gerekmektedir. Nitekim bu yaklaşımın temel amacı, ilkesi, çoğunlukla fizyolojik farklılıklar içeren bireyler arasında bir denge kurmak, ortak bir tasarım yaklaşımı geliştirmek ya da farklılıklara göre özelleşmek olarak görülmekte, yapılan çalışmaların pek çoğu sürdürülebilirlik, erişilebilirlik ve yaşlı/çocuk/engelli bireylere yönelik uygulamalar ile sınırlandırılmaktadır. Elbette evrensel tasarım ilkeleri, kullanıcının fizyolojik durumunu göz önünde bulundurmalı, farklı kullanıcılar da ötekileştirilmeden "eşit(likçi) kullanım" ilkesi temel alınarak düşünülmelidir. Ancak eşit(likçi) kullanım ilkesini sağlarken, fiziksel verilerin yanında dikkate alınması gereken bir diğer kavram, belki de en önemlisi, kültürdür.

Kültürün pek çok tanımı olmakla birlikte, Herskovits kültürü, "insan yapısı çevre" olarak tanımlamıştır. İnsanın dil, din, ırk özellikleri, aile yapısı, çocuk yetiştirme kültürü, yemek alışkanlıkları, gelenekleri, ortak ve özel alanlardaki davranış biçimleri, doğal ve yapılı çevreyle kurduğu ilişki kültürü oluşturmaktadır. Bir mekân tasarlanırken, kullanıcısı, ait olduğu coğrafya, yapının yerle olan ilişkisi gibi kültürel veriler göz önünde bulundurulmalı, bir yapı ilk önce kullanıcısına hitap edebilmelidir. Dolayısıyla bu kadar geniş bir alanı kapsayan kültür, mimarlıktan ve evrensel tasarım yaklaşımından da bağımsız düşünülmemelidir.

Bu çalışma ile, evrensel tasarım yaklaşımı kültür bağlamında incelenecek olup, "eşit kullanım ilkesi kültürel farklılıklara da çözüm aramalıdır" savına dayanarak, "kültürel farklılıklar karşısında erişilebilir ve sürdürülebilir bir tasarım yaklaşımı geliştirmek mümkün olabilir mi?" sorusuna cevap aramayı tartışmakta, dolayısıyla bu soruya cevap ararken özel ve

kamusal alanı ayrı ayrı değerlendirerek, kültür ve eşitlikçi kullanım arakesitinde her iki alan için de ortak ve farklı yönleri ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Evrensel Tasarım, Eşit Kullanım, Kültür, Özel Alan, Kamusal Alan

ABSTRACT

The concept of universal designing is an approach that internally and separately assesses many variables such as user, age, size, skills, culture and gender, and that is based on the principle of being equal and available for anybody. Universal designing has many principles but the principle of egalitarian use is the most fundamental among them. The first version of universal designing principles published by The Center of Universal Design in December 1995 starts with the principle of egalitarian use. The intention in the concept of egalitarian use here is not or should not be to generate solutions for the digital data and constructional details for everybody solely in relation to physiological differences. The main purpose or principle of this approach is generally regarded as to set a balance between the people with physiological differences, to develop a common designing approach or to become specific based on differences but most of the relevant studies are limited with sustainability, accessibility and practices regarding the elderly/people with disabilities/children. It is without doubt that universal designing principles should observe the physiological state of users and consider different users in relation to the principle of “egalitarian use” but without marginalizing them. However, another concept to be observed while fulfilling this principle is culture, which may be the most important in this regard.

130

Herskovits defined culture, which already has many definitions, as “the spiritual environment built by people”. People’s language, religion, racial and familial characteristics, culture of raising child, eating habits, traditions, behaviors in the public and private areas, and relationships with the natural and built environments form culture. Cultural aspects such as users, geography and the relationship between the buildings and area should be considered while designing a space as a building or construction should appeal to its user first. Therefore, the culture covering such a broad area should not be considered separately from architecture and universal designing approach.

This study reviews the universal designing approach in the scope of culture and discusses the answers to the question “Is it possible to develop an accessible and sustainable designing approach against the cultural differences?” in relation to the assertion “The principle of equal use should also find a solution for cultural differences.” Therefore, during the efforts of seeking an answer for that question, it aims to reveal the common and different aspects regarding the private and public areas within the intersection of culture and egalitarian use while separately assessing the afore-noted areas.

Keywords: Universal Designing, Equal Use, Culture, Private Area, Public Area

**ÜSÂME İBN MÜNKİZ’İN KİTÂBU’L-İ’TİBÂR ADLI ESERİNE GÖRE HAÇLILAR
CRUSHERS ACCORDING TO ÜSÂME İBN MÜNKİZ’S BOOK OF KİTÂBÜ’L-İ’TİBÂR****Dr. Öğr. Üyesi Gülşen İSTEK**

Siirt Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, İslam Tarihi Anabilim Dalı, Merkez, Siirt.

ÖZET

Haçlı Seferleri için oldukça stratejik bir nokta olan Şeyzer Emirliği’nde, 1095 yılında dünyaya gelen Üsâme İbn Münkız, çocukluğundan bu yana birçok askeri mücadelelere şahit olmuştur. Bu nedenle babası ve amcası tarafından iyi bir asker ve idareci olarak yetiştirilmiştir. Amcasından sonra kendisine verilmesi gereken Şeyzer Emirliği’nin amcaoğluna tevdi edileceğini duyunca doğduğu topraklardan ayrılmıştır. İmâdüddin Zengî, Emîr Üner, Artuklu Emîri Fahreddin Karaarslan, Selâhaddin-i Eyyûbî ve El-Melikü’l-Âdil Nüreddin olmak üzere birçok Müslüman emirin hizmetinde görev almıştır. Söz konusu emirlerle birlikte bir taraftan Haçlılara karşı mücadele ederken diğer taraftan da emirler arasındaki sorunları görerek İslam dünyasındaki parçalanmışlıkları yakinen görmüştür.

İyi bir asker ve sorumluluk sahibi bir lider olmasının yanı sıra edebî yönü de oldukça güçlü olan İbn Münkız, Haçlılar hakkında genel bir kanaate sahip olacak kadar onları yakından tanımıştır. Çocukluğundan itibaren babasından ve amcasından duyduklarını ve sonraki dönemlerde başından geçen hadiseleri “Kitâbu’l-İ’tibâr” adlı eserinde toplamıştır. “Frenkler” olarak zikrettiği Haçlıların birçok yönünü somut örnekler vererek detaylı bir şekilde anlatmıştır. Orijinal dili Arapça olan bu eser, birçok farklı dile de çevrilmiştir. İbn Münkız bu eserinde, Haçlıların savaşçı özelliklerinden, genel karakterlerinden, sosyal ve kültürel yaşamlarından ve kullandıkları tedavi yöntemlerinden bahsetmektedir. Bu bağlamda onların savaşçılık ve cesaret vasıflarının haricinde hiçbir insanî erdeme sahip olmadığını ileri sürecek kadar iddialı cümleler sarf etmiştir. Bunun yanı sıra uzun süre Müslümanların arasında yaşayan ve onların adetlerini benimseyen bazı Frenklerin varlığına da dikkat çekmiştir. Ayrıca “arkadaşım” ya da “dostum” olarak tanıttığı bazı kimseler de vardır. Buna rağmen bu kimselerin gerçek yüzünü zaman içerisinde görmüş ve eserinin birçok yerinde onlar hakkında yaptığı genellemenin ne kadar doğru bir tespit olduğunu bir kez daha göstermeye çalışmıştır. Nitekim Frenk kelimesi ya da Frenklerden birinin isminin zikredildiği yerde ikinci kelime genelde beddua sözcüğü ile tamamlanmıştır.

Haçlıları görmeden ve onları tanımadan anlatmaya çalışan kronik yazarları ya da vakanüvislerin aksine İbn Münkız, onların içinde yaşayarak ve bizzat onları yakından tanıyarak bir kitap kaleme almıştır. Bu nedenle onun meşhur eseri Kitâbu’l-İ’tibâr, Frenkler ve onların günlük yaşamları hakkında bilgi veren nadir eserlerden biridir ve mutlaka üzerinde durulması gerekmektedir. Bu çalışmada söz konusu eserde tasvir edilen Haçlılar, bütün yönleriyle irdelenip ortaya konulmaya çalışılacak ve elde edilen bilgiler yer yer Latin

kronikleri ve İslam Tarihi kaynakları ile karşılaştırılacaktır. Ayrıca çalışma Haçlı Seferleri üzerine yazılmış müstakil eserler ile de zenginleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İslam Tarihi, Haçlılar, Üsâme İbn Münkız, Kitâbu'l-İ'tibâr

ABSTRACT

Üsâme İbn Münkız, who was born in 1095 in the Emirate of Şeyzer, which is a very strategic point for the Crusades, has witnessed many military struggles since childhood. For this reason, he was raised by his father and uncle as a good soldier and administrator. When he heard that the Emirate of Şeyzer, who had to be given to him after his uncle, would be given to his son, he left the land of his birth. He served with many Muslim commanders including İmâdüddin Zengî, Emîr Üner, Artuklu Emîri Fahreddin Karaarslan, Selâhaddin-i Eyyübî and El-Melikü'l-Âdil Nûreddin. Together with these rulers, he fought against the Crusaders on the one hand and saw the problems between the orders on the other. He witnessed the fragmentation in the Islamic world.

As well as being a good soldier and responsible leader, İbn Münkız, who has a strong literary aspect, knew them well enough to have a general opinion about the Crusaders. He wrote about what he heard from his father and uncle in his childhood and the events that he passed on in later periods in his work called "Kitâbü'l-İ'tibâr". He explained many aspects of the Crusaders, named as Franks, in detail by giving concrete examples. This book, which was originally written in Arabic, has been translated into many different languages. In this book, İbn Münkız describes the warrior characteristics of the Crusaders, their general characteristics, their social and cultural life and the treatment methods they use. In this context, he argued that the Crusaders had no human virtue except for their aspects of war and courage. Besides, he mentioned some Crusaders who have been living among Muslims for a long time and adopting their customs. There are also some people whom he introduces as "my friend" or "friend". However, he has seen the real face of these people over time. In many parts of his work he once again tried to confirm how generalized he was about them. As a matter of fact, the Word Frank or where the name of one of the Franken is mentioned, the second word is usually completed with the word curse.

Unlike the chronic writers or chroniclers who tried to tell the Crusaders without seeing and recognizing them, İbn Münkız wrote a book by living in them and getting to know them personally. Therefore, his famous book, Kitâbü'l-İ'tibâr, is one of the rare works that gives information about the Franks and their daily lives and must be emphasized. In this study, the Crusaders depicted in the work in question will be examined and put forward in all aspects. In addition, the obtained information will be compared with Latin chronicles and Islamic History books. However, the work will be enriched with individual works written on the Crusades.

Keywords: History of Islam, Crusaders, Üsâme İbn Münkız, Kitâbü'l-İ'tibâr

ZİHİNDEKİ SOMUT KARŞILIKLARI

CONCRETE COUNTERPARTS IN THE MİND OF ABSTRACT WORDS

Arş. Gör. Furkan Kadir TOPÇU

Bartın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü,

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

ÖZET

Dil, kelimeler ile var olan bir sistemdir. Bu sistem içerisinde duyu organlarıyla algılanabilen kelimeler olduğu gibi duyu organlarıyla algılanamayan zihni kavramlar da vardır. Bu kelimeler, soyut ve somut kelimeler olarak adlandırılmaktadır. Özellikle soyut kelimelerin öğretimi öğrenciler açısından her zaman biraz daha zor olmuştur. Somut kelimeler gibi duyu organlarıyla algılanabilen kelimeler olmadığından öğrenciler açısından kavranması zaman almaktadır. Ağaç, elma gibi kelimeler seslendirildiğinde zihinde oluşan resim, soyut kelimelerde oluşmamaktadır ya da oluşmadığı düşünülmektedir. Bu sebeple, soyut kelimelerin de zihinde bir somut bir karşılığının olup olmadığı sorusu üzerinden çalışma yürütülmüştür.

Duyu organlarıyla algılanabilen somut kelimeler için zihinde bir karşılığı olduğu ifade edilmektedir. Bu noktada göstergeler kuramı ön plana çıkmaktadır. Her bir kelimenin zihinde bir imajı mevcuttur. Kelime algılandığında zihinde bir resim oluşur, algılama bununla gerçekleşir. Bununla birlikte zaten zihnî olan soyut kelimeler için de böyle bir durum olup olmadığı belirsizdir. Soyut kelimeler ile ilgili tanımlamalara bakıldığında “Zihinde bir karşılığı olmayan kelimelerdir.” gibi tanımlamalarla karşılaşılmaktadır. Bu sebeple 7. Sınıf öğrencilerine uygulanmak üzere “Soyut Kelimelerin Zihindeki Somut Karşılıkları Formu” oluşturulmuştur. Alan uzmanı akademisyen ve öğretmenlerden görüş alınarak hazırlanan bu formda 10 soyut kelime öğrencilere yöneltilmiştir. Öğrencilerden, benzetme ilişkisi olmaksızın zihinlerinde canlanan ilk görüntüyü yazmaları istenmiştir. Veri toplamanın bu noktasında bazı problemlerin olduğu değerlendirme aşamasında fark edilmiştir. Öğrencilerin bazı kelimelerde istenen veri türünde kelimeler yazamadıkları görülmüştür. Buna rağmen anlamlı verilere ulaşılmıştır. Çalışma, bu veriler üzerinden yürütülmüştür. Veriler, içerik analizine tabi tutulmuştur. Okunamayan veya çalışmanın maksadını dışındaki cevaplar çıkarılmıştır. Çalışma, Bartın’da bir ortaokulunun 7. sınıflarının iki şubesinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya her iki şubede 28 olmak üzere, toplamda 56 öğrenci katılmıştır. Çalışmanın sonunda, sorulan soyut kelimeler için somut karşılıklara ulaşılmıştır. Bu karşılıklar, kültür ve çevre faktörlerinden etkilenilerek verilen cevaplardan arındırılarak yapılan değerlendirme sonucunda belirlenmiştir. Öğrencilerin veri toplama esnasında cevap vermekte zorlandıkları gözlemlenmiştir. Bu sebeple cevap noktasında serbest bırakılmışlardır. Burada, öğrencilerin zihinlerindeki somut karşılıkları kolaylıkla aktarması hedeflenmiştir. Çalışmanın kapsamlı olabilmesi için farklı kelime ve gruplarla da yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Soyut, Somut, Zihindeki Karşılıklar

ABSTRACT

Language is a system that exists with words. In this system, there are words that can be perceived by sensory organs, as well as mental concepts that cannot be perceived by sensory organs. These words are called abstract and concrete words. Especially the teaching of abstract words has always been a little more difficult for the students. Since there are no words that can be perceived by sense organs such as concrete words, it takes time for students to comprehend them. When words such as trees and apples are vocalized, the picture that occurs in the mind does not or does not occur in abstract words. For this reason, the study was conducted on the question of whether there is a concrete counterpart of abstract words in the mind.

It is expressed to have a counterpart in the mind for concrete words that can be perceived by sensory organs. At this point, the theory of indicators comes to the forefront. Each word has an image in mind. When the word is perceived, a picture is formed in the mind, and the perception takes place with it. However, it is unclear whether such a situation exists for abstract words that are already mental. When looking at the definitions of abstract words, such definitions “Words with no counterpart in the mind” are encountered. For this reason, “Concrete Counterparts in the Mind of Abstract Words Form” was created for 7th grade students. 10 abstract words were directed to the students in this form which was prepared by taking the opinions of field experts academics and teachers. The students were asked to write the first image that revived in their minds without the analogy relationship. At this point of data collection, some problems were noticed during the evaluation phase. It was seen that students could not write words in the desired data type in some words. Despite that significant data were obtained. The study was carried out on this data. The data were subjected to content analysis. Unreadable or answers other than the purpose of the study were omitted. The study was carried out in two branches of 7th grade of a secondary school in Bartın. To study including 28 in both branches of study, a total of 56 students participated. At the end of the study, concrete counterpart were obtained for the abstract words. These counterpart were determined as a result of the evaluation made by clearing the responses given by influencing the culture and environmental factors. It was observed that students had difficulty in responding during data collection. In this reason they were released at the answer point. Here, it is aimed to convey the concrete counterparts in the students' minds easily. In order for the study to be comprehensive, it should be done with different words and groups.

Keywords: Abstract, Concrete, Counterparts in the Mind

**ÇALINAN TARİHİ ESERLER SORUNU VE 16. İSTANBUL BİENALİ'NDE
CLAUDIA MARTÍNEZ GARAY'IN "YARATICI" ÇALIŞMASININ
GÖSTERGEBİLİM YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ**

THE PROBLEM OF THE HISTORICAL WORKS AND THE INVESTIGATION OF THE İ
CREATIVE 'STUDY OF CLAUDIA MARTÍNEZ GARAY IN THE 16TH ISTANBUL
BIENNIAL

Doç. Dr. Rasim SOYLU

Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Aksaray

ÖZET

Dünyanın pek çok ülkesindeki tarihi eserler; coğrafi keşifler, savaşlar, işgaller sırasında veya tarihi eser kaçakçıları tarafından çalınmış ve bilhassa Avrupa ve Amerika gibi gelişmiş ülkelerin müzelerinin envanterine dahil edilmiştir.

16. İstanbul Bienali'nde Claudia Martinez Garay'ın "Yaratıcı" başlıklı yapıtı, Peru'ya ait yağmalanan ve başka ülkelere kaçırılan tarihi eserlerin replikalarına, kavramsal yapıtında yer vererek tarihi eserlerin kaçırılması sorununa dikkat çekiyor. Bu enstelasyon çalışmasında pişmiş topraktan yapılmış replika heykeller, topraktan gelme ve yine toprağa gitme kavramına gönderme yaptığı gibi arkeolojik kazılarda yapılan hırsızlık ve kaçakçılığa da gönderme yapıyor.

Göstergebilim sözlü, yazılı ve işaretlerle anlam içeren sembolleri ve göstergeleri inceleyen bir bilim dalıdır. Gösteren; düşünce ve kavramları sembolize eden işaretler, gösterilen; bu işaretlerin gösterdiği düz anlam ve yan anlamlardır. Göstergebilim, göstergeleri inceleyen bilim dalı olmasının yanı sıra, anlamı çözümleyen bir bilimsel yöntem olarak da kabul edilebilir. Sanat eleştirisi; sanat tarihi, sanat felsefesi, ontolojik, estetik, pedagoji ve göstergebilim gibi alanların geliştirdikleri eser inceleme ve çözümleme yöntemlerinden yararlanarak yapılabilir. Genel sanat eleştiri kuramı, yöntem olarak betimleme, çözümleme, yorum ve yargı aşamalarından yararlanır. Günümüzde, gelişen teknoloji ve medya sayesinde ses, görüntü ve imgelerden oluşan multimedya, evrensel yeni bir dili de beraberinde getirmektedir. Yazılı ve görsel medya, yeni bir anlamlar evreni yaratmıştır. Bu anlamlar, gösterge adı verilen ve bir gösteren tarafından karşısındaki yorumlayana anlamlar gönderen işaretler olarak düşünülebilir. Göstergebilim, bu anlamları içeren sembolleri okuyan ve çözümleyen bir alan olarak 20. yüzyılda gelişen bir bilim dalıdır. Ancak etkinlik alanı dilbilimi aşmış, bütün fen ve sosyal alanları kapsamıştır. Bütün alanlarda olduğu gibi sanat alanında da özellikle sanat eserlerinin incelenmesi ve çözümlenmesinde göstergebilim önemli bir yöntem olarak gelişmektedir.

Araştırmanın ilk bölümünde çalışmanın amacı, önemi, yöntemi ve sınırlılıkları ele alınacaktır. İkinci bölümde kavramsal çerçeve olarak göstergebilim ele alınacak ve görsel göstergebilim eser çözümlemenin kuramsal yapısı ve çözümleme şemaları hakkında bilgi verilecektir. Üçüncü bölüm ise 16. İstanbul Bienali'nde Claudia Martinez Garay'ın "Yaratıcı" başlıklı yapıtının tanımlanması, çalışma ile ilgili görüşlerin yer aldığı literatürün taranması,

enstelasyon içerisinde yer alan biçim ve sembollerin birer gösterge olarak ele alınması ve göstergebilim eser çözümleme şeması ile incelenmesinden oluşacaktır.

Sonuç bölümünde ise toplanan veriler ve yapılan çözümlenmeler sonucunda göstergelerin ortaya koyduğu yan anlam, düz anlam ve derin anlamlar özetlenecektir.

Anahtar Kelimeler: 16. İstanbul Bienali, Claudia Martinez Garay, Gösterge, Göstergebilim

ABSTRACT

Historical artifacts in many countries of the world; it was stolen during geographical discoveries, wars, occupations or by smugglers of historical artifacts and was included in the inventory of museums of developed countries, especially Europe and America.

In the 16th Istanbul Biennial, Claudia Martinez Garay's work titled "The Creator iyor draws attention to the problem of hijacking historical artifacts by including the replicas of the looted and hijacked historical artifacts belonging to Peru. In this installation work, replica sculptures made of terracotta refer to the concept of coming from the earth and going to the soil, as well as theft and smuggling in archaeological excavations.

Semiotics is a science that examines verbal, written and signs and symbols and signs. showing; signs, symbolizing thoughts and concepts, shown; these signs are straight meanings and side meanings. Semiotics can be considered as a scientific method that analyzes meaning as well as being a branch of science that examines indicators. Art criticism; art history, philosophy of art, ontological, aesthetics, pedagogy and semiology. The general art criticism theory uses the stages of description, analysis, interpretation and judgment as a method. Today, thanks to the developing technology and media, multimedia consisting of sound, images and images brings a new universal language. Print and visual media have created a new universe of meanings. These meanings can be thought of as signs which are called indicators and send meanings to an interpreter by a signifier. Semiotics is a science that developed in the 20th century as an area that reads and analyzes symbols containing these meanings. However, the field of activity has exceeded linguistics and covered all science and social fields. As in all fields, semiotics are developing as an important method especially in the analysis and analysis of works of art.

In the first part of the research, the aim, importance, method and limitations of the study will be discussed. In the second part, semiotics as a conceptual framework will be discussed and the theoretical structure and analysis schemes of visual semiotics work analysis will be given. The third part will be the definition of Claudia Martinez Garay's "Creator de at the 16th Istanbul Biennial, the literature on the views of the work, the forms and symbols in the installation as indicators, and the analysis of semiotic work with a schema. .

In the conclusion part, the semantic, straight and deep meanings of the indicators will be summarized as a result of the collected data and analysis.

Keywords: 16th Istanbul Biennial, Claudia Martinez Garay, Sign, Semiotics

EVLİYA ÇELEBİ SEYAHATNÂMESİ'NDE KİLİS

KİLİS IN EVLIYA CHELEBI TRAVELOGUE

Öğr. Gör. Dr. Muhammet ATASEVER

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Ortak Zorunlu Dersler Koordinatörlüğü,

Türk Dili Bölümü, Kilis.

ÖZET

Yeni yerleri görme, keşfetme ve merak duygusu insanı varlık sahnesine çıktığı günden bugüne ilkel yahut modern manada göçlere yönlendiren temel etkenlerden olur. Öyle ki bilinmeyenleri aktarma, malum olmayanı dillendirme arzusu henüz yazı icat edilmemişken, onu farklı tarz ve biçimlerde başka başka araçlar kullanarak gördüklerini paylaşmaya, diğer insanlara aktarmaya iter. Uzak diyarlara sefer kabiliyetinin artması, hayvanlarının ehlileştirilmesi, yeni ulaşım araçları ile farklı kültürlerle yaklaşmanın kolaylaşması ve yazının da icadı; hülasa medeniyetin ilerlemesi beraberinde edebiyatta yeni bir türe, seyahatnâme, zemin hazırlar. Esas olarak gezilip görülen yerlerin sözcüklerle çizilen portresi manasına gelen seyahatnâme, dünya edebiyatında Herodotos, Marco Polo, İbni Batuta gibi seyyahların önemli örnekleri ile ortaya çıkarken; edebiyatımızda Seydi Ali Reis'in "Mirât'ül Memâlik" adlı eseri ile ilk defa görülür. Evliya Çelebi'nin Hicri 1040'ın 10 Muharrem Ayı Aşure gecesi rüya âleminde Yemiş İskelesi yakını Âhi Çelebi Camii'nde Hz. Muhammed (a.s.)'in ellerini öpüp akabinde heyecandan "Şefaât yâ Rasulallah!" diyeceği yerde; meşhur isteği "Seyahat yâ Rasulallah!" demesi ile başlayan macerası çığır açar, hem dünya hem de Türk edebiyatında nitelik nicelik açısından aşılması güç bir eser ortaya çıkarır. Birçok bilim dalı için önemli başvuru kaynaklarından olan eser edebiyat açısından da değerli bilgilere sahiptir. Türk Halk Edebiyatı özelinde ise Evliya'nın müşahedeleri ve aktardıkları halk kültürü bağlamında onu incelenmesi, üzerinde düşünülmesi gereken eserler arasına koyar. Evliya Çelebi'nin Kilis üzerindeki gözlemleri ve yöreye ait verdiği bilgiler bu çalışmanın konusu olacaktır. Tarih boyunca Kilis hem bulunduğu konum hem de yöreye sahip olan egemen güçlerin çokluğu açısından dini, etnik ve kültürel çeşitlilik olarak küçük ama önemli bir kavşak noktası olmuştur. Kaynaklarda kendisine çokça yer verilen Kilis için en fazla malumatın yer aldığı önemli eserlerden birisi de Seyahatnâme'dir. Kendi deyimiyle her ne tarafa bakış oklarını yayıyla çekip atsa o an hedefi vuran Evliya; Kilis'in sırasıyla yönetim, mimari, eğitim, coğrafi özellikler, ziyaretgâhlar ve köylerini tanıtır. Bu muhitlerde yaşadıkları ile daha önce yaşananları halkın muhayyilesinde yer etmiş kişi, yer, olay ve durumları; kısa, öz, kimi zaman detaya iner bir tarzda resmeder.

Anahtar Kelimeler: Evliya Çelebi, Seyahatnâme, Kilis.

ABSTRACT

The sense of seeing, discovering and exploring new places is one of the main factors that have led people to migrations in primitive or modern sense. Such that, the desire to convey the

unknown and to speak the unfamiliar pushed man to share what he had seen with other people through various styles and forms, even when writing had not yet been invented. The increasing ability to travel to remote lands, taming of animals, facilitating contact with different cultures with new means of transportation and invention of writing – the advancement of civilization so to speak – led the way for a new genre in literature, the travel accounts. Travelogue, which means the portrait of places drawn by words, was exemplified by key travellers such as Herodotus, Marco Polo and Ibni Batuta in world literature. The first example of travelogue in Turkish literature is “Mirât'ül Memâlik” by Seydi Ali Reis. It is reported that Evliya Chelebi had a dream on the Ashura night on 10 Muharram, in Hijri 1040 in his sleep in Ahi Chelebi Mosque, and he saw Prophet Muhammad (pbuh) in his dream, kissed his hands and, out of excitement, mistakenly uttered "I want travel O the Messenger of God" against his wish to say "I ask for peace O the Messenger of God!". This incident marked an era when an unprecedented example of travel literature emerged for both world and Turkish literature. It is an important reference resource for many disciplines and has valuable information in terms of its literary value. On the other hand, Evliya's adventures and anecdotes are also of great importance for folk culture investigations in the context of Turkish Folk Literature. This study deals with Evliya Chelebi's observations on Kilis and the information given on the region. Throughout history, Kilis has been a small but important crossroads in terms of its religious, ethnic and cultural diversity both as a location and as having hosted various ruling powers in the region. The Travelogue (Seyahatname) is one of the important texts that has great information on Kilis. Evliya – who, in his own words, strikes the target at any moment if he shoots the arrows of his gaze – introduces Kilis' management, architecture, education, geographical features, prominent places and villages respectively. Sometimes briefly, sometimes in a detailed way, he depicts what he and others experienced there; notable people, places, events and situations that occupied a broad space in people's imaginations.

Keywords: Evliya Chelebi, Seyahatnâme, Kilis.

NÂBÎ DİVANINDA HZ. İBRAHİM

PROPHET ABRAHAM IN NABİ DİVAN

Dr. Öğr. Üyesi Bahanur ÖZKAN BAHAR

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
Burdur.

ÖZET

17. yüzyılın sonu ile 18. yüzyılın başında yaşamış Divan şiirinin en büyük şairlerinden birisi olan Nâbî, Urfa'da doğmuş ve ilk gençlik yıllarını burada geçirmiştir. Şairin, doğup büyüdüğü bu şehirden, yirmi dört yaşında, İstanbul'a gitmek için ayrıldığı bilinmektedir. Şair, eserlerinde, çok sevdiği memleketinden sık sık bahsetmiş ve bu bahsetmeler birçok çalışmaya konu olmuştur.

Peygamberler diyarı olarak bilinen Urfa, bilhassa Hz. İbrahim ve Hz. Eyüp peygamberler ile bilinmektedir. Şehrin en büyük sembolü olan Balıklı göl, Hz. İbrahim'in Nemrut tarafından ateşe atıldığı; ama ateşin Hz. İbrahim'i yakmamak için gül bahçesine döndüğü yer olarak bilinmektedir. Bu kutsal mekânın çevresi de yine kıssa etrafında anlatılan çeşitli yerler ile çevrilidir.

Hz. İbrahim peygamberlerin atası olarak bilinmektedir. Hem Yahudi, hem Hristiyan, hem de Müslümanlar unsurlar tarafından kutsal kabul edilmiştir. İsmi Tevrat'ın ve İncil'in muhtelif yerlerinde de geçen Hz. İbrahim, Kuran-ı Kerim'de de ismi en çok zikredilen (ülü'l azm) peygamberlerden birisidir. Kuran-ı Kerim, Divan şiirinin beslendiği en önemli kaynaklardan birisidir. Bu bağlamda Kuran-ı Kerim'de anlatılan peygamberler ve onların kıssaları sık sık telmih olunun bahislerdir.

Hz. İbrahim Allah dostu olması, put ustası olan babasının yaptığı putları yıkması, oğlu Hz. İsmail'i Allah yolunda kurban etmek isterken Cebrail ile kendisine bir koç gelmesi, yine oğluyla Kâbe'yi inşa edip hac ibaretini başlatması, Nemrut tarafından ateşe atılması hadiseleri ile şiirimizde sık sık atıfta bulunulan peygamberlerden birisidir. Divan şiirinde adı çokça geçen Hz. İbrahim, Nâbî divanında da yer verilen isimlerden birisidir.

Hz. İbrahim, diğer Divan şairlerinde olduğu gibi yukarıda zikredilen bazı özellikleriyle birlikte, Kuran-ı Kerim'de geçen bazı ayet-i kerimelere de telmih yapılarak Nâbî divanında da yer aldığı görülmüştür. Çalışmada divanda geçen beyitlere, beyitlerin izahına ve Hz. İbrahim'in hangi özelliği ile yer aldığı gibi hususlara değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nâbî, Divan, Hz. İbrahim.

ABSTRACT

One of the greatest poets of Divan poetry that lived in the late 17th and early 18th centuries Nabi was born in Urfa and spent his early youth there. It is known that poet left this city which he was born and raised to go to İstanbul when he was twenty - four. Poet,in his works,

frequently mentioned about his beloved homeland and these mentions have been the subject of many studies.

Urfa, known as the land of the prophets, especially it is known with Saint Abraham and Saint Eyüp Prophet. The biggest symbol of the city, Balıklı Lake, Saint Abraham was thrown into the fire by Nimrod; but it is known that the fire returned to the rose garden not to burn Saint Abraham. The surroundings of this sacred place are also surrounded by various places that are described in parable.

Saint Abraham is known as the ancestor of the prophets. It was considered sacred by both Jews, Christians and Muslims. Saint Abraham whose name existed in Torah and Bible's various places, he is one of the most mentioned prophets in the Holy Quran (ül'l' azm). The Holy Quran is one of the most important sources of Divan poetry. In this context, the prophets described in the Holy Quran and their stories are frequently recalled.

Saint Abraham, a friend of Allah, destroyed the idols of his father who was an idol, when wanting to sacrifice his son Saint İsmail in the way of Allah, Gabriel and a ram came to him, built the Kaaba with his son and started the pilgrimage, thrown the fire by Nimrod, is one of the prophets frequently referred to in our poetry such as these events. Saint Abraham whose name passing much in Divan poetry, he is one of the names also included in the Nabi Divan

Saint Abraham, as in other Divan poets with some of the features mentioned above together, it has been seen that some verses in the Holy Quran also reminded in the Nabi Divan. In the study, couplets passing in the Divan, explanation the couplets, it is mentioned that which feature Saint Abraham has.

Keywords : Nabi, Divan, Saint Abraham.

İLMÎ TEFSİR VE RİSALE-İ NUR ÖRNEĞİ

SCIENTIFIC COMMENTARY AND RİSALE-I NUR EXAMPLE

Dr. Öğr. Üyesi SABRİ DEMİRCİ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,

İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Tefsir ABD.

ÖZET

Bu bildiriye, Kur'an'ın ilmî gelişmeleri engellemediği, bilimsel keşif ve gelişmelerle çelişen hiçbir âyetin bulunmadığını, Kur'an'da her türlü gelişmeyi teşvik edici âyetler olduğunu ifade eden İlmî Tefsir ekolünün ne manaya geldiğini, müfessir Bediüzzaman Said Nursî'nin ilmî tefsire bakışını bizzat eserlerinden örnekler vererek göstermeye çalıştık. Onun eserleri incelendiğinde, Kur'an âyetlerini tefsir ve yorum yaparken asrının ihtiyaçlarına göre çağdaşları ile benzer düşünceleri paylaştığı görünür. Ancak o, bu yöntemleri kendine mahsus bir üslûp ile farklı bir bakış açısıyla değerlendirmiştir.

O eserlerinde bilimsel teorileri değil doğrudan müşahede edilen kâinatın ve olayların arkasındaki hakikati gösteren bir yöntemle Kur'an'ı tefsir etmiştir. Kur'an'da ilimlere işaret olmadığı yönünde iddia edilen görüşlere karşılık, peygamber mucizelerini yorumlarken her birisinin teknik ve teknolojiye ışık tutmakta ve insanlara ulaşabilecekleri son noktaları gösterip, teşvik ettiğini söyleyerek bu konuda ayetlere çok önemli bir bakış açısı getirmiştir.

Kur'an-ı Hakîm, peygamberleri, insanlara manevi gelişmede birer önder gösterdiği gibi, onların her birisinin eline bazı mu'cizeler verip, maddi ilerlemede dahi, insanlara birer ustabaşı ve üstad olarak gösterir; onlara mutlak olarak ittibaa emreder, diyen Bediüzzaman, aynı zamanda Kur'an-ı Kerim, peygamberlerin manevi kemallerini bahsetmekle insanları onlardan istifadeye teşvik ettiği gibi, mu'cizelerinden bahsederek, onların benzerlerine yetişmeye ve taklitlerini yapmaya teşvik etmektedir, demektedir.

Hatta denilebilir ki, manevi gelişmeler gibi, maddi ilerlemeler de, ilk defa mu'cize eliyle insanlığa hediye edilmiştir. İşte, Hazret-i Nuh'un bir mu'cizesi olan gemi ve Hazret-i Yusuf'un bir mu'cizesi olan saati, en evvel beşere hediye eden, mu'cize elidir.

Bu hakikate ince bir işarettir ki, sanatkârların çoğu, herbir sanata bir peygamberi pîr kabul ediyor. Gemiciler Hazret-i Nuh'u, saatçiler Hazret-i Yûsuf'u, terziler Hazret-i İdrîs'i pîr gördükleri gibi.

Bediüzzaman, ilmî tefsir ile ilgili tefsir örneklerini daha çok imanî tefekkür ile ilgili ayetlerin tefsirinde ve peygamberlerin mu'cizelerinden bahseden ayetlerin tefsirinde ortaya koymaktadır. O, Kur'an'ın Rabbimizi bize tanıtan yüzlerce âyetini tefsir ederken, bilimlerin ortaya koyduğu gerçeklerden de bahseder. Gökyüzünden bahsederken semâ ile ilgili âyetleri, rüzgardan bahsederken o konudaki âyetleri, dünyadan, yağmur, şimşek, bulutlar, denizler, dağlar, ağaçlar (hurma ağacı), bitkiler (üzüm), hayvanlar (balırsı ve süten), kuşlardan

bahseden âyetleri tefsir etmekte, o âyetlerin manalarını etkileyici bir üslûpla ele almaktadır. O, iman esasları ile ilgili âyetleri açıklarken klâsik tefsirlerin yaptıkları gibi sadece âyet ve hadis merkezli bir tefsir çalışması yapmakla yetinmemiş, modern bilimin verilerini de kullanarak iman hakikatlerini izah etmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlmî Tefsir, Teoriler, Teknoloji.

ABSTRACT

In this statement, we tried to show the meaning of the school of scientific exegesis, which states that the Qur'an does not prevent scientific developments, that there are no verses contradicting scientific discoveries and developments, that there are verses encouraging all kinds of developments in the Qur'an, and that commentator Bediuzzaman Said Nursi's view of scientific exegesis by giving examples from his works. When his works are examined, it appears that he shares similar thoughts with his contemporaries according to the needs of his century when exegesis and commentary on the verses of the Qur'an. However, he considered these methods from a different point of view with a unique style.

He has interpreted the Qur'an in a way that shows the truth behind the universe and events that are directly observed, not scientific theories in his works. In response to the claims that there is no sign of knowledge in the Qur'an, the prophet gave a very important perspective to the verses by saying that each of them sheds light on techniques and technology when interpreting their miracles and shows and encourages people to reach their final points.

Bediuzzaman, who said that the Qur'an shows the enbiya as a leader in spiritual progress to the people, gives some wonders to each of them, and shows them as foreman and master to the people, even in material progress, and commands them to do it in absolute terms. at the same time, the Qur'an encourages people to take advantage of them by talking about the spiritual developments of the enbiya, and by talking about their signs, it encourages them to catch up with their counterparts and imitate them, it says. It can even be said that, like spiritual developments, material advances have been given to humanity for the first time by the hand of the miracle. Here is the ship, which is a miracle of Hadrat Noah, and the clock, which is a miracle of Hadrat Yusuf, the hand of the miracle that gave the first gift to man. This is a fine sign to the truth that most professionals consider a prophet a leader in their profession. As they saw the sailors Hadrat Noah, the watchers Hadrat Joseph, the tailors Hadrat İdrîs as their leader.

We can see that Bediuzzaman reveals examples of commentary related to the scientific commentary more in the commentary of the verses related to imani contemplation and in the commentary of the verses related to the prophets' signs. He also mentions the facts revealed by the sciences when he paraphrases the hundreds of verses of the Qur'an that introduce us to our Lord. His verses about sema when talking about the sky, when talking about the wind, his verses on that subject, he paraphrases verses about the Earth, rain, lightning, clouds, seas, mountains, trees (palm trees), plants (grapes), animals (honeybees and milk), birds, he treats

the meaning of the verses with an impressive style. In explaining the verses related to the principles of faith, he did not only perform a commentary based on verse and Hadith, as the classical exegesis did, but also explained the truths of faith using the data of modern science.

Keywords: Scientific Commentary, Theories, Technology.

‘SEMA AYINI’ İLE MEKÂN ARASINDAKİ METAFORLAR

METAFORS BETWEEN "SEMA CERENOMY" AND SPACE

Yük. Mimar Ayşe ÇAPKULAÇ

Eskişehir Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi,

Mimarlık Bölümü, Eskişehir

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet İNCEOĞLU

Eskişehir Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi,

Mimarlık Bölümü, Eskişehir

ÖZET

Mevlevilik yolunun bir parçası olan ‘sema ayini’ birçok metaforu bir arada barındıran musiki eşliğinde gerçekleştirilen dönen dervişlerin yaptığı bir zikir, aşk ile vecd eylemidir. Mevlana zamanında sema yapılmısa da Hz. Mevlana’nın bir ayin esnasında aşk ile ayağa kalkıp dönmesinden sonra bu eylem, belirli kurallar bütünüyle sema ayini olarak zikredilmektedir. Mevleviliğin önemli sembollerinden biri haline gelen sema duymak, işitmek, musiki dinlemek gibi anlamalar içerse de temelinde Allah’ı zikretmek yatmaktadır.

İslam felsefesinin pirlereinden olan Hz. Mevlana adı ile anılan Mevlevilik birçok ritüeli bir arada barındıran tasavvufi bir yoldur. Yola girmek isteyen muhip önce kısa bir talimden geçer eğer bu talimden sonra hala devam etmek istiyorsa 1001 günlük çile odasına alınır. Çilesi biten muhip dergâhta ‘dede’ olarak anılmaktadır. Mevlevihaneler aynı zamanda bir okuldur. Mevleviler ilgi alanlarına göre hat, musiki, edebiyat, tefsir gibi ilim ve sanat dallarıyla uğraşmaktadırlar.

1001 günlük çile eğitimin önemli bir bölümünü oluşturan sema her canın bilmesi gereken önemli bir konuyu teşkil etmektedir. Sema ayinini tamamlayamayan cana sikke verilmezdi. Sema için Kazancı Dede’ye teslim eden canın mekânla da deneyimi başlamış bulunmaktadır.

Mevlevihaneler birçok mimari mekânın bir arada barındıran bir fonksiyon şemasına sahiptirler. Bu fonksiyon bütünlüğünde ibadet, eğitim fonksiyonlarına tekabül eden kısmın başında semahaneler yer almaktadır.

Bu çalışmada semahanenin mekân ile olan ilişkisinde başlayarak mekân tasarımındaki metaforlar ve ayindeki semboller arasındaki ilişkiler açıklanacaktır. Bu açıklamalar yapılırken Mevlevihane yapılarının plan şemalarının incelenmesi özelinde semahanelerin incelenmesi ve sema sırasındaki ritüellerle aralarındaki ilişkilerin yorumlanmasına dayalı yöntem kullanılmaktadır. Kullanılan bu yöntem simgelere dayalı (ikonografik) olup, konvansiyonel yargılara ulaşmak amaçlanmaktadır.

Tarihsel süreçte medeniyet tasavvurunda önemli yere sahip olan Mevlevihane yapı disiplinin yapı taşı görevindeki semahanedeki ve sema ayinindeki simgelerin arasındaki ilişkilerin

yorumlanması ülkemiz kültürel miras aktarımı için büyük önem arz etmektedir. Mevleviliğin soyut kültürel miras öğelerinin çözümlenmesi, gelecek nesillere aktarılması ve Unesco 2007 senesini 'Dünya Mevlana Yılı' ilan etmesi sebebiyle de bu aktarımın önemi uluslararası boyuttadır.

Anahtar Kelimeler: Semahane, Sema Ayini, Mevlevilikte Mekan, Simgeler, Metafor.

ABSTRACT

The sema ritual, which is a part of the Mevlevi way, is a dhikr made by the returning dervishes accompanied by music that hosts many metaphors together, and the act of ecstasy with love. Although there was no whirling dervish in the time of Mevlana, this act was mentioned as whirling dervish after all Hz.Mevlana got up and returned with love during a ritual. Sema, which has become one of the most important symbols of Sema, includes understanding such as hearing, hearing and listening to music but mainly whirling is dhikr of God.

One of the patriarch of Islamic philosophy Mevlevilik, which is known as Hz.Mevlana, is a mystical way that hosts many rituals together. The muhip, who wants to enter the way, goes through a short drill first and if he wants to continue after this drill, he is taken to the ordeal room of 1001 days. The muhip, which ended his ordeal, is known as 'Dede'.Mevlevihaneleri is also a school. Mevlevi people are interested in calligraphy, music, literature and exegesis.

Sema which constitutes an important part of 1001 day ordeal education constitutes an important subject that every soul should know. Sema could not complete the ritual of the coin was not given. The experience of Sema for Kazancı Dede has also started.

Mevlevi houses have a function scheme that accommodates many architectural spaces together. This function of all of the worship and education functions at the beginning of the section that corresponds to semahane.

In this study, the relationship between the metaphors in the space design and the symbols in the ritual will be explained starting from the relationship between the semahane and the space. While making these explanations, the method based on examining the schemas of the Mevlevihane structures, and examining the semahane in relation to the rituals during the whirling dervishes are used. This method is based on icons (iconographic) and aims to reach conventional judgments.

Interpretation of the relations between the symbols in the semahane and sema ritual, which are the mainly principle of the Mevlevihane structure, which has an important place in the history of civilization, is of great importance for the transfer of cultural heritage of our country. The importance of this transfer is international because of the analysis of the abstract cultural heritage elements of Mevlevi, transferring it to future generations and declaring Unesco 2007 as the 'World Mevlana Year'.

Keywords: Semahane, Sema Ritual, Space of Mevlevilik, Icons, Metaphor.

İNOVASYON VE EĞİTİM

INNOVATION AND EDUCATION

Dr. Öğr. Üyesi Mualla MURAT

İstanbul Özyeğin Üniversitesi, Yabancı Diller Hazırlık Okulu

Öğr. Gör. Sultan ZEYDAN

Çekmeköy Kampüsü Nişantepe Mah. Orman Sk. 34794 Çekmeköy - İstanbul

Türkçe Öğretmeni Ashhan KOCAER

34854 Maltepe, İstanbul

ÖZET

İnovasyon konusuna değinebilmek için günümüzdeki tarihi, kültürel, siyasi, ekonomik ve teknolojik gelişmeleri çok iyi takip edebilmek gerekir. İlk olarak izlenilmesi gereken alan teknolojinin günümüze getirileri olmalıdır. Teknolojinin dünyayı küçük bir köy haline getirmesinin farkında olan çalışanlar, bütün disiplinlerle birlikte, sosyolojik, felsefi, siyasi, ekonomik ve eğitim alanlarında bugüne kadar bildiklerinden adeta vazgeçip alanlarında yeni fikirlerin, yeni kavramların, yeni olguların çalışmalarına başlamışlardır. Teknolojinin etkisiyle ortaya çıkan küresel dünyanın, birey ve toplum açısından kâr ve zararının ne olduğunu söyleyebilmek bugün için mümkün değildir. Bu değişim ve gelişimin farkına varan ülkeler eğitim politikalarını da yenilemeye başlamışlardır. Avrupa ülkeleri bilim toplumu olmak için eğitim, teknolojik gelişmeler ve bu gelişmelerin uygulama alanları üzerinde yoğunlaşmıştır(Özgüzel, 2018). Feodal toplumdan sanayi toplumuna, sanayi toplumundan küresel köyün oluşturduğu / oluşturacağı yeni yaşam biçimlerine hazırlıklı girenler evrensel güce sahip olacaklardır. Hattie'ye göre, 20. ile 21. yüzyıl arasındaki fark, üç yüz elli yıl önceki tarım toplumundan endüstri toplumuna geçiş kadar büyüktür(Hattie, 2009). Eğitim felsefesinde, günümüze kadar çok kullanılan 'daimilik' ve 'esasicilik' akımları önemini yitirmeye başlamış; epistemolojik akım ile birlikte yeni görüşler ortaya çıkmaya başlamıştır. ABD, 2000'li yıllarda, eğitim sisteminde 'küresellik' ve 'dünya bireyi 'olabilmek için gereken becerilerin tespitini yapmaya başlamıştır(Sheffer, 2000). Ortadoğu'daki siyasi ve ekonomik savaşlar uluslararası bir göç politikası ortaya çıkarmıştır. Bunların etkisiyle devlet-ulus-ulusçuluk kavramları yeniden ele alınmıştır. Bu çerçevede eğitim politikaları da baştan sona yenilenmek zorunda kalmıştır. Alan uzmanları eğitimde yeni yönelimler adı altında yeni çalışmalara başlamışlardır. Bu çalışmada 21. Yüzyıl gelişmeleri ve ihtiyaçları karşısında eğitimde yapılması gereken "yenilikler" üzerindeki görüşler ve çalışmalar tespit edilerek yeni yönelimler üzerinde durulmuştur.

Anahtar kelimeler: İnovasyon, yenilik, teknolojik gelişmeler, eğitim, eğitimde yenilik.

ABSTRACT

In order to address the issue of innovation, it is necessary to follow the historical, cultural, political, economic and technological developments very well. The issue that needs to be considered first should be the benefits of technology. Experts who know that technology makes the world a small village have begun to work on new ideas, new concepts and new phenomena in their fields by leaving what they have known so far in sociological, philosophical, political, economic and educational fields. Today, it is not possible to say what the profit and loss of the global world created by the influence of technology is for the individual and society. The countries having realized this change and development have started to renew their educational policies. European countries have focused on education, technological developments and their areas of application to become a scientific society (Özgüzel, 2018). Those who are prepared to move from feudal to industrial society and from industrial society to new life-forms created by the global village will have universal power. According to Hattie, the difference between the 20th and 21st centuries is as big as the transition from an agricultural society to industrial society that occurred three hundred and fifty years ago (Hattie, 2009). The philosophical trends such as ‘preennialism’ and ‘essantialism’ used in education philosophy until today began to lose importance, and new ideas began to emerge with the epistemological trends. In the 2000s, the United States began to identify the skills needed for ‘globality’ and ‘being individuals of the world’ in the education system (Sheffer, 2000). Political and economic wars in the Middle East have caused an international migration policy. Under the influence of these, the concepts of *state-nation-nationalism* have been revisited. As a result of this, all education policies had to be renewed from the beginning. Field experts have started new studies under the name of new trends in education. In this study, some arguments and studies related to “innovation in education” considering the 21st century developments and needs were determined, and new trends were emphasized.

Keywords: Innovation, Technological Developments, Education

**HENRİ MATISSE’NİN ESERLERİNDE ÜÇ BOYUT VE PERSPEKTİFİ ELE ALIŞ
BİÇİMİ**

THREE DIMENSIONS AND PERSPECTIVE IN HENRI MATISSE'S WORKS

Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN

İnönü Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Resim Bölümü, Battalgazi, Malatya

Öğr. Gör. Dr. Serdal YERLİPamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi, Resim İş Eğitimi Bölümü,
Denizli**ÖZET**

1869’da Henry Matisse, Fransa’nın kuzeyinde bulunan la Cateau’de kentinde dünyaya gelmiştir. Kendisi eğitimini hukuk alanında yapmış olmasına rağmen sanata ilgi duymuş ve sanat dünyasına birçok önemli eser bırakmıştır. Sanatçı, simbolist ressam olan Gustave Moreau’dan özel sanat dersleri almıştır. İlk sergisini 1904’te Vollard Galerisinde açan sanatçı 1905-1906 yıllarında Salon d’Automne’de sergilere katılmıştır. Bu sergilerdeki diğer sanatçılarla beraber Fovlar diye tanınmaya başlanmıştır. Birçok ülkeyi gezmiş ve oralarda dekorasyon ve duvar resimleri yapmıştır. 1927’de Carnegie Uluslararası sergisinde ve sonrasında 1950’de birincilik ödülleri almıştır.

Doğu sanatı soyut ve soyutlamacı üslubuyla kendini var etmiştir. Matisse, Picasso, Gaugen gibi ressamlar doğunun soyutlamacı ve stilize yapısını gezip görerek öğrenmiş ve bu üslupları kendi eserlerine yansıtarak klasik sanatı modern sanata taşıyan yapı taşlarını atmışlardır. Matisse eserlerinde doğunun sanatından etkilenerek perspektif, hacim ve valörü ya atmış yâda zayıflatma yoluna gitmiştir. Bu çalışmada sanat tarihinde önemli bir yer edinen ünlü ressam Henri Matisse’nin kendine özgün üslupsal tavrıyla yaptığı resimlerinde oluşturduğu deformelerle üç boyutu ve perspektifi plastik açıdan nasıl verdiğini ortaya çıkarmak amaç edinilmiştir.

Araştırma, Henri Matisse’nin eserlerindeki üç boyut ve perspektifi ele alış biçiminin sanat tarihine katkısının anlaşılması ve bu üslupta çalışmanın ortaya çıkarılması açısından önemlidir. Nitel araştırma yöntemiyle yapılan araştırma ile ilgili verilere makale, kitap, tez ve internet kaynakları taranarak literatür taraması ile ulaşılmıştır. Araştırmanın evrenini sanatçı Henri Matisse’nin yaptığı bazı eserleri oluşturmaktadır. Araştırmanın sınırlılığı ise sanatçının 6 eseri ve bu eserlerin plastik açıdan üç boyut ve perspektif öğelerinin incelenmesi olarak ele alınmıştır. Sanatçının eserleri nitel araştırma yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; Matisse’de birçok sanatçı gibi tanıdığı ve bildiği sanatçılardan etkilendiği bazı eserlerin de onların üslupsal özelliklerini yansıttığı, doğu kültür ve sanatsal üslubundan etkilendiği ve resimlerindeki plastik değerleri değiştirdiği ve kendine has bir üslup oluşturduğu,

Renkleri olduğu gibi ve çiğ şekilde resimlerinde kullandığı, çoğu resimlerinde sıcak ve soğuk renkleri belirgin şekilde kullandığı, hemen hemen tüm çalışmalarında çizgisel etkilerle konturler oluşturduğu ve bu etkiyle çalışmalarını daha basit bir forma dönüştürdüğü, çizgisel

konturlü görünüden ötürü eserlerine stilize bir form kazandırıp üç boyut etkisini zayıflattığı ayrıca bu kontur çizgilerin geriye doğru derinlik etkisini kaybettirerek perspektifi de zayıflattığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Henri Matisse, Perspektif, Üç boyut, Doğu sanatı, Valör

ABSTRACT

In 1869, Henry Matisse was born in la Cateau, northern France. Although he did his education in the field of law, he took an interest in art and left many important works to the art world. The artist received private art lessons from Gustave Moreau, a symbolist painter. He opened his first exhibition at the Vollard Gallery in 1904 and participated in exhibitions in the Salon d'Automne in 1905-1906. Along with other artists in these exhibitions, he became known as favs. He traveled many countries and made decorations and murals there. He was awarded first prize at the Carnegie International Exhibition in 1927's and later in 1950.

Eastern art has created itself with its abstract and abstractionist style. Painters such as Matisse, Picasso and Gaulen learned the abstractional and stylized structure of the East by visiting and seeing and reflecting these styles to their own works and throwing the building blocks that carry classical art to modern art. In his works, Matisse was influenced by the art of the East and either threw away perspective, volume and valor or went down the path of weakening it. In this research, it was aimed to reveal how the famous painter Henri Matisse, who has taken an important place in the history of art, gave three dimensions and perspectives in plastic terms with the deformations he created in his paintings with his unique stylistic attitude.

The research is important in understanding the contribution of the three dimensions and perspectives in Henri Matisse's works to the history of art and in revealing the work in this style. The data about the research carried out by qualitative research method was reached by searching articles, books, theses and internet sources and by searching the literature. The universe of the research consists of some works by the artist Henri Matisse. The limitation of the research is the 6 works of the artist and the three dimensions and perspective elements of these works from the perspective of plastic are examined. The artist's works have been analyzed by qualitative research method. As a result of the research, Matisse, like many artists, is influenced by the artists he knows and knows, and some of his works reflect their stylistic characteristics, are influenced by Eastern culture and artistic style, and change the plastic values in his paintings and create a unique style.

The results were reached that he used colors as they were and raw in his paintings, used hot and cold colors prominently in most of his paintings, created contours with linear effects in almost all his works and with this effect He Transformed His works into a simpler form, gave his works a stylized form due to the appearance of linear contours and weakened the

Keywords: Henri Matisse, Perspective, Three Dimensions, Oriental Art, Valor

NURİ İYEM RESİMLERİNDE DENGE UNSURU OLARAK SİMETRİ
SYMMETRY AS AN ELEMENT OF BALANCE IN NURI İYEM PAINTINGS**Öğr. Gör. Dr. Serdal YERLİ**Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi, Resim İş Eğitimi Bölümü,
Denizli**Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN**

İnönü Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Resim Bölümü, Battalgazi, Malatya

ÖZET

Bu araştırma da özellikle soyut geometrik ve klasik resim tarzlarının vazgeçilmez bir unsuru olan dengenin (ve buna bağlı olarak simetri) Nuri İyem resimlerindeki ele alınışı ve resimlerine katkıları araştırılmıştır. Cumhuriyet dönemi önemli sanatçılarımızdan biri olan İyem'in resimlerine bu özel açıdan bakmanın çalışmanın derinliğini arttıracığı ve sanatçıya daha geniş kapsamlı bakmaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Resimde denge çok değişik yollarla elde edilebilir. İki boyutlu yüzeyde figürlerin sayısı, yeri, dağılımı eşit ağırlıkla kurulabilir. Denge arayışı öğelerin bu durumları dikkate alınarak belirlenir. Burada eserin soyut yada figüratif olmasının bir önemi yoktur (Becer, 1997:68). Çünkü denge her türlü üslupta yapıt için gereklidir. Bir tasarım simetrik denge ve asimetrik denge olmak üzere iki farklı denge içinde düzenlenebilir. Simetrik dengede; şekil, yön ve mekânda iki yana, iyi orantılanmış ve dengelenmiş parçaların oluşturduğu genel bir yapı akla gelir. Ayrıca hayali bir çizgi ya da düzlemlerle ayrılmış iki yönlü biçim benzerliği de simetrik olarak tanımlanabilir. Birbirine eşit sıralanmış olarak kurulan bu denge, simetrik öğelerin hiçbir değişime olanak tanımayacak ölçüde kurgulanmasıdır. Simetrik denge, kesin kararlı oturmuş bir kompozisyonu oluşturur (Boztaş E,Düz N 2013:6). Nuri İyem Sağlam desen temelli figüratif resim anlayışının Türkiye deki önemli bir temsilcisidir. İkinci dünya savaşı sonrasında Türk resminde Bezaine, Manassier çıkışlı geometrik soyut egemen olur (Koçak,1988). Dönemin birçok sanatçısı gibi sanat yaşamına figüratif başlayan İyem'de bir dönem soyutlara yönelmiş ardından tekrar figüre yönelmiştir. Bu yolculuk onun resimlerindeki simetriyi oluşturan lekelerini etkilemiştir.

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nuri İyem'in tam karşıda çizilen ve yüzdeki simetriyi baskın bir şekilde öne çıkaran portreleri ele alınmıştır. Önden bakışla gerçekleştirilen portrelerinde gözler başta olmak üzere, yüzün içinde başlayan simetrik formların fonda devam eden etkilerinin izi sürülmüş ve sonuç olarak doğayla bütünleştirdiği Anadolu insanını tuvale aktarmada dokuda olduğu gibi, doğanın içinde var olan denge unsurunu da yoğun ve başarılı bir şekilde kullandığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Nuri İyem, Simetri, Denge, Türk Resim Sanatı

ABSTRACT

In this research, in particular, balance (and, accordingly, symmetry), which is an indispensable element of abstract geometric and classical painting styles, has been investigated and its contribution to Nuri İyem's paintings. It is thought that looking at the paintings of İyem, one of the most important artists of the Republican period, from this particular point of view will increase the depth of the work and contribute to a broader look at the artist. Balance in painting can be achieved in many different ways. The number, location and distribution of figures on the two-dimensional surface can be established with equal weight. The search for balance is determined by taking into account these states of items. Here it does not matter whether the work is abstract or figurative (Becer, 1997:68). Because balance is necessary for the work in any style. A design can be arranged in two different balances: symmetric balance and asymmetric balance. In symmetrical equilibrium, a general structure formed by well-proportioned and balanced parts comes to mind in shape, direction and space. In addition, two-way form similarity separated by an imaginary line or plane can also be defined symmetrically. This balance, established in equal order, is the construction of symmetric elements to such an extent that no change is possible. The symmetric equilibrium forms a definite stable seated composition (Boztaş E,flat N 2013:6). Nuri İyem is an important representative of the concept of solid pattern based figurative painting in Turkey. Bezaine, manassier output geometric abstract dominates Turkish painting after the Second World War (Koçak, 1988). Like many artists of the period, İyem, who started his art life figuratively, turned to abstractions for a period and then turned to figures again. This journey has affected the symmetry-forming stains in his paintings.

Qualitative research method was used in this study. Nuri İyem's portraits, which are drawn directly opposite, highlight the symmetry of the face in a dominant way. In his portraits, which were carried out with the front view, the effects of the symmetrical forms starting in the face, especially the eyes, were traced and as a result, it was observed that he used the balance element of nature in an intense and successful way, as in the texture, in transferring the Anatolian people he integrated with nature to the canvas.

Keywords: Nuri İyem, Symmetry, Balance, Turkish Painting Art

İMAN BAĞLAMINDA ÖLÇÜ VE TARTI**Mehmet Cüneyt GÖKÇE**

Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Çoğumuz, çarşı-pazarda ya da herhangi bir alış-veriş yerinde satıcının elini teraziye vurmasına; metreyi gevşek tutmasına; malı terazi kefesine indirir-indirmez hemen alıp takdim etmesine rastlamışızdır.

Tartma veya ölçme alanında o kadar hile-hurda vardır ki, saymakla bitmez.

Taştan –güya– kilogram ayarlayanı mı istersin, eksik gramajlı hazır paket bulduranı mı ararsın, malı tartarken veya ölçerken çeşitli numaralara başvurmanı mı arzu edersin? Piyasamızda ne ararsan mevcuttur. Elbette ki, sağlam ve güvenilir insanları istisna ediyoruz ancak, ölçü ve tartıda insanları kandıranların büyük vebal altında olduklarını vurgulamak gerekir.

Kur'an-ı Kerim'n 83. suresinin ismi Mutaffifin'dir. Bu sözcük, "eksik ölçüp-tartan" anlamındaki "mutaffif" kelimesinin çoğuludur. Diğer bir ifadeyle Kur'an-ı Kerim, bu olaya özel bir gündem ayırmış ve net ifadelerle meseleye el koymuştur.

Bu sure, Mekke ile Medine arasında indiğinden dolayı "Mekke'de inen son sure" özelliğini taşıdığı gibi "Medine'de inen ilk sure" özelliğine de sahiptir. 36 ayetten ibaret olan Mutaffifin suresi çarşı-pazarda ölçü ve tartıda hile yapan insanları uyarma amacını taşımaktadır. Elbette ki, bu uyarı ezeli ve ebedi niteliktedir.

Çok çarpıcı bir uyarıyla başlayan surenin ilk ayeti mealen şöyledir:

"Eksik ölçüp tartanların vay haline!" Gerçekten yazıklar olsun onlara!... Bunların hilekârlıkları tek taraflıdır. Verirken, yani satarken eksik tartarlar. Satın aldıkları zaman ise çok titiz davranırlar.

İşte bu çalışmada ölçü ve tartı olayının inanç ve iman ile olan bağlantısına dikkat çekilecek ve olayın ahlakî boyutu vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ölçü, Tartı, Hile, Aldatma

İMAN EĞİTİMİNDE KADININ YERİ**Mehmet Cüneyt GÖKÇE**

Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Bilindiği gibi, İslam öncesi döneme –cehalet ve bilgisizliğin egemen olması nedeniyle- cahiliye dönemi denilmektedir. Bu dönemde çeşitli medeniyetlerce kadının insan olup olmadığı tartışılıyor, ruhunun bulunup bulunmadığı gündeme getiriliyor, tamamen erkeğe tabi olduğu ve sürekli vesayet altında bulunduğu, hatta mirastan hisse alması bir yana, kendisinin bile miras malı gibi değerlendirilmesi öngörülüyordu...

Yine söz konusu dönemde, kızlar horlanıyor, bir eşya gibi görülüyor ve çeşitli zulüm ve haksızlıklara maruz bırakılıyordu. Kur'an-ı Kerim'de bu husus şöyle tasvir edilmektedir: “Onlardan biri kız ile müjdelendiği zaman, pek öfkeli olarak yüzü simsiyah kesilir. Kendisine verilen müjdenin sevimsizliğinden dolayı kavminden gizlenmek ister. Onu, hakarete katlanarak yanında tutacak mı, yoksa toprağa mı gömecek? diye düşünür durur. Bak ne kötü hüküm veriyorlar!..” (Nahl, 16/58-59).

Evet, onlardan herhangi biri bir kız çocuğu ile müjdelendiği zaman, öfkeden yutkunup duruyor, bu yüzden de yüzü simsiyah kesiliyor ve bu acı müjdeden dolayı halkın içine çıkıp görünmekten de utanıyordu. O, böyle bir haberi o kadar kötü buluyordu ki, kaybolmak, gizlenmek, bir deliğe girip saklanmak istiyor ve iki alternatiften birine katlanmak zorunda olduğuna inanıyor, tereddütler içinde bocalıyor ve bir karar veremiyordu:

Ya cemiyet içinde düştüğü “kötü” duruma katlanıp o çocuğu hayatta bırakacak veya “şerefini temizlemek” (!) için o kız çocuğunun varlığını ortadan kaldıracaktı.

Bu çalışmada İslam'ın kadın-erkek ayırımı yapmadan ne denli eğitime önem verdiğine dikkat çekilecek ve yanlış bir algının ortadan kaldırılması hedeflenecek ve bir nebze de olsa ihmal edilen kadın eğitimine vurgu yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Kadın, Cahiliye.

**BURHAN-I KATI SÖZLÜĞÜNDE KOZMONİMLER (UZAY VEYA GÖK
CİSİMLERİ ADLARI)**

COSMONİMES IN THE BURHANI-KATI DICTIONARY

Bilimsel işçi Aynura ALİYEVA AYDIN

Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi Muhammed Fuzuli'nin adını taşıyan El Yazmaları
Enstitüsü

ÖZET

Klasik sözlük örnekleri, Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi Muhammed Fuzuli'nin adını taşıyan El Yazmaları Enstitüsü'nde muhafaza edilen zengin edebi ve kültürel mirasın değerli el yazması kopyalarının bir parçasıdır. Böyle değerli bir sözlüğün bir örneği, ünlü Azerbaycan sözlükbilimcisi Burhan Muhammed Hüseyin bin Khalaf Tabrizi tarafından Farsça kaleme alınan Burhan-ı Katı (sağlam ve reddi mümkün olmayan delil) sözlüğüdür. Yazar tarafından Hindistan'ın Heydarabad bölgesindeki Dekhan kasabasında 1062'de (1651/52) yazılan Burhan-ı Katı Sözlüğü, Güney Hindistan Eyaleti'nin sultanlarından olan Abdullah Kutubşah'a (h.t. 1023-1083 / 1616-1672) adanmıştır. On yedinci yüzyıl Farsça sözlükçülüğünün değerli kaynaklarından biri olan Burhan-ı Katı sözlüğü, hem hacim hem de alfabetik sırasıyla öncekilerden farklıdır.

Bu kaynağın sadece İran'da değil, Türkiye'de de geniş bir okuyucusu var. Türkiye'de Burhani-Katı sözlüğünün yüksek takdir görmesi Osmanlı Edebiyatına olan büyük ilgiye ve anlaşılması zor Farsça-Arapça kelimelerin kaynağı olduğu gerçeğine atfedilebilir. Böylece sözlük, ünlü bilgin Asim Efendi tarafından çevrildi ve geniş okur kitlesine verildi. Asim Efendi'nin İstanbul'da tamamlanan Tibyan-i Nafi der Terceme-i Burhan-i Kati sözlüğü, 1 Cemâziyelevvel 1212'de (22 Ekim 1797) tamamlandı ve Sultan III. Selim'e sunuldu. Mütercim "Burhan-i Kati"yi çevirirken mevcut kelimelere ve kelimelerin anlamlarına faydalandığı eserlerden eklemeler yapmıştır. Ayrıca eserin dikkat çeken diğer yönü, Mütercim Âsımın, Burhân-ı Kâtı'nın Farsça kelimelerin aslı ve anlamları, terimlerin doğru ve açık karşılıklarını göz önünde tutarak eseri Türkçeye çevirmesidir.

Genel olarak, bu değerli ansiklopedi kaynağı kaleme alındığı devirde rağbet kazandığı için sonraki yüzyıllarda da üzerinde çok durulan eserlerden biri olmuştur. 20.000'i aşkın kelimeyi içine alan bu sözlük, onomastik birimler – antroponim (kişi adları), toponim (yer isimleri), hidronim (akarsu adları), etnonim (ulus veya kavim adları), zoonim (hayvan isimleri), kozmonim (Uzay veya gök cisimleri adları), ktemtonim (kurum adı) dahil olmak üzere çeşitli konularda önemli miktarda bilgi içerir. Dilbiliminin önemli bir bölümünü oluşturan onomastik, dilin sözcüksel bileşimindeki belirli isimlerin bir kombinasyonudur.

Bu çalışmada Burhan-ı Katı sözlüğünde yer alan kozmonimler, yani Uzay ve gök cisimleri çalışmaya dahil edilmiş ve anlamları gösterilmiş, analiz edilmiş ve diğer kaynaklarla karşılaştırılmıştır. Bu kozmonimlerin Azerbaycan ve Farsça isimler sistemine dahil edildiği de önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Burhan-I Kati Sözlüğü, Leksikografi, Onomastik, Kozmonimler

ABSTRACT

Classical dictionary examples are also part of valuable manuscript copies of rich literary and cultural heritage, preserved at the Institute of Manuscripts named after Mohammed Fuzuli of the Academy of Sciences of Azerbaijan. One of such valuable dictionaries is Persian Burhani-Kati (Convincing Proof) dictionary, created by the famous Azerbaijani lexicographer Mohammed Hussein bin Khalaf Tabrizi whose pseudonym was “Burhan”. The Burhani-Kati Dictionary, which was written in 1062 (1651/52) by the author in the town of Dekhan in the Hyderabad region of India, was dedicated to Abdullah Qutbshah (s. 1023-1083 / 1616-1672), who was one of the rulers of Qutb Shahi dynasty established in the South India. The Burhani-Kati dictionary, which is one of the valuable sources of seventeenth-century Persian lexicography, is different from its predecessors, both in terms of volume and also alphabetical order.

This source has had a broad readership not only in Iran but also in Turkey. The high appreciation of the Burhani-Kati dictionary in Turkey may be attributed to the great interest in the Ottoman literature and the fact that it is a source of complex Persian-Arabic words. Thus, the dictionary was translated by the outstanding scholar Asim Efendi and was appealed to the broad readership. Asim Efendi completed the dictionary “Tibyan-i nafi der terceme-i Burhan-i kati”, which he prepared in Istanbul, in 1212 AD (October, 1797) and presented to Sultan Selim III. The translator did not make an identical translation of the original text of Burhani-Kati and made additions to the text. He also paid close attention to the Persian explanations in the Turkish language.

In general, this valuable source with encyclopedic character has not lost its relevance in the next centuries, as it was popular at the time of writing. This dictionary, which has more than twenty thousand words, contains great information on various issues, including onomastic units - anthroponyms, toponyms, hydronyms, ethnonyms, zoonids, cosmonimes, ktematonim. The onomastics, which forms an important part of linguistics, represent the sum of specific names in the lexical composition of the language.

In this research, the cosmonimes contained in the Burhani-Kati dictionary, including the sky and celestial bodies, were involved in the research, and their meanings were shown, and they were analyzed and compared with other sources. Also, incorporation of these cosmonimes into the system of Azerbaijani and Persian names was emphasized.

Keywords: Burhani-Kati Dictionary, Lexicography, Onomastic, Cosmonimes

MEDENİYET OLUŞUMUNA FARKLI BİR BAKIŞ AÇISI**A DIFFERENT PERSPECTIVE TO THE FORMATION OF CIVILIZATION****Dr. İskender DÖLEK**

Muş Alparslan Üniversitesi/Muş

ÖZET

Will Durant medeniyeti "iki buzul dönemi arasındaki bir fasıla" olarak ifade ederken "Medeniyetin Temelleri" kitabında, aynı zamanda buzulların medeniyetimizin göstergesi olan eserleri yok edebileceğinden bahseder.

Bir çok araştırmacıya göre medeniyet, bir üst değer, bir üst oluşumdur. Onun ortaya çıkabilmesi için öncelikle ailenin, soyun, evin, köyün, şehrin, kavmin ve toplumun ortaya çıkması gerekir. Bu kültürel oluşumlar sonucu, insanlığın en üst kurumu olarak da medeniyet ortaya çıkar. Medeniyetin üst oluşum olmasının nedeni, tüm kültürlerin ortak birikimini yansıtan, kültürler üstü bir yapılanma oluşu, tam olarak herhangi bir kültüre değil insanlık tözüne ait oluşundandır. Medeniyet insanlığın ortak malı, ortak değeridir. Her kültür ortaya kendi armağanını sunar. Ahlaki, insani ve hukuki değerler, bilim felsefe, mimari, edebiyat ve sanat eserleri, köylerin, kasabaların, şehirlerin, devletlerin oluşumu ve biçimlenişi; üretim tarzları; bütün bunlar medeniyetin evrensel halkasını meydana getirir.

Böylesine kompleks bir yapıyı ortaya çıkaran süreç şüphesiz birbirini tetikleyen bir sürü olaylar silsilesidir. "Şehir" anlamına gelen "*medine*"den türeyen medeniyet, Batı dillerinde de benzer bir anlama sahiptir: *Civitas*, *civilisation* gibi kelime ve kavramlar, Arapçada olduğu gibi, şehirle, şehirleşmeyle medenileşme arasında bir koşutluk oluşturur. Ancak böyle bir değerlendirme biraz insanı merkeze koyan ve herşeyi insan üzerinden açıklamaya çalışan bir yaklaşımın ürünüdür. Yaşadığımız dünya insan dışında çok sayıda varlığında bulunduğu, insanın kurduğu sistemler dışında da çok sayıda sistemi barındırmaktadır.

Bugün medeniyet olarak ifade ettiğimiz değer iklimin daha stabil olduğu bir buzul sonrası dönemde gerçekleşmiş bir yapıdır. Küresel ısınma - İklim değişmesinin medeniyetimiz ve insanlık için oluşturduğu tehlike halen güncel bir meseledir. İklim şartları önemli politik olaylardan hemen önceki toplumsal havayı ve davranış biçimlerini belirlemede çok önemli ve baskın bir rol oynar. Küçük buzul çağı (Younger Dryas) olarak ifade edilen dönemde da sıcaklık düşmüş ve yağışların düzensizleşmesi ile tarımda verim hızla azalmış bunun sonucunda insanlar kendilerine yeni üretim kaynakları aramaya başlamıştır.

Zamanının nabzı, bilincin eşyaya değmesi, dünyaya dokunmasıyla birlikte atmaya başlar. Doğayı kültüre, kültürü medeniyete dönüştüren bu bakış ve dokunuşla birlikte tarihte başlamış olur.

İbn Haldun toplumsal yaşamı maddi gereksinimlerle koşullanan insanın birleşmiş üretici faaliyeti olarak değerlendirirken. "İnsanın yaşamı besin almadan olanaksızdır, ... ama bir insanın gücü gereksinim duyduğu besini sağlamak için ise çok yetersizdir... Kendisi gibi

başka birçoklarının gücünü birleştirmek, hem kendisi, hem de o başkaları için besin sağlamada zorunludur” diyerek toplumsal yapıyı açıklamaya çalışır. “Toplumsal Yapılanma” açısından bakıldığında, Katip Çelebi’ye göre,17. yüzyıldaki Osmanlı Toplumsal Vücut’u hastalanmıştır ve bunun temel nedenleri ise, çiftçilerin sayısının azalması (büyük kentlere göçün başlaması ve köylerdeki üretim alanlarının harap olması, vergilerin giderek artırılması ve resmi görevlerin yüksek fiyatlarla satılması yüzünden rüşvetin yaygınlaşması vb. şeylerle bozulan toplumsal yapıyı açıklamaya çalışır.

İnsanlık tarihinde yaşanan önemli gelişmelerde bitkiler yada bitkilere bağlı değişimlerin önemli rol aldığı bir çok olaydan bahsetmek mümkündür. Baharat Yolu farklı bitkilerden elde edilen farklı aromalara sahip ürünlerin taşındığı önemli bir ticaret yolu idi. Geçtiği ülkelere ekonomik olarak önemli katkılar sunarken buraları ayrıca önemli sanat ve bilim merkezlerine dönüştürdü. Sanayi 1.0 yada sanayi devrimi olarak ifade ettiğimiz ve insanlık tarihinde önemli değişimlere yol açan olay buharın her ne kadar makinelerde kullanımını olarak özetlense, buharın oluşturan fosil yakıtlar (kömür) bitki kalıntılarından oluşmuş karbon bakımından zengin bir yapı idi.

Bu çalışmada eski takip edilerek medeniyetin gelişmesinde etkin olduğuna inandığımız bitkiler ve bitkilerin medeniyetin şekillenmesinde nasıl etkin oldukları anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sanayi Devrimi, Medeniyet, Kültür, İbn Haldun, Katip Çelebi

ABSTRACT

Will Durant describes civilization as "an epoch between two glacial periods," in his book titled "The Story of Civilization," mentioning that glaciers can destroy artifacts that are the indicators of our civilization.

According to many scholars, civilization indicates the supreme value and formation. Before the emergence of civilization; family, lineage, house, village, city, people and society should emerge initially. As a result of these cultural formations, civilization emerges as the highest institution of humanity. As mentioned before, civilization is the supreme formation because it reflects the common accumulation of all cultures, and it is a culture of humanity rather than one specific culture. Civilization is the common property and common value of humanity. Each culture presents its own gift. Formation of moral, human and legal values, science, philosophy, architecture, literature, and artworks as well as villages, towns, cities and states; production styles; all these constitute the universal ring of civilization.

The process that leads to such a complex structure is undoubtedly a series of events that trigger each other. The civilization, which derives from the word “*medina*” meaning “city”, has a similar reference in Western languages as well: Words and concepts such as *Civitas* and *civilization*, as in the Arabic language, draws a parallel between city, urbanization and civilization. However, such an assessment is the product of an approach that puts people in

the center and tries to explain everything through humans. On the other hand, the world in which we live has a large number of systems other than human beings.

Civilization, in today's terms, is a structure that emerged in the post-glacial period in which the climate was more stable. Global warming and climate change still pose a danger to our civilization and humanity currently. Climate conditions play a very important and dominant role in determining the social climate and behaviors just before the major political events. In the period referred to as the Younger Dryas, the temperature fell, and with the irregularity of precipitation, the yield in agriculture decreased rapidly, and as a result, people started to look for new production resources.

The time starts to pulse as soon as consciousness touches the goods and the world. With this view and touch, nature is transformed into culture, and culture into civilization. In the end, history begins.

Ibn Khaldun considers social life as the unified productive activity of men conditioned by material needs. He states, "Human life and existence are impossible without food... but the strength of one is too small to secure the food he needs... To unite the strength of many others like himself is necessary for the acquisition of food both for him and for them". According to Katip Çelebi, in terms of "Social Structuring", Social Body of the Ottoman became ill in the 19th century and the main reasons for this were the deterioration of the social structure which was explained by him with the decrease in the number of farmers (migration to big cities and the devastation of the production areas in the villages, the increased taxes and the increase in taxes and the sale of official duties etc.).

There are a good number of events in which important plant or plant-related changes played a key role in significant developments in human history. The Spice Road was an important trade route where products with different aromas obtained from different plants were transported. While providing important economic contributions to the countries it passed through, it also turned them into important centers of art and science. Industry 1.0 or the Industrial Revolution, which led to significant changes in the history of mankind, is summarized as the use of steam in all kinds of machines. However, fossil fuels (coal) that led to steam were structures rich in carbon made of plant residues.

This study aims to explain the plants believed to be effective in the development of civilization by following the traces of the past and how these effects shaped civilization.

Keywords: Industrial Revolution, Civilization, Culture, Ibn Khaldun, Katip Çelebi

ÖĞRETMEN ADAYLARININ FeTeMM FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF TEACHER CANDIDATE AWARENESS LEVELS ACCORDING TO SOME VARIABLES

Hatice Büşra AKTAŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Adıyaman Üniversitesi, Fen Bilgisi Eğitimi ABD

Elif ATEŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Adıyaman Üniversitesi, Fen Bilgisi Eğitimi ABD

Dr. Öğr. Üyesi Gülsen ŞAHİN

Adıyaman Üniversitesi, Fen Bilgisi Eğitimi

Prof. Dr. Murat AYDIN

Adıyaman Üniversitesi, Fen Bilgisi Eğitimi ABD

ÖZET

Fen eğitiminin en önemli amaçlarından birisi öğrencilere 21.yy becerilerini kazandırmaktır. Daha çok soru sorabilen, araştırabilen, eleştirebilen, iletişim kurabilen, bilgi okuryazarı, sorumluluk sahibi olan ve üreten öğrencilerin yetiştirilmesi beklenmektedir. Bu düşünce doğrultusunda, bireyi sürekli düşünmeye, tüketmenin dışında üretmeye teşvik etmesi sayesinde öğrencilerin analitik düşünebilmeleri, sebep-sonuç ilişkisini kurabilmeleri, bakış açılarının genişlemesi ve girişimci bir karakteristik edinmelerini sağlayan fen, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerinin entegrasyonu neticesi FeTeMM yaklaşımı eğitim sistemine entegre edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmanın amacı, son sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının FeTeMM farkındalık düzeylerinin bazı değişkenlere (branşlarına ve cinsiyetlerine) göre değişip değişmediğini belirlemektir. Çalışmanın yöntemi nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ilişkisel tarama modelidir. Çalışmaya, Güneydoğu Anadolu bölgesinde yer alan Adıyaman Üniversitesi'nin 2019-2020 öğretim yılı içerisinde eğitim fakültesinde fen bilimleri, okul öncesi, sınıf öğretmenliği, matematik öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören 148 öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmada veriler Buyruk ve Korkmaz (2016) tarafından geliştirilen FeTeMM farkındalık ölçeği kullanılarak toplanılmıştır. Verilerin analizinde normal dağılıma sahip olmayan veriler için olan non parametrik testlerden biri olan Kruskal- Wallis testi kullanılmıştır. Ayrıca, anlamlı farkın hangi gruplardan kaynaklandığını anlamak için ikili karşılaştırma tekniklerinden biri olan Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucundan, öğretmen adaylarının FeTeMM' e yönelik farkındalıklarının bölümler arasında anlamlı düzeyde değiştiği görülmektedir ($\chi^2_{(3)}=19,311$; $sd=3$, $p<.05$). Fen bilgisi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının FeTeMM farkındalıklarının matematik, okul öncesi ve sınıf öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarından daha yüksek olduğu

belirlenmiştir. Ayrıca, bayan öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarından FeTeMM farkındalıklarının daha üst düzeyde olduğu çalışmada ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler : Cinsiyet, FeTeMM, FeTeMM farkındalığı, Öğretmen adayları

ABSTRACT

One of the most important goals of science education is to give students 21st century skills. It is expected to raise students who can ask more questions, investigate, criticize, communicate, information literate, responsible and produce. In line with this idea, it is aimed to integrate the science, technology, engineering and mathematics disciplines as a result of the integration of science, technology, engineering and mathematics disciplines which enables the students to think analytically, to establish the cause-effect relationship, to expand their perspectives and to acquire an entrepreneurial characteristic by encouraging the individual to think and produce outside of consumption. The aim of this study is to determine whether the levels of STEM education awareness of last year prospective teachers change according to some variables (branches and genders). At the same time, it is determined whether the STEM awareness levels of senior students show a significant difference according to gender. 148 pre-service teachers from the faculties of science, preschool, classroom and mathematics in the faculty of education participated in the study in the 2019-2020 academic year of Adıyaman University in Southeastern Anatolia. In this study, one of the quantitative research methods, relational screening model, was used. In this study, data were collected using STEM awareness scale developed by Buyruk and Korkmaz (2016). Under the Kruskal-Wallis test, one of the parametric tests for those who do not have normal distribution in data analysis. In addition, Mann Whitney U test, which is one of the paired comparison techniques, was used to understand which groups caused the significant difference. According to the results of the research, it was seen that the awareness of pre-service teachers about STEM was significantly different between the departments ($\chi^2_{(3)} = 19,311$; $sd = 3$, $p < .05$). It was determined that it was higher than the prospective teachers studying in the classroom teaching department. In addition, female teacher candidates were found to have higher levels of STEM awareness than male teachers.

Keywords: Gender, Pre-service teachers, STEM, STEM awareness

KILTU VE GİLİT LEHÇELERİNİ KARŞILAŞTIRMA DENEMESİ**MARDİN VE HARRAN LEHÇELERİ ÖRNEĞİ**

AN ATTEMPT TO COMPARE QILTU AND GİLİT DIALECTS

MARDİN AND HARRAN DIALECTS EXAMPLE

Öğr. Gör. Abdulhakim ÖNEL

Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Arap Dili ve Belağati Bölümü, Şanlıurfa

ÖZET

Müslüman tarihçi ve coğrafyacılar, günümüzde Türkiye'nin güneydoğusunu ve kısmen doğusunu oluşturan bölgeyi “el-Cezîre”, “el-Cezîretu'l-İrâkiyye” veya “el-Cezîretu'l-Furâtiyye” diye adlandırıyorlardı. Ayrıca bölge burada yaşayan Arap kabilelerine nisbetle üç kısma ayrılmıştır. Bu kısımlar Diyâr-ı Mudar, Diyâr-ı Rebî'a ve Diyâr-ı Bekr'dir. Mardin Diyâr-ı Rebî'a kısmında yer alırken, Harran Diyâr-ı Mudar kısmında yer alıyordu. Mardin, Bekr, Tağlib, Rebî'a ve Şeyban gibi birçok Arap kabilesine yurtluk yapan önemli bir yerd. Harran ise Kays, Esed, Nümeyriler, Abcarlar ve Temim gibi Arap kabilelerin yurt edindiği bir yerd.

Bölgede yaşayan Arap kabilelerin farklı olması, burada konuşulan Arapçanın da farklı olmasını beraberinde getirmiştir. “Dedim” manasındaki (قلت) fiilinin farklı telaffuz edilmesinden dolayı bölgede konuşulan lehçeler de farklı isimler almıştır. Musul, İdil (Beyt Zabdey), Mardin Eşiği, Siirt, Mardin şehir merkezi, Haseke ve Deyrizor'da konuşulan Arapça “Kıltu Lehçesi” diye adlandırılmıştır. Harran, Akçakale, Şanlıurfa merkezi ve çevresi, Viranşehir ve Ceylanpınar'ın bir kısmında, Siverek, Birecik ve Hilvan'ın bazı köylerinde konuşulan yani Harran ovasında kullanılan Arapça da “Gilit Lehçesi” diye adlandırılmıştır.

Kıltu Lehçesi, bölgede yaşayan Müslümanlar ile Hıristiyanlar tarafından kullanılmakta ve bölgede varlığını sürdüren Türk, Kürt ve Süryanilerin dillerinden de etkilenmiştir. Kıltu Lehçesinin kullanıldığı yörelerin her birinin de kendi adıyla anılan farklı bir ağız bulunmaktadır. Dolayısıyla Kıltu lehçesi de kullanıldığı bölgelerde birtakım farklı özellikler barındırdığından konuşulduğu yere nisbetle “el-Mûsulîyye”, “el-Muhallemiyye”, “el-İs'irdiyye”, “el-Âzihiyye” ve “el-Mârdîniyye” gibi farklı ağızları kapsamaktadır.

Gilit (Harran) Lehçesi ise Bedevi lehçeler grubundandır. Rakka lehçesiyle büyük benzerlikleri vardır. Harran, Akçakale, Şanlıurfa merkezi ve çevresi, Viranşehir ve Ceylanpınar'ın bir kısmında, Siverek, Birecik ve Hilvan'ın bazı köylerinde konuşulan Arapça arasında çok az bir farklılık vardır. Dolayısıyla farklı ağızlar mevcut değildir. Ayrıca Mardin lehçesinin aksine Kürtçeden etkilenmemiş, sadece Türkçeden etkilenmiştir.

Bu araştırma, Kıltu ve Gilit lehçelerini fonetik, söz dizim ve biçimbilgisi yönlerinden mukayese edecektir. Her iki lehçenin kalb ve ibdal özellikleri, seslerin telaffuzu, cümle kurma gibi hususlarda Modern Standart Arapça'ya olan benzerlik ve farklılıkları üzerinde

durulacaktır. Böylece ilgili lehçe gruplarını incelemek isteyen araştırmacılara yol gösterilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mardin, Harran, Diyalekt, Lehçe, Kılıt Lehçesi, Gilit Lehçesi

ABSTRACT

Muslim historians and geographers have called the region formed to the southeast and part of eastern Turkey - according to our time - the name of the “al-Jazira”, or the “al-Jaziratu’l-Irakıyya”, or the “al-Jaziratu’l-Furatiyya”. The Arab tribes that inhabited this region are divided into three sections. They are Diyar Mudar, Diyar Rabia and Diyar Bekir. While Mardin was located according in Diyar-i Rabia, while Harran was located in Diyar-i Mudar. Mardin was an important place of homeland for many Arab tribes such as Bekr, Taglib, Rabia and Shayban. As for Harran, it was inhabited by tribes like Kays, Esed, Nümeysi, Abcars and Temim.

Different Arab tribes living in the region are the reason why the Arabic language spoken here has different characteristics. Because of the different pronunciation of the verb in “I said” (قلت), the dialects spoken in the region also took different names. The dialect spoken in Mosul, Idil (Beit Zabdi), Mardin threshold, Siirt, Mardin city center, Haseke and Deyrizor, is called “Qıltu dialect”. As for the dialect wich used in Harran, Akçakale, the center of Şanlıurfa and its environs, and in some parts of Viranşehir and Ceylanpınar, in some villages of Siverik, Birecik and Hilvan and in the Harran Plain, is called “Gilit dialect”.

Qıltu dialect is used by Muslims and Christians living in the region and is also influenced by the languages of the Turks, Kurds and Syriacs that exist in the region. Each of the regions where the Qıltu dialect is used has a different language, which is named after it. Since Qıltu dialect has different features according to the place of speech, there are different dialects such as “al-Mosuliyye”, “al-Muhallemiyya”, “al-İs’irdiyye”, “al-Âzihiyye” and “al-Mârdîniyye”.

The Gilit (Harran) dialect is a group of Bedouin dialects. It has great similarities to the dialect of Raqqa. There is a slight difference between the spoken Arabic dialect in Harran, Akçakale the center of, Şanlıurfa and its surroundings, Viranşehir and Ceylanpınar, and some villages of Siverik, Birecik and Hilvan. Therefore there are no different accents in different regions. Moreover, unlike the Mardin dialect, it was not influenced by Kurdish, but only by Turkish.

This study compares Qıltu and Gilit dialects in terms of phonetics, syntax and morphology. The similarities and differences between modern dialect and Arabic will be emphasized in terms of permutation and metathesis characteristics, pronunciation of sounds and sentence formation. In this way, researchers will be guided to study related polish groups.

Keywords: Mardin, Harran, Dialect, Qıltu dialect, Gilit dialect

HİLÂL B. MUHASSİN EL-HARRÂNÎ'NİN EDEBİ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ

THE LITERARY PERSONALITY AND WORKS OF HILAL B. MUHASSIN AL-HARRANÎ

Öğr. Gör. Abdulhakim ÖNEL

Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Arap Dili ve Belağati Bölümü, Şanlıurfa

ÖZET

Hilâl b. Muhassin el-Harrânî, Hicrî 359-448 yılları arasında yaşamıştır. Kendisi Bağdat'ta doğup yetişmiştir. Ailesi, Harranlı Sabii Zehrûn ailesidir. Bu yüzden Hilal, “*el-Harrânî*” nisbesiyle anılır. Hilâl b. Muhassin'in babası Ebu Ali Muhassin b. İbrahim (ö. 399/998-9), Sinan b. Sâbit b. Kurra'nın kitaplarının bize ulaşmasını sağlayan kişidir. Hilal b. Muhassin'in annesi de meşhur Kurra ailesindedir. Ünlü tarihçi ve matematikçi Sâbit b. Sinân b. Sâbit b. Kurra (ö. 365/975-976), Hilâl b. Muhassin'in dayısıdır. Aynı zamanda Hilâl b. Muhassin, ünlü şair, katib, tarihçi, “*er-Resâil*”in müellifi Ebu İshak İbrahim b. Hilâl b. İbrahim b. Zehrûn es-Sâbî el-Harranî (ö.384)'nin torunudur.

Siyaset, tarih, hadis, edebiyat ve Arap dili alanlarında öne çıkan Hilâl, Abbâsî dönemin en renkli şahsiyetlerinden birisidir. Devletin resmi yazışmalarını yürüten divan-ı resâil kâtiplerinin önde gelen isimlerinden kabul edilen Hilal, *el-kâtib* diye anılmıştır. Hicri IV. ile V. asırlarda Bağdat'ın önemli bir ilim merkezi olduğu dönemde yaşayan Hilal, ünlü âlimlerinden ders almıştır. Hilal b. Muhassin, ömrünün ortalarında yaklaşık h. 403/m.1012 yılında İslamiyeti seçmiş ve İslamî bir yaşam sürmüştür. Hilal b. Muhassin, Benî Zehrun'dan ilk Müslüman olanlardan sayılır.

Hilâl b. Muhassin, aynı zamanda edebiyata ilgi duyan birisiydi. Meşhur dil ve belağat bilginleriyle görüşmüş ve onlardan dersler almıştır. Bunlardan bazıları nahivci Ebû Alî Hasen b. Ahmed b. Abdilgaffâr el-Fârisî (ö. 377/987), dil ve belağat âlimi Ebû'l-Hasen Alî b. İsâ b. Alî er-Rummânî el-Bağdâdî (ö. 384/994) ile Ebu Bekr Ahmed b. Muhammed el-Cerrah el-Hazzâz'dır. Bu bilginlerin ders halkalarına katılan Hilal, edebiyat ve belağat ilimlerinde derinleşmiştir.

Edebiyat, belağat, tarih, siyaset, devlet protokolü, bürokrasi, soy bilimi, resmi yazışmalar gibi alanlarda önemli eserler telif etmiştir. Kâtipleri dil hatalarına düşmekten kurtarmak ve dil bilgilerini zenginleştirmek amacıyla kaleme aldığı “*Ğuraru'l-belâğa*” adlı eserleri belağate dair önemli bilgiler içermekte ve nadide kompozisyon örnekleri barındırmaktadır. Bu araştırmada Hilâl b. Muhassin'in hayatını, edebi kişiliğini ve eserlerini incelenmektedir. Yazdığı şiir ve nesirlerden hareketle sahip olduğu edebi derinlik ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Böylelikle literatürdeki ilgili boşluk nispeten doldurulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hilâl b. Muhassin, Harrânî, Edebiyat, Tarih, Belağat

ABSTRACT

Hilal bin Muhassin al-Harrani was born in Baghdad and lived between the years of (359-448. H). His family is the Sabi Zehrûn family from Harran. So he is known as Hilal “*al-Harranî*”. Hilal bin Muhassin's father, Abu Ali Muhassin bin Ibrahim (d. 399 / 998-9), It is he who transmitted to us the books of Sinan bin Thabet bin Qurra. Hilal bin Muhassin's mother is also from the famous Kurra family. Famous historian and mathematician Thabet bin Sinan bin Thabet bin Qurra (d. 365 / 975-976) is the uncle of Hilal bin Muhassin. At the same time Hilal bin Muhassin, the famous poet, clerk, historian, author of “*ar-Resail*” Abu Ishaq Ibrahim bin Hilal bin Ibrahim bin Zehrûn as-Sabi al-Harrani (d. 384) 's grandson.

Hilal was a pioneer in history, hadith, politics, Arabic, and literature. In the same time he was one of the most culturally and literary diverse personalities of the Abbasid era. Hilal, who is considered to be one of the leading names of *divan-i resâil* clerks who carry out the official correspondence of the state, was called as “*al-Katib*”

He lived in the Hijri 4th and 5th centuries in the period when Baghdad was an important science center and he took lessons from famous scholars. He chose Islam in the middle of his life and lived an Islamic life and is considered one of the first to enter Islam from the family of Zehrûn.

Hilal bin Muhassin was also interested in literature. He met with famous scholars of language and rhetoric and took lessons from them. Some of them are nahiv scholar Abu Al-Hasen bin Ahmad bin Abdilgaffar al-Farisi (d. 377/987), language and rhetoric scholar Abu al-Hasen Al-bin bin al-al-Rummani al-Baghdadi (d. 384/994) and Abu Bakr Ahmad bin Muhammad al-Cerrah al-Hazzaz. Participating in the course rings of these scholars, Hilal deepened in the sciences of literature and rhetoric.

He has important works on the fields of literature, rhetoric, history, politics, state protocol, bureaucracy, genealogy, and official correspondence. His work “*Gurar al-balāga*” which he wrote to save clerks from falling into language mistakes and to enrich their language knowledge, contains important information about rhetoric and contains examples of rare compositions. In this study, life, literary personality and works of Hilal bin Muhassin are examined. The literary depth will be revealed based on his poems and prose. In this way, the relevant gap in the literature will be filled.

Keywords: Hilal bin Muhassin, al-Harrani, Literature, History, Rhetoric

**TARİHİ ŞEHİRLERDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KİMLİK BİLEŞENLERİNİN
İNCELENMESİ: CEZAYİR'DEKİ GHARDAIA ŞEHİRİ****CONSIDERATION OF SUSTAINABLE IDENTITY COMPONENTS IN HISTORICAL
CITIES: CASE STUDY OF GHARDAIA CITY IN ALGERIA****Yük. Mimar Hemza BOUMARAF**Anadolu Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi,
Mimarlık Bölümü, Eskişehir, Türkiye.**Dr. Öğr. Üyesi Mehmet İNCEOĞLU**Eskişehir Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi,
Mimarlık Bölümü, Eskişehir, Türkiye.**ÖZET**

Günümüzde dünyadaki birçok şehir, özgün kimliklerinin özelliklerini kaybetmelerine yol açan yeni mimari ve kentsel dönüşüm süreçlerine girmiştir. Şehirlerimizin özgünlüğünü korumak için kimliği de korumanın bir zorunluluk haline geldiği açıktır. Kimlik kavramı kültürel, sosyal, coğrafi ve tarihi gibi birçok yönüyle kapsayıcı özelliindedir. Kimlik, öncelikle zamana ve yere göre bakımı zorlaşan farklı bileşenler arasındaki işbirliğinin sonucudur. Bununla birlikte, küreselleşme, endüstriyel gelişme ve teknolojik gelişmeler gibi çeşitli faktörler büyük bir değişim yaratmış ve bu bileşenlerin sürdürülebilirliği ile ilgili endişeleri arttırmıştır. Bu sayede şehirlerin gelişimine yansıyan varyasyonlar, yeni nesillerin sosyal hafıza sorunları ve mekansal algı zorlukları yaşamalarını sağlamaktadır.

Tarihi kentlerde kimlik özelliklerini korumanın önemini açıklığa kavuşturmak için Ghardaia şehri örnek çalışma olarak seçilmiştir. Mzab vadisindeki Ghardaia, Cezayir'de, yüzyıllar boyunca özelliklerini korumayı başaran benzersiz bir kimliğe sahip, yerleşik ve kentsel bir uygarlığı yansıtan önemli şehirlerden biridir. Şehir, çalışma amacı için gerekli olan fiziksel, kentsel ve sosyo-kültürel kimliği yansıtan tüm bileşenlere sahiptir. Kentleşmenin gelişimi ve genişleme ihtiyacı nedeniyle kentin farklı müdahaleler ve dönüşüm süreçleri yaşadığına dikkat çekmek gerekmektedir. Ghardaia bu yeni değişimler içinde sosyal, kentsel ve kültürel özgünlüğü kaybetmeye başlamıştır.

Bu çalışma, kentsel sürdürülebilirlik çerçevesinde vatandaşların kültürü ve medeniyeti açısından önemini vurgulamak için birçok araştırmada tartışılan şehir kimliğinin bileşenlerini araştırmakta ve analiz etmektedir. Ayrıca çalışmada sosyal, kültürel ve kentsel sürdürülebilirliğe ulaşmak için sağlanması gereken bu bileşenler arasındaki mevcut ilişkiyi belirlemek için genel bir yapısal model önerilmiştir. Bu model, kimlik bileşenlerinin sınıflandırılmasını sağlamayı ve gelecekteki araştırmalar için bir rehber olmayı amaçlamıştır. Ortaya konan bu modelle, tarihi şehirlerin gelecekteki genişlemesini daha sürdürülebilir ve kullanışlı hale getirmesine yardımcı olabileceğine inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kimlik Bileşenleri, Sürdürülebilirlik, Medeniyet, Ghardaia Şehri, Cezayir.

ABSTRACT

Currently, many cities in the world entered new architectural and urban transformation processes which lead them to lose their authentic identities' characteristics. It is evident that preserving identity became a must to retain the originality of our future cities. Identity concept covers many aspects such as cultural, social, geographical and historical. It is primarily the result of collaborations between different components which become difficult to maintain according to the time and location. However, several factors such as globalization, industrial development and technological improvements have brought about massive change and raised concerns about the sustainability of those components. Therefore, variations reflected on the city development make the new generations experience social memory issues and spatial perception challenges.

In order to clarify the importance of maintaining identity characteristics in historical cities, Ghardaia is chosen as a case study. Ghardaia in the Mزاب valley is one of the important cities in Algeria that reflects a sedentary and urban civilization, possessing a unique identity that has succeeded in preserving its characteristics across the centuries. The city has all the components to reflect the physical, urban and socio-cultural identity required for the study purpose. It is necessary to point out that, the city lives different interventions and transformation processes because of urbanization development and the need for expansion. It started to lose the social, urban and cultural originality within the new changes.

This study investigates and analyzes components of city identity discussed in many researches to emphasize their importance with regard to urban sustainability, citizens' culture and civilization. A general structural model was proposed to specify the existing relationship between these components that should be ensured to reach social, cultural and urban sustainability. The study aimed also to reveal classification and provide a guide for future researches. It is also believed that the resulted model can help to make historical cities' expansions more sustainable and convenient.

Keywords: Identity Components, Sustainability, Civilization, Ghardaia City, Algeria.

ORTADOĞU TOPLUMLARININ SİYASAL KÜLTÜRÜNDE SİVİL TOPLUM
CIVIL SOCIETY IN THE POLITICAL CULTURE OF MIDDLE EASTERN SOCIETIES**Dr. Özlem Uluç KÜÇÜKCAN**

Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,

Sosyoloji Bölümü, Kadıköy, İstanbul.

ÖZET

Küreselleşme süreci, modern batı siyasal düşünce sisteminde yer alan ve kullanılan kavramların yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Konu özellikle demokrasi, haklar ve özgürlükler ekseninde ise, devlet, ülke sınırları, yasal sorumluluk ve sınırlılıklar gibi kategoriler, küreselleşmenin, göçlerin ve kimlik tanınma taleplerinin etkisi nedeniyle, yeniden ele alınması gereken kavramlar olarak öne çıkmaktadır. Son yıllarda öne çıkan kavramlardan de biri sivil toplum kavramıdır. Siyaset bilimi ve siyaset sosyolojisinin temel aktörlerinden biri olarak değerlendirilen bu yapı, hem iç siyasette hem ulus devlet üstü düzeyde önemli etkiye ve role sahiptir. Öte yandan sivil toplum kavramı gelişmiş ülkeler ile gelişmemiş veya gelişmekte olan ülkeler arasında farklı değerlendirilmektedir. Gelişmiş ülkelerde sivil toplum, şehirlerin, ticaretin ve sanayileşmenin gelişmesi sonucu ortaya çıkmıştır ve siyasi otoriteden birtakım hak ve imtiyazlar isteyenlerin örgütlenerek hak elde etme çabalarının ürünüdür. Az gelişmiş veya gelişmemiş ülkelerde ise sivil toplum, otoriter yönetimlerin baskısına karşı koyma aracı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu noktada sivil toplumun özü itibariyle hak arama aracı olarak işlev gördüğünü söylemek mümkündür.

Bir toplumda, o toplumun üyeleri, bireysel ve grupsal düzeyde özerk hareket edebildiği ölçüde; bu özerkliğin, özgürlüğün ve çoğulculuğun devlet tarafından yasalar nezdinde korunması halinde sivil topluma dönüşebilmesi ve sivil toplum örgütlenmeleri düzeyinde faaliyet yürütebilmesi mümkün olabilir. Ancak böyle bir yapısal ortam bulunduğu takdirde, sivil toplumun toplum içindeki çatışmaların çözümünde arabulucu olarak işlev görebilmesi mümkün olabilir. Ortadoğu coğrafyasında hala birçok bölgede, cemaat ve aşiret yapısından, sosyolojik manada bir toplum yapısına geçemediği, bir diğer ifade ile Batı'daki gibi sivil toplum anlayışına götürecektir sürecin yaşanmadığı görülmektedir.

Bu bildiride Ortadoğu coğrafyasında yer alan devletlerde sivil toplumun varlığı, sivil toplum örgütlenme mekanizmasının var olabilme şartları, işleyiş imkan ve kapasiteleri tartışılacaktır. Otoriter ve kişiselleşmiş iktidarlara sahip Ortadoğu devletlerinin, demokratik değerlerin yayıldığı ve herkes tarafından kabul edildiği küreselleşmiş bir dünyada, varlıklarını nasıl hala koruyabildikleri ve bu ülkelerde demokratik dönüşümün nasıl gerçekleştirilebileceği, cevap bekleyen önemli bir soru olarak belirlemektedir. Bu bağlamda Ortadoğu ülkelerinde sivil toplum örgütlenmelerinin siyasal güçten ayrıştığı ölçüde yeni güç biçimleri geliştirebilme ve uygulayabilme kapasiteleri sorgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sivil Toplum, Orta Doğu, Siyasal Kültür

ABSTRACT

The process of globalization requires a re-evaluation of the concepts used in the modern western political thought. Especially in the axis of democracy, rights and freedoms, categories such as state, country borders, legal responsibility and limitations stand out as concepts that need to be reconsidered due to the impact of globalization, migration and demands for identity recognition. One of the prominent concepts in recent years is the concept of civil society. Considered as one of the main actors of political science and political sociology, this structure has a significant influence and role both in domestic politics and at the supranational level. On the other hand, the concept of civil society is seen differently between developed and underdeveloped or developing countries. In developed countries, civil society has emerged as a result of the development of cities, trade and industrialization, and is the product of efforts to organize and obtain rights by those seeking political rights and privileges. In developing or underdeveloped countries, civil society emerges as a means to counter the pressure of authoritarian governments. At this point, it is possible to say that civil society functions as a means of seeking rights.

In a society, to the extent that members of that society can act autonomously on an individual and group level; if this autonomy, freedom and pluralism is protected by the state before the law, it may be possible to turn into civil society and to operate at the level of civil society organizations. If such a structural environment exists, it may be possible for civil society to function as the mediator during conflicts within society. One can argue that that in many regions in the Middle East geography, societies has not been able to transform from the community and tribal structure to a sociologically understood social structure, in other words, there has not been process experience leading to civil society as understood in the West.

In this paper, the existence of civil society in the countries in the Middle East geography, the conditions of existence of the civil society organization mechanism, the operational possibilities and capacities will be discussed. The question of how the Middle East states with authoritarian and personalized powers can still preserve their existence in a globalized world in which democratic values are spread and accepted by all, and how democratic transformation can be realized in these countries appear as important questions. In this context, the capacity of civil society organizations in the Middle East countries to develop and implement new forms of power, to the extent that they differentiate themselves from political, power will be questioned.

Keywords: Civil Society, Middle East, Political Culture

**FÂRÂBÎ’NİN MEDENİYET ANLAYIŞINDA İŞLEVİ BAKIMINDAN “MUFARIK
(AYRIK) NEFS”**FUNCTION OF “THE SEPERATE SOUL/ MUFARIQ NAFS” IN AL-FARABI’S
CONCEPTION TO THE CIVILIZATION**Arş. Gör. Zehra ORUK**

Muş Alparslan Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi

Mantık Bilim Dalı, Merkez, Muş.

ÖZET

Ebu Nasır al-Fârâbî, teoride medeniyet kurucu eklektik bir filozof olarak ailesinde siyasetçi bulunmasının da etkisi ile *ilm-i siyaset* konusunda eserler vermiş ve niceliksel anlamda büyükten küçüğe doğru toplumlar hakkında etkili analizlerde bulunmuştur. O, toplumları ve bireyleri nitelik bazında erdemli ve erdemsiz şehirler ve insanlar olarak sınıflandırmış bunları da kendi arasında mertebelendirmiştir. Farklı zamanlarda her bir mertebede bulunan insanların tümünü bir ve aynı nefis olarak görmekle birlikte farklı şehirlerde aynı mertebelerde bulunan insanlar da onun nezdinde tek bir nefistir.

Fârâbî açısından asıl mutluluğa eren erdemli şehrin insanlarının tümünün ortak düşündükleri ve yaptıkları birtakım edimler olmakla birlikte her mertebenin kendine has fiilleri de vardır. Kişi, mutluluğa ve erdeme götüren bu fiilleri yaptığı ölçüde erdemi ve fazileti artar ve onlara karşı muhabbeti ve isteği ziyadeleşir. Bununla birlikte bahsi geçen fiilleri sıklıkla gerçekleştiren nefsin gücü ve yetkinliği artacağından, maddeye olan ihtiyacı azalır. Eylemleri gerçekleştirme halinin istikrarlı bir şekilde devam etmesi halinde nefsin maddesine olan ihtiyacı yok olur ve nefis, maddeden mufarik (ayrık) bir şekilde varlığını korur. Mufarik nefisler maddeden ayrıldıkları için, cismani hallerine dair onlarda bulunan niteliklerin onlara isnat edilmesi doğru değildir. Başka bir ifade ile cisim olmak bakımından cisme ilişen arzular onlara arız olamazlar.

Fârâbî, mufarik nefislerin tasavvurunun oldukça güç olduğunu belirterek onların gerekli eylemleri yerine getirdikten sonra sahip oldukları hallerinin, her ne kadar cisimleri onlardan tecrit edilmiş olsa da eski bedenlerinin sahip olduğu mizaca tabi olmaya devam ettiklerini ifade eder. Dolayısıyla her bir beden birbirinden farklı olduğu için onlardan izole olan nefisler de zorunlu olarak birbirlerinden farklıdırlar. Fârâbî, muhtelif olan bu nefislerin birbirleri ile ittisal kurmasının keyfiyetini, gayesini ve neticesini ayrıntılı olarak inceler. Ona göre bir topluluğun, bir medeniyetin yok olup tarih sahnesinden kalkması ile sahip oldukları nefisleri bedenlerinden kurtularak mutluluğa erer. Biz bu çalışmamızda Fârâbî’nin mutluluk teorisi eksininde medeniyet olgusuna yaklaşımını ve yeni medeniyetlerin oluşumunda mufarik nefislerin işlevini inceleyerek tarihsel olgular olarak ele alınan medeniyetlerin Fârâbî nazarında epistemik bir arka planını sunmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Medeniyet, Toplum, Birey, Mufarik nefis.

ABSTRACT

Abu Nasir al-Farabi, as a founder of theoretical civilization and eclectic philosopher has produced works on scientific politics with the effect of his presence as a politician in his family and made effective analyzes of societies from small to large. He classified societies and individuals as virtuous and non-virtuous cities and people on a qualitative basis and ranked them among themselves. Although according to him all the people of each rank at different times are as one and the same soul (nafs), but also people in the same rank in different cities are in the presence of a single nafs (soul).

All the people of the virtuous city, who have achieved great happiness in terms of Farabi, have common thoughts and actions, besides that each rank has its own actions. To the extent that one performs these acts that lead to happiness and virtue, his honor increases, and his desire and sympathy towards them become more. However, as the power and competence of the soul that performs the aforementioned acts frequently increases, the need for body/matter decreases. If the state of performing the actions continues consistently, the need for the substance of the soul is destroyed and the existence of the soul remains in a detached manner. Since the mufariq souls are separated from matter, it is not right to ascribe the attributes of their corporeal state to them. In other words, in terms of being an object, the accidents related to the body cannot relate to them.

Fârâbî with remarking the imagination of separate (mufariq) soul is quite difficult, he states that their conditions after performing the necessary actions, although their bodies are isolated from them, they continue to be subject to the temperament of their former bodies. Therefore, since each body is different from each other, the souls that are isolated from them are necessarily different from each other. Farabi, examines the circumstances, purpose and consequence of the completion of these various souls. According to him, when a community, a civilization disappeared from the stage of history, their souls had got rid of their bodies and became happy. In this study, we will examine Farabi's approach to the phenomenon of civilization within the frame of the theory of happiness and the function of the separate souls in the formation of new civilizations. Also we will try to present an epistemic background of the civilizations considered as historical phenomena in Farabi's perspective.

Keywords: Civilization, Society, Person, Separate soul.

**ENDÜLÜS'ÜN ÜNLÜ ALİMLERİNDEN İBN HAZM VE ZÂHİRİLİĞE UZANAN
MEZHEBÎ SERÜVENİ**

IBN HAZM, ONE OF THE FAMOUS SCHOLARS OF ANDALUSIA, AND HIS
SECTARIAN ADVENTURE EXTENDING TO ZAHİRÎSM

Arş. Gör. Gülten ÇAM

Kırklareli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi,

Kelam ve İslam Mezhepleri Tarihi Bölümü, Merkez, Kırklareli.

ÖZET

Bugün İspanya adıyla anılan Endülüs, coğrafi konumu itibariyle tarihte farklı ırkların, etnik unsurların ve dinlerin karşılaşma noktası olmuştur. Bunun tabii bir sonucu olarak farklı mezheplere ve dinlere ev sahipliği yapmıştır. Bu coğrafyanın ev sahipliği yaptığı mezheplerden bir tanesi de Zâhirilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Mezhebin en önemli temsilcilerinden biri olan İbn Hazm bu coğrafyanın yetiştirdiği önemli alimlerdenidir. Kendisi Endülüs'ün seçkin ailelerinin bulunduğu ez-Zâhire semtinde yetişmiş ve sıkı bir saray eğitimi almıştır. Daha sonra düzenli olarak mescitlerde düzenlenen ders halkalarına katılarak ve dönemin önemli ilim adamlarından muhtelif alanlarda dersler alarak kendini ilmi anlamda yetiştirmiştir.

İbn Hazm fıkıh ilmine olan ilgisi ve aldığı eğitimlerin katkısıyla düşünceleri sağlam bir zemine oturtana kadar farklı mezheplerin mensubu olarak karşımıza çıkmaktadır. İlk olarak dönemin resmi mezhebi olan Mâlikîliği benimseyen İbn Hazm, daha sonra Iraklıların resmî mezhebi olan Şâfiliğe yönelmiştir. Ne var ki bu mezhebin görüşlerinden de tatmin olmayan İbn Hazm en sonunda yaşadığı dönemde herkesi karşısına alarak yeni bir politika ve dini otorite bulmak amacıyla Zâhiriliğe yönelmiştir. Nitekim kendine göre, zâhirîliği sistemleştirerek düşünce dünyasında çelişkiler barındırmayan ve içerisinde tutarlılığı barındıran kendi metodunu oluşturmuştur. Bu sistem içerisinde hüküm mercî olarak akla yer yoktur. Öyle ki İbn Hazm'a göre şer'i meselelerde hüküm mercî yalnızca nasslar olmalıdır. Zira Kur'ân'ın iniş sürecine Peygamberle birlikte Sahabe de şahitlik etmiş ve Allah'ın ayetleri ile bizâtihi muhatap olmuşlardır. Bu yüzden İbn Hazm'a göre nassın kapsamına Kur'ân'la birlikte Hz. Peygamber'in Sünnet'i ve Sahabe'nin İcmâsı da dahil olmaktadır.

Tüm bunlar gösteriyor ki, İslamî ilimler açısından tarihsel süreç içerisinde medeniyetlerin siyasi, sosyal ve toplumsal yapısının değerlendirilmesi o dönemin aydınlatılması hususunda büyük önem arz etmektedir. Zira İslam alimlerinden önemli isimler, içerisinde yetiştikleri kültür ve medeniyetten atmosferinden etkilenmiştir. Bu doğrultuda ele alacağımız "İbn Hazm'ın Zâhiriliğe Uzanan Mezhebî Serüveni'ni" objektif bir gözle değerlendirebilmek adına onun nasıl bir ortamda yetiştiğini görmek son derece önemlidir. Bu doğrultuda bu bildiriye İbn Hazm'ın içinde bulunduğu dönemden hangi yönleriyle etkilendiği ve dönemin onun düşüncelerine ve mezhebî anlayışına ne gibi değişiklikler meydana getirdiği ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Endülüs, İbn Hazm, Mezhep, Kültür

ABSTRACT

Andalusia, today known as Spain, has been the meeting point of different races, ethnicities and religions in history due to its geographical location. As a natural consequence of this, it has hosted different sects and religions. One of the sects hosted by this geography appears as Zahirîsm. Ibn Hazm, one of the most important representatives of the sect, is one of the important scholars which was grown by this geography. He was educated in the Ez-Zahire district, where the elite families of Andalusia were settled, and received a strict palace education. Later, he had aducated himself in the scientific sence by attended to the lecture rings organized regularly in the masjids and took lessons from various important scientists of the period.

We see Ibn Hazm as a member of different sects until he puts his ideas on a solid ground with his interest in fiqh and the contribution of the trainings he received. For the first time, Ibn Hazm adopted to Mâlikism, which was the official sect of the period, then turned to Shafi'i, the official sect of İraqis. However, Ibn Hazm, who was not satisfied with the views of these sects, finally turned to Zahirî in order to find a new policy and religious authority by confronting everyone in his period. As a matter of fact, according to his own, he has created his own method which does not contain contradictions and consisted of consistency in the world of thought by systematizing the agriculture. In this system, there is no place for reason as a ruling authority. So much so that according to Ibn Hazm, the ruling authority should be nasses only. This is because the Companions of the Qur'an witnessed the descent of the Qur'an together with the Prophet, and they were personally addressed by Allah's verses. Therefore, according to Ibn Hazm, with the Quran and the Sunnah of the Prophet, icmâ of the companion are also included in the scope of the nass.

All this shows that in terms of İslamic sciences, the evaluation of the political, social and communal structure of civilizations in the historical process is of great importance for the illumination of that period. Because the important names of İslamic scholars are influenced by the atmosphere of culture and civilization in which they grew up. In order to evaluate "Ibn Hazm's sectarian adventure extending to Zahirîsm" it is extremely important to see which conditions he grew up. In this direction, in this paper, it will be examine that from which aspects he was influenced in his period. Also, which kind of changes occurred in his thoughts and sectarian understanding throught this period will be discussed.

Keywords: Andalusia, Ibn Hazm, Sect, Culture

**GÖBEKLİTEPE HEYKELLERİNİN TEKNİK VE ÜSLUP AÇISINDAN
İNCELENMESİ****AN ANALYSIS ON GÖBEKLİTEPE SCULPTURES IN TERMS OF TECHNIQUE AND
STYLE****Doç. Dr. Menduha Satır KAYSERİLİ**

Atatürk Üniversitesi

Mehmet YÜCEL

M.E.B.

ÖZET

Arkeolojik kanıtlardan yola çıkarak M.Ö. 12000 ile 6000 yılları arasına tarihlendirilen çanak çömleksiz Neolitik Çağ insanlık tarihinde “devrim” niteliğinde gelişmeler gösteren en belirleyici dönemlerden biridir. “Bu çağa ait yerleşmelerin Çayönü Tepesi, Hallan Çemi ve Nevali Çori, Kortik Tepe ve Göbeklitepe gibi merkezler olduğu bilinmektedir” (Özdöl,2011,s.175). Bu çağın Verimli Hilâl’in kuzey kısmını oluşturan Çayönü Tepesi, Hallan Çemi ve Nevali Çori ve Göbeklitepe gibi yerleşmeler umulmayacak biçimde gelişkin sanat eserlerini barındırmaktadır. Bu döneme kadar göçebe bir yaşam sürdürdüğüne inanılan insanlığın yerleşik bir hayata geçmesiyle birlikte tercih ettiği, birçok alanda olduğu gibi sanat alanında da ilerlemeler kaydettiği söylenebilir. İnsanlık tarihinin sanatsal üretim süreci düşünüldüğünde her ne kadar sanat eseri üretme kaygısıyla üretildikleri tartışmalı olsa da sanatsal üretimlerin resimle başlayıp, heykel sanatıyla devam ettiği bir gerçektir. Hiç kuşkusuz bu yerleşmeler arasında bulunan Göbeklitepe çok sayıda sanat eserlerini bir arada barındırması bağlamında en önemli yerleşmelerden birisidir.

Bu araştırma Göbeklitepe stellerini teknik ve üslup açıdan incelemeyi ve neolitik dönem heykel sanatı hakkında genel bir değerlendirme yapmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan literatür tarama, eser incelemesi yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular incelendiğinde çanak çömleksiz neolitik dönemde yapıldığı bilinen Göbeklitepe heykellerinin ana malzemesinin kireç taşı olduğu, biçimlendirme amacıyla da obsidyenden yararlanıldığı anlaşılmaktadır. Stell olarak adlandırılan büyük boyutlu heykellerin biçimlendirme aşamasında alçak kabartma ve yüksek kabartmadan yararlanıldığı kazıma, oyma, yontma ve gagalama tekniklerinin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Dönemin yontucularının biçimlendirmeyi yaparken doğada var olan canlıların gerçek görüntülerinden yararlandıkları ifade edilebilir. Bu canlıların yan profilden gösterildiği, dış çizgilerin belirgin bir şekilde olduğu, şematik ve yalın bir üslupta biçimlendirildiği açıkça anlaşılmaktadır. Stellerin bazılarının sade, tek figürlü kompozisyonlarla süslediği bazı stellerin ise kalabalık ve yoğun kompozisyonlarla bezendiği anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak neolitik dönem heykel sanatında natürel gerçekliğin ön planda olduğu söylenebilir. Çok sayıda sanat eserinin bir arada olması neolitik dönem heykel sanatı hakkında genel bilgiler verdiği ifade edilebilir. Dikili taş (stel) anlayışı sonraki dönemlerde

yaşayan uygarlıklarda da karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda dikili taş geleneğinin Göbeklitepe ile başladığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Heykel, Dikili Taş, Rölyef

ABSTRACT

Based on archeologic evidence, the Neolithic Age without any pottery dated between the years 12000 and 6000 B.C. is one of the most determinant periods showing “revolutionary” developments in human history. “It is known that the settlements of this age are places such as Çayönü Tepesi, Hallan Çemi and Nevali Çori, Kortik Tepe and Göbeklitepe” (Özdöl, 2011, p.175). The settlements of this age such as Çayönü Tepesi, Hallan Çemi and Nevali Çori and Göbeklitepe, constituting the northern part of Fertile Crescent surprisingly include advanced artworks. It could be noted that human beings believed to have lived a nomadic life until this period made developments in art among many other fields when they started to settle. Considering the artistic process in the history of mankind, whether these artworks were produced with the mentality of producing artwork has been a controversial topic, it is a fact that artistic productions started with painting and continued with the art of sculpting. There is no doubt that Göbeklitepe, among these settlements, is one of the important settlements in terms of accommodating numerous artworks.

The aim of this study is to examine Göbeklitepe stelas in terms of technique and style and to make a general evaluation about Neolithic age art of sculpting. Literature review, one of the qualitative research methods, is used in the study.

When the results of the study were examined, it was found that the main material of sculptures in Göbeklitepe known to be made during the Neolithic Period without pottery, was limestone and obsidian was used for shaping. During the shaping phase of large-sized sculptures named stela, it was found that low relief and high relief, and techniques such as scraping, carving, chiseling and pecking were used. It could be stated that the sculptors of the period reflect the real images of living creatures in nature while they were giving the shape. It was clearly understood that these creatures were shown from the side profile, the outer lines were clearly defined and shaped in a schematic and simple style. It was noted that some of the steles were decorated with plain, single figured compositions while some of the steles were embellished with intensive compositions.

As a conclusion, it could be stated that natural realism was at the forefront for Neolithic Age sculpture art. It can be expressed that having numerous artworks gives general information about the Neolithic Age sculpture art. The understanding of obelisk (stela) also comes across in later civilizations. In this sense, it can be said that the tradition of obelisks started with Göbeklitepe.

Keywords: Art, Sculpture, Stela, Relief

**ŞANLIURFA'DAKİ TİCARET BANKALARINDA ÇALIŞANLARIN İŞ
DOYUMUNUN BELİRLENMESİ**

DETERMINATION OF JOB SATISFACTION OF EMPLOYEES IN COMMERCIAL
BANKS IN ŞANLIURFA

Öğr. Gör. Baran AKKUŞ

Munzur Üniversitesi, Tunceli Meslek Yüksekokulu,

Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, Aktuluk/TUNCELİ

Prof. Dr. Ramazan AKBULUT

Harran Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

İşletme Bölümü, Osmanbey Kampüsü/Şanlıurfa

ÖZET

Bankalar, finansal sistem içerisinde aracılık, kaynaklara akıcılık sağlama, kaynak kullanımlarını iyileştirme, ulusal ve uluslararası ticareti geliştirme gibi önemli bazı işlevleri yerine getirmektedirler. Ticaret bankaları günümüzde ülkelerin finans sisteminde önemli bir yere sahiptir. Ticaret bankaları finansal sistemde fon arz ve talebinde bulunanları bir araya getirerek kaynakların etkin bir biçimde kullanımını sağlayan önemli finansal araçlardır. Her sektörde olduğu gibi bankacılık sektöründe de işlerin yürütülebilmesi için insana ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkelerin ekonomileri içinde önemli faaliyetleri yerine getiren bankaların çalışanlarının işlerinden sağladıkları doyumda önem kazanmaktadır. Banka çalışanlarının iş doyumuna ulaşmaları, işlerin daha sağlıklı yürütmesini sağlayacaktır.

İş doyumunu çalışanların işlerine karşı gösterdikleri duygusal tepkidir. İş doyumunu; işgörenin işiyle ilgili memnuniyet durumunu ifade etmektedir. İşgörenin yaptığı iş, beklentilerini ne ölçüde karşılıyorsa, işgören işinden o ölçüde doyum sağlayacaktır. İş doyumunu, çalışanın beklentileri ile işin özellikleri arasında bir uyum durumu olduğu zamanlarda ortaya çıkar. İş doyumunu farklı değişkenler etkilemektedir. Örneğin kişinin iş doyumunu; cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, kişilik özellikleri, medeni durum gibi bireysel faktörler etkileyebileceği gibi, işin niteliği, ücret, yükselme olanakları, çalışma koşulları, takdir edilme, örgütsel iklim, diğer bireylerle ilişkiler, denetim, kararlara katılma gibi örgütsel faktörler de etkileyebilmektedir.

Banka çalışanlarının iş doyum düzeyleri ve bunun sonuçları işlerin yürütülmesi açısından önemlidir. İşinden doyum sağlamış bir çalışan işinde daha iyi bir performans sergileyecek ve daha verimli bir biçimde çalışacaktır. İş doyumunu ise, çeşitli bireysel ve çevresel faktörden etkilenmektedir.

Bu çalışmada Şanlıurfa ilindeki ticaret bankalarında çalışanlarının iş doyum düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmadan elde edilen verilere göre, ticari banka çalışanlarının iş doyum düzeyleri, medeni durum, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, iş deneyimi, çocuk sayısı, gelir durumu açılarından değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Sonuç olarak, ticari banka

çalışanlarının kurumda çalıştıkları yıllar açısından içsel tatmin ve genel tatmin düzeylerinde anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Ticari banka çalışanlarının meslekte çalıştıkları yıllar açısından da içsel, dışsal ve genel tatmin düzeylerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Son olarak, ticari banka çalışanlarının gelir düzeyleri açısından içsel, dışsal ve genel tatmin düzeylerinde anlamlı farklılıklar belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık, İş Doyumu, İş Doyumunu Etkileyen Faktörler, İş Doyumsuzluğu

ABSTRACT

Banks perform some important functions such as intermediation in the financial system, streamlining resources, improving resource utilization, and improving national and international trade. Today, Commercial Banks have a significant point at finance systems of countries. Commercial banks are important financial mediators that procure effectively usage of sources by aggregate of those who supply or demand funds. Like all sectors, there is need of human source also in bank sector for executions of works. It is gaining importance in the satisfaction of the employees of the banks that perform important activities in the economies of the countries. Job satisfaction of employees will ensure activities to be carries healthier and more reliable.

Job satisfaction is the emotional reaction that employees feel and show toward their works. Job satisfaction; refers to the satisfaction status of the employee. The extent to which the work done by the employee meets his / her expectations, the greater the satisfaction of the employee. Job satisfaction occurs when there is a harmony between the expectations of the employee and the characteristics of the job. Different variables affect job satisfaction. For example, one's job satisfaction may be affected by individual factors such as gender, age, education level, personality traits, marital status; as well as may also be affected organizational factors such as the quality of work, wage, promotion opportunities, working conditions, appreciation, organizational climate, relationships with other individuals, control, decision-making.

Job satisfaction level of bank employees and its results are important in terms of job execution. Worker who satisfied with his/her job will display a better working performance and will work more efficiently. And job satisfaction is affected from several individual and environmental elements.

In this study, it is tried to determine levels of job satisfaction of commercial banks employees in Şanlıurfa Province. According to data outputs obtained from the study, job satisfaction level of commercial bank employees have been subjected to evaluation in terms of marital status, gender, age, education level, job experience, number of children, income amount. As a result, significant differences have been detected at endogenous and general satisfaction levels of commercial bank employees in terms of their working period at the corporation. Finally,

significant differences have been detected at endogenous, external and general satisfaction grades of commercial bank employees in terms of their income levels.

Keywords: Banking, Job Satisfaction, Factors Affecting Job Satisfaction, Job Dissatisfaction

KATILIM BANKACILIĞI VE EKONOMİYE KATKILARI
PARTICIPATION BANKING AND CONTRIBUTIONS TO THE ECONOMY**Öğr. Gör. Baran AKKUŞ**Munzur Üniversitesi, Tunceli Meslek Yüksekokulu,
Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, Aktuluk/TUNCELİ**Naciye ALEVOK İZCİ**Doktora Öğrencisi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
İşletme Anabilim Dalı, Niğde.**ÖZET**

Katılım bankacılığı; faizsizlik prensibine göre faaliyet gösteren bir bankacılık türüdür. Bu bankacılık modelinde katılım bankaları kar ve zarara katılma esasına göre fon toplayıp, yine aynı prensiplerle ticaret ve sanayinin finansmanında kullanırlar. Katılım bankaları topladıkları paralara sabit gelir veya faiz vadetmezler. Katılım fonu hesabında topladığı fona kar veya zarara katılma sözü verirler. Böylece topladığı fonlara iade zamanı geldiğinde yüksek ya da düşük kar payı verebilirler. Aynı zamanda topladığı fonları nakit kredi olarak verirken faizli olarak veremezler. Katılım bankacılığının ortaya çıkışı, faiz hassasiyeti olan bireylerin birikimlerinin atıl fon haline gelmesiyle olmuştur. Katılım Bankacılığı ile atıl hale gelen bu fonlar çeşitli yatırım yöntemleriyle piyasada yerini almıştır. Katılım Bankacılığının (Faizsiz Bankacılık) doğmasındaki en büyük sebebin toplumsal ihtiyaçtan kaynaklandığı söylenebilir. Faiz gelirinden uzak durmaya çalışan bireylerin bu doğrultuda yaşamlarını devam ettirme hassasiyetlerinden kaynaklı birikimlerini altına ve dövize yatırım yaparak, yastık altında tutmaları sonucunda katılım bankacılığı doğmuştur denebilir.

Katılım bankacılığının temelleri kimilerine göre milattan öncelere dayansa da 20. yüzyılda katılım bankacılığı gelişmiş ve uygulanabilirliğini göstermiş, hatta kriz dönemlerinde sağlam yapısıyla da dikkatleri üzerine çekmiştir. Bu tür bankacılığın ana temelini faiz hassasiyeti oluşturmaktadır. Faiz hassasiyeti olan bireylerin ekonomiye kazandırılmayan atıl fonları bu bankacılık sistemiyle ekonomiye kazandırılmıştır. Fon sağlama yöntemleriyle toplumsal huzura önemli katkıları olmuştur. Kredi kullanmaktan imtina eden kitlelere fon sağlayarak onları da ekonomiye kazandırmıştır. Türkiye için ise böyle bir sistemin piyasada yerini alması 1980'li yıllara dayanmaktadır. Bu bankacılık türünün katkısıyla Türkiye'nin Müslüman ülkelerle ilişkileri artmış ve böylece ülkeye döviz girişi sağlanmıştır. Dünden bugüne Katılım bankacılığına bakıldığında giderek geliştiğini, teorisinin ve pratiğinin sağlam temellere dayandığını görmek mümkündür. Bu da bize katılım bankacılığının sürekli gelişeceğini göstermektedir.

Katılım bankacılığı özellikle yastık altı diye tabir edilen kayıt dışı fonların ekonomiye kazandırılmasında önemli bir işlev görmektedir. Böylece hem ekonominin canlanmasına katkıda bulunmakta hem de devlet açısından vergi gelirlerinin artmasını sağlamaktadır. Katılım bankacılığı 2008'deki küresel kriz karşısında sağlam duruşuyla dikkatleri üzerine

çekmiş ve daha da önem kazanmıştır. Bu çalışmada katılım bankacılığının tarihsel gelişimi, kullandığı ürünler ve Türkiye'deki ekonomik katkıları açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Katılım Bankacılığı, Faiz, Para.

ABSTRACT

Participation banking; is a type of banking operating on the principle of interest free. In this banking model, participation banks collect funds on the basis of participation in profit and loss and make them available for trade and industry financing with the same principles. Participation banks do not give fixed income or interest to the money they collect. They promise to participate in the profit or loss of the fund collected in the participation fund account. Thus, they can give high or low dividends to the funds collected when it is time to return them. At the same time, the funds collected in cash loans can not be given as interest. The emergence of participation banking was caused by the accumulation of interest-sensitive individuals with idle funds. With participation banking, in other words, Islamic banking these funds, which became idle, took their place in the market through various investment methods. It can be said that the biggest reason for the emergence of Participation Banking (Interest-Free Banking) stems from the social need. Participation banking has emerged as a result of individuals trying to stay away from interest income by investing their savings in gold and foreign currency and keeping them as mattress saving.

Although some of the fundamentals of participation banking date back to early Christ, participation banking developed and practiced in the 20th century, and even during crises, it attracted attention with its solid structure. The main basis of this type of banking is interest sensitivity. The idle funds of the individuals with interest sensitivity that could not be brought into the economy were brought into the economy with this banking system. It has made significant contributions to social peace through fund raising methods. By providing funds to the masses who abstained from using credits, it also brought them to the economy. For Turkey to take its place in the market of such a system is based on the 1980s. This type of banking in Turkey with the contribution of increased relations with Muslim countries and thus, foreign currency input was provided to the country. From the past to the present, it is possible to see that participation banking has evolved gradually and that its theory and practice are based on solid foundations. This shows us that participation banking is constantly improving.

Participation banking plays an important role in bringing informal funds, which are called mattress saving, into the economy. Thus, it both contributes to the revival of the economy and increases tax revenues for the state. Participation banking attracted attention with its firm stance against the global crisis in 2008 and gained more importance. In this study, has tried to explain the historical development of participation banking, products of used and the economic contributions in Turkey.

Keywords: Participation Banking, Interest, Money.

SAKİN ŞEHİR KİMLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ: HALFETİ ÖRNEĞİ

SUSTAINABILITY OF CITTASLOW IDENTITY: THE CASE OF HALFETİ

Dr. Öğr. Üyesi Şeyda BÜLBÜL

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi,

Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Trabzon.

ÖZET

İtalyanca Citta (şehir) ve İngilizce (yavaş/sakin) kelimelerinden oluşan Cittaslow kelimesi, sakin şehir anlamında kullanılmaktadır. 1999 yılında İtalya'da kurulan Cittaslow Birliği, nüfusu 50.000'in altında olan kentlerin üye olabildiği uluslararası bir belediyeler birliğidir. Kuruluşundan bugüne kadar geçen 20 yıllık süreçte, Dünyada 30 ülkede toplam 262 kent Cittaslow Birliğine üye olmuştur. Ülkemizde birliğe üye kent sayısı 17'dir. Birliğe üye olan ve üye olmak isteyen kentler, sakin şehir felsefesini benimsemek, özgün kimliklerini yansıtan gelişme stratejileri oluşturmak ve sürdürmekle yükümlüdürler.

Sakin şehir felsefesi, yerleşimlere ait özgün kent kimliğinin ortaya konulması ve yerel değerlerinin korunarak sürdürülmesi düşüncesidir. Bu düşünceden hareketle, yerel kültürünü ön plana çıkaran, mevcut tarihsel birikimini, doğal değerlerini koruma bilinciyle yaşatan, sosyokültürel değerleri ile gelişen sakin kentler, sürdürülebilir kalkınma stratejisi ile yerel kimliğini ve geçmişini geleceğe aktarabilir.

Sakin şehir yaklaşımı, sakin kent kimliğinin sürdürülebilirliğinin, kentlerin özgün kimliğini oluşturan yerel değerlerin korunarak yaşatılması ve tanıtılması ile mümkün olduğunu savunur. Kent kimliğini ve kültürünü yansıtan bileşenler (kent tarihi, kentsel ve mimari doku, doğal değerler, gelenek ve görenekler, yerel kalkınma, yerel yemekler, yerel sanatlar, yerel zanaatlar vb.) kentsel koruma ve kentsel sürdürülebilirliğin olmazsa olmaz unsurlarıdır.

Sakin Şehir birliğine aday ve üye kentlerin sakin şehir felsefesine bağlı kalmaları ve bu doğrultuda hareket etmeleri için çeşitli koşullar belirlenmiştir. Bu koşullar; çevre politikaları, altyapı politikaları, kentsel yaşam kalitesi politikaları, tarımsal, turistik, esnaf ve sanatkarlara dair politikalar, misafirperverlik, farkındalık ve eğitim için planlar, sosyal uyum ve ortaklıklar olarak özetlenebilir. Birliğe üye olmak isteyen kentler, sakin şehir unvanı alabilmek ve sakin şehir kimliğini sürdürebilmek için birliğin belirlediği koşulları sağlamak ve geliştirmek zorundadır. Fiziksel, sosyokültürel, ekonomik, ekolojik ve yönetsel anlamda sürdürülebilirlik sergileyebilen yerleşimler sürdürülebilir kalkınma sağlayabilirler.

Bu çalışma kapsamında, Ülkemizin ve Güneydoğu Anadolu Bölgemizin tarih, kültür ve medeniyet şehirlerinden biri olan Şanlıurfa'nın Halfeti İlçesinin sakin şehir olma süreci incelenerek, sakin şehir kimliğinin sürdürülebilirliği değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Cittaslow, Sakin Şehir, Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Kalkınma, Halfeti

ABSTRACT

The word Cittaslow, which consists of the Italian words Citta (city) and English (slow / quiet), is used to mean slow city. Founded in 1999 in Italy, the Cittaslow Union is an international association of municipalities with a population of less than 50,000. In the 20 years since its establishment, total 262 cities in 30 countries in the World have become members of the Cittaslow Union. The number of member cities is 17 in our country. Cities that are members of the Union and wish to become members are obliged to adopt a slow city philosophy and to develop and maintain development strategies that reflect their original identities.

The slow city philosophy is the idea of revealing the original urban identity of the settlements and preserving its local values. With this in mind, slow cities that emphasize their local culture, maintain their current historical accumulation with the consciousness of preserving their natural values, and develop with sociocultural values can transfer their local identity and past to the future with its sustainable development strategy.

The slow city approach argues that the sustainability of the slow city identity is possible by preserving and promoting the local values that constitute the original identity of the cities. Components reflecting the identity and culture of the city (urban history, urban and architectural texture, natural values, traditions and customs, local development, local food, local arts, local crafts, etc.) are essential elements of urban conservation and urban sustainability.

Various conditions have been determined for the cities that are candidates for the Union of Cittaslow and the member cities of the Union of Cittaslow to remain committed to the slow city philosophy and to act accordingly. These conditions; environmental policies, infrastructure policies, urban quality of life policies, agricultural, touristic, artisans and craftsmen policies, plans for hospitality, awareness and education, social cohesion and partnerships. Cities wishing to become a member of the Union must provide and develop the conditions set by the Union in order to obtain the title of a slow city and maintain the identity of a slow city. Settlements that exhibit sustainability in physical, sociocultural, economic, ecological and managerial sense can provide sustainable development.

Within the scope of this study, the process of becoming a slow city of Halfeti district of Şanlıurfa, which is one of the historical, cultural and civilization cities of our country and Southeastern Anatolia Region, will be evaluated and the sustainability of the slow city identity will be evaluated.

Keywords: Cittaslow, Slow City, Sustainability, Sustainable Development, Halfeti

**ULUS VE MİLLET KAVRAMLARI ETRAFINDA TÜRKLERİN MİLLETLEŞME
SÜRECİ****BECAMING A NATION OF TURKS BETWEEN THE CONCEPTS OF THE NATION
AND THE PEOPLE****Öğr. Gör. İsmail GÖKTÜRK**

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YILMAZ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü

ÖZET

Toplumumuzda, siyaset ve akademi çevrelerinde ulus ve millet kavramları etrafında bir zihin karmaşası mevcuttur. Gençlerin toplumsallaşma sürecinde bu karmaşa, toplumsal kimliğin kazanılmasında kimlik problemlerine yol açabilmektedir. Bir kavrama herkesin aynı anlamı vermemesi, Alev Alatlının ifadesiyle “toplumsal afazi”ye yol açmaktadır. Bu durum siyasal ve sosyal gerginliklere yol açabilmektedir.

Bilindiği gibi “ulus” (İng. nation), bir siyasal sistemin örgütlediği toplum modelinin adıdır. Sanayi inkılabı ve Fransız Devrimi etrafında şekillenmiş Avrupa'nın yeniden siyasal ve sosyal yapılanma biçimidir. Sorokin, toplumsal bütünleşmeyi iki kavram etrafında açıklamaktadır. Bunlardan biri olan “fonksiyonel bütünleşme” (işleyiş bütünleşmesi) ulus-devlet modelini tanımlamaktadır. Diğeri ise “mana (değerler) etrafında bütünleşme” olup millet tanımına uymaktadır.

Millet kavramı (İng. people), tarihsel bir süreç içinde aynı değerleri paylaşan, genellikle aynı dili kullanan, aynı ideallerin, aynı törenin mensubu olan birlikte yaşama şuuruna sahip topluluğun adıdır.

Türkiye’de “uluslaşma” sürecinde, farklı bakış açıları gündeme gelmiştir. Türk milleti, esasen, töreli bir toplum olarak tarih boyunca değerleri millet olmada esas almış bir toplumdur. “İl gider, töre kalır” sözü, toplum hayatının sürdürülebilirliğinin ana unsurunun siyasal sistem değil; toplumsal değerler olduğunu ortaya koymaktadır. Maveraünnehir’de başlayan İslamlaşma süreci, törenin İslamla şekillenmesiyle neticelenmiş, törenin kalıpları İslamlaşmış milletin ana unsuru toplum karakteriyle bütünleşmiş dini değerler olmuştur.

Özellikle Hoca Ahmet Yesevi gibi, din büyüklerinin Anadolu’ya göç yolunda, İslam etrafında milletleşme sürecinde büyük etkileri olmuştur. Ahmet Yesevi’nin yetiştirdiği talebeler, Hindistan’dan Deşt-i Kıpçak’a, Anadolu’dan Balkanlara kadar geniş bir coğrafyada faaliyetleriyle İslam etrafında milletleşme sürecine katkıda bulunmuşlardır.

Türk Milleti, hamurunu tasavvuf ulularının kاردığı, İslamca bir törenin uygulandığı toplumun adıdır. Eğer bu mayayı, budeğerler sistemini çekip alırsanız, ortaya siyasal bir sistem etrafında menfaat birlikteliği çerçevesinde bir araya gelmiş bir yığın kalır. Tıpkı, Amerika,

Kanada, Avustralya gibi ülkelerin bütünleştiği gibi. Bu takdirde de şehadete yürüyen evladının haberi geldiğinde “vatan sağolsun” diyen insan bulamazsınız. 15 Temmuz örneğinde olduğu gibi, anayasal metinlerde yazmadığı halde, devletin başına bir iş geldiğinde “doğrudan egemenlik yetkisi”ni kullanan bir millet bütünlüğü bulamayabilirsiniz.

Bu çalışmada, ulus ve millet kavramları çerçevesinde milleti oluşturan sosyo-kültürel sistem, değerler boyutuyla ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ulus, Millet, Değerler Etrafında Bütünleşme

ABSTRACT

In our society, there is a confusion around the concepts of the nation (in Turkish ulus) and the people (in Turkish millet) in politics and academia. This confusion in the socialization process of young people can lead to identity problems in acquiring social identity. The fact that not everyone gives the same meaning to a concept leads to “social aphasia” in the words of Alev Alatlı. This can lead to political and social tensions.

As it is known, “nation” is the name of the society model organized by a political system. It is the form of the political and social restructuring of Europe, which was formed around the industrial revolution and the French Revolution. Sorokin explains social integration around two concepts. One of them, “functional integration” (operational integration), defines the nation-state model. The other is “integration around senses (values)” and this integration model accords the definition of the people.

The concept of people (in Turkish millet) is the name of a community that shares the same values in a historical process, generally uses the same language, and has the same ideals and consciousness of living together.

In Turkey "nation-building" process, different viewpoints have emerged. The Turkish people is essentially a society that has taken values as a nation throughout history as a moral society. “The province goes, remains the custom” proverb shows that, not the political system that is the main element of the sustainability of social life; but is social values. The Islamization process that started in Maveraünnehir resulted in the shaping of the moral values with Islam, and the main elements of the Islamized nation became religious values integrated with the character of society.

Especially Hoca Ahmet Yesevi, religious elders on the way to migration to Anatolia, Islam has had great impact on the process of nationalization around. The students trained by Ahmet Yesevi contributed to the process of nationalization around Islam with their activities in a wide geography from India to Dasht-i Kipchak and from Anatolia to the Balkans.

The Turkish Nation is the name of a society in which an Islamic ceremony is performed, where the dame of the Sufism are carded. If you take this yeast, this system of values, there will be a pile of united interests around a political system. Just as countries like America, Canada and Australia are integrated. In this case, when the news of the son marching to the

martyrs "thanks to the motherland," you will not find people. As in the case of July 15, you may not find a national unity that uses the kullanan direct sovereign authority ğinde when something happens to your state, although it is not written in constitutional texts.

In this study, the socio-cultural system constituting the nation within the framework of the concepts of nation and nation will be discussed in terms of values.

Keywords: Nation, People, İntegration Around Values

KÖYDEN KENTE GÖÇ VE SOSYAL DEĞİŞME: KAVRAMSAL BİR ANALİZ**MIGRATION AND SOCIAL CHANGE FROM THE COUNTRY TO THE CITY: A
CONCEPTUAL ANALYSIS****Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YILMAZ**

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü

Öğr. Gör. İsmail GÖKTÜRK

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü

ÖZET

Göç kavramı en kısa tanımıyla; belli bir nüfusun bir bölgeden başka bir yere olan hareketi olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede yer değiştirmeye birlikte, sonuçları itibarıyla sosyal, ekonomik, kültürel ve psikolojik birçok öğeyi içinde barındırmaktadır. Genellikle göçler, toplumsal ve ekonomik bir dönüşüm sonucunda ortaya çıkan bir olgudur.

Göçün, idari sınırı geçerek oturma yerini devamlı ya da uzun süreli ve geçici ya da belirli bir süreliğine değiştirme olayını ifade etmesi, bu değişimin, kıtalararası, uluslararası, bölgelerarası, kırdan şehre ya da bugün bazı ülkelerde görüldüğü gibi kentten kıra doğru herhangi bir ölçek ya da yöne doğru meydana gelmesi şeklinde olduğu bilinmektedir. Günümüzde göç, daha farklı bir görünüm arz etmektedir, savaş, terör olayları vb. gibi olağanüstü durumlar dışında toplu göçler yoğun olarak görülmemektedir. İnsanlar artık çoğunlukla, daha iyi yaşam şartlarına ulaşmak, daha iyi bir iş bulmak ya da daha iyi eğitim almak umuduyla göç etmektedirler.

Sosyal değişme kavramı ise, toplumların dünya görüşü ve yaşam biçiminde ortaya çıkan farklılaşmayı ve bunların toplum yapısındaki etkisini ifade etmektedir. Değişim, zamana ve topluma göre farklılık gösterir. Her toplumun iç dinamikleri kendine özgüdür. Her toplum az ya da çok değişimi yaşar. Bu değişimin hızının değişik faktörlere bağlı olarak, bir toplumda sürekli, yüksek oranda gerçekleşmesi başka bir toplumda değişimin göreceli olarak düşük yaşanması söz konusu olabilir. Toplumsal değişme göreceli bir olgudur. Her toplum belirli bir zaman kesitinde, eski yapısından uzaklaşmış, değişmiştir. Ayrıca değişimin hızı ve temposu zaman içinde aynı değildir. Günümüzde gelişmiş toplumlar değişimi daha uzun bir süreç içerisinde sindirerek gerçekleştirirken, bu toplumlarda değişim geçmişten beri sürekli olması yanında son yüzyılda daha yavaş ve belli bir “sistemik” içindedir. Az gelişmiş toplumlar ise günümüzde küreselleşmenin de etkisiyle, daha hızlı değişmektedir.

Sosyal değişimin temelinde üretim biçiminin ve ilişkilerinin değişimi yatar. Üretim sürecindeki kapitalistleşme yönündeki değişim, insan ilişkilerinin değişmesine yol açmıştır. Bu hem üretim ve mülkiyet ilişkisinin değişmesine, hem de anlamların, değerlerin, kuralların değişmesine yol açmaktadır. İlerleme ideolojisi çerçevesinde toplumların normatif yapıları ve kalıpları da değişmektedir. Değişme bir defa başladıktan sonra teknoloji ve kültürel sistem

birbirlerini etkilemeye başlar. Bir toplum kendi içindeki teknolojik gelişmeler aracılığıyla değiştiği zaman, normatif yapısı da bu teknolojik gelişmelere paralel olarak değişir.

Anahtar Kavramlar: İlgöç, toplumsal değişme, kentleşme

ABSTRACT

In the shortest definition of migration concept; It is defined as the movement of a certain population from one region to another. In this context, as a result of displacement, it contains many social, economic, cultural and psychological elements. Migrations are usually a result of social and economic transformation.

Migration refers to the event of permanent or prolonged and temporary or transitional change of residence across the administrative border; it is known to occur in the form of direction. Nowadays, migration has a different view, such as war, terrorist incidents and so on. except for extraordinary situations such as mass migration is not seen intensively. People often migrate in the hope that they can achieve better living conditions, find a better job or get better education.

On the other hand, the concept of social change refers to the differentiation that occurs in the world view and lifestyle of societies and their impact on the social structure. Change varies according to time and society. The internal dynamics of each society are unique. Every society experiences more or less change. Depending on different factors, the speed of this change may be continuous, high rate in one society and relatively low in another. Social change is a relative phenomenon. Every society has changed and changed from its old structure at a certain time. Moreover, the pace and pace of change are not the same over time. Today, while developed societies realize change by digesting it in a longer process, the change in these societies has been continuous since the past, but in the last century it has been slower and more “systematic”. Underdeveloped societies, on the other hand, are changing more rapidly with the effect of globalization.

The basis of social change lies in the change of production mode and relations. The change in the direction of capitalization in the production process has led to a change in human relations. This leads to a change in the relationship between production and property, as well as changes in meanings, values and rules. Within the framework of the ideology of progress, normative structures and patterns of societies are also changing. Once the change begins, the technology and the cultural system begin to influence each other. When a society changes through technological developments within itself, its normative structure changes in parallel with these technological developments.

Keywords: Migration, Social Change, Urbanization

**KESİKBAŞ TÜRBESİ'NİN SAYISAL ANALİZ YÖNTEMİYLE DEPREM
DAVRANIŞININ BELİRLEMESİ****DETERMINATION OF EARTHQUAKE BEHAVIOR OF 'KESİKBAŞ TÜRBESİ' BY
NUMERICAL ANALYSIS METHOD****Arş. Gör. Mazlum KALAK**

Gazi Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Ankara, Türkiye

İnşaat Yük. Müh. Fatih AYDOĞMUŞ**ÖZET**

Tarihi yapılar geçmişini bugüne bağlayan somut köprülerdir. Geçmişin yapım tekniğini, yaşam izlerini, sosyal yaşamını, yapıldığı dönemin özellikler ve ekonomisi hakkında fikir veren kültürel değerlerdir. Bu değerler geçişten günümüze gelene kadar doğal ve insan kaynaklı faktörlerden dolayı ağır hasarlar görmektedirler. Geçmişini bugüne bağlayan ve gelecek nesillere aktırılması büyük önem arz eden kültürel miraslarımızın korunması bugün birçok disiplinin araştırma konusu olmuştur. Tarihi yapılar için sağlıklı koruma sağlanabilmesi için restorasyon, mimarlık tarihi, mühendislik vb. disiplinlerin koordine bir şekilde çalışması gerekmektedir. Disiplinler arası koordinasyon sağlanamadığı durumlarda koruma çalışmaları ciddi oranda zarar görmektedir. Bu bağlamda yapı mühendisleri tarafından geliştirilen sayısal hesap modellerin, taşıyıcı sistemlerin statik hesabında eğitim almış mimarlar, restorasyon uzmanları tarafından da kullanılabileceği gösterilmektedir. Bu kullanım sayesinde tarihi yapılar maruz kalacakları çeşitli yükler altında göstereceği davranışların önceden saptanarak bu yüklerin yapı üzerinde oluşturacağı ciddi hasarlar için önlemlerin alınması sağlanmış olacaktır. Hasarlı tarihi yapılarda ise hasarın taşıyıcılığa etkisini belirlemek ve yapılması gereken müdahale yerlerinin saptanması sağlanmış olacaktır.

Bu kapsamda Ankara'nın Altındağ ilçesinde tarihi Kale Mahallesi'nde bulunan 14. yy. yapısı olan Kesikbaş Türbesi'nin taşıyıcı sisteminin, SAP2000 programı kullanılarak modellenmesi yapılacak ve model üzerinden çevresel etkiler veya çeşitli yükler altında davranışının belirlenmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Deprem yükleri altında yapının davranışının belirlenmesi için Ankara verilerini içeren Spektrum eğrisi programa tanımlanacak ve sonuçlar görselleştirilecektir. Yapıda meydana gelecek basınç ve gerilmeler model üzerinde renk değişimleri ile ifade edilecektir. Kesikbaş Türbesi gibi küçük yapıların analiz edilebilmesinin yanı sıra sayısal hesap yöntemi, geleneksel yöntem ile analizi zor olan karmaşık yapıların da analizini kolaylaştıracaktır.

Anahtar Kelimeler: Sayısal analiz, Kesikbaş Türbesi, Deprem, Sismik davranış**ABSTRACT**

Historical buildings are concrete bridges that connect the past to the present. They are cultural values that give an idea about the construction technique of the past, traces of life, social life, characteristics and economy of the period in which it was made. These values suffer from

severe damages due to natural and human factors. The preservation of our cultural heritage which connects the past to today and which is of great importance to be transferred to future generations has been the subject of research in many disciplines today. In order to provide healthy protection for historical buildings, restoration, architectural history, engineering etc. disciplines need to work in a coordinated way. In cases where interdisciplinary coordination cannot be achieved, conservation activities are seriously damaged. In this context, it is shown that numerical calculation models developed by structural engineers can be used by architects and restoration specialists who are trained in static calculation of structural systems. Thanks to this usage, historical structures will be determined in advance under the various loads they will be exposed to and the precautions will be taken for serious damages on these buildings. In damaged historical buildings, it will be possible to determine the effect of the damage on the carriage and to determine the intervention places that need to be done.

In this context, the structural system of Kesikbaş Tomb, which is a 14th century structure located in the historical Kale District in Altındağ district of Ankara, will be modeled by using SAP2000 program and it is aimed to determine the behavior under environmental effects or various loads through the model. To determine the behavior of the structure under earthquake loads, the Spectrum curve containing Ankara data will be defined to the program and the results will be visualized. Pressure and stresses that will occur in the structure will be expressed by color changes on the model. In addition to analyzing small structures such as the Tomb of Kesikbas, the numerical calculation method will facilitate the analysis of complex structures that are difficult to analyze with the traditional method.

Keywords: Numerical analysis, Kesikbaş Türbesi, Earthquake, Seismic behavior

BİR EDEBİ ELEŞTİRMEN OLARAK SALAH FADL

SALAH FADL AS A LITERARY CRITICISM

Prof. Dr. Mehmet Şirin ÇIKAR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belağatı

Nur MUNLAVELİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belağatı

ÖZET

Edebi eleştiri, edebi eserlerin var olmasıyla birlikte ortaya çıkmış bir bilim dalıdır. Zira ortaya konulan eserler üzerine fikir yürütmek ve normatif kurallara bağlı kalınarak değerini belirlemek hep tartışla gelmiştir.

Arap Edebiyat Tarihine bakıldığında da edebi eserler ile birlikte bu eserleri değerlendirme çabaları da göze çarpmaktadır. İçerik ile birlikte sunma esnasında kullanılan edebi sanatlar ve seviyeye göre sınıflandırılmalar yapılmış, “iyi” ve “güzel” sıfatı ile betimlenmişlerdir. Konuyla ilgili ilk eser kabul edilen İbnu’r-Reşik’in “el-Umde” adlı eseri bu konuda yazılan ilk müstakil eser kabul edilmiştir. Zira bu eser ile birlikte edebi eserin tanımıyla birlikte taşınması gereken özellikler ortaya konmuştur.

Modern dönem ile birlikte ortaya çıkan Edebi Eleştiri Teorisi ve bu teoriyi oluşturan yöntemler daha ziyade batı kaynaklı olduğu kabul edilir. Zira modern dönemde her alanda yeni fikirler ile birlikte ulaşılan seviye birçok alanda yeniliklerin keşfedilmesini sağlamıştır. Bu yeni durum tüm dünyada olduğu gibi Arap dünyasında da etkisini göstermiş ve konuyla ilgilenen, eserler ortaya koyan dilcilerin ortaya çıkmasına da neden olmuştur.

Modern dönem Arap Edebiyatında eleştiri alanında kendinden söz ettiren en önemli isimlerden birisi de Salah Fadl’dır. Fadl, Metnin Şifreleri, Retorik ve Metin Bilim, Uslup Bilim, Arap Romanında Anlatı Üslupları gibi ses getiren eserlerin yanı sıra yazmış olduğu “Edebi Eleştiride Yapısalcılık Kuramı” adlı kitabıyla eleştiri ve yapısalcılık kuramına yeni bir bakış açısı getirmeye çalışmıştır.

Salah Fadl’a göre, edebiyattaki en temel kavram teoridir bu yüzden de eleştiri yönteminin de kendisini temellendirdiği, metinle ilişkisini kurduğu ve hareket noktasını oluşturduğu kavramların oluşturduğu bir kurama sahip olmak zorundadır. Dolayısıyla bilimsel bir yöntemin kullanılabilmesi için, kuram, yöntem ve kavram üçlüsünün tam bir uyum içinde kurulması şarttır.

Biz de bu çalışmamızda Modern Arap Edebiyatında eleştiri yönteminin durumunu sorguladıktan sonra Salah Fadl’ın konuyla ilgili görüşlerini vardığı sonuçları ortaya koymaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Yapısalcılık, Eleştiri, Salah Fadl, Arap Edebiyatı.

ABSTRACT

Literary criticism is a science that emerged with the existence of literary works. Because, it has always been discussed to determine the value of the works and to determine their value by adhering to normative rules.

When we look at the history of Arabic literature, it is striking that the literary works as well as the efforts to evaluate these works. They were classified according to the literary arts and level used during the presentation with the content and they were described as “good” and “beautiful”. İbnu'r-Reşik's work named “al-Umde”, which is considered the first work on the subject, was accepted as the first independent work written on this subject. Because, together with the definition of literary work, the features that should be carried out with this work have been revealed.

The Literary Criticism Theory that emerged with the modern period and the methods that make up this theory are considered to be of Western origin. Because the level reached with new ideas in every field in the modern era has led to the discovery of innovations in many fields. This new situation has affected the Arab world as well as all over the world and has led to the emergence of linguists interested in the subject and producing works.

Salah Fadl is one of the most prominent figures in modern Arabic literature. Fadl tried to bring a new perspective to the theory of criticism and structuralism with his book “The Theory of Structuralism in Literary Criticism” which he wrote along with the works that brought voice such as Passwords of Text, Rhetoric and Text Science, Sytlictic, Narrative Styles in Arabic Novel.

According to Salah Fadl, the most basic concept in literature is theory, so he has to have a theory that the method of criticism bases itself on, establishes its relation with the text and forms the starting point. Therefore, in order to use a scientific method, theories, methods and concepts must be established in full harmony.

In this study, after questioning the situation of the method of criticism in Modern Arabic Literature, we will try to put forward the conclusions of Salah Fadl's views on the subject.

Keywords: Structuralism, Criticism, Salah Fadl, Arabic Literature.

ARAP ROMANINDA “BABA” İMAJİ –KASIM TEVFİK ÖRNEĞİ-

THE İMAGE OF FATHER İN ARABİC NOVELS –QASEM TAWFİQ AN EXAMPLE-

Öğr. Gör. Murad KAFİ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belağatı,

Prof. Dr. Mehmet Şirin ÇIKAR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belağatı

ÖZET

Birçok Arap romancı anlatılarında aileyi konu edinmek istemiş ve kimi zaman da özel önem vermiştir. Bazen de toplumun sınırlarını çizmiş olduğu Arap ailesinde egemen olan doğal ilişkileri farklı bir şekilde romanlarında hayal güçlerini kullanarak yansıtmışlardır. Aynı şekilde, toplumun en küçük yapısı olan çekirdek ailede erkeğin kadına olan üstünlüğü problemini, toplumsal tabaka, örf, adet ve geleneklerle ilgili birçok veri üzerinden romanlarında kurgulamışlardır.

Filistin asıllı Ürdün vatandaşı olan Kasım Tevfik felsefi arka plana sahip bir şekilde geleneğe başkaldıran, kalıplaşmış düşüncelere sırt çeviren ve toplumda var olan ancak dile getirilmeye cesaret edilmeyen konuları romanlarında işleyen sıra dışı bir romancı olarak temayüz etmektedir. Ayrıca o, ideolojik veya belli bir hedeften ziyade sadece okunmak, toplumsal ilişkileri başka bir açıdan ele almak ve bir nebze de olsa insanı günlük hayatın sığılğından çıkarmak için yazdığı söyler.

Böylesi bir düşünceye sahip olan bir romancının çizmiş olduğu “baba” imajını ele alarak farklı yaklaşımlarını bu konu üzerinden ortaya koymaya çalışacağız. Zira Tevfik, romanlarında erkeğin egemenliği, karar almadaki kişiselliğini kasıtlı olarak ele almakta ve yazın kurgusunda güçlü bir şekilde işlemektedir. Bu yüzden, ailenin doğal lideri, tüm aile fertlerinin işlerini yöneten “baba”yı, diğerlerini özellikle de kadını dışlayarak tek başına karar almaya iten sebepleri erkeklik aklıyla birlikte inceleyeceğiz. Aynı şekilde, “baba”nın, ailenin diğer fertleri olan eş, kız ve erkek çocuklara karşı davranışlarını “babanın içindeki ben”i okuyarak ataerkil zihniyetinin üzerindeki sis perdesini aralamaya –yazarın bakışından- çalışacağız. Bunu yapmakla, babanın, fikir ve düşünce özgürlüğü, karar alma hürriyeti, eğitim ve eş seçme hakkı konusunda diğerlerini dışlayıcı davranış ve uygulamalarına bir açıklama/yorum bulmaya gayret edeceğiz.

Böylesi bir çalışmaya konu olarak Kasım Tevfik’i seçmemiz, onun statükoya karşı gelmesi ve gelenekteki çarpıklıkları ele almasıdır. Bu yüzden cevap bulmaya çalışacağımız en önemli sorun “yazarın idealinde bir aile yapısı var mı? Eğer var ise bu yapıda “baba”nın rolü ve konumu nedir?

Anahtar Kelimeler: Kasım Tevfik, baba, ataerkil, kadın, Arap Romanı.

ABSTRACT

Many Arab novelists wanted to take the family as their subject in their novels and sometimes paid special attention. Sometimes, they reflected the natural relations that dominated the Arab family, which the society had drawn, in a different way by using their imagination in their novels. In the same way, they constructed the problem of the superiority of man to woman in the family which is the smallest structure of the society, in their novels through many data about the social, customs and traditions.

Qasem Tawfiq, a Jordanian citizen, is an extraordinary novelist with a philosophical background who revolts tradition, turns back stereotypes, and dwells in society in his novels. He also says that he wrote to read only, rather than ideological or a specific goal, to deal with social relations from a different perspective and, to some extent, to get people out of the shallows of everyday life.

We will try to present different approaches on this subject by taking the image of “father” drawn by a novelist who has such an idea. Because, in his novels, Tawfiq deliberately deals with the domination of the man, his personality in decision-making, and works strongly in the fiction of literature. Therefore, we will examine the reasons of the masculinity, the natural leader of the family, the father who manages the affairs of all family members, and the reasons that lead to decision-making by excluding others, especially women. Likewise, we will try to see the father's attitude towards other members of the family, spouses, girls and boys from the author's point of view by reading the me in the father from the author's point of view.

By doing so, we will endeavor to find an explanation / comment on the exclusionary behavior and practice of the father in relation to freedom of opinion and opinion, freedom of decision-making, education and the right to choose a spouse. Therefore, the most important problem we will try to find answers is “is there a family structure in the author's ideal? If so, what is the role and position of the “father in this structure?”

Keywords: Qasem Tawfiq, father, patriarchal, woman, Arab novel.

**TEDARİKÇİ ENTEGRASYONU VE ÇEVRESEL BELİRSİZLİĞİN İHRACAT
PERFORMANSINA ETKİSİ**

THE IMPACT OF SUPPLIER INTEGRATION AND ENVIRONMENTAL
UNCERTAINTY ON EXPORT PERFORMANCE

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÇETİNDAS

Hasan Kalyoncu Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

Arş. Gör. Can ÖZCAN

Doktora Öğrencisi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

ÖZET

Ülkeler için büyük öneme sahip ihracat konusunda işletmeler performanslarını artırmak için farklı yöntemler denemektedir. Tedarikçileri ile daha sıkı işbirliği içerisinde olan yani entegre olan işletmeler, ihracat performanslarının arttığını fark etmektedirler. Belirsiz bir çevrenin tedarikçiler ile olan işbirliğini ne yönde etkileyebileceği ve bu durumun ihracat performansı üzerinde olumlu veya olumsuz bir etkisinin olduğu işletmeler tarafından öngörülememektedir. Uluslararası pazarlarda rekabetin artması ve belirsiz çevrelerin oluşması sonucu işletmeler tedarikçileri ile yakın ilişkiler kurarak ihracat performanslarını arttırdıkları literatürde yer alan çalışmalarda ispatlanmıştır. Bu çalışmanın yapılmasındaki neden ise ticaretin yoğun bir şekilde gerçekleştiği Gaziantep'te, Gaziantep Sanayi Odası'na kayıtlı üretim yapan işletmelerin tedarikçi entegrasyonu ile ihracat performansları arasındaki ilişkinin incelenmesi ve çevresel belirsizliğin bu iki değişken üzerinde herhangi bir etkisinin olup olmadığının araştırılmasıdır.

İşletmelerin tedarikçileri ile iyi düzeyde bilgi paylaşımı ve stratejik ortaklığı bulunması hem yerel hem de uluslararası pazarda imalatın zamanında yapılarak ürün veya hizmetlerin doğru zamanda ulaştırılması ve pazar payının elde tutulmasını sağlayacaktır ve bu durum ihracat performansını olumlu yönde etkilemektedir. Belirsiz bir çevrede firma yöneticileri riskleri elemine edemeyeceklerini düşünmesi veya bu belirsizlikleri firma lehine çevirecek stratejileri belirleyememesinden dolayı belirsizliğin olduğu sektörler veya pazarlar ihracat performansını olumsuz etkilemektedir. Belirsizliğin yoğun olduğu durumlarda firmalar tedarikçileri ile yakın ilişkiler kurarak pazarın olumsuz etkilerinin katsayısını düşürmeyi hedeflemektedir. Tedarikçiler arasındaki net bilgi akışının, tahmin edilemeyen bir çevrede daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum, çevrenin belirsiz olduğu ortamlarda firmaların tedarikçileri ile daha çok entegre olarak belirsizliğin getirebileceği problemleri aşabileceğini düşündüğünü göstermektedir.

Gaziantep'te bulunan 153 üretim işletmesine anket uygulaması yapılmıştır. Anket yöntemi ile toplanan veriler, istatistik programı ile analiz edilmiştir. Yapılan analizlerin sonucunda tedarikçi entegrasyonunun ihracat performansını pozitif yönde anlamlı olarak etkilediği ve

çevresel belirsizliğin tedarikçi entegrasyonunu pozitif, ihracat performansını ise negatif yönde anlamlı olarak etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tedarikçi Entegrasyonu, İhracat Performansı, Çevresel Belirsizlik.

ABSTRACT

For export, which has great importance for countries, enterprises try different methods to improve their performance. Firms that are in close cooperation with their suppliers, namely integrated companies, realize that their export performance increases. The extent to which an uncertain environment may affect cooperation with suppliers and which has a positive or negative impact on export performance cannot be foreseen by the enterprises. As a result of the increase in competition in international markets and the formation of uncertain environments, it has been proved by the studies in the literature that enterprises establish close relations with their suppliers and increase their export performance. The reason for this study is to examine the relationship between supplier integration and export performances of enterprises registered with Gaziantep Chamber of Industry in Gaziantep where trade is intense and to investigate whether environmental uncertainty has any effect on these two variables.

High knowledge sharing and strategic partnership with the suppliers of the enterprises will ensure the timely production of products and services at the right time in both local and international markets and keep the market share in hand. This situation affects export performance positively. In an uncertain environment, firms or markets with uncertainty affect export performance negatively because firm managers think that they cannot eliminate risks or cannot determine strategies to turn these uncertainties in favor of the firm. In cases of uncertainty, companies aim to reduce the negative effects of the market by establishing close relations with their suppliers. The flow of information between suppliers was found to be higher in an unpredictable environment. This situation shows that in the uncertain environments, the companies think that they can overcome the problems that uncertainty may bring more integrated with their suppliers.

A survey was applied to 153 manufacturing companies in Gaziantep. The data collected by the survey method and analyzed with the statistical program. As a result of the analyzes, it was concluded that supplier integration has positive affect on export performance and environmental uncertainty has positive affect on supplier integration and negative affect on export performance.

Keywords: Supplier Integration, Export Performance, Environmental Uncertainty.

Bu özet yüksek lisans tezinden çıkarılmıştır.

ANADOLU MEDENİYETLERİNDE KİLİKYA BÖLGESİ SANATININ ÖNEMİ**Prof. Dr. Ayşe ÇALIK ROSS**

Kocaeli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fak. Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi. Kocaeli İli ve İlçeleri, Yüzey Araştırması Başkanı, Umuttepe Kampüsü, İzmit KOCAELİ

ÖZET

Dünya coğrafyası üzerinde Anadolu bir taraftan kültürler arası geçişi sağlayan doğal bir geçit diğer taraftanda bu geçitte bütün dünya kültürlerini etkileyen bir uygarlık merkezi konumundadır.

Bu bildiride, Anadolu coğrafyasının güneyinde, Toros Dağları ve Akdeniz boyunca uzanan, İskenderun ve Alanya arasında sınırlanan Antik Kilikya Bölgesi'nin yerel sanat karakteri ortaya çıkarılacaktır. Yunan Koloni Çağı, 8.yy itibari ile özellikle kıyı şeridinde kurulan şehirler ve Toros Dağları üzerinde oluşturulmuş, daha çok yayla kültürü mahiyeti taşıyan yerleşimlerde üretilmiş yerel sanat eserleri bu bildirinin konusunu oluşturmaktadır. Bölgenin en doğal ürünü olan taş, toprak, ahşap, cam, kemik vb. malzemenin yerel sanat atölyelerinde işlenmesi sonucu oluşturulan mimari, heykel, seramik, resim ve genel olarak küçük el sanatları örnekleri ele alınıp onların yerel karakterlerinin neler olduğu göz önüne serilecektir. Daha sonra belirlenen yerel özelliklerin, yerel Kilikya Sanatı olarak, Anadolu Uygarlıkları içerisindeki yeri ve etkileşimi değerlendirilip, Akdeniz yoluyla dünyaya açılan kapılardan Antik Dönem sanatında bıraktığı izler tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Uygarlıkları, Antik Dönem, Kilikya Sanatı, Yerel Sanat, Yerel Atölyeler.

BİR KLASİK ARKEOLOG GÖZÜYLE ANADOLU'DA YAS TUTMA TASVİRLERİ**Prof. Dr. Ayşe ÇALIK ROSS**

Kocaeli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fak. Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi. Kocaeli İli ve İlçeleri, Yüzey Araştırması Başkanı, Umuttepe Kampüsü, İzmit KOCAELİ

ÖZET

Antik dünyanın doğu ve batısı arasında doğal bir köprü vazifesi görmüş Anadolu'nun, aynı zamanda kültürlerarası geçişin sağlandığı bir geçit alanı olduğu, zamanımıza kadar gerçekleştirilen sayısız araştırmalarla tespit edilmiştir. Anadolu bir kültür köprüsü olarak, Paleolitik dönemden itibaren insanoğlunun Afrika'dan Avrupa'ya geçerken ayak izlerini bıraktığı, sonraki yıllarda da Asya-Avrupa arasında aynı özelliği devam ettirdiği, bir uygarlıklar beşiği olarak, çeşitli gelenekleri ile renkli bir mozaik tablosu oluşturur.

Bu bildiride, Anadolu uygarlıklarının ölü gömme gelenekleri genel olarak ele alındıktan sonra, konu daha çok; Yunan, Hellenistik, Roma ve Geç Antik Dönemlerde uygulanan ölü gömme ve yas tutma gelenekleri ile ilgili sunulacaktır. Yas tutma konusunun doğal olarak fazla işlendiği ölü kültürüyle ilgili heykeller; mezar stelleri ve kabartmaların yanısıra resim sanatında yer verilmiş; vazo ressamlığı ve mozaik gibi farklı sanat dallarında betimlenen konular, örneklerle ele alınıp Anadolu'ya özgü unsurlarıyla tanıtılacaktır. Değerlendirme Anadolu coğrafyası ve Klasik Arkeolojinin konusuna giren alanlarla sınırlandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler:

Klasik Arkeoloji, Anadolu Uygarlıkları, Ölü Gömme Gelenekleri, Mezar Heykelleri, Vazo Ressamlığı, Mozaik Sanatı.

KÜRESELLEŞME VE KAMU YÖNETİMİNDE DEĞİŞİM**Prof. Dr. Hamza ATEŞ & Merve DEMİR**

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmanın amacı bütün dünya devletlerinin siyasi, ekonomik, sosyal yapılarını etkileyen küreselleşmenin kamu yönetimi yapılarına olan etkilerini ve yönetim yapısındaki değişiklikleri araştırmaktır. Küreselleşme süreci, günümüzde iktisadi faktörler kadar toplumu, devleti ve özellikle de kamu yönetimini belki de geri dönülemez bir şekilde dönüştüren bir hız ve büyüklüğe ulaşmış bulunmaktadır.

Küreselleşmenin kamu yönetimi üzerinde meydana getirdiği değişimleri kamu yönetimi düşüncesinde değişim, kamu yönetiminin örgütlenmesinde değişim, piyasaların kamu yönetimi karşısında özerkleşmesi, sivil toplumun yetkilendirilmesi ve özerkleşmesi, kamu yönetiminin üzerine bina edildiği devlet anlayış ve yapılanmasında değişim, kamu yönetiminin işleyiş ve hizmet sunma yöntemlerinde değişim şeklinde sistematize etmek mümkündür.

Küreselleşme süreci, beraber geliştiği yerelleşme eğilimi ile beraber, modern devletin ulus-devlet yapılanması şeklinde formüle edildiği geleneksel kamu yönetimi anlayışında çok önemli değişim ve dönüşümlere neden olmaktadır. Bunu kısaca ulus-devletin bir taraftan uluslararası kurumlar karşısında mevcut güç, yetki ve fonksiyonlarından bir kısmını kaybetmesi diğer taraftan da merkezi devletin yerel yönetimler ve sivil toplum lehine küçülmesi olarak okumak mümkündür. Ulus devletin işleyiş mekanizması konumundaki kamu yönetiminden geriye kalan kısmının da, yeni bir hizmet anlayışı ve yeni (çoğunlukla özel sektörün iyi uygulamalarından ilham alınarak oluşturulmuş) hizmet yöntemleriyle işleme beklenmektedir.

Küreselleşme süreci sadece sermaye ve işgücünün serbestleşmesi ve ülkeler arasında serbest dolaşımı ile sınırlı kalmamakta, gerek özel sektör gereksese kamu kurumlarında hizmet model ve yöntemlerinin de evrenselleşmesini beraberinde getirmektedir. Haberleşme ve ulaşım teknolojilerinde gelişimin de etkisiyle, dünyanın her hangi bir yerinde bulunan bir kişi, grup veya toplum başka bir yerdeki iyi yönetim uygulamalarını kendi kurumlarında da görmek istemektedir. Bu da, kamu yönetimi perspektifinden bakılınca, daha evrensel bir kamu yönetimi örgütlenmesi ve hizmet sunumu anlayışı anlamına gelmektedir.

Kamu yönetimindeki bu evrensel eğilimde, her ne kadar ülke, siyasal ideoloji ve kültür farklılığına bağlı olarak uygulama hız ve boyutları bakımından farklılıklar arz edebiliyorsa da, ilkeler düzeyinde pek çok ortak noktayı da tespit edebilmek mümkündür. Ortak noktalara da örnek olarak, kalite, vatandaş eksenli hizmet sunumu, etkinlik ve verimlilik, stratejik alanlara odaklanma, kurum büyüklüğünün yönetilebilir ölçüklere getirilmesi, özel sektör ve gönüllü kuruluşların imkân ve enerjilerinden yararlanma, yönetimde saydamlık ve hesap verebilirlik, kurum içi ve kurumlar arası rekabet ve katılımcı yönetim uygulamaları verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Küreselleşme, Ulus-Devlet

SANAT NESNESİ OLARAK HAYVAN VE MARCO EVARESTTI

ANIMAL AS ART OBJECT AND MARCO EVARESTTI

Doç. Ayşegül TÜRK

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Görsel Sanatlar Bölümü

ÖZET

1960 lı yıllar sanatsal anlamda malzeme, tavır ve mekân algılarını ters düz ederken sanat nesnesi kavramı da sorgulanmaya açılmıştır. Bu yıllar sanatsal özgürlüğün sınırların eridiği yıllardır. Sanatçının hayvan bedenini sanatsal üretimin ve sunumunun bir parçası olarak kullanması ile etik kaygıları gündeme getirmesinin yansırı yaşam ve ölüm hakkının el değiştirmesi üzerine son derece hassas bir zemin yaratmıştır. Canlı hayvanın kendisinin tıpkı tuval boya mermer ya da ahşap gibi geleneksel malzeme gibi sanatsal sürece dâhil edilmesi; canlı bir varlığın kendi yaşamsal haklarını görmemezlikten gelerek izleyicinin ve kurguyu yapan sanatçının katil olarak rolünü ve yaşanan sürecin gerilimi tartışmaya açılmıştır. Marco Evaristti 2000 yılında Helena isimli yapıtında bilendir(mutfakta kullanılan kıyııcı) içinde Japon balıklarını müzede sergilediğinde; sanatçının insan olarak hayvana bakışını, izleyicinin katile dönüşünü ve galerinin cinayet mahali haline getirilmesine ilişkin soruların cevaplarını tartışmaya açmıştır. Bu bildiride sanat nesnesinin canlı hayvan oluşuna ilişkin kavramların yanı sıra sanat nesnesi, izleyici, sanatçı ve galeri ekseninden çözümlemeler yapılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, hayvan, sanat nesnesi

ABSTRACT

While the 1960s reversed the perceptions of material, attitude and space in the artistic sense, the concept of art object was opened to questioning. These are the years when the limits of artistic freedom melt. The artist's use of the animal body as a part of artistic production and presentation, as well as raising ethical concerns, has created a very sensitive ground on the change of the right to life and death. The inclusion of the living animal itself in the artistic process, such as canvas paint, traditional material such as marble or wood; Ignoring the vital rights of a living being, the role of the viewer and the fiction artist as the killer and the tension of the process have been discussed. When Marco Evaristti exhibited the Japanese fish in the blender in 2000, in his work Helena (the blender used in the kitchen); the artist's view of the animal as a human being, the viewer's return to the murderer and the murder of the gallery to the answers to questions about making the scene opened.

In this paper, in addition to the concepts related to the fact that the art object is a live animal, analyzes will be made from the axis of art object, audience, artist and gallery.

Keywords: Postmodernism, animal, art object

**GELENEKSEL TÜRK İŞLEME VE ÖRÜCÜLÜK SANATINDA FARKLI
TEKNİKLERDE TASARIM ARAYIŞLARI**

DESIGN SEARCHING IN DIFFERENT TECHNIQUES IN TRADITIONAL TURKISH
PROCESSING AND KNITTING ART

Dr. Öğr. Üyesi Semra KILIÇ KARATAY

Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Resim-İş Öğretmenliği

ÖZET

Bilindiği gibi el sanatları insanoğlunun var olduğu dönemden beri ihtiyaç olarak ortaya çıkmış sonrasında sanat olarak farklı dönem ve zamanlarda değişim göstermiş ve yaşatıldığı toplumların yaşam, gelenek, görenek ve kültürlerini yansıtan somut belgeler olarak kültür kimlik belgeleri olmuştur.

Türk işleme sanatımız yüzyıllardır var olan ve toplumumuzun sanat duygularını kompozisyonunda kullanılan motiflerle anlatan ince sanatlarımızdan biridir. El sanatlarımız güzel olma isteği ile öncesinde örtünme gibi ihtiyacımızı karşılamak sonrasında ise süslenmek ve süslemek amacı ile ortaya çıktığı düşünülmektedir. İşleme sanatımız da bu düşünceye bir örnektir.

Günümüzde var olan ve yaşatılmaya çalışılan el sanatlarımız kaybolma tehlikesi içindedir. Bunun farklı sebepleri olup en önemlileri içinde gelişen teknoloji, okuma oranının eskiye nazaran yüksek olması, gelişen sanayi ve organizelerde çalışma alanının büyümesi, hazır ürünlere talebin artması ve el emeği ürünlerinin hak ettiği hem maddi hem manevi değeri görmemesidir.

El sanatlarımız varlığını koruyabilmek ve modernleşmeye uyum sağlamak adına farklı değişimler yaşamaktadır. Örneğin halı-düz dokuma, seramik veya kumaş dokuması gibi el sanatı örneklerinin parçaları yeniden kırkyama geleneği ile birbirlerine farklı tekniklerle tutturularak yeniden farklı bir tasarım ürünü olarak ortaya konulmaktadır. Bu tasarım çalışmaları el sanatlarımızın kimlik belgeleri açısından ne kadar faydalıdır bilinmemektedir. Bu durum günümüzün en büyük sorunlarından biri olan el sanatlarımızın kaybolması tehlikesini yani kültür kimliğimizin de bazı alanlarda kayıp yaşamasına sebep olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sanat, İşleme, Dantel, El

ABSTRACT

As it is known, handicrafts have emerged as necessity since the time of human existence and then changed as art in different periods and times and became cultural identity documents as concrete documents reflecting the life, traditions, customs and cultures of the societies where they lived.

Our Turkish embroidery art is one of our fine arts that has existed for centuries and expresses the art feelings of our society with the motifs used in its composition. Our handicrafts are

thought to emerge with the desire to be beautiful and to meet our need such as covering before and then to decorate and decorate. Our processing art is an example of this idea.

Our present-day handicrafts are in danger of disappearing. The most important reasons for this are the developing technology, the high reading rate compared to the past, the growth of the working area in the developing industries and organizations, the increase in demand for ready-made products, and the lack of both material and moral value that hand-made products deserve.

Our crafts are experiencing different changes in order to maintain their existence and adapt to modernization. For example, the pieces of handicraft samples such as carpet-plain weaving, ceramic or fabric weaving are re-attached to each other by different techniques with the tradition of shredding as a different design product. It is not known how useful these design works are in terms of identity documents of our crafts. This situation causes the danger of the loss of our handicrafts, which is one of the biggest problems of our time.

Keywords: Art, Embroidery, Lace, Hand

KİLİS YORGAN SANATININ GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU**THE STATE OF KILIS QUILT ART TODAY****Dr. Öğr. Üyesi Semra KILIÇ KARATAY**

Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Resim-İş Öğretmenliği

ÖZET

Yorgan dünyada her milletin kültüründe var olmuş günümüzde de var olmaya devam eden bir sanattır. Bu sanatla uğraşan sanatçı, usta ve çıraklar yorgan sanatını da günümüz modern yaşamına uydurma çabasıdadır. Yorgan örtünmeye yarayan geniş örtü olup, iç kısmı ise eskiden yün şimdiler de ise pamuk veya elyafla doldurulan ve soğuktan korunmak için kullanılan bir malzemedir.

Kilis'te günümüzde icra edilen el sanatlarımız bulunmaktadır. Yorgancılık, yemenicilik, nakış işlemeciliği, hasırcılık, bakırcılık, tel kırma ve ahşap oyma gibi vb el sanatlarımız günümüzde icra edilen sanatlarımızdandır.

Zamanla değişen desen, kompozisyon ve kullanılan malzemeler insanların fikir ve düşünceleri çevreye anlatmakta kullanılan bir iletişim aracı olarak görülmektedir. Kilis yorganlarında kullanılan motifler, insanların çevresinde bulunan nesnelere stilize etmesinden ortaya çıkmış ve günümüzde de Kilis halkı tarafından bu isimler ile söylenmektedir.

Yapılan bu alan araştırması ile Kilis yorgan sanatı, kullanılan araç ve gereçler, kullanılan desen ve anlamları ve günümüzdeki durumuna dair bilgiler toplanılmış, bu bilgilerin yazılı literatür olarak paylaşımı amaç edinilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yorgan, Sanat, Desen, El, Kültür**ABSTRACT**

Quilt is an art that has existed in the culture of every nation in the world and continues to exist today. The artists, craftsmen and apprentices engaged in this art are also trying to adapt the quilt art to modern life. The quilt is a wide cover for covering, and the inner part is filled with wool and now cotton or fiber and used to protect from cold.

There are handicrafts performed today in Kilis. Our handicrafts such as quilting, eating, embroidery, wicker, coppersmithing, wire breaking and wood carving, etc. are among the arts performed today.

Time-varying patterns, compositions and materials used are seen as a means of communication used to express people's ideas and thoughts to the environment. The motifs used in Kilis quilts have arisen from the stylization of the objects around them and are still sung by the Kilis people.

With this field research, information about Kilis quilt art, tools and equipment used, patterns and meanings used and their current status are collected and it is aimed to share this information as written literature.

Keywords: Quilt, Art, Pattern, Hand, Culture

UNUTULAN SANATLARIMIZA BİR ÖRNEK “AĞIZ KOPUZU”

AN EXAMPLE FOR FORGOTTEN ARTS “AĞIZ KOPUZU”

Dr. Öğr. Üyesi Semra KILIÇ KARATAY

Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Resim-İş Öğretmenliği

Öğr. Gör. Yaşar MUSAOĞLU

Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Müzik Öğretmenliği

ÖZET

İnsanoğlunun konuşma yeteneği ile farklı sesler çıkarmayı öğrenmiştir. İlk konuşma dili olarak duvar resimleri bulunmaktadır. Zamanla konuşmayı öğrenen insanlar dili en iyi iletişim aracı olarak kullanmış günümüzde de bunu devam ettirmektedir. Dilin kullanımı zamanla gelişmiş türküler, maniler, şiirler gibi duygularımızı yansıtacak iletişim sağlayan günümüzde de en etkili iletişim araçları olmaktadır.

Müzik yapabilmek için çeşitli müzik aletlerine gerek duyulmaktadır. İnsanoğlu doğadan işittiği birçok sesi taklit ederek kendini her geçen geliştirmektedir. Müzik yapmakta kullanılan birçok alet kullanılmaktadır. Ağız kopuzu da bunlardan bir tanesidir. Ağız kopuzu ilk olarak Orta Asya’da kullanıldığı düşünülmektedir. Yapılışı ve kullanımı eskiden yaygın olmasına rağmen günümüzde bu aleti kullananın da yapının da önemli derece de azalma olmuştur.

Yapılan alan çalışması ile sanatın tarihçesi, kullanılan malzemeler ve yapım aşamaları hakkında sözlü görüşmeler yapılarak veri toplanılmış ve bu verilerin yazılı belge olarak paylaşımı amaç edinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Ağız, Kopuz**ABSTRACT**

He has learned to make different sounds with the ability of human speaking. Wall paintings are the first spoken language. Over time, people who learn to use the language as the best means of communication has continued today. The use of language has become the most effective means of communication that provide communication to reflect our feelings such as folk songs, poems and poems.

Various musical instruments are needed to make music. Mankind develops itself every passing day by imitating many voices heard from nature. Many instruments are used to make music. Mouth snout is one of them. It is thought to be used first in Central Asia. Although the construction and use of this instrument was widespread in the past, there has been a significant decrease in the use of this instrument and the constructor.

With the field study, data were collected and shared as written documents about the master, who can perform this art in Aksaray today, about the history of this art, the materials used and the stages of construction.

Keywords: Art, Mouth, Kopuz

**TÜRKİYE'DE KÜLTÜREL NİTELİKLİ KAMU HARCAMALARI
PERSPEKTİFİNDEN BİR DEĞERLENDİRME: 2003-2010 DÖNEMİ KÜLTÜR VE
TURİZM BAKANLIĞI BÜTÇESİ**

Prof. Dr. Esra SİVEREKLİ

Harran Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Maliye Bölümü, Osmanbey, Şanlıurfa.

ÖZET

Devlet harcamalarının içerisinde yer aldığı ve devletin ekonomik, fonksiyonel, finansal ve kurumsal olarak topluma yönelik gerçekleştirmiş olduğu kamu hizmetlerine ilişkin harcamalarının sınıflandırıldığı hukuki metin bütçesidir. Devlet, bütçesi ile aynı zamanda sınıflandırmasını yaptığı harcamalarının dağılımını, gerçekleştirilmesini ve kaynaklarını dikkate alarak bir denge anlayışı içerisinde tahsisini de gerçekleştirir. Böylece, bütçe devlete bir taraftan gider yapma ve gelir toplama yetkisi verirken, diğer yandan; hizmetlerini planlama ve bunu kaynakları ile orantılı olarak gerçekleştirme imkanı tanır.

2006 yılında yürürlüğe giren 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile devletin yaptığı harcamalar; Merkezi Yönetim Bütçesi, Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının Bütçesi ve Mahalli İdareler Bütçesinden oluşan Genel Yönetim Bütçesi adı altında izlenmeye başlanılmıştır. Merkezi Yönetim Bütçesi içerisinde yer alan harcamacı birimler devletin genel yönetsel faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu olan; Genel Bütçeli Kuruluşlar, Özel Bütçeli Kuruluşlar ve Düzenleyici ve Denetleyici Kuruluşlar Bütçelerinden oluşmaktadır. Genel Bütçeli Kuruluşlar ise; ağırlıklı olarak Bakanlıkların yer aldığı I Sayılı Cetvel olup, bu birimler devletin tam kamusal nitelikli mal ve hizmetlerinin sunumundan sorumlu olan birimleridir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu içerisinde yer alan Genel Bütçeli Kuruluşlar kapsamındaki harcamacı birim olarak I Sayılı Cetvelde bulunmaktadır. İlgili Bakanlık üzerinden gerçekleştirilen harcamalar doğrudan bu cetvelde yer almaktadır. Çalışma; Kültür ve Turizm Bakanlığı harcamalarını devlet bütçesinden ayrılan pay itibarıyla inceleme konusu yapacak ve böylece ilgili Bakanlık nezdinde gerçekleştirilen Kültürel içerikli harcamalar için genel bir kanı ortaya koymaya çalışacaktır. Bunun nedeni; 29 Nisan 2003 tarihinde çıkartılan 4848 Sayılı Yasa ile Kültür ve Turizm Bakanlıklarının birleştirilmesidir. Çalışmanın içeriğinde fonksiyonel olarak Kültürel nitelikli kamu harcamalarının değerlendirilmesi bakımından; verilere ulaşılabildiği ölçüde “Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü” harcamaları değerlendirme konusu yapılarak, kültürel nitelikli harcamaların daha yakın sonuç ile tespiti amaçlanmaktadır. Çalışma, veri analizini içeren betimsel anlatım yöntemine dayalı bir çalışma olup, elde edilecek bulgular verilerin değerlendirmesi ile ulaşılan bulgulardan oluşacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Harcaması, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu, Kültür ve Turizm Bakanlığı

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMIN DEĞİŞEN GLOBAL GÖRÜNÜMÜ VE EV SAHİBİ ÜLKEYE FAYDALARI

Changing Global Appearance of FDI and Its Beneficial Effects in Host Countries

Dr. Mustafa Eser KURUM

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu,

Bankacılık ve Sigortacılık Programı

Dr. Eray ÖZTÜRK

ÖZET

Dünya ekonomisi gelişirken yeni yatırımlara talep de arz da artmaktadır. Ülkelerin sermaye ihtiyacı onları yeni kaynak arayışlarına yönlendirmiş ve bu kaynak yurtiçinde yaratılmadığında yabancı sermaye fazlası önemli hale gelmiştir. Bu şekilde uluslararası şirketler yatırım arayan ülkeler için ciddi bir alternatif haline gelmiştir. Böylece Doğrudan Yabancı Yatırım (DYY) hem yatırımcılar hem de ev sahibi ülkenin karşılıklı yarar sağladığı bir kavram olarak tanımlanabilir.

2018 yılındaki keskin düşüşe rağmen, küresel DYY global GSYH'nın %1.5 gibi bir oranla 1.2 trilyon Dolar'a ulaşmıştır. 1980'lerden itibaren küçük dalgalanmalarla birlikte DYY'da özellikle 1990'ların ikinci yarısında bir artış yakalanmıştır. Bu yükseliş 2007'de 3.1 trilyon Dolar ile zirveye ulaşmış ve ardından 2017'ye kadar 2 trilyon Dolar civarında dalgalanmıştır. Bunun ardından Dünya Bankası'na göre 2018'de DYY 1.2 trilyon Dolar kadar gerilemiştir.

Aslında, gelişmiş ülkelerde DYY %27'lik bir azalışla 2004'den beri gözlenen en düşük seviyesine 2018'de ulaşmış, gelişmekte olan ülkelerde ise mütevazı %2 gibi mütevazı bir yükselişle sabit kalmıştır. Böylece gelişmekte olan ülkelerin çektiği DYY bir rekor kırarak %54'lük bir paya sahip olmuştur. BM'nin raporuna göre Afrika ve gelişmekte olan Asya DYY'da bir artış yaşarken, Avrupa, ABD ve Latin Amerika birer düşüş yaşamışlerdir.

DYY'nın küresel ölçekteki düşüş trendi her ne kadar bir gerçek ise de, ev sahibi ülkeye katkıları üzerine tartışma yoktur. Birçok çalışmada da ortaya konduğu üzere DYY'lar gittiği ülkeye yüksek ücretleri de beraberinde götürmüştür. DYY'lar ayrıca yerli şirketleri rekabete zorlayarak ülkenin verimliliğinin artmasına katkıda bulunmaktadırlar. Öte yandan DYY'lar ev sahibi ülkenin piyasaları ve kurumları üzerinde düzenleyici etkiye de sahiptirler. Bununla beraber yabancı şirketler gittikleri ülkede yeni birer sektör inşa edebilir ya da bazı sektörlerde yapısal değişimleri tetikleyebilirler. Yabancı şirketlerin teknoloji transferi için birer vesile olarak görüldüğü açıktır. Sonuç olarak DYY'lar ev sahibi ülkede ekonomik büyümeye hem ülkenin üretimine katılarak direk, hem de onun ihracatını destekleyerek, beşeri sermayesini arttırarak, verimlilik ve kurumsallaşmada bir yayılma etkisi yaratarak ve düzenleme talebi ile yerli pazarın kalitesini yükselterek dolaylı şekilde katkıda bulunurlar.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Yatırım, Küresel Ekonomi, DYY'in Faydaları

ABSTRACT

While the global economy is developing, both the demand and supply for new investments increase. Countries requirement of capital derives them to look for new sources, and when these sources cannot be generated domestically, foreign saving surplus becomes important. Therefore, transnational corporations arise as a strong alternative for countries who seek out investments. Thus, foreign direct investment (FDI) can be described as a concept on whereby both investors and host countries reach agreements for their mutual benefit.

Indeed, although sharp reductions were experienced in 2018, FDI inflow has been occurred 1,2 trillion Dollars as %1.5 of global GDP. From beginning of the 1980s an increment was sustained with small fluctuations, particularly in the second half of the 1990s. This had reached its peak by 2007 with 3.1 trillion Dollars and then began to fluctuate around 2 trillion Dollars until 2017. Thereafter FDI again started to decrease and has been calculated 1.2 trillion Dollars in 2018 according to the World Bank's data.

Actually in 2018 FDI inflows reached its lowest point, since 2004, in developed countries by a decline of %27 while was stable in developing countries with a modest increase by %2. Thus share of developing countries in global FDI reached its peak by %54. According to UN's report Africa and Developing Asia experienced a rise in their FDI flows while a fall was experienced by Latin America, Europe and USA.

Even though downward trend in global FDI is a fact, there is no any debase about its beneficial effects on host country's economy. First of all foreign firms generally approach host countries offering higher wage as has been widely confirmed by the studies of FDI. They also encourage the host country to enhance its productivity by compelling domestic firms to compete. On the other hand Foreign investments can have a regulatory effect on host countries' markets and institutions. Besides foreign firms can establish a new industry in a host country or it can trigger some structural changes in some sectors. Also it is clear that foreign firms can be looked as a vehicle of technology transfer. As a result FDI flows promote economic growth in host country both directly by contributing country's domestic production and by indirectly supporting its export, augmenting its human capital, creating a spillover effect in productivity and institutionalization and increase quality of domestic market by demanding regulations.

Keywords: Foreign Direct Investment, Global Economy, Benefits of FDI

HELİKOPTER PARA POLİTİKASI ÜZERİNE BİR İNCELEME

AN INVESTIGATION ON HELICOPTER MONEY POLICY

Dr. Mustafa Eser KURUM

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu

Bankacılık ve Sigortacılık Programı

Dr. Eray ÖZTÜRK**ÖZET**

İlk kez Milton Friedman tarafından ortaya atılan bir terim olan helikopter para politikası uygulaması, enflasyonu ve üretimi teşvik etmek için son çare olan bir parasal teşvik stratejisini ifade etmektedir. Teorik anlamda uygulanabilir gözükse de, helikopter para politikası uygulaması son derece imkansız olarak kabul edilmektedir. 2008 yılındaki Küresel finansal krizden sonra, merkez bankaları veya hükümetler ekonomiyi ve tüketici harcamalarını ayakta tutmak için genişlemeci para politikalarını yoğun olarak kullanmak suretiyle farklı yöntemler denemiştir. Klasik açık piyasa işlemleri yoluyla merkez bankaları tarafından tahvil ve bono gibi değerli varlıkların satın alınmasıyla uygulanan kantitatif genişleme politikası veya varlık çeşitlendirilmesi suretiyle uygulanan kalitatif genişlemesi politikası bunların ilk adımı olmuştur. Gelişmiş ülkeler tarafından uygulanan bu politikaların etkinliği ülkeden ülkeye farklılık gösterse de kriz döneminde birçok ülkenin finansal piyasalarında ferahlamaya katkıda bulunmuştur. Fakat bu parasal genişleme politikaları, paranın tüketicilerin eline geçmeyerek menkul kıymetler piyasasında dolaşmasına engel olamamıştır.

Bazı iktisatçılar, merkez bankalarının bu sorunu ortadan kaldırmak için kamu harcamaları yada transfer ödemeleri yoluyla helikopter para politikası uygulaması gerektiğini; bazıları ise bu politikayı yüksek enflasyon tehlikesi nedeniyle çok nükleer bir bomba olduğunu öne sürmektedir. Ancak olası bir küresel durgunluk durumunda, kriz ile mücadele konusunda uygulanabilecek politikaların varlığı tartışma konusudur. Bu durumda politika yapıcılarının muhtemel bir kriz durumunda parasal genişleme politikaları ile helikopter para politikası arasında bir seçim yapması gerekebilir. Helikopter para politikası uygulamasında hükümetin halka doğrudan nakit transferine imkan vermekte ve halkın bu parayı harcayacağını varsaymaktadır. Helikopter para politikası yoluyla artan para miktarının karar alma birimleri tarafından ne kadarlık bir kısmının tüketime gideceği ise ayrı bir tartışma konusudur. Bu çalışma, Milton Friedman'ın 1960'ların sonunda ileri sürdüğü devlet bütçesinde kalıcı bir artış yaratan helikopter para uygulamasının etkisinin ne olacağını açıklamaya çalışıyor. Daha önce hiçbir ülke tarafından uygulanmayan helikopter para politikasının ortaya çıkaracağı sonuçları kestirmek her ne kadar zor olsa da, bu politika yoluyla deflasyon, lovlasyon ve stagnasyon gibi istikrarsızlıklar ortadan kaldırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Helikopter Para Politikası, Merkez Bankası, Deflasyon, Lovflasyon, Stagnasyon

ABSTRACT

The Helicopter Money application, a term first proposed by Milton Friedman, refers to a monetary incentive strategy which is a last resort to stimulate inflation and output. Although it may be theoretically feasible, helicopter monetary policy is considered extremely impossible. After the 2008 Global Financial Crisis, central banks or governments have tried different methods to intensively use expansionary monetary policies to keep the economy and consumer spending alive. The first step was the quantitative expansion policy applied by the purchase of valuable assets such as bonds and bills by central banks through classical open market transactions, or the qualitative expansion policy implemented by asset diversification. Although the effectiveness of these policies implemented by developed countries varies from country to country, it has contributed to the relief in the financial markets of many countries during the crisis. However, these enlargement policies caused the money to circulate in the securities market and prevented it from getting into the hands of consumers.

Some economists argue that central banks need to apply helicopter monetary policy through public payments or transfer payments to solve this problem; others argue that this policy is a nuclear bomb because of high inflation threat. However, in the event of a possible global recession, the existence of policies that can be implemented while combating the crisis is controversial. In this case, policy makers may need to choose between monetary expansion policies and helicopter monetary policy in the event of a possible crisis. In helicopter monetary policy, the government allows direct cash transfers to the public and assumes that the public will spend this money. It is a matter of debate that how much of the amount of money increased by helicopter monetary policy will be consumed by the decision-making units. This work is trying to explain the effect of the application of helicopter money policy, which has created a permanent increase in the state budget, proposed as a measure by Milton Friedman at the end of 1960s. It is difficult to predict the consequences of the helicopter monetary policy, because it has not been implemented by any country so far. However, instability factors such as deflation, lowflation and stagnation can be eliminated with this policy.

Keywords: Helicopter Money Policy, Central Bank, Deflation, Lowflation, Stagnation

E-SPOR SEKTÖRÜNÜN GELECEĞİNDE İŞ MODELİ ÖNERİLERİ

BUSINESS MODEL RECOMMENDATIONS IN THE FUTURE OF E-SPORTS SECTOR

Uğurcan EKİNCİ

Batman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

İşletme Bölümü, Batman

Dr. Öğr. Üyesi Osman YILMAZ

Batman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

İşletme Bölümü, Batman

ÖZET

Karşılıklı rekabet ile oynanan video, bilgisayar ve online oyunlar elektronik spor (e-spor) olarak adlandırılmaktadır. Günümüzde, giderek daha fazla insan e-sporu, binlerce insanın oynadığı ve milyonlarca insanın çeşitli çevrimiçi akışlarda izlediği büyük oyun etkinlikleriyle olarak anlaşılan e-spor (Borowy, 2008; Peša ve ark, 2017), literatürde “bilgi ve iletişim teknolojileri kullanılarak zihinsel ve fiziksel kabiliyetlerin geliştirildiği spor faaliyetleri alanlarıdır” (Wagner, 2006:3) diye tanımlanmaktadır.

E-spor endüstrisinde 1990'larda kişisel bilgisayarların yaygınlaşması ve oyun konsollarının ortaya çıkması, oyun kültürünü de geliştirdi. Video oyunlarının oynama biçimleri değişti. Oyuncular evlerinin yanı sıra aynı zamanda internet kafelerde de oyun oynayarak daha farklı deneyimin tadını çıkarabilmektedir (Peša ve ark, 2017), akıllı telefonların yaygınlaşması ile internet üzerinden her yerde oyunlara katılabilmesi sonucunda e-spor dünyanın en hızlı büyüyen endüstrilerinden birisi olmuştur (Hamari ve Sjöblom, 2017). Teknolojiyi takip eden kişilere özellikle de genç kitlelere ulaşmayı sağlayabilecek bir platformdur.

2010'lara kadar %16 ila %18 arasında büyüme gösteren sektörün büyümedeki artışı hızlanarak artmaktadır (Zackariasson ve Wilson, 2010). E-spor niş takipçileri olan sektörden gişe rekorları kıran bir endüstriye dönmüştür. Bugün, e-spor sinemaya gitmekten daha fazla tercih edilir hale gelmiştir (NPD Group, 2009). Toplam e-Spor izleyicisi 2018 yılında 389 milyon, 2019 yılında 427 milyon 'dur ve 2020 yılında 589 milyon olması beklenmektedir (Statista, 2018). Bu izleyicilerin en az 100 milyonu e-Spor oyuncusu, ki bunun yaklaşık 7 milyonu Türkiye'dedir (Yükçü, S., & Kaplıanoğlu, E., 2018). Bu takipçi/oyuncu sayısı ve bu sayıdaki artış e-spor ekonomisi ve e-spor işinin gelişiminin temel dinamiğidir. Superdata (2017)'ya göre, 2017 yılı e-spor gelirlerinin 1.5 milyar dolar iken %26 büyüme trendi ile 2020 de 2.3 milyar dolar olacağı öngörülmektedir (Kocaömer, C., 2018). Bu rakamlar, yeni ticari iş modellerinin ön habercileridir.

E-sporun paydaşları şunlardır (Newzoo, 2015):

- ✓ Tüketiciler, Amatör oyuncular

- ✓ Takımlar,
- ✓ Profesyonel oyuncular
- ✓ E-spor ligleri, turnuvaları ve etkinlikler.,
- ✓ Medya ve internet kanalları,
- ✓ Yazılım Geliştiriciler, Yapımcılar, Distribütörler
- ✓ Markalar,

E-spor bilgisayar alanının dışında ticari modellerin üretilmesinde öncü olabilecektir. Bu bileşenlerin tamamı e-spor 'un iş modellerinin farklı kaynakları ve müşterilerini oluşturmaktadır.

E-spor trendinden para kazanabilmek için pekçok fırsat ve buna bağlı bir çok iş planı sözkonusudur. Şirketler yeni girişim alanı, yeni pazar olabilmesi bakımından e-spor işini değerlendirmelidirler. Bunu yapabilmek için uzun vadeli ihtiyaçları karşılayacak ve bu fenomenin gelişim koşullarını yaratacak iş planına ihtiyaç vardır (Peša ve ark. 2017). Bu çalışmada hızla büyüyen e-spor sektörünü değerlendirilerek, işletme yönetimine yönelik proaktif öngörüler ile sektörün paydaşlarına işletmecilik bağlamında risk, fırsat, ticaret modeli ve yönetim bazında öneriler sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: E-Spor, İş Modelleri, Gelecek

GELENEKSEL URFA EVLERİNDE AHŞAP MALZEMENİN KULLANIMI

USE OF WOODEN MATERIALS IN TRADITIONAL URFA HOUSES

Yük. Mim. Şeyda GAYBERİ

Dicle Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,

Mimarlık Anabilim Dalı, Diyarbakır

Prof. Dr. Neslihan DALKILIÇ

Dicle Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi,

Mimarlık Bölümü, Diyarbakır

ÖZET

Geleneksel Urfa evlerinde taştan sonra en fazla kullanılan malzeme ahşaptır. Ahşap; avlu ve odaların kapı kanatlarında, pencere ve kepenklerde, pencere önlerindeki kafeslerde, oda duvarlarına gömme olarak yapılan dolapların kapaklarında (camhane), haremlik ve selamlık arasındaki duvarda yer alan döner dolaplarda, gezenek ve merdivenlerin korkuluklarında, başodaların duvarlarında ve saçaklarda kullanılmıştır. Bunların yanında ahşap, taşıyıcı olarak (lento/hatıl/kiriş); kapı ve pencere üstlerinde, çıkmalarda, merdiven üstlerinde, nişlerde, oda ve eyvan tavanlarında ve bazı mekânların üst örtüsünde kullanılmıştır. Geçmişte ahşap malzemenin kaynağı Urfa ve yakın çevresindeki ağaçlardan sağlanmıştır.

Geleneksel Urfa evlerinde geniş bir kullanım alanına sahip olan ahşap malzeme ve yapım teknikleri konusunda şimdiye kadar yapılmış olan araştırmalar sınırlıdır. Bu nedenle ahşap yapım geleneği konusunda bilgi aktarımı kesintiye uğramış ve geleneksel yapım teknikleri unutulmaya yüz tutmuştur. Geleneksel Urfa evlerinin restorasyon uygulamalarında geleneksel yapım tekniklerinin çoğu zaman uygulanmadığı, özgünden farklı boyutlarda ve özelliklerde ahşap malzeme ve yapım tekniklerinin kullanıldığı görülmüştür. Günümüzde, geleneksel evlerin restorasyon uygulamaları için kullanılan ahşap malzeme ya başka kentlerden getirilmekte ya da Şanlıurfa'da bulunan ustalar tarafından ahşap atölyelerinde hazırlanmaktadır.

Geleneksel Urfa evlerinde ahşap malzemenin kullanım özelliklerinin incelendiği bu çalışmanın amacı; restorasyon uygulamalarında ahşap malzeme ve yapım tekniklerinin göz önünde bulundurularak müdahale kararlarının alınmasına yardımcı olmak ve bu konuda çalışacak uygulamacı ve araştırmacılara veri sağlamaktır. Bu amaçla, Şanlıurfa kent merkezinde yer alan geleneksel evler incelenmiş, ahşabın evlerde kullanıldığı yerler belirlenerek yapım özellikleri detaylı bir şekilde anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ahşap Malzeme, Geleneksel Urfa Evleri, Yapım Teknikleri

AFGANİSTAN'DA TURİZM YENİDEN CANLANIYOR**Öğr. Üyesi Firuz FEVZİ**

Kabil Devlet Üniversitesi, Kabil / AFGANİSTAN

ÖZET

Aslında eski bir Türk Yurdu olan bugünkü Afganistan toprakları tarih boyunca hep Türk devletlerinin egemenliğinde kalmıştır. Türklerden kalan tarihi eserler, bugün Afganistan'ın her şehrinde bulunmaktadır. Tarihi Gazne şehri, Herat, Kabil ve Belh şehirleri Türk tarihi ve sanatına ait eserler ile doludur. 1978 yılına kadar turizmin ilgi odağı olan Afganistan, dünyanın birçok ülkesinden gelen turistleri ağırlamaktaydı. Rus savaşı başladığında, tarihi Türk şehirleri yağmalandı ve tarihi eserler fırsatçıları tarafından yurt dışına çıkarıldı. İç savaş yıllarında ve Taliban örgütünün ülkeyi ele geçirdiği dönemde, daha çok yerel mafyaların ve ajanların işbirliğiyle yaptıkları gizli kazı çalışmaları neticesinde binlerce tarihi eser yurt dışına çıkarıldı. Gazne şehrinde Sultan Mahmud döneminden kalan tarihi yapılar, UNESCO 'nun girişimiyle 2007 yılında restore edilmeye başlandı. Bildirimizde Afganistan'daki tarihi Türk eserleri üzerine durulacaktır. Ayrıca 2500 yıllık tarihi Buda heykelleri, 2001 yılında Taliban tarafından tahrib olundu. Tahrip olma sebebi üzerine durulacaktır. Günümüzde Afganistan'da turizmin önemine değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Afganistan, Türkler, Tarih, Turizm

ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**TEACHERS' VIEWS ON ORGANIZATIONAL COMMITMENT****Doç. Dr. Ahmet KAYA**

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

Eğitim Bilimleri Bölümü

Doç. Dr. Mehmet Emin USTA

Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Banu MOÇOŞOĞLUYüksek Lisans Öğrencisi, Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi ABD.**ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, okullardaki örgütsel bağlılığa ilişkin öğretmen görüşlerini; cinsiyet, medeni durum, yaş, mezun olunan en son eğitim kademesi, mezun olunan fakülte, okul türü gibi çeşitli demografik değişkenlere göre incelemektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline göre desenlenmiştir. Araştırmanın örnekleme, Kahramanmaraş'ta görev yapan ve uygun örnekleme yoluyla seçilen 340 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri; Balay (2000) tarafından geliştirilen ve 27 maddeden oluşan "Örgütsel Bağlılık Ölçeği" isimli ölçekle elde edilmiştir. Ayrıca, kişisel bilgi formu kullanılarak demografik değişkenlerle ilgili bilgi toplanmıştır. Katılımcı görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek amacıyla, yapılacak normallik testine göre verilerin normal dağılım göstermesi durumunda Bağımsız [İlişkisiz] Gruplar t Testi (Independent Samples t Test) ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) kullanılacak, veriler normal dağılıma sahip değil ise parametrik olmayan testlerden olan Mann-Whitney U Testi ve Kruskal Wallis-H testleri kullanılacaktır. Araştırmanın analiz süreci devam ettiği için bulgular, yorum, sonuç ve öneri kısımlarına ilişkin bilgilere bu kongrenin tam metin bildiri kitabında yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Bağlılık, Özdeşleşme, Öğretmen**ABSTRACT**

The aim of this study is to examine teachers' opinions about organizational commitment in schools according to various demographic variables such as gender, marital status, age, last education level, graduated faculty, and type of school. The study was designed according to the survey model, one of the quantitative research methods. The sample of the study consists of 340 teachers working in Kahramanmaraş and selected by convenient sampling way. The data of the study was collected with the "Organizational Commitment Scale" developed by Balay (2000) and consisting of 27 items. In addition, information about demographic variables was collected by using personal information form. In order to test whether the

participants' opinions differ significantly according to independent variables, If the data shows normal distribution according to the normality test, Independent Samples t Test and One Way ANOVA tests will be used and if the data do not have normal distribution, Mann-Whitney U Test and Kruskal Wallis-H tests, which are nonparametric tests, will be used. As the analysis process of the research is continuing, information on the findings, comments, conclusions and suggestions will be included in the full text paper of this congress.

Keywords: Organizational Commitment, Identification, Teacher

ÖRGÜTSEL YARATICILIĞA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

TEACHERS' VIEWS ON ORGANIZATIONAL CREATIVITY

Doç. Dr. Mehmet Emin USTA

Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Doç. Dr. Ahmet KAYA

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Banu MOÇOŞOĞLUYüksek Lisans Öğrencisi, Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi ABD.**ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, okullardaki örgütsel yaratıcılığa ilişkin öğretmen görüşlerini; cinsiyet, medeni durum, yaş, mezun olunan en son eğitim kademesi, mezun olunan fakülte, okul türü gibi çeşitli demografik değişkenlere göre incelemektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline göre desenlenmiştir. Araştırmanın örnekleme, Kahramanmaraş'ta görev yapan ve uygun örnekleme yoluyla seçilen 328 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri; Balay (2010) tarafından geliştirilen ve 39 maddeden oluşan "Örgütsel Yaratıcılık Ölçeği" isimli ölçekle elde edilmiştir. Ayrıca, kişisel bilgi formu kullanılarak demografik değişkenlerle ilgili bilgi toplanmıştır. Katılımcı görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek amacıyla, yapılacak normallik testine göre verilerin normal dağılım göstermesi durumunda Bağımsız [İlişkisiz] Gruplar t Testi (Independent Samples t Test) ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) kullanılacak, veriler normal dağılıma sahip değil ise parametrik olmayan testlerden olan Mann-Whitney U Testi ve Kruskal Wallis-H testleri kullanılacaktır. Araştırmanın analiz süreci devam ettiğinden bulgular, yorum, sonuç ve öneri kısımlarına ilişkin bilgilere bu kongrenin tam metin bildiri kitabında yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Yaratıcılık, Bireysel Yaratıcılık, Yönelimsel Yaratıcılık, Öğretmen

ABSTRACT

The aim of this study is to examine teachers' opinions about organizational creativity in schools according to various demographic variables such as gender, marital status, age, last education level, faculty graduated, and type of school. The study was designed according to the survey model, one of the quantitative research methods. The sample of the study consists of 328 teachers working in Kahramanmaraş and selected by convenient sampling way. The data of the study was collected with "Organizational Creativity Scale" developed by Balay (2010) and consisting of 39 items. In addition, information about demographic variables was collected by using personal information form. In order to test whether the participants'

opinions differ significantly according to independent variables, If the data shows normal distribution according to the normality test, Independent Samples t Test and One Way ANOVA tests will be used and if the data do not have normal distribution, Mann-Whitney U Test and Kruskal Wallis-H tests, which are nonparametric tests, will be used. As the analysis process of the research is continuing, information on the findings, comments, conclusions and suggestions will be included in the full text paper of this congress.

Keywords: Organizational Creativity, Individual Creativity, Managerial Creativity, Teacher

**OKULLARDAKİ ÖRGÜTSEL PSİKOLOJİK SERMAYEYE İLİŞKİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ**TEACHERS' VIEWS ON ORGANIZATIONAL PSYCHOLOGICAL CAPITAL IN
SCHOOLS**Doç. Dr. Ahmet KAYA**Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Eğitim Bilimleri Bölümü**Doç. Dr. Mehmet Emin USTA**

Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Banu MOÇOŞOĞLUYüksek Lisans Öğrencisi, Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi ABD.**ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, okullardaki “Örgütsel Psikolojik Sermaye”ye ilişkin öğretmen görüşlerini; cinsiyet, medeni durum, yaş, mezun olunan en son eğitim kademesi, mezun olunan fakülte, okul türü gibi çeşitli demografik değişkenlere göre incelemektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline göre desenlenmiştir. Araştırmanın örnekleme, Kahramanmaraş’ta görev yapan ve uygun örnekleme yoluyla seçilen 333 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri; Erkmén ve Esen (2013) tarafından geliştirilen ve 18 maddeden oluşan “Örgütsel Psikolojik Sermaye Ölçeği” isimli ölçekle elde edilmiştir. Ayrıca, kişisel bilgi formu kullanılarak demografik değişkenlerle ilgili bilgi toplanmıştır. Katılımcı görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre anlamlı bir şekilde farklılaşmış farklılaşmadığını test etmek amacıyla, yapılacak normallik testine göre verilerin normal dağılım göstermesi durumunda Bağımsız [İlişkisiz] Gruplar t Testi (Independent Samples t Test) ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) kullanılacak, veriler normal dağılıma sahip değil ise parametrik olmayan testlerden olan Mann-Whitney U Testi ve Kruskal Wallis-H testleri kullanılacaktır. Araştırmanın analiz süreci devam ettiğinden bulgular, yorum, sonuç ve öneri kısımlarına ilişkin bilgilere bu kongrenin tam metin bildiri kitabında yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Psikolojik Sermaye, Psikolojik Sermaye, Öğretmen**ABSTRACT**

The aim of this study is to examine teachers' opinions about Organizational Psychological Capital in schools according to various demographic variables such as gender, marital status, age, last education level, graduated faculty and school type. The study was designed according to the survey model, one of the quantitative research methods. The sample of the study consists of 333 teachers working in Kahramanmaraş and selected by convenient

sampling way. The data of the study was collected with “Organizational Psychological Capital Scale” developed by Erkmen ve Esen (2013) and consisting of 18 items. In addition, information about demographic variables was collected by using personal information form. In order to test whether the participants’ opinions differ significantly according to independent variables, If the data shows normal distribution according to the normality test, Independent Samples t Test and One Way ANOVA tests will be used and if the data do not have normal distribution, Mann-Whitney U Test and Kruskal Wallis-H tests, which are nonparametric tests, will be used. As the analysis process of the research is continuing, information on the findings, comments, conclusions and suggestions will be included in the full text paper of this congress.

Keywords: Organizational Psychological Capital, Psychological Capital, Teacher